

Justerat tisdagen den 4 december 2012 beträffande §§ 192, 193, 196, 197, 198, 203, 204, 205 och 214, i övrigt tisdagen den 18 december 2012.

Inger Linge

Conny Andersson

Sven-Erik Köhlin

§ 178
Inledning och justering m. m.

Ordföranden förklarade sammanträdet öppnat.

Ordföranden konstaterade att 87 ledamöter var närvarande och 62 ledamöter var frånvarande.

Att tillsammans med ordföranden justera sammanträdet protokoll utsågs förste och andre vice ordföranden.

Protokollet skall justeras senast tisdagen den 18 december 2012.

§ 179
Bordlagda interpellationer 2012:11 av Raymond Wigg (MP) om försäljningen av Serafens vårdcentral, 2012:12 av Birgitta Sevefjord (V) om det politiska ansvaret för försäljningen av Serafens vårdcentral samt 2012:13 av Håkan Jörnehed (V) om att häva försäljningen av Serafens vårdcentral
LS 1205-0639, 0640, 0641

Anf. 1-28

Inleddes kl. 09.33 och avslutades kl. 10.41.

Interpellationerna är ställda till landstingsrådet för finansfrågor. Fullmäktige medgav den 8 maj 2012 att interpellationerna fick ställas. Interpellationerna bordlades vid fullmäktiges sammanträden den 18 september och den 23 oktober 2012.

Svar på interpellationerna, se bilagorna 1, 2 och 3.

Landstingsrådet Torbjörn Rosdahl hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Tomas Eriksson, landstingsrådet Birgitta Sevefjord, Håkan Jörnehed, landstingsråden Torbjörn Rosdahl och Dag Larsson, Kristoffer Tamsons, Jan Olov Sundström, Michel Silvestri, Carl Grufman, Anders Lönnberg, Gunilla Roxby Cromvall, Thomas Magnusson samt landstingsrådet Gustav Andersson.

§ 180***Bordlagd* interpellation 2012:14 av Birgitta Sevefjord (V) om subventionerade preventivmedel och en utökad åldersgräns för dessa**

LS 1205-0642

Anf. 29-33

Inleddes kl. 10.41 och avslutades kl. 10.52.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 8 maj 2012 att interpellationen fick ställas. Interpellationen bordlades vid fullmäktiges sammanträden den 18 september och den 23 oktober 2012.

Svar på interpellationen, se bilaga 4.

Landstingsrådet Birgitta Rydberg hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Birgitta Sevefjord och Birgitta Rydberg.

§ 181***Bordlagd* interpellation 2012:15 av Michel Silvestri (MP) om den nödvändiga kombinationen Vård, Forskning, Utveckling och Utbildning (FoUU) i avtal och ägardirektiv**

LS 1206-0830

Anf. 34-38

Inleddes kl. 10.52 och avslutades kl. 11.04.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 13 juni 2012 att interpellationen fick ställas. Interpellationen bordlades vid fullmäktiges sammanträden den 18 september och den 23 oktober 2012.

Svar på interpellationen, se bilaga 5.

Landstingsrådet Stig Nyman hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Michel Silvestri och landstingsrådet Stig Nyman.

§ 182***Bordlagd* interpellation 2012:16 av Dag Larsson (S) om sommarbemanningen i vården**

LS 1209-1198

Anf. 39-54

Inleddes kl. 11.04 och avslutades kl. 11.41.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för personalfrågor. Fullmäktige medgav den 18 september 2012 att interpellationen fick ställas. Interpellationen bordlades vid fullmäktiges sammanträde den 23 oktober 2012.

Svar på interpellationen, se bilaga 6.

Landstingsrådet Anna Starbrink hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Dag Larsson och Anna Starbrink, Håkan Jörnehed, Helene Öberg, Lars Dahlberg, Michel Silvestri, Hans Lindqvist samt Annika Sandström.

§ 183***Bordlagd* interpellation 2012:17 av Håkan Jörnehed (V) om sommarsituationen på sjukhusen**

LS 1209-1199

Anf. 55-58

Inleddes kl. 11.42 och avslutades kl. 11.56.

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige medgav den 18 september 2012 att interpellationen fick ställas. Interpellationen bordlades vid fullmäktiges sammanträde den 23 oktober 2012.

Svar på interpellationen, se bilaga 7.

Landstingsrådet Filippa Reinfeldt hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Håkan Jörnehed och landstingsrådet Filippa Reinfeldt.

§ 184***Bordlagd* interpellation 2012:18 av Curre Hansson (S) om planerna för Nya Slussen**

LS 1209-1200

Inleddes kl. 11.56 och avslutades kl. 11.56.

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 185***Bordlagd* interpellation 2012:19 av Staffan Holmberg (S) om markförsäljning i Stockholms skärgård**

LS 1209-1201

Inleddes kl. 11.56 och avslutades kl. 11.56.

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 186**Interpellation 2012:20 av Johan Sjölander (S) om fördelningen av psykosociala resurser inom primärvården**

LS 1210-1376

Inleddes kl. 11.56 och avslutades kl. 11.56.

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen.

§ 187**Frågestund**

LS 1212-1642

Anf. 59-106

Inleddes kl. 11.56 och avslutades kl. 12.59.

1. Fråga av Helene Hellmark Knutsson (S) till landstingsrådet Torbjörn Rosdahl (M): Avser du ställa motkrav på kommuner att bygga bostäder för att få ta del av kollektivtrafikinvesteringar, exempelvis på Danderyds kommun kopplat till de planerade investeringarna i Roslagsbanan?

2. Fråga av Tomas Eriksson (MP) till landstingsrådet Birgitta Rydberg (FP): Är du beredd att ta initiativ för att minska problematiken för patienterna som systemet månadens vara hos apoteken skapar?
3. Fråga av Ylva Nork (V) till landstingsrådet Filippa Reinfeldt (M): Kommer du att arbeta aktivt för att de kvinnor i Botkyrka som - i och med Ultragyns stängning - nu saknar kvinnlig gynekolog kommer att få tillgång till en sådan?
4. Fråga av Tove Sander (S) till ordföranden i Hälso- och sjukvårdsnämnden Filippa Reinfeldt (M): Är du nöjd med att Ultragyns mottagning i Hallunda tvingas stänga till följd av utformningen av ersättningssystemet i vårdvalet?
5. Fråga av Helene Öberg (MP) till landstingsrådet Stig Nyman (KD): Det finns en oro för tillgången till individuell habilitering för barn 7-15 år med autismspektrumtillstånd. Tänker du förstärka resurserna till habilitering för dessa barn, så att det bättre motsvarar behovet?
6. Fråga av Gunilla Roxby Cromvall (V) till landstingsrådet Filippa Reinfeldt (M): Anser du att det råder valfrihet för dem som behöver operera in plaströr i örat eftersom det bara finns privata alternativ?
7. Fråga av Erika Ullberg (S) till landstingsrådet Christer Wennerholm (M): Kan resenärerna förvänta sig att åtminstone störningsinformationen fungerar i vinter?
8. Fråga av Catarina Wahlgren (V) till landstingsrådet Torbjörn Rosdahl (M): Innebär inte den nya organisationen för Tiohundra att besluten flyttas längre bort från medborgarna i Norrtälje?

Frågorna antecknades som besvarade.

Fullmäktige beslutade enligt 2:e vice ordförandens förslag att de återstående frågorna på den utdelade förteckningen inte fick ställas.

§ 188

Bekräftande av fullmäktiges beslutsförhet

Inleddes kl. 12.59 och avslutades kl. 12.59

Ordföranden konstaterade att 140 ledamöter var närvarande och 9 ledamöter var frånvarande, enligt bilaga A.

§ 189

Kungörelse och annonsering

Inleddes kl. 13.00 och avslutades kl.13.02.

Kungörelse I och II om fullmäktiges sammanträde anslogs den 22 november 2012 på landstingets anslagstavla och skickades samma dag till fullmäktiges ledamöter och ersättare samt till länsstyrelsen. Kungörelse III om fullmäktiges sammanträde anslogs den 27 november 2012 på landstingets anslagstavla och skickades samma dag till fullmäktiges ledamöter och ersättare samt till länsstyrelsen.

Föredragningslistan infördes den 27 november 2012 i de tidningar där enligt fullmäktiges beslut annonsering ska ske.

Tillägg till föredragningslista anslogs den 30 november 2012 på landstingets anslagstavla och skickades samma dag till fullmäktiges ledamöter och ersättare.

Det antecknades att sammanträdet kungjorts i laga ordning.

§ 190

Anmälan av länsstyrelsens beslut att för tiden t.o.m. den 31 oktober 2014 till ny ersättare i valkrets 3 efter Jon Möller (MP) utse Yvonne Andersson (MP)
LS 1210-1304

Inleddes kl. 13.03 och avslutades kl. 13.03.

Fullmäktige beslutade enligt ordförandens förslag

att lägga anmälan till handlingarna.

§ 191

Anmälan av lokala nämnders och styrelser budgetar år 2013
LS 1205-0671

Inleddes kl. 13.03 och avslutades kl. 13.04.

Fullmäktige beslutade enligt ordförandens förslag

att anmälan av nämnders och styrelser budgetar för år 2013 läggs till handlingarna.

§ 192

Ändring i bilaga till reglemente för landstingsrevisorerna i Stockholms läns landsting (förslag 96)
LS 1211-1541

Inleddes kl. 13.03 och avslutades kl.13.04.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att utse revisorsgrupp II som lekmanrevisorer i S:t Görans sjukhus AB för den 31 december 2012

att göra tillägg i revisionsreglementets bilaga Indelning i revisionsområden

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 193

Finanspolicy för Stockholms läns landsting inklusive placeringspolicy för pensionsmedel (förslag 73)
LS 1206-0884

Inleddes kl. 13.04 och avslutades kl.13.04.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna Finanspolicy för Stockholms läns landsting inklusive placeringspolicy för pensionsmedel att gälla från den 1 januari 2013.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 194**Delårsrapport per augusti 2012 för Stockholms läns landsting (förslag 74)**

LS 1206-0827, 1205-0740, 1205-0729, 1205-0727, 1205-0679, 1204-0573

Inleddes kl. 13.04 och avslutades kl. 13.17.

Anf. 107-112

I ärendet yttrade sig landstingsråden Torbjörn Rosdahl och Helene Hellmark Knutsson samt Yvonne Blombäck.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till MP-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att fastställa delårsrapporten för januari-augusti 2012

att godkänna återrapportering av uppdrag i budget 2012

att godkänna återrapportering av uppdrag givna under 2012

att uppdra åt koncernfinansiering att utbetala 1 784 160 kronor till TioHundranämnden med anledning av korrigerig av resultat avseende 2011

att skadekontots negativa resultat 13 997 000 kronor för 2011 regleras mot centralt kapital.

RESERVATIONER

MP-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

§ 195**Tecknande av aktier i X2 Kollektivtrafik AB (förslag 75)**

LS 1201-0190

Anf. 113-115

Inleddes kl. 13.18 och avslutades kl. 13.23.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Torbjörn Rosdahl och Erika Ullberg samt Yvonne Blombäck.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna att AB Storstockholms Lokaltrafik tecknar och förvärvar aktier i X2 Kollektivtrafik AB

att AB Storstockholms Lokaltrafik ingår anslutningsavtal, aktieägaravtal, handelsbolagsavtal samt andra dokument som är nödvändiga med anledning av tecknandet av aktierna i X2 Kollektivtrafik AB.

UTTALANDEN

S-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i trafiknämnden.

MP- och V-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande med följande lydelse "Mot bakgrund av svaren vi fått på de skriftliga frågor vi anmälde vid SL den 13 november, yrkar vi bifall till att teckna aktier i X2 Kollektivtrafik AB.

Vi uppskattar att förvaltningen har för avsikt att följa bolagets verksamhet noga och vi ser fram emot att uppföljningen kommer fullmäktige till del

Det är dock av största vikt att X2 Kollektivtrafik AB följer de gemensamma målen som är tagna i stort samförstånd inom ramen för Partnersamverkan för fördubblad kollektivtrafik. Bolaget ska inte skapa egna visioner och mål då en sådan åtgärd riskerar att en parallellorganisation uppstår vid sidan om pågående arbete."

§ 196

Ändringar i reglemente för landstingsstyrelse och nämnder och bolagsordning samt specifika ägardirektiv för AB Storstockholms Lokaltrafik (förslag 76)

LS 1208-1010

Inleddes kl. 13.24 och avslutades kl. 13.24

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att ändra reglemente för landstingsstyrelse och nämnder i enlighet med vad som framgår av förslag till ändringar i reglemente för landstingsstyrelse och nämnder att gälla från och med 1 januari 2013

att godkänna att bolagsordningen för AB Storstockholms Lokaltrafik ändras i enlighet med vad som framgår av förslag till ändringar av bolagsordning för AB Storstockholms Lokaltrafik

att fastställa reviderade specifika ägardirektiv för AB Storstockholms Lokaltrafik i enlighet med vad som framgår av förslag till ändringar av specifikt ägardirektiv för AB Storstockholms Lokaltrafik

att utfärda instruktion till stämooombudet att på bolagsstämma i AB Storstockholms Lokaltrafik rösta för ändring av bolagsordning samt antagande av specifika ägardirektiv enligt detta beslut, så att de träder i kraft den 1 januari 2013

att uppdra åt trafiknämnden och AB Storstockholms Lokaltrafik att träffa erforderliga avtal samt vidta de åtgärder i övrigt som är nödvändiga för att ombesörja och slutföra överföring av verksamhet från AB Storstockholms Lokaltrafik till trafiknämnden i enlighet med landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 197

Riktlinjer för landstingets internationella arbete (förslag 77)

LS 1103-0413

Inleddes kl. 13.25 och avslutades kl. 13.25

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att fastställa riktlinjer för Stockholms läns landstings internationella arbete för perioden 1 januari 2013 till senast utgången av 2017

att befintliga internationella riktlinjer, LS 0510-1724, upphör att gälla 31 december 2012

att uppdra åt nämnder och bolag att utveckla det internationella arbetet i enlighet med riktlinjerna.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 198

Förlängning av TioHundraprojektet (förslag 79)

LS 1208-1034

Anf. 116-135

Inleddes kl. 13.26 och avslutades kl. 14.14.

Ordföranden frågade om fullmäktige kunde godkänna till dagens sammanträde inlämnat tilläggsförslag från M-, S-, FP-, V-, KD- och C-ledamöterna och att förslaget kunde tas med i behandlingen av ärendet.

Fullmäktige beslutade att godkänna tilläggsförslaget och att det fick tas med i behandlingen av ärendet.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Torbjörn Rosdahl och Helene Hellmark Knutsson, Håkan Jonsson, Catharina Wahlgren, Helene Öberg, landstingsråden Birgitta Rydberg, Stig Nyman och Gustav Andersson, Anders Lönnberg samt Anna Kettner.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall med instämmande av MP-ledamöterna till vid sammanträdet framlagt tilläggsförslag av M-, S-, FP-, V-, KD- och C-ledamöterna innebärande "*att* inrätta en andre vice ordförande i Sjukvård- och omsorgsnämnden i Norrtälje, *att* uppdra till landstingsstyrelsen att överenskomma med Norrtälje kommun att 2:e vice ordföranden ska utses bland någon av de ledamöter som utses av Stockholms läns landsting, samt *att* lydelsen i 5 § i reglementet beslutas lyda "*Ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande utses av fullmäktige i Norrtälje för ett år i taget*"."
- 3) bifall till S- och MP-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen
- 4) bifall till V-ledamotens reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde först propositioner om bifall till yrkandena 1) 3) och 4) ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

Ordföranden ställde sedan propositioner om bifall till yrkandet under 2) ovan och fann att fullmäktige bifallit förslaget.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag samt enligt M-, S-, FP-, V-, KD- C- och MP-ledamöternas tilläggsförslag

att förlänga TioHundraprojektet i tre år för perioden den 1 januari 2013 till och med den 31 december 2015

att godkänna tilläggsavtal till överenskommelse om samverkan i gemensam nämnd mellan Norrtälje kommun och Stockholms läns landsting

att ändra lydelsen i §§ 5 och 15 i reglemente för den gemensamma nämnden i enlighet med förslag i landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

att uppdra åt landstingsstyrelsen att se över om behov finns av att ändra i TioHundraprojektets styrdokument

att byta namn på TioHundranämnden till Sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje

att inrätta en andre vice ordförande i Sjukvård- och omsorgsnämnden i Norrtälje,

att uppdra till landstingsstyrelsen att överenskomma med Norrtälje kommun att 2:e vice ordföranden ska utses bland någon av de ledamöter som utses av Stockholms läns landsting, samt

att lydelsen i 5 § i reglementet beslutas lyda "Ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande utses av fullmäktige i Norrtälje för ett år i taget".

RESERVATIONER

S-ledamöterna och MP-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

V-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 199

Förlängning av lån till Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes Sjukvård och Omsorg (förslag 78)

LS 1210-1325

Inleddes kl. 14.14 och avslutades kl. 14.14.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att förlänga löptiden för lånet till Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes Sjukvård och Omsorg om 27 500 000 kronor till den 31 december 2015, villkorat av att landstingsfullmäktige fattar beslut om att förlänga Tiohundraprojektet till den 31 december 2015

att lånet är fortsatt amorteringsfritt och återbetalas i sin helhet den 31 december 2015, om inte parterna överenskommer om annat.

§ 200

Stiftelsernas årsredovisningar 2011 (förslag 80)

LS 1206-0833

Inleddes kl. 14.15 och avslutades kl. 14.15.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att lägga till handlingarna att årsredovisningarna 2011 anmälts för stiftelserna Cancercentrum Karolinska, Centrum för Molekylär Medicin, Clara, Stockholms läns museum, Stockholms läns Äldrecentrum, Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län, Stockholms Konserthusstiftelse samt Flemingsberg Science

att godkänna årsredovisningar 2011 och bevilja ansvarsfrihet för styrelsen i stiftelserna Cancercentrum Karolinska och Centrum för Molekylär Medicin.

Gustav Andersson anmälde att han inte deltog i behandlingen av eller beslutet i detta ärende på grund av jäv.

§ 201

Genomförandebeslut av ombyggnation av Eastmanfastigheten (förslag 81)

LS 1210-1329

Inleddes kl. 14.16 och avslutades kl. 14.16.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna genomförande av ombyggnation av Eastmaninstitutet om högst 120 miljoner kronor.

§ 202

Årsredovisningar 2011 för Samordningsförbunden Botkyrka, Huddinge, Nacka, Södertälje, Värmdö och Östra Södertörn (förslag 82)

LS 1210-1368

Inleddes kl. 14.17 och avslutades kl. 14.17.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna årsredovisningarna för 2011 från Samordningsförbunden Botkyrka, Huddinge, Nacka, Södertälje, Värmdö och Östra Södertörn

att bevilja styrelserna för Samordningsförbunden Botkyrka, Huddinge, Nacka, Södertälje, Värmdö och Östra Södertörn ansvarsfrihet för år 2011.

De ledamöter som innehaft uppdrag i berörda samordningsförbund deltog på grund av jäv inte i behandlingen och besluten gällande ansvarsprövning för de samordningsförbund i vilka de innehaft uppdrag.

§ 203

Inrättande av Samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem samt förtida upphörande av Botkyrka och Huddinge samordningsförbund (förslag 83)

LS 1208-1119

Inleddes kl. 14.18 och avslutades kl. 14.18.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att inrätta ett gemensamt samordningsförbund för Botkyrka, Huddinge och Salems kommuner

att godkänna begäran om förtida upphörande av Botkyrka och Huddinge samordningsförbund

att godkänna föreslagen förbundsordning för Samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem

att utse en ledamot och en ersättare till förbundsstyrelsen i Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge och Salem

att utse en revisor till Samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem

att Samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem startar sin verksamhet den 1 januari 2013.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 204

Nytt regelverk för sjukresor och sittande sjuktransporter i Stockholms län (förslag 84)

LS 1209-1252

Anf. 136-138

Inleddes kl. 14.19 och avslutades kl. 14.20.

I ärendet yttrade sig Håkan Jörnehed, Helene Öberg samt landstingsrådet Lars Joakim Lundquist.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till MP-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anta regelverket för sjukresor och sittande sjuktransporter i Stockholms län

att regelverket ska börja gälla från och med den 1 januari 2013.

RESERVATIONER

MP -ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

UTTALANDE

V-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 205**Justeringar i biljettsortiment och priser angående ny pendeltågstrafik till Uppsala och Arlanda (förslag 85)**

LS 1209-1265

Anf. 139-150

Inleddes kl. 14.21 och avslutades kl. 14.37.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Christer G Wennerholm och Erika Ullberg, Yvonne Blombäck, Gunilla Roxby Cromvall, Karl Henriksson, Lennart Adell Kind, Margaretha Herthelius, Lukas Forslund, Lennart Kalderén samt Leif Gripestam.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till MP-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att fastställa förslaget till biljettsortiment och biljettpriser för resor mellan Stockholm och Uppsala att gälla från och med den 9 december 2012

att fastställa förslaget till tillägg för på- och avstigning vid Arlanda C att gälla från och med den 9 december 2012

att godkänna föreslagen samordning av SL:s och UL:s biljettregler för länsöverskridande resor att gälla från och med den 9 december 2012.

RESERVATIONER

MP-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

UTTALANDE

V-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 206**Bordlagd motion 2011:28 av Raymond Wigg m.fl. (MP) om minskad köttkonsumtion – minskad klimatpåverkan (förslag 62)**

LS 1110-1333

Anf. 151-191

Inleddes kl. 14.38 och avslutades kl. 15.44.

Ärendet bordlades vid fullmäktiges sammanträden den 18 september och den 23 oktober 2012.

I ärendet yttrade sig Vivianne Gunnarsson, landstingsråden Gustav Andersson och Anna Starbrink, Yvonne Blombäck, Anna Sehlin, Fredrik Saweståhl, Marie Åkesson, Nanna Wikholm, Thomas Magnusson, Thord Swedenhammar, Lennart Adell Kind samt Helene Öberg.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till MP- och V-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen innebärande bifall till motionen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anse motionen besvarad.

RESERVATIONER

MP- och V-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

§ 207

Motion 2011:30 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att se över och modernisera reglerna för visstidspension för politiker i Stockholms läns landsting (förslag 86)

LS 1110-1335

Anf. 192-197

Inleddes kl. 15.45 och avslutades kl. 16.02.

I ärendet yttrade sig Håkan Jörnehed, landstingsrådet Torbjörn Rosdahl, Yvonne Blombäck samt Hans Lindqvist.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till MP- och V-ledamöternas gemensamma förslag innebärande bifall till motionen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

Begärd omröstning genomfördes sedan enligt följande voteringsproposition.

Den som bifaller landstingsstyrelsens förslag röstar ja. Den det ej vill röstar nej. Vinner nej har fullmäktige beslutat enligt MP- och V-ledamöternas förslag.

Efter omröstningen konstaterade ordföranden att sammanräkningstablan visade 113 ja-röster, 22 nej-röster, att 2 ledamöter avstod och att 12 ledamöter var frånvarande.

Hur ledamöterna röstade framgår av bilaga 8.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anse motionen besvarad.

RESERVATIONER

MP- och V-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

§ 208**Motion 2012:1 av Helene Hellmark Knutsson m.fl. (S) om effektivt användande och sparsamhet med skattebetalarnas pengar (förslag 87)**

LS 1202-0281

Anf. 198-220

Inleddes kl. 16.02 och avslutades kl. 17.00.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Helene Hellmark Knutsson och Torbjörn Rosdahl, Lars Dahlberg, Hans Åberg, Kristoffer Tamsons, landstingsrådet Erika Ullberg, Anders Lönnberg, landstingsrådet Stig Nyman samt Carl Grufman.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till S-ledamöternas muntliga reservation i landstingsstyrelsen innebärande bifall till motionen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anse motionen besvarad.

RESERVATION

S -ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

§ 209**Motion 2012:2 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om ökad insyn vid försäljning av privatdriven vård- och trafikverksamhet (förslag 88)**

LS 1202-0282

Anf. 221-225

Inleddes kl. 17.01 och avslutades kl. 17.17.

I ärendet yttrade sig Håkan Jörnehed och landstingsrådet Torbjörn Rosdahl.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till V-ledamotens reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anse motionen besvarad.

RESERVATION

V-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

§ 210

Motion 2011:46 av Birgitta Sevefjord m.fl. (V) om att stoppa riskkapitalbolag i Stockholms läns landsting (förslag 89)

LS 1112-1624

Anf. 226-235

Inleddes kl. 17.18 och avslutades kl. 17.51.

I ärendet yttrade sig landstingsråden Birgitta Sevefjord och Torbjörn Rosdahl, Lars Tunberg, Sverre Launy, Thord Swedenhammar, Håkan Jörnehed samt Thomas Magnusson.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till S-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen
- 3) bifall till V-ledamotens reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att avslå motionen.

RESERVATIONER

S-ledamöterna och V-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

§ 211

Motion 2011:1 av Conny Fogelström (S) om behovet av utbyggd kollektivtrafik till Stockholm Nordost (förslag 90)

LS 1101-0084

Anf.236-250

Inleddes kl. 17.52 och avslutades kl. 18.25.

I ärendet yttrade sig Conny Fogelström, landstingsrådet Christer G Wennerholm, Leif Gripestam, landstingsrådet Erika Ullberg samt Lars Tunberg.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till S-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anse motionen besvarad.

RESERVATION

S -ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

§ 212

Motion 2012:5 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att införa karantänsregler för höga tjänstemän som byter arbetsgivare från Stockholms läns landsting till konkurrerande privat verksamhet (förslag 91)

LS 1202-0285

Anf. 251-257

Inleddes kl. 18.26 och avslutades kl. 18.43.

I ärendet yttrade sig Håkan Jörnehed, landstingsrådet Anna Starbrink samt Hans Lindqvist.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till V-ledamotens muntliga reservation i landstingsstyrelsen innebärande bifall till motionen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anse motionen besvarad.

RESERVATION

V -ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut.

§ 213

Motion 2009:23 av Lena-Maj Anding m.fl. (MP) om avvecklingen av Säbyholm och Berga naturbruksgymnasier (förslag 92)

LS 0906-0527

Anf. 258-265

Inleddes kl. 18.44 och avslutades kl. 18.55.

I ärendet yttrade sig Vivianne Gunnarsson, landstingsråden Stig Nyman och Charlotte Broberg samt Veera Jokirinne.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anse motionen besvarad.

UTTALANDE

MP-ledamöterna lät till protokollet anteckna särskilt uttalande likalydande med uttalandet i landstingsstyrelsen.

§ 214**Valändan (förslag 93, 94 och 95)**

LS 1010-0781, 0833, 1201-0141, 1203-0393, 1205-0734, 1208-1115, 1114, 1209-1258, 1210-1304, 1369, 1211-1458, 1495, 1542, 1544, 1592, 1593

Inleddes kl. 18.56 och avslutades kl. 19.04

Fullmäktige beslutade att medge befrielse för Jan Olov Sundström (M) från uppdraget som ledamot i Kommunalförbundet Ågarsamverkan i Norrtäljes sjukvård och omsorg fr.o.m. den 19 december 2012, för Birgitta Sevefjord (V) från uppdraget som landstingsråd, 1/2-tid fr.o.m. den 1 januari 2013, för Raymond Wigg (MP) från uppdragen som ledamot i Mälardalsrådet och ledamot i Mälardalsrådets miljöutskott, för Gustav Andersson (C) från uppdraget som ledamot i Mälardalsrådets miljöutskott, för Cecilia Löfgreen (M) från uppdraget som ledamot i Mälardalsrådet samt för Åsa Bergvall (MP) från uppdraget som ersättare i landstingsfullmäktige, valkrets NO.

Fullmäktige valde enligt valberedningens förslag

Stiftelsen Vira Bruk för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2013

Revisor

M Benkt Kullgard

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2013

Revisor

M Eva Stein

Stockholms Konserthusstiftelse för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2013

Revisor

M Peter Kockum

Mälardalstrafik AB för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2013

Revisor

M Karin Brodin

Revisorsersättare

S Göran Dahlstrand

Hälso- och sjukvårdsnämnden för tiden 1 januari 2013 - 31 december 2013

Ledamöter

Ersättare

M Reinfeldt Filippa

M Akalla Inger

M Lundquist Lars Joakim

M Öhbom Ekdahl Eva

M Ljungberg Schött Marie

M Helleday Pia

M Helmerson Gunilla

M Reichenberg Olle

M Lindblad-Söderman Lotta

M Ekestahl Catarina

M	Larsson Anne-Marie	FP	Tunberg Lars
FP	Rydberg Birgitta	FP	Maraha Ninos
KD	Nyman Stig	KD	Åkerberg Margaretha
C	Mattsson Catrin	C	Bergström Stefan
S	Larsson Dag	S	Sundesten Mikael
S	Larsson Petra	S	Andersson Peter
S	Sander Tove	S	Nordgren Barbro
S	Lönnberg Anders	S	Sjölander Johan
MP	Öberg Helene	MP	Dencker Jakob
V	Sevefjord Birgitta	V	Jörnehed Håkan

Ordförande	1:e vice ordförande	2:e vice ordförande
M Filippa Reinfeldt	FP Birgitta Rydberg	S Dag Larsson

Ordning för ersättares inträde mellan de för Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet valda ersättarna:

För ledamöterna Reinfeldt, Lundquist, Ljungberg Schött, Helmerson, Lindblad-Söderman och Larsson inträder ersättarna Akalla, Öhbom-Ekdahl, Helleday, Reichenberg, Ekeståhl, Tunberg, Maraha, Åkerberg och Bergström; För ledamoten Rydberg inträder ersättarna Tunberg, Maraha, Åkerberg, Bergström, Akalla, Öhbom-Ekdahl, Helleday, Reichenberg och Ekeståhl; För ledamoten Nyman inträder ersättarna Åkerberg, Bergström, Akalla, Öhbom-Ekdahl, Helleday, Reichenberg, Ekeståhl, Tunberg och Maraha; För ledamoten Mattsson inträder ersättarna Bergström, Akalla, Öhbom-Ekdahl, Helleday, Reichenberg, Ekeståhl, Tunberg, Maraha och Åkerberg; För ledamöterna D Larsson, P Larsson, Sander och Lönnberg inträder ersättarna Sundesten, Andersson, Nordgren, Sjöländer, Jörnehed och Dencker; För ledamoten Öberg inträder ersättarna Dencker, Jörnehed, Sundesten, Sundesten, Andersson, Nordgren och Sjöländer; För ledamoten Sevefjord inträder ersättarna Jörnehed, Dencker, Sundesten, Sundesten, Andersson, Nordgren och Sjöländer.

Kulturnämnden för tiden 1 januari 2013 - 31 december 2013

Ledamöter	Ersättare	
M Wessman Rickard	M Granlund Inger	
M Törnblom Rasmus	M Håkansson Winston	
M Bergmark Leif	M Levanto Martin	
FP Starbrink Anna	FP Bromme Rolf	
C Wallgren Mia	KD Karlsson Monica	
S Sladic Gizela	S Nadérus Johnny	
S Sjöström Jens	S Apak Dilan	
S Johansson Lindfors Lilja	MP Breidenstein Konrad	
MP Melin Tomas	MP Fröberg Laila	
Ordförande	1:e vice ordförande	2:e vice ordförande
FP Anna Starbrink	M Rickard Wessman	S Gizela Sladic

Ordning för ersättares inträde mellan de för Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna, Socialdemokraterna och Miljöpartiet valda ersättarna:

För ledamöterna Wessman, Törnblom och Bergmark inträder ersättarna Granlund, Håkansson, Levanto, Bromme och Karlsson; För ledamoten Starbrink inträder ersättarna Bromme, Karlsson, Granlund, Håkansson och Levanto; För ledamoten Wallgren inträder ersättarna Granlund, Håkansson, Levanto, Bromme och Karlsson; För ledamöterna Sladic, Sjöström och Johansson Lindfors inträder ersättarna Nadérus, Dilan, Breidenstein och Fröberg; För ledamoten Melin inträder ersättarna Breidenstein, Fröberg, Nadérus och Dilan.

Patientnämnden för tiden 1 januari 2013 - 31 december 2013

Ledamöter

M Kjell Treslow
 FP Lena Huss
 KD Eva Lannerö
 S Inger Ros
 S Juan Carlos Cebrian

Ersättare

M Eva Klingström
 M Staffan Sjödén
 C Margareta Cantell
 S Ulla-Liza Blom
 S Eleonor Eriksson

Ordförande

KD Eva Lannerö

Vice ordförande

S Inger Ros

Ordning för ersättares inträde mellan de för Moderaterna, Centerpartiet och Socialdemokraterna valda ersättarna:

För ledamoten Treslow inträder ersättarna Klingström, Sjödén och Cantell; För ledamoten Huss inträder ersättarna Cantell, Klingström och Sjödén; För ledamoten Lannerö inträder ersättarna Cantell, Klingström och Sjödén; För ledamöterna Ros och Cebrian inträder ersättarna Blom och Eriksson.

Trafiknämnden för tiden 1 januari 2013 - 31 december 2013

Ledamöter

M Christer G Wennerholm
 M Carl Grufman
 M Lennart Kalderén
 M Cecilia Löfgreen
 M Kristoffer Tamsons
 M Harry Bouveng
 FP Lennart Rohdin
 FP Stella Fare
 KD Michael Stjernström
 C Bosse Andersson
 S Erika Ullberg
 S Nanna Wikholm
 S Staffan Holmberg
 S Curre Hansson
 S Adnan Can
 MP Yvonne Blombäck
 V Gunilla Roxby-Cromvall

Ersättare

M Jan Holmberg
 M Leif Gripestam
 M Frida Jacobsson
 M Pehr Granfalk
 M Anette Hellström
 FP Olov Lindquist
 FP Christoffer Fagerberg
 KD Karl Henriksson
 C Lukas Forslund
 C Christina Brofalk
 S Gun Eriksson
 S Rolf Lindell
 S Anita Johansson
 S Susanne Lund
 S Fogelström Conny
 MP Annika Hjelm
 V Anna Sehlin

Ordförande

M Christer G Wennerholm

1:e vice ordförande

FP Lennart Rohdin

2:e vice ordförande

S Erika Ullberg

Ordning för ersättares inträde mellan de för Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet valda ersättarna:

För ledamöterna Wennerholm, Grufman, Kalderén, Löfgreen, Tamsons och Bouveng inträder ersättarna Holmberg, Gripestam, Jacobsson, Granfalk, Hellström, Lindquist, Fagerberg, Henriksson, Forslund och Brofalk; För ledamöterna Rohdin och Fare inträder ersättarna Lindquist, Fagerberg, Henriksson, Forslund, Brofalk, Holmberg, Gripestam, Jacobsson, Granfalk och Hellström; För ledamoten Stjernström inträder ersättarna Henriksson, Forslund, Brofalk, Holmberg, Gripestam, Jacobsson, Granfalk, Hellström, Lindquist och Fagerberg; För ledamoten Andersson inträder ersättarna Forslund, Brofalk, Holmberg, Gripestam, Jacobsson, Granfalk, Hellström, Lindquist, Fagerberg och Henriksson; För

ledamöterna Ullberg, Wikholm, Holmberg, Hansson och Can inträder ersättarna Eriksson, Lindell, Johansson, Lund, Fogelström, Sehlin och Hjelm; För ledamoten Blombäck inträder ersättarna Hjelm, Sehlin, Eriksson, Lindell, Johansson, Lund och Fogelström; För ledamoten Roxby Cromvall inträder ersättarna Sehlin, Hjelm, Eriksson, Lindell, Johansson, Lund och Fogelström.

Hans Lindqvist deltog ej i valberedningens beslut rörande val till trafiknämnden.

Sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje för tiden 1 januari 2013 - 31 december 2013

Ledamöter	Ersättare
M Erik Langby	M Örjan Lid
FP Anna-Lena Johansson	M Eva Lennström
KD Stig Nyman	C Emelie Löthgren
S Bordläggs	S Kajsa Elfström
S Monica Lindgren	S Kerstin Bergström
MP Bridget Wedberg	MP Jacqueline Bouvin

Ordning för ersättares inträde mellan de för Moderaterna, Centerpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet valda ersättarna:

För ledamoten Langby inträder ersättarna Lid, Lennström och Löthgren; För ledamoten Johansson inträder ersättarna Löthgren, Lid och Lennström; För ledamoten Nyman inträder ersättarna Löthgren, Lid och Lennström; För ledamoten Lindgren inträder ersättarna Elfström, Bergström och Bouvin; För ledamoten Wedberg inträder ersättarna Bouvin, Elfström och Bergström.

Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes sjukvård och omsorg för tiden 19 december 2012 - 31 december 2014

Ledamot

M Torbjörn Rosdahl (efter Jan Olov Sundström)

Landstingsråd, 1/2-tid för tiden 1 januari 2013 - 31 oktober 2014

V Håkan Jörnehed (efter Birgitta Sevefjord)

Vikarierande landstingsråd, 1/2-tid för tiden 4 december 2012 intill dess att ordinarie landstingsråd för (MP), Raymond Wiggs sjukskrivning upphör

MP Yvonne Blombäck

Gruppledare 1/2-tid för tiden 4 december 2012 intill dess att ordinarie landstingsråd för (MP), Raymond Wiggs sjukskrivning upphör

MP Helene Öberg

Locum AB för tiden 4 december 2012 intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2013

Ledamot

MP Veera Jokirinne (efter Viktor Morawski)

Suppleant

MP Lars Jakobsson (efter Veera Jokirinne)

Valberedningen för tiden 4 december 2012 - 31 oktober 2014

Ersättare

MP Julia Finnsjö (efter Olof Ehms)

Samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem för tiden 1 januari 2013 - 31 december 2014

Ledamot

M Gunilla Helmersson

Ersättare

S Bordläggs

Revisor

M Eva Stein

Mälardalsrådet för tiden 4 december 2012 intill slutet av ordinarie rådsmöte 2015

Ledamot

M Shahiduzzaman Quoreshi (efter Cecilia Löfgreen)

MP Amanda Palmstierna (efter Raymond Wigg)

Förvaltningsrätten i Stockholm för tiden 4 december 2012 - 31 december 2014

Nämndemän

FP	Peter Michanek	(efter Ann-Charlotte Glas)
C	Bo Nilsson	(efter Kerstin Hult)
S	Jan Pettersson	efter Sahir Drammeh)
S	Sepideh Erfani	efter Emre Güngür)
S	Bordläggs	(efter Kicki Nordström)
S	Manlio Pallocci	(efter Nina Kopylov Rung)
MP	Liv Almstedt	(efter Caroline Fagerberg)
MP	Elinor Bauer Barsby	(efter Larissa Karimson)
MP	Kai Bergendal	(efter Marianne Hermansson)
MP	Ahmet Music	(efter Mostafa Ghazal)
V	Bordläggs	(efter Maja Falk)
V	Bordläggs	(efter Anna Sunström)
V	Bordläggs	(efter Mattias Enroth)

Förvaltningsrätten i Uppsala för tiden 4 december 2012 - 31 december 2014

Nämndeman

V Bordläggs

Kammarrätten för tiden 4 december 2012 - 31 december 2014

Nämndeman

V Bordläggs

Svea hovrätt för tiden 4 december 2012 - 31 december 2014

Nämndeman

S Mona Karlsson (efter Per Lundström)

Nomineringar

Fullmäktige nominerade enligt valberedningens förslag

att till Norrtälje kommun nominera Erik Langby (M) som ordförande för Sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje*att* bordlägga nomineringen till Norrtälje kommun av 2:e vice ordförande för Sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje*att* till Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes sjukvård och omsorg nominera Torbjörn Rosdahl (M) som ombud till extra bolagsstämma den 20 december 2012 med TioHundra AB*att* till Mälardalsrådet nominera

Christer Lindström (C) till ledamot i Mälardalsrådets miljöutskott efter Gustav Andersson (C)

Amanda Palmstierna (MP) till ledamot i Mälardalsrådets miljöutskott efter Raymond Wigg (MP)

Härefter behandlades förslag 94, nominering från arbetsutskottet.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens arbetsutskotts förslag

Capio S:t Görans Sjukhus AB för tiden från den 31 december 2012 intill slutet av årsstämma 2013

Toivo Heinsoo	ordförande
Catarina Andersson-Forsman	ledamot
Anne Rundquist	ledamot
Anders Nettelblatt	ledamot

Härefter behandlades förslag 95, nominering från arbetsutskottet.

Tiohundra AB för tiden från nästkommande bolagsstämma intill slutet av ordinarie bolagsstämma 2013

Jan-Olov Sundström	ordförande
Björn Zachrisson	ledamot
Karin Persson	ledamot
Bo Krogvig	ledamot

Härefter behandlades förslag 96, nominering från arbetsutskottet.

Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde från och med den 1 januari till och med den 31 december 2013

Styrelsen för Karolinska universitetssjukhuset

Jan Stenberg	ordförande
Lena Nyberg	ledamot
Mikael Lövgren	ledamot
Anette Holm	ledamot
Hans Winberg	ledamot
Nina Rehnqvist	ledamot
Yvonne Djerf	ledamot
Anders Ekblom	ledamot

Styrelsen för Stockholms läns sjukvårdsområde

Agneta Dreber	ordförande
Gunnela Hahn	ledamot
Anders Danielsson	ledamot
Sussi Kvart	ledamot
Johan Sjölander (S)	ledamot
Lars Dahlberg (S)	ledamot

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 215

Anmälan av nya motioner

LS 1212-1646--1653

Inleddes kl. 19.07 och avslutades kl. 19.07.

Nr 2012: av Helene Öberg m.fl. (MP) om satsning på äldre och multisjuka

Nr 2012: av Paul Lappalainen (MP) om att lämna begreppet andragenerationsinvandrare

Nr 2012: av Paul Lappalainen (MP) om behovet av att kvalitetssäkra lika rättigheter och möjligheter i Stockholms läns landstings verksamhet

Nr 2012: av Paul Lappalainen (MP) om att Stockholms läns landsting ska söka medlemskap i UNESCO:s Europeiska koalition av städer mot rasism och diskriminering (ECCAR)

Nr 2012: av Yvonne Blombäck m.fl. (MP) om att inrätta en gemensam trafikledningscentral för kollektivtrafiken i Stockholmsregionen

Nr 2012: av Helene Öberg m.fl. (MP) om att modernisera psykiatrin

Nr 2012: av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att utreda förutsättningarna för ett kvinnohistoriskt museum

Nr 2012: av Ylva Nork m.fl. (V) om att införa fri tandvård till och med 21 års ålder

Motionerna remitterades till landstingsstyrelsen för beredning.

§ 216**Anmälan av nya interpellationer**

LS 1211-1616--1621

Inleddes kl. 19.07 och avslutades kl. 19.08.

Nr 2012:21 av Anders Lönnberg (S) om andrologi

Nr 2012:22 av Tomas Eriksson (MP) om hälsopolitisk åtgärdbar dödlighet i Stockholms län

Nr 2012:23 av Erika Ullberg (S) om villkoren för personal inom biljettkontrollen

Nr 2012:24 av Gunilla Roxby Cromvall (V) om de uppsagda biljettkontrollanterna

Nr 2012:25 av Håkan Jörnehed (V) om hörapparater

Nr 2012:26 av Gunilla Roxby Cromvall (V) om framtiden för Spårväg Syd

Interpellationerna ska besvaras vid nästa sammanträde.

Avslutning

Anf. 271-273

Ordföranden avslutade sammanträdet kl.19.19.

Vid protokollet

Anne Lindblom

Karin Mikaelsson

Anföranden vid Stockholms läns landstingsfullmäktiges möte den 4 december 2012

§ 179 Bordlagda interpellationer 2012:11 av Raymond Wigg (MP) om försäljningen av Serafens vårdcentral, 2012:12 av Birgitta Sevefjord (V) om det politiska ansvaret för försäljningen av Serafens vårdcentral samt 2012:13 av Håkan Jörnehed (V) om att häva försäljningen av Serafens vårdcentral

Ordföranden: Först har vi tre interpellationer som vi föreslår ska sammanläggas till en gemensam debatt. I vår arbetsordning finns en bestämmelse om att vi kan lägga ihop två interpellationer. När vi gjorde den tänkte vi inte på att man också kan lägga ihop tre interpellationer. Vi föreslår nu att det görs, eftersom ämnet är likartat. Det är lite olika vinklingar i de tre interpellationerna, men de handlar alla om försäljningen av Serafens vårdcentral.

Det är tre interpellanter: Tomas Eriksson, som tar Raymond Wiggs plats, Birgitta Sevefjord och Håkan Jörnehed. Vi tar dem i den ordningen, som också finns i era handlingar. De kan göra tre inlägg på 3, 2 respektive 1 minut. Torbjörn Rosdahl, som är svarande, har enligt vårt förslag inledningsvis 6 minuter efter de tre interpellanterna, sedan 4 minuter och därefter två inlägg på 3 minuter, det vill säga fyra inlägg. Det är vårt förslag, och vi har förstätt att både interpellanterna och svaranden är införstådda med detta och tycker att det är ett bra förslag.

Anförande nr 1

Tomas Eriksson (MP): Fru ordförande, alla ledamöter och åhörare! Tack för svaret, Torbjörn Rosdahl, eller tack för vissa svar i alla fall! Det är inte riktigt korrekt att säga att du har lyckats svara på alla frågor som vi har ställt. I alla fall hoppas jag att du inte har svarat på alla frågor som vi har ställt. Det andra alternativet, Torbjörn, är att vi definierar detta med politiskt ansvarstagande väldigt olika.

Du menar i ditt svar att flertalet av politikerna i Alliansen visst har uttalat sig i medierna i frågor kring försäljningen av Serafen. Frågan är bara, Torbjörn Rosdahl: Tycker du verkligen att detta att uttala sig i medierna, exempelvis på det sätt som Raymond Wigg exemplifierar i interpellationen, är likvärdigt med att ta politiskt ansvar? Det kan jag inte påstå att jag håller med om, om jag ska vara helt ärlig.

Tycker du att det är att ta politiskt ansvar att hänvisa till att det är tjänstemän som har gjort en opolitisk värdering beträffande värdet av Serafen, trots att det värdet på goda grunder kan ifrågasättas? Tycker du att det är att ta politiskt ansvar att bara hänvisa bakåt i tjänstemannaorganisationen i stället för att säga om man tycker att det är rimligt eller inte rimligt och i så fall säga vad man tänker göra åt det hela?

I övrigt, Torbjörn Rosdahl, får man säga att ditt svar på interpellationen väcker en del andra frågor. Jag skulle till exempel väldigt gärna vilja veta om du verkligen tycker att det är rimligt och korrekt att varken personalens kompetens eller de listade patienterna räknades in i försäljningsvärdet när Serafen avknoppades. Tycker du verkligen att det var ett korrekt och klokt beslut? Jag skulle väldigt gärna vilja veta din personliga åsikt om det.

Jag håller naturligtvis med dig om att vi i Stockholms läns landsting inte äger personalen. Livegenskap har hittills inte varit något som vi har föreslagit från den här talarstolen.

Den sista frågan, som jag gärna skulle vilja höra lite kring, är hur det går med den återrapportering som du nämner sist i interpellationssvaret. Kommer vi att få tillbaka några pengar, eller hur blir det med den saken?

Anförande nr 2

Landstingsrådet **Sevefjord (V)**: Ordförande! Min interpellation handlar om vem som bar ansvaret för den skandalösa försäljningen av Serafens vårdcentral. Jag måste säga att det känns lite konstigt att det är med dig, Torbjörn Rosdahl, som jag ska debattera och att det är du som svarar på frågan. En sak som jag med säkerhet kan säga är ju att du inte bar ansvaret.

Däremot finns det flera i den här salen som på ett eller annat sätt var involverade i försäljningen. Men det yttersta ansvaret tror jag kanske ligger utanför den här salen, hos Chris Heister och Maria Wallhager. Till dig, Torbjörn Rosdahl, vill jag säga: Gör dig inte till ett bondeoffer för att rädda några drottningar!

Du säger att det inte går att avsvära sig ansvaret som landstingsråd. Men det är ju precis vad alla andra har gjort. Chris Heister, som i dag är landshövding i Stockholm och då var finanslandstingsråd, säger att hon har lämnat partipolitiken och inte längre har några kommentarer. Ja, så lätt viftar hon undan sitt politiska ansvar.

Maria Wallhager, som förmodligen satt inne med all information, säger i dag att inte heller hon håller på med politik och därför inte längre har något ansvar för det som gjordes då. Däremot kan man väl säga att hon har en väldigt bra politikerpension, 55 000 kronor i månaden fram till 2024, för ett dåligt politiskt arbete.

Landstingsrådet **Filippa Reinfeldt** säger att hon "blir upprörd om man kan göra en så stor vinst och tjäna så mycket pengar på så få år". Själv blir jag faktiskt upprörd över att man rear ut våra gemensamma tillgångar.

Och så har vi kanske en kung, **Christer G Wennerholm**, som på sin blogg skriver att han inte var inne i hanteringen av Serafens avknoppning. Men du var ändå en av de tyngsta i landstinget, med mest makt, och det var till dig som utvecklingskansliet rapporterade. Visste du verkligen ingenting?

Problemet är, som jag ser det, att ni var väl medvetna om att ni rörde er i en juridisk gråzon. Ni sålde ut något som ni egentligen inte fick sälja på det sätt som ni gjorde det, och det var först när Statskontoret sade stopp som ni slutade upp med detta. Ni lät helt enkelt ideologin ta över etik och moral i politiken.

Vad var det som hände? Vem bar ansvaret? Det är just det jag vill ha svar på, och än har jag inte fått det svaret.

Jag har beskrivit hur jag har uppfattat ansvaret, utifrån det jag har kunnat läsa. Den enda som är villig att axla ansvaret är Torbjörn Rosdahl, som faktiskt inte hade något ansvar. Så märkligt kan det bli i politiken!

Anförande nr 3

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Tack, Torbjörn Rosdahl, för svaret på min interpellation! Jag tycker att man ska häva försäljningen av Serafens vårdcentral.

Grunden till interpellationen är den tråkiga historien om försäljningen av Serafens vårdcentral och den förlust som har skett för skattebetalarna, de pengar som har försvunnit för medborgarna.

Först i april gav finanslandstingsrådet landstingsdirektören i uppdrag att försöka få tillbaka pengar från de borgerligas försäljning av Serafen. Att enbart försöka få mer betalt i efterhand, efter allt som har hänt, efter alla upprörda medborgares känslor efter det inträffade, anser jag är för mesigt.

– Hej, ni sex läkare på Serafen som gjorde en jättevinst! Jag kommer från landstinget och undrar om jag kan få lite mer pengar för försäljningen.

Det blir för mesigt! Om vi nu, Torbjörn, som jag förstår det är överens om att ingen av oss tycker om den olyckliga försäljningen av Serafens vårdcentral och om vi vill få tillbaka pengar för försäljningen av Serafen är väl det enda rätta att vi häver köpet. Visa lite pondus, Torbjörn, och visa att ni menar allvar!

Om detta handlar en av mina frågor i interpellationen. Jag hänvisar till en statlig utredning om olagligt statsstöd som pågår. Det finns ännu inte någon lag, och om det blir någon vet vi inte heller. Men Torbjörn skriver i sitt svar att han utgår från att landstingsdirektören undersöker även denna möjlighet.

Det är väldigt lämpligt att interpellationsdebatten har dröjt ett antal månader. Nu är vi väldigt spända på att få veta hur mycket pengar som landstinget och skattebetalarna får tillbaka. Efter denna tid, ett halvår, måste ju landstingsdirektören ha ett svar. Fick vi tillbaka några pengar? Gick det att häva försäljningen? Eller är vi medborgare blåsta genom den här affären?

Anförande nr 4

Landstingsrådet Rosdahl (M): Fru ordförande! Tack för de tre interpellationerna! Jag upplever att jag under det här halvåret har svarat på motioner och interpellationer flera gånger tidigare. Det blir mycket upprepningar som jag har hört i argumenten från oppositionen, och det är klart att även jag kommer att upprepa mina svar på ungefär samma sätt. Det är en ganska välbekant diskussion.

Jag vet att ni här i fullmäktige känner till det jag nu ska säga, men jag tycker att det är bra för protokollet, för skrivningarna i efterhand: Från oppositionen påstår man att vi har sålt en vårdcentral, Serafen, men det är så att vi har sålt en verksamhet. Inte en enda kvadratmeter är såld. Den missuppfattningen är ganska spridd. Ni har lyckats med att föra ut falsk information. Jag har fått information om att någon har suttit på treans buss och hört några äldre herrar säga: Jag hade hoppats att jag hade 700 000, så skulle jag ha köpt det där huset. Det har varit väldiga missförstånd.

Landstinget har sålt en verksamhet som av två oberoende värderingsmän har värderats till strax under 700 000 kronor. Som finanslandstingsråd är jag – oavsett vad ni tycker – irriterad på att man sedan kan sälja för 20 miljoner. Det var då jag gav landstingsdirektören i uppdrag att undersöka olika möjligheter. Capiro, som hade köpt, kanske ville rädda sitt ansikte med anledning av att jag tycker att de har förstört Stockholms läns landstings varumärke genom att göra på det här viset.

Jag har ännu inte fått något svar. Jag har frågat landstingsdirektören och vet att förhandlingar har pågått och pågår fortfarande. Jag hoppas att man är i slutskedet, så att det kan komma ett besked.

Den kritik som jag får från Håkan är att jag är lite raljant. Det tycker jag är lite konstigt, för du brukar inte vara sådan. Du säger att jag ger landstingsdirektören ett hopplöst uppdrag. Men om jag inte hade gett honom uppdraget hade vi inte haft någon chans att få en enda krona. Nu har vi i alla fall i teorin en chans att få tillbaka något.

Jag vill inte bli kallad bondeoffer när jag tar mitt ansvar som landstingsstyrelsens ordförande. Jag har faktiskt det yttersta ansvaret i dag. Jag förstår precis vad du menar, Birgitta, men känner ändå: Jag har fått väljarnas förtroende, och jag har fått min fullmäktiggrupps förtroende att ha detta uppdrag. Självklart ska jag då ta ansvaret när diskussionen nu kommer upp.

Det som ändå är oerhört värdefullt i den här diskussionen och debatten är att vi i dag sedan många år tillbaka inte har någon avknoppning, utan vi har vårdvalet, som gör att det har blivit en tydligare marknad. Avknoppning var ett sätt att få i gång en marknad, och för Stockholms läns landstings del avslutades det med att vi knoppade av och försäljde några vårdcentraler, vilket som konsekvens har fått den här diskussionen.

Visa pondus genom att häva köpet! säger Håkan. Det finns visserligen ingen lagstiftning, säger Håkan också, men visa pondus, bryt mot lagen och häv försäljningen! Nej, det är inte att visa pondus. Vi följer svensk lag även här.

Tomas sade ungefär att det inte är samma sak att prata i medierna som att tala om att man tar ansvar. Samtidigt svarade du, om jag minns rätt, på frågan genom att säga att vi i medierna har berättat precis det jag nu har berättat. Vi har varit mer utförliga. Men medierna har många gånger valt att ta bort den information som ni känner till.

Vi har inte sålt en enda kvadratmeter. Jag känner till diskussionen. Jag har suttit i radio i direktsändning då en representant från Socialdemokraterna sade att en hel vårdcentral såldes billigare än en trerumslägenhet. Men vi har ju inte sålt en enda kvadratmeter! Det vill man inte föra fram. Hela tiden säger man att vi har gjort världens sämsta affär.

Jag håller med om att det inte var någon bra affär när man sedan sålde för 20 miljoner kronor. Den uppgiften har jag också fått kritik för att jag inte tog tag i på en gång. Nej, jag såg det som ett rykte som kom från Vänsterpartiet. Jag undersökte det. Dessa summor är också affärshemligheter. Det är inget som man pratar om.

Jag tyckte att jag fick uppgiften bekräftad när en journalist från Sveriges Radio sade att han visste att det var 20 miljoner kronor. Han hade inget papper att visa, men jag valde att tro mer på Sveriges Radio än på Vänsterpartiet.

Jag tror att jag har svarat på alla de frågor som har dykt upp. Det finns också frågor som ni vill ha svar på som jag inte kan svara på. Det är därför att det fortfarande pågår en förundersökning. Jag har själv varit på ett förhör under tidig höst, på ungefär sju minuter. Eftersom förundersökning pågår är det sekretess. Jag har alltså inget svar. Jag har naturligtvis också valt att inte gå in och förekomma vad man kan komma fram till i den undersökning som pågår.

I och med det anser jag de tre interpellationerna besvarade.

Anförande nr 5

Landstingsrådet L a r s s o n (S): Först skulle jag vilja tacka interpellanterna för att de har lagt alldeles utmärkta och för samhället viktiga interpellationer.

Vi fick alldeles nyss höra finanslandstingsrådet säga här i salen att man minsann inte hade sålt någon fastighet, inte någon lokal över huvud taget. En stor del av problemet i den här historien är faktiskt att man inte har haft ordning på vad man har sålt.

Den här frågan är inte ny i fullmäktige. Den diskuterades för fullt i samband med försäljningen av vårdcentralen, och före försäljningen av vårdcentralen var det också ett ärende för fullmäktige.

Flera av oss hävdade att man sålde en verksamhet med 12 000 listade patienter, centralt belägen mitt emot Stockholms Stadshus, en av Stockholms mest centralt belägna vårdcentraler över huvud taget, dessutom med mycket gott rykte. Det var verksamheten som såldes – det sades från fullmäktiges talarstol vid försäljningstillfället.

Men vad ni majoritetsföreträdare – då satt inte du i salen, Torbjörn – bestämt hävdade var att det var en stor risk och att ni tog betalt för inventarierna, för den medicinska utrustningen, för möblerna i själva lokalen. Det var därför som konsulterna – de oberoende värderingsmännen, som i mina ögon mest påminde om skojarna i filmen Pettersson & Bendel – minsann hävdade att priset 690 000 kronor antagligen var att ta i i överkant. Det var därför som ni i majoriteten kunde försvara det priset och tyckte att det priset var rimligt.

Sedan har det för alla normala betraktare framkommit att det priset är helt orimligt, med tanke på att själva intäkterna för verksamheten är betydligt högre än 690 000 kronor varje enskilt år. Ett normalt försäljningspris borde ha legat betydligt högre. Det inser de flesta som kan någonting om företagsekonomi över huvud taget.

Det som har slagit mig – jag har diskuterat den här frågan flera gånger med Torbjörn och andra majoritetsföreträdare – är att man i regel skyller på andra eller att man säger att man inte vet någonting, att man inte förstår någonting. Man ser väldigt förvånad ut, trots att frågan diskuterades både före och i samband med själva försäljningen, då majoritetsföreträdarna försvarade priset på 690 000 kronor för en verksamhet med 12 000 listade patienter.

Jag försöker förstå hur ni resonerar och tänker i den här frågan. Uppenbarligen har ni begripit att det inte var så lyckat. Kanske visste ni vid det här tillfället de facto inte vad ni höll på med och inte förstod vad ni höll på med. Då är den enda slutsats som man kan dra att det är tjänstemännen som styr. Då måste man ställa sig frågan om det är flera verksamheter som har sålts utan att politiken har vetat om det.

Eller också var det ett politiskt medvetet ställningstagande och att ni var mycket oaktsamma med gemensam egendom. I så fall behöver lagstiftningen ändras, och vi behöver återfå gammaldags lagar som vi hade förr i världen, där man skyddade medborgarnas gemensamma egendom mot ansvarlösa politiker.

Anförande nr 6

Kristoffer Tamsons (M): Ordförande, fullmäktige! I en del frågor finns det en poäng i att backa bandet, och det tänkte jag göra. Jag tänkte backa bandet ganska många år tillbaka, eftersom jag tror att man ibland vinner på att i diskussioner av det här slaget sätta in frågor i sitt sammanhang.

Jag tänkte backa bandet till mandatperioden 1994–1998, för i viss mån är det där som grunden läggs till det behov av förnyelse inom vården som Stockholms läns landsting sedan dess i hög utsträckning har genomlevt.

Efter mandatperioden 1994–1998 stod över 20 000 patienter och väntade i vårdköer i Stockholms län. 2 500 av dem var barn. 6 000 anställda i vården hade fått gå i den dåvarande rödgröna majoritetens så kallade utvecklingsplan. Det var en vård där kvaliteten sjönk. Det var en vård där vårdköerna växte. Det var en vård där oron inom sjukvården i Stockholms läns landsting ständigt växte.

I det sammanhanget var det viktigt att få till stånd någon form av förnyelse och förändring, att få till stånd den mångfald som vi i dag tar för given i den här regionen, i det här länet, och se till att steg för steg försöka arbeta med att höja kvaliteten, höja tillgängligheten, öka patienternas inflytande och också öka personalens inflytande över sjukvården. Avknoppning blev vid det tillfället ett verktyg som användes.

Under mandatperioden 1998–2002 avknoppades inte mindre än 160 vårdenheter i Stockholms läns landsting. Jag skulle vilja säga att helhetsintrycket av det mångfaldsarbetet var väldigt lyckat och bra, för att få till stånd den vård och den utveckling av vården som behövdes och som vi i dag faktiskt kan skörda frukterna av i hög utsträckning.

Var det rätt att använda samma medicin eller samma metoder 2006–2010? Det kan diskuteras. I det sammanhanget tror jag att man kan konstatera att på sin tid, när avknoppningarna introducerades som verktyg, var de mycket rätt tänkta och behövdes i hög utsträckning för att komma till rätta med många av bristerna i dåtidens sjukvård.

Kanske var det inte riktigt lyckat att använda sig av den modellen när vi skrev 2006–2010. Men jag tycker att vi ska komma ihåg att så länge människor är inblandade i beslutsfattande – oavsett om det är politiskt beslutsfattande eller annat beslutsfattande – kommer misstag

att begås. Om det handlar om ett så omfattande förnyelsearbete som vi har sett och varit med om i Stockholms läns landsting under de senaste 15 eller kanske 20 åren är risken densamma.

Jag tror att det är viktigt att konstatera just detta och också konstatera att om misstag begås eller om felaktigheter får oss själva att diskutera, då ska vi aldrig vara sämre än att vi rättar till brister och gör förbättringar. Det är också vad som har gjorts.

Att vi sedan fem år tillbaka inte har genomfört några avknoppningar är ett uttryck för detta. Vårdvalet som introducerades är också ett uttryck för detta. Det är steget i nästa generation för att komma till rätta med de brister som vi har sett historiskt i sjukvården i Stockholms län och steg för steg göra sjukvården bättre.

Alternativet hade aldrig varit bättre – inte på lång sikt och inte heller på kort sikt.

Anförande nr 7

T o m a s E r i k s s o n (MP): Som ny här i fullmäktige får man säga att det ibland är tur att man har Dag Larsson. Jag började med att skriva upp en sak. Om ni inte sålde verksamheten, som Torbjörn Rosdahl har skrivit i svaret, där du hävdar att ni inte sålde personalens kompetens, började jag genast undra: Vad var det egentligen vi sålde? Då upplyste Dag mig om att det var möbler och inventarier för 690 000 kronor.

Då är frågan tyvärr fortfarande: Tycker du att det var ett rimligt förfaringssätt? Var det verkligen bra? Du slingrar dig och ålar dig hit och dit, men frågan kvarstår: Var det rimligt? Var det bra?

Det är det som är själva kärnan i att ta ett politiskt ansvar eller att inte ta ett politiskt ansvar. Om du inte tycker att detta var ett rimligt förfaringssätt, så säg det, och gå sedan ut, efter att du har sagt det, och identifiera de personer som faktiskt bar ansvaret för detta och se till att även de avkrävs ansvar!

Jag tycker att vi ska tillfället i akt och lära oss lite av Kristoffer Tamsons. Jag måste säga att det känns som att ni i den moderata gruppen har en stor talang i honom. Han är i alla fall den enda som klart och tydligt kan säga att han tycker att den här försäljningen och det här förfaringssättet var fullt rimligt. Det är också ett sätt att ta politiskt ansvar, skulle jag vilja säga.

Anförande nr 8

J a n O l o v S u n d s t r ö m (M): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Det finns naturligtvis olika sätt att hantera den här frågan. Ett var det som Kristoffer Tamsons använde på ett alldeles utomordentligt sätt, nämligen att backa bandet. Det andra är att ha facit i handen. Det är den andra metoden.

I dag har vi facit i handen i den här frågan. Vi vet hur det gick. Vi gjorde på ett visst sätt då och ser annorlunda på frågorna i dag.

Det är naturligtvis mycket enklare att ha facit i handen och kunna värdera det som har hänt när man väl har facit. Men vi hade inte facit i handen år 2007. Det är den stora skillnaden.

Jag kan själv erinra mig – fast jag inte tror att huvudansvaret ligger på mig – att jag åtminstone hade delansvar i de beslut som vi fattade då. Jag fanns med i dåvarande produktionsutskottet och hade varit ordförande i produktionsstyrelsen mellan 1998 och 2002, som Kristoffer Tamsons pratade om.

Det var en rätt dramatisk utveckling under de här åren. Inte minst de avknoppningar som berördes nyss var oerhört framgångsrika sett ur patientsynpunkt och ur personalsynpunkt.

Ett stort antal av våra medarbetare fick möjlighet att äntligen ta ett eget ansvar, tänka nytt och utveckla den vård som finns och fanns i Stockholms läns landsting. Jag tycker att det var ett korrekt beslut.

Samtidigt ska vi komma ihåg att det företag som uppenbarligen har sålts för en delvis okänd summa – men i varje fall till ett väldigt mycket högre pris än det landstinget fick vid det tillfället – inte är samma företag som vi sålde då, som inom parentes sagt inte ens var ett företag. Det har utvecklats under de fem år som har gått sedan det såldes. De som har drivit företaget har gjort det, och jag utgår från att de har gjort det på ett mycket bra sätt.

Man kan också med facit i hand möjligen konstatera att vi kunde ha varit duktigare på att göra en bra affär. Men jag hävdar med bestämdhet att vi inte gjorde en dålig affär sett med utgångspunkt från vad som gällde när vi fattade beslutet.

Kom slutligen ihåg en sak till: I ett landsting där vi i varje fall tidigare har skiftat majoritet med vissa mellanrum är det inte riskfritt att ta över en tidigare landstingsdriven verksamhet. Det kan hända att en ny majoritet får för sig att göra något annat. Det ska man också väga in när man funderar över hur överlåtelse och annat sker.

Fru ordförande! Jag vidhåller med bestämdhet att det sett med dåtida ögon – som var de ögon som vi hade då – var ett korrekt och riktigt beslut.

Anförande nr 9

Landstingsrådet Sevefjord (V): När du, Torbjörn Rosdahl, säger att vi inte sålde Serafen betraktar jag det mer som ett semantiskt trixande. Vi vet alla vad vi menar när vi pratar om försäljningen av Serafen.

Du säger att du i dag har det yttersta ansvaret. Därför ställer jag återigen frågan till dig. Om du har det yttersta ansvaret i dag vet du säkert svaret på min fråga: Vem var ansvarig då när Serafen såldes? Varför säger ni ingenting? Varför täcker ni upp för varandra? Det är självklart att det fanns en eller flera politiker som bar ansvaret.

Min slutsats är att det var Chris Heister och Maria Wallhager. Varför täcker ni upp? Eller har jag fel? Det är den fråga som jag ställer: Vem bar ansvaret?

Du säger att det först kom ett rykte från Vänsterpartiet om att Serafen var såld för 20 miljoner kronor och att du inte trodde på det ryktet eftersom det kom från Vänsterpartiet. Däremot trodde du på vad Sveriges Radio sade. Det var bara det att Sveriges Radio trodde på Vänsterpartiet. De tog vår uppgift för sanning. Sedan valde du att tro på den.

Den utvärdering som gjordes var inte oproblematiske, och den var inte heller opolitisk. Det var väldigt strikta regler för vad som skulle värderas av Pricewaterhouse Coopers. Därför kom man fram till att vårdcentralen var värd max 500 000 kronor.

Ett år senare fick samma företag ett nytt uppdrag. Då värderade man en vårdcentral i Upplands Väsby som var ungefär lika stor som Serafens vårdcentral. Då kom man fram till att den vårdcentralen var värd 5 miljoner kronor. Serafen var värd 500 000 kronor, och vårdcentralen i Upplands Väsby var värd 5 miljoner kronor!

Ni bluffade helt enkelt. Ni visste från början att vårdcentralen skulle säljas så billigt som möjligt. Det var er målsättning. Det gjorde ni också. Jag har sagt tidigare i den här talarstolen och säger det igen: Ni förskingrade våra gemensamma tillgångar genom att sälja en vårdcentral som var värd många miljoner för knappt 500 000 kronor. Vem bar ansvaret för denna skandal? Det är min fråga.

Anförande nr 10

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Vilken spännande diskussion!

Till Kristoffer Tamsons och Jan Olov Sundström: De här interpellationerna handlar om Serafen, så jag undrar: Försvaret ni denna försäljning av Serafen, eller gör ni det inte? Torbjörn Rosdahl säger härifrån talarstolen: Jag håller med om att det var en dålig affär. Vad tycker ni andra?

Torbjörn säger också att det är olagligt att häva köpet. Men du skriver i svaret på min interpellation att du "utgår ifrån att landstingsdirektören undersöker även denna möjlighet". Har du kanske fått kunskap nu? Om det går att häva köpet, Torbjörn, tycker du att man ska göra det eller tycker du inte att man ska göra det?

Jag vill också kommentera det du säger som svar på min sista fråga. Där undrar jag varför du, Torbjörn, först i slutet på april blev så upprörd över försäljningspriset för Serafen. Jag tycker att jag får ett mycket humoristiskt svar från dig, Torbjörn, om att frågan är felställd.

Jag tänker så här: Man kan se hur du går omkring på ditt arbetsrum, Torbjörn, samtidigt som skandalförsäljningen exploderar i medierna i januari. Det är nyheter på tv, i DN och Svenska Dagbladet. Alliansens landstingsråd svettas och försöker undvika att uttala sig, och Sveriges Radio gör ett tidigt reportage. Till och med du, Torbjörn Rosdahl, tvingas uttala dig i medierna. Det blev till och med en polisanmälan, och åklagaren beslutade att inleda en förundersökning mot landstinget. Polisförhör inleddes. Men det kommer ingen reaktion eller handling från finanslandstingsrådet.

Jag tänker att Torbjörn går runt i sitt rum och väcks i sin törnrosasömn först en vacker april dag, då radions *Studio Ett* i P 1 gör ett reportage, efter uppgifter från Vänsterpartiet. Det är alltså tre månader efter det att nyheten briserar. Min sista fråga i interpellationen handlar om det, och det är rätt kul – om det inte vore en så tragisk historia.

Anförande nr 11

Landstingsrådet Larsson (S): Jag har stor respekt för dem som vill diskutera politik och ideologi och för dem som säger att vi ska privatisera värden för att de råkar tycka att det är bättre och att man kan bekämpa köer så. Den ideologiska politiska diskussionen är i högsta grad central, viktig och angelägen.

Däremot borde man ändå vara överens om att försöka skydda medborgarnas gemensamma egendom. Det borde vara angeläget, och det tycker jag står i fokus i den här frågan.

Till Kristoffer måste jag säga: Eftersom du tycker att detta rent ideologiskt var riktigt måste jag fråga dig: Tycker du att någon ska ta ansvar för att man sålde den här egendomen för billigt? Det är en fråga som jag tycker att Kristoffer skulle kunna besvara.

Sedan måste jag rent politiskt konstatera: Om jag vore moderat, Gud förbjude, skulle jag vara rasande på detta, och om jag vore gammalhögermoderat skulle jag tycka att detta var att skänka bort gemensam egendom till underpris, och det skulle jag vara mycket upprörd över. Om jag vore nyliberal, Gud förbjude, skulle jag vara än mer rasande, för man har förstört ett av nyliberalernas bästa instrument, nämligen avknoppningsinstrumentet.

Det är hafsigt, taffligt och illa skött. Men framför allt vill jag ställa en fråga, ånyo till Kristoffer Tamsons: Tycker du att någon – någon tjänsteman eller någon politiker – bör ta ansvar för att man har skänkt bort gemensam egendom?

Anförande nr 12

Michel Silvestri (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Man blev ursprungligen ganska förvånad när man tog del av nyheterna om försäljningen. Men nu har det runnit mycket vatten under broarna, och på något sätt har förväningen upphört – kanske mot all förmodan.

Nu när vi fick svar från finanslandstingsrådet blev jag återigen förvånad, fast jag inte trodde att jag skulle bli det. Det var en liten sak som jag var tvungen att fundera över om jag hade uppfattat korrekt.

Man kan se försäljningen av Serafens vårdcentral som en del i Alliansens strategi att forcera fram en vårdmarknad. Då är också frågan vilka konsekvenser man tänker sig av det i förlängningen. Att en aktör köper upp en verksamhet och sedan säljer den vidare till en sekundär aktör borde i sig inte vara så förvånande. Det som i det här fallet verkar vara förvånande är köpeskillingen.

Det som förvånade mig när jag satt här och lyssnade på finanslandstingsrådet var en viss passus, och då måste jag fråga om jag har uppfattat det korrekt. Det var att Capio, alltså den sekundära köparen, om vi kallar det så, har förstört eller negativt påverkat landstingets varumärke genom sitt agerande.

Jag måste fråga om jag har uppfattat det korrekt, för jag tycker att det är ett märkligt påstående. I så fall måste man fundera över på vilket sätt Capio har agerat förkastligt utifrån ett landstingsperspektiv. Det kan inte vara genom att köpa en verksamhet på den så kallade vårdmarknaden, utan det måste handla om själva köpeskillingen. Då blir nästa fråga: Vad hade varit ett rimligt belopp – som hade varit acceptabelt utifrån finanslandstingsrådets perspektiv – att köpa Serafens vårdcentral för i så fall?

Anförande nr 13

Kristoffer Tamsons (M): Ordförande, fullmäktige! Som sagt tror jag att det finns en stor poäng i att i vissa lägen och i vissa sammanhang sätta in politiska frågor i ett bredare sammanhang, anlägga ett bredare synsätt, än att bara pinpointa den specifika frågan i det specifika sammanhang som just nu råkar finnas på dagordningen. Det skapar större förståelse för oss som förtroendevalda och folkvalda och lägger grund för att vi fattar bättre beslut.

Jag tror att det är extremt bra att vi hade politiker som ifrågasatte de strukturer som sjukvården i detta landsting en gång var uppbyggda kring. Det var strukturer som innebar att man satt i nattliga budgetförhandlingar i denna församling och diskuterade kvartstjänster för sjukgymnaster på enskilda vårdcentraler och fattade landstingsfullmäktigebeslut om detta. Det var också att man en gång i tiden hade en stor ideologisk strid om huruvida man kunde lägga ut kiosken på Södersjukhuset på entreprenad.

Där var vi en gång i tiden. Resan därifrån till där vi är nu, till en mångfald av olika utförare, till en valfrihet för patienterna, tror jag har varit till extremt stort gagn för vårdens utveckling, både när det gäller kvalitet och när det gäller annan utveckling.

Vad gäller avknoppningar: Nej, vid det tillfälle då den här frågan var uppe för avgörande hade punkten då avknoppningar var rätt metod att använda sig av passerats. Det är ett trubbigt och dåligt verktyg i vår tid.

Anförande nr 14

Carl Grufman (M): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag har en fråga till Vänsterpartiet. Den gäller vad ni egentligen är ute efter och vad ni söker. När jag lyssnar på er låter det väldigt mycket som om ni försöker vinna valet 2010. Men det valet är redan över – den institution för ansvarsutkrävande och prövning av vägen framåt som vi har här i landstinget.

Jag tycker att det är bra att vi har dragit olika historiska lärdomar. Vi har vågar pröva olika vägar och har dragit slutsatser men har också haft en ödmjuk attityd. Jag vill berätta lite grann om en händelse som har gjort mig betydligt mer ödmjuk inför den här typen av frågeställningar. Jag är också särskilt intresserad av att höra just Vänsterpartiets historiska lärdomar.

Det handlar om min hemkommun Sundbyberg. Där hade vi ett gymnasium som hette Löfströms gymnasium. Det var ett ganska bra gymnasium med 400 elever. Det var högre lärartäthet än i länet i snitt. De fick ett erbjudande om att avknoppa, men tyvärr stoppades avknoppningen på grund av en socialdemokratisk majoritet.

Två år senare – tyvärr på grund av kommunal misskötsel – stoppades intaget till detta gymnasium. År 2011 hade gymnasiet 135 elever, från forna 400 elever. Detta år har gymnasiet bara 54 elever kvar och kommer att läggas ned snart.

(Ordföranden: Du får komma tillbaka ärendet.)

Det är en historisk lärdom som har gjort mig ödmjuk kring hur man hanterar den här typen av frågor. Jag tycker att det är bra att Alliansen har dragit sina slutsatser och nu använder andra metoder. Det skulle vara intressant att få höra vilka lärdomar som Vänsterpartiet har dragit.

Anförande nr 15

Anders Lönnberg (S): Ordförande, ledamöter! Jag hade inte tänkt ta till orda i den här debatten eftersom vi har haft den förut. Men ibland hör man saker som man bara inte kan avstå från att kommentera, till exempel det oerhörda samband som verkar finnas – att en diskussion om kvartstjänster för sjukgymnaster år 1994 med nödvändighet måste leda till en idiotisk försäljning ungefär tolv år senare.

Det krävs en del bevis om man ska bli trodd på den typen av uttalanden, Kristoffer Tamsons. Man har en ganska sjuk sak att försvara om man vill hävda att orsakerna till en idiotisk försäljning vid en viss tidpunkt ligger 12–14 år tidigare, på grund av att någon tänkte fel vid den tidpunkten.

Carl Grufman medgav i varje fall att han är ödmjuk inför de svårigheter som detta innebär. Med de argumenten har man en hel del att vara ödmjuk över.

Det andra som jag är lite förvånad över är Jan Olov Sundströms påstående att försäljningen med hänsyn till hur den kom upp och genomfördes var korrekt vid den tidpunkten.

Jag vill bara påminna alla om att SLSO sade nej. SLSO påpekade att det var en felvärdering. Jag sade att det var en felvärdering. Jag erbjöd 800 000 kronor för vårdcentralen men fick bara blankt nej. Det tyckte jag var intressant. Ni hade åtminstone förlorat 100 000 kronor mindre, och jag hade förmodligen varit rikare än vad jag är i dag.

Om vi ska ta lite seriöst på frågan: Det finns några punkter där den här affären föranleder oss att tänka efter. Den första är att jag tror att vi måste ändra kommunallagen på två punkter.

Det ena är att fullmäktige alltid ska fatta beslut om försäljningar. Det gjordes inte i det här fallet. Det är alltid en principfråga när man säljer ut en verksamhet, och den frågan ska det fattas beslut om i fullmäktige.

Det andra är att vi måste återinföra en ansvarslagstiftning både för tjänstemän och för politiker. Om man inte tar hänsyn och har sin lojalitet med skattebetalarna, då ska man kunna dömas till tjänstefel.

För det tredje – det är en fråga till er – är det alldeles självklart för mig att de värderingstjänstemän på de företag som gjorde värderingarna inte längre kan utföra tjänster åt landstinget. Därför vill jag fråga er om ni är villiga att se till att de företag och värderingstjänstemän som genomförde detta inte längre får göra tjänster för landstinget.

Slutligen: Politiskt inducerade, betingade försäljningar förhåller sig till förnuftet på ungefär samma sätt som bensin förhåller sig till att släcka bränder.

Anförande nr 16

Gunilla Roxby Cromvall (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! När jag som trafikpolitiker sitter och lyssnar på debatten dyker det upp frågor som inte är besvarade. Jag har sex frågor till dig, Torbjörn Rosdahl, jag har en fråga till Kristoffer Tamsons och ett påstående till Jan Olov Sundström och Carl Grufman.

Torbjörn! Du började med att säga att två oberoende värderingsmän har anlåtats. Jag undrar: Vad är de oberoende av? Är de oberoende av oss skattebetalare och våra pengar, eller vad är de oberoende av? Var hittade ni dem? Vem hittade dem? Vem är ansvarig för att man hittar sådan inkompetens? Får de uppdrag igen av landstinget, sedan de har blåst oss skattebetalare på så otroligt mycket pengar som hade behövts till vård och kollektivtrafik? Vem gav arbetsorder till dessa oberoende värderingsmän om att de bara skulle ta betalt för inventarierna?

Jag hoppas att du svarar på mina frågor.

Kristoffer Tamsons! Du säger att problemet var vårdköer. Men hur många fler vårdtillfällen hade vi inte kunnat ge för 19 300 000 kronor? Hur många läkare och sjuksköterskor och hade vi inte kunnat få för de pengarna? Är det så att försäljningen av Serafen innebar att vi blev av med någon vårdköplats? Var har ni bevisen för det?

Jan Olov Sundström! Med facit i handen lyssnade inte ni moderater och folkpartister på oss i debatten här i fullmäktige. Jag var själv inte uppe i den debatten, men jag vet att vi hade en jättedebatt om var beslutet togs. Det var en väldig förvirring om var beslutet hade tagits och vad det innehöll. Det har Anders Lönnberg pratat bra om före mig.

Den riktiga tolkningen är att ni hade bråttom att privatisera till varje pris. Det var ideologiskt drivet att det skulle gå fort att sälja ut vår gemensamma välfärd.

Slutligen svaret till Carl Grufman: Du är nu i landstingsfullmäktige. Här beslutar vi om vård och kollektivtrafik. Vi beslutar inte om skolor. Och din historieskrivning, som Anders Lönnberg också har anmärkt på, är väldigt märklig. Jag tror inte ens att du var född, om du möjligtvis någon gång i den här församlingen har diskuterat kvartstidstjänster.

Ordföranden: Jag vill bara säga att Kristoffer Tamsons inte har möjlighet att svara, eftersom han har haft sina två inlägg.

Anförande nr 17

Jan Olov Sundström (M): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Någon använde i ett tidigare inlägg i dag uttrycket "forcera fram en vårdmarknad". Det är klart att det i någon mening ligger något i det. Det var det som skedde successivt under alla de år som detta skedde. Det var olika etapper i den utvecklingen som gjorde att man fick förändra beteendet från vår sida undan för undan, i takt med att det utvecklades en vårdmarknad, som vi lite grann har facit i handen för i dag.

Inom parentes sagt minns jag också när vi hade en inflammerad debatt någon gång för hundra år sedan – jag var med redan då, som bekant – som handlade om: Tänk om landstinget skulle låta personalen ta över vårdcentraler, då måste de väl ändå skötas exakt som landstinget skötte dem.

Som tur är blev det inte så, utan vi lät vår personal ta över vårdcentraler och sköta dem och utveckla dem precis på samma sätt som Serafen uppenbarligen har gjort.

Anförande nr 18

Thomas Magnusson (V): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare! Det är en spännande debatt, som Håkan sade tidigare. Den är spännande på så sätt att den väldigt mycket handlar om det som interpellationerna *inte* handlar om. Det är alltifrån någon gymnasieskola i Sundbyberg, som inte har det minsta att göra med den här debatten, till själva principfrågan om personalen tar eget ansvar, som Sundström var uppe och pratade om. Det handlar den här interpellationsdebatten inte heller om.

Det är kanske ganska symtomatiskt för Alliansen att man inte vill diskutera själva sakfrågan, eftersom den är lite skämmig – att man har gjort en dålig affär och har gjort det alldeles medvetet.

Jag tror faktiskt inte att det finns så pass många dumskallar på den andra sidan av salen, även om jag ibland i drömmen kan inbilla mig att det är så. Jag tror faktiskt att det finns en hel del intelligens på den andra sidan, intelligens som medvetet används för att fatta ett antal dåliga beslut – för jag tycker att detta är ett dåligt beslut.

Sedan återstår den fråga som Håkan har varit uppe ett antal gånger och ställt: Finns det en möjlighet att få tillbaka pengar? Jag tycker att vi får dubbla budskap. Å ena sidan är detta olagligt. Å andra sidan håller man på och jobbar med något som uppenbarligen är olagligt.

Det krävs en del svar, Torbjörn Rosdahl, för att försöka reda ut detta. Är det som du säger att landstingsdirektören har fått i uppdrag lagligt över huvud taget, eller är det olagligt?

Det vore bra för debatten om vi fick ägna oss åt de frågor som är ställda i interpellationerna i stället för att prata runt – men det är kanske det som är avsikten.

Anförande nr 19

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Jag återgår till radioreportaget i april. Då framträdde vittnen från både SLSO:s styrelse och tjänstemän från landstinget. De talade om att den dåvarande borgerliga politiska ledningen i landstinget var väl medveten om den mycket låga värderingen och prissättningen.

När jag hör Kristoffer Tamsons, Jan Olov Sundström och Carl Grufman undrar jag: Försvaret ni den här försäljningen, eller gör ni det inte? Håller ni med Torbjörn Rosdahl om att det var en dålig affär, eller är Torbjörn Rosdahl ensam moderat som tycker så? Det vore intressant att veta.

Någon frågade vad Vänsterpartiet tycker. Ja, det har jag skrivit i min interpellation. Jag tycker att man ska häva försäljningen, så får vi pröva det i ett särskilt ärende. Jag tycker att det är mer smakfullt om skattebetalarna får 20 miljoner kronor än att sex läkare får det – det är min inställning.

Anförande nr 20

Carl Grufman (M): Med mitt tidigare inlägg ville jag helt enkelt bara konstatera att det ibland är bra att avknoppa och att det ibland är bra att stoppa avknoppningar, att det ibland inte är så bra att stoppa avknoppningar. Vad som är vad är svårt att veta.

Däremot är det väldigt viktigt att vi står fast vid valfriheten och etableringsfriheten och utvecklar detta och gör det bättre, baserat på de erfarenheter som vi hittills har gjort. Det var också därför som jag frågade Vänsterpartiet: Vilka erfarenheter har ni gjort, och vilka slutsatser har ni dragit om hur mångfalden och valfriheten i detta landsting kan bli bättre?

Eftersom ni inte har svarat på min fråga kan jag bara dra slutsatsen att ni tycker att Alliansens politik i dag är ganska bra. I så fall är det faktiskt ett positivt besked. Det ni gör när ni är uppe och diskuterar den här frågan är att diskutera förra valets politik. Dagens verkar ni uppenbarligen tycka är rätt bra.

Anförande nr 21

Michel Silvestri (MP): Man fortsätter att bli förvånad, måste jag säga. Det var senast över Jan Olov Sundström, tror jag, som faktiskt erkände att man från Alliansens sida har forcerat igenom en vårdmarknad, kanske på ett mindre lyckat sätt.

När det gäller min fråga från mitt tidigare anförande har det inte kommit något klagande, korrigerande svar från finanslandstingsrådet. Då antar jag att jag har uppfattat det rätt, vilket förvånar mig – att landstinget anklagar en av de största aktörerna på världens marknad, om vi fortsätter att kalla det så, det vill säga Capio, för att ha förstört landstingets varumärke genom den här affären.

Jag tycker ändå att Capio har gjort oerhört mycket bra, och företaget har också fått förlängt förtroende bland annat när det gäller S:t Görans sjukhus, så det är ett lite förvånansvärt uttalande från finanslandstingsrådet.

Anförande nr 22

Landstingsrådet Andersson (C): Fru ordförande! Jag känner att jag, som också satt i landstingsledningen under förra mandatperioden, har anledning att kommentera diskussionen.

Jag tycker att det av debatten tydligt har framkommit att vi i Alliansen har gjort en resa när det gäller synen på avknoppningar. Man ska, som bland annat Kristoffer Tamsons påtalade, minnas att avknoppningar var ett nödvändigt verktyg för att få i gång en mångfald av utförare 1991–1994, 1998–2002. Det är en mångfald som till och med Socialdemokraterna hyllar i dag.

Många avknoppningar har bidragit till att skapa fina verksamheter som har förbättrat vården. Det är tiotusentals, kanske hundratusentals, patienter i länet som har dragit direkt nytta av att tidigare alliansmajoriteter har avknoppat verksamhet.

Man ska också komma ihåg vad det är vi talar om i dag. Naturligtvis ska man aldrig ta lätt på om skattebetalarnas pengar hanteras fel. Men man måste också komma ihåg att landstingspolitik, likaväl som kommunal och annan politik, innebär ett mått av risktagande. Alla våra beslut kan få felaktiga konsekvenser eller innebära ekonomiska risker eller, kanske ännu värre, risker med människors hälsa.

Det gäller fel beslut kring ersättningssystem, fel beslut kring bolagsledning, fel beslut kring investeringar, fel beslut kring system för budgetuppföljning. Allt detta kan medföra risker om hundratals miljoner eller miljarder. Bristande budgetkontroll kan kosta skattebetalarna miljarder, som skulle kunna gå till annan verksamhet. Försenade beslut eller beslut som inte tas kan också kosta miljardbelopp eller leda till onödigt lidande och förlust av liv, när man sysslar med landstingspolitik.

Försäljningen av Serafen, som gjordes under förra mandatperioden, har egentligen alla som på något vis deltog i landstingsledningen ett visst mått av ansvar för, även jag. Men jag vill ändå hävda att differensen mellan landstingets försäljning till Serafens personalgrupp och den försäljningsaffär som gjordes mellan Capio och företaget Serafen måste sättas i det här perspektivet.

Om man för exemplets makt skulle acceptera de siffror som oppositionen tar upp handlar det om en försvinnande liten del av de totala kostnaderna och de totala värden som primärvården omsätter. Jag tycker faktiskt att det är brist på proportion att ägna så mycket kraft åt detta och tycka att detta är en så tung fråga.

Anförande nr 23

A n d e r s L ö n n b e r g (S): Det handlar inte om storheten i pengar, Gustav. Det handlar om att man inser vad man gör. Fanns information vid beslutstillfället som pekade i annan riktning, och gjorde man ändå saker mot bättre vetande? Det gjorde man i det här fallet.

Jag vill gärna ha svar på frågorna om vad ni drar för slutsats. Jag har ingenting emot att man gör misstag. Det gör alla. Men man ska vara beredd att rensa upp efter sig och stå för vilka slutsatser man drar. Och jag frågar igen: Är ni för det första villiga att utesluta de värderingsmän och firmor som gjorde den här värderingen? Är det för det andra inte vettigare att ge landstingsdirektören i uppdrag att stämma dem som gjorde värderingarna i stället för att jaga den som gjorde en bra affär? Det vill jag veta om ni vill göra.

Slutligen, Jan Olov Sundström, sade du att man var inne på likriktning. Jag vill bara påpeka för dig att hela vårdvalet innebär att alla har exakt samma kontrakt. Det är nämligen förutsättningen för att en marknad ska fungera. Det här handlar inte om mångfald i värden, Gustav. Det här handlar om enfald i affärer.

Anförande nr 24

T o m a s E r i k s s o n (MP): Fru ordförande! Det går ju inte att säga annat än att även om den här debatten har varit väldigt lång blir man faktiskt väldigt besviken. Framför allt blir man besviken på dig Torbjörn och på dina partikollegor. Efter att du gått upp och hållit *ett* anförande om det här i dag är det totalt tyst från Moderaterna på främre bänken. Det tycker jag om inte annat är ett väldigt tydligt exempel på moderat ansvarstagande.

Till sist skulle jag vilja säga till dig Gustav Andersson – nu får du väl möjlighet att replikera – att hade ett sådant här beslut fattats på det här sättet inom en privat verksamhet, i ett vanligt hederligt aktiebolag, hade den person som fattat det beslutet blivit åtalad och troligtvis dömd för trolöshet mot huvudman.

Anförande nr 25

G u n i l l a R o x b y C r o m v a l l (V): En påminnelse, Torbjörn Rosdahl: Jag har inte fått svar från dig om de oberoende värderingsmännen.

Carl Grufman drar slutsatser om Vänsterpartiets politik. Jag tror att jag är bäst på att dra de slutsatserna. Vi i Vänsterpartiet värnar varje skattekrona. De ska gå till det de är avsedda för, trafik och sjukvård.

Gustav säger att man måste ha ett mått av risktagande. Herre Gud, det här är ju 19 300 000 som ni bara skänker bort i er ideologiska kamp. Det har vi fått svar på. Det är ju ideologiskt drivet att det ska privatiseras till varje pris. Det är inte av omtanke om patienterna den politiken drivs, utan det är av omtanke om företagare som ska få tjäna otroligt mycket pengar.

Sist, för snart är min talartid ute, vill jag säga att det är så att åklagare utreder det här.

Anförande nr 26

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (C)**: Jag vill naturligtvis inte kritisera oppositionen för att man debatterar den här frågan. I någon mening gör ni ju ert jobb. Det har jag full förståelse för.

Det mitt resonemang går ut på är att vi som politiker ibland måste fatta beslut om saker och ting ska hända. Det är inte så lätt att veta hur saker och ting kommer att utvecklas, även om oppositionen ibland kanske förtjänar att lyssnas på. Men här måste man sätta frågan i sitt sammanhang. Hur såg egentligen primärvården ut i valrörelsen 2006, när Alliansen vann valet? Det var en primärvård där gatunummer kunde avgöra vilken vårdcentral man skulle få gå till. Det var långa väntetider för att få komma på läkarbesök, om man kunde komma på läkarbesök. Det var ju det vi arbetade med att förändra. I det sammanhanget använde vi ett verktyg som tidigare hade genererat många fantastiskt fina verksamheter. Jag håller med om det som har sagts från Alliansens sida att det här förmodligen var för sent. Det verktyget var vid det laget föråldrat. Det är väl någonting som vi kan tillstå nu. Jag tycker ändå att vi som politiker ibland måste våga fatta beslut som också kan bli fel.

Anförande nr 27

Landstingsrådet **S e v e f j o r d (V)**: Min önskan var bara att få reda på vem eller vilka det var som bar ansvaret för denna skandalösa försäljning. Jag kan konstatera att jag inte har fått det svaret. Det är trist, tycker jag, för ni vet naturligtvis vem eller vilka det var. Men ni mörkar hela tiden. Ni visste att ni sålde den här vårdcentralen alldeles för billigt. Ekonomidirektör Lars Carlsson sade innan försäljningen att vårdcentralen kommer att gå med minst 2–3 miljoner kronor i vinst varje år. Göran Stiernstedt som då var biträdande landstingsdirektör informerade politiker om att Serafen var värd många miljoner kronor. Men ni struntade också i det. Sussi Kvart, jurist från näringslivet och ledamot i SLSO:s styrelse, slog larm om det låga pris som ni diskuterade och tog upp det med landstingsledningen, om jag har förstått det rätt med Maria Wallhager.

Fortfarande är det så att ni vägrar svara på frågan om vem som har ansvaret. Mitt svar är Chris Heister och Maria Wallhager. Ingen i majoriteten har förnekat detta.

Anförande nr 28

Landstingsrådet **R o s d a h l (M)**: Jag har alldeles frivilligt valt att lyssna på alla inlägg och inte hoppa upp i talarstolen. Oppositionen ifrågasätter varför jag inte svarar på varje sak. Det beror mycket på att ni har missförstått en hel del. Bland annat hade vår representant Michel Silvestri fyra år gammal kunskap. Vi forcerar inte någonting i dag. Vi forcerar ingenting sedan fyra år. Vi har ju fått en marknad som fungerar. Nu är det alltså vårdvalet, men från början – det har vi hört från mina partivänner – var det oerhört långa köer som ställde till det för våra invånare.

Jag har fått en fråga: Vad är oberoende? Oberoende innebär att man inte sätter något politiskt pris. "Oberoende" innebär i det här fallet att det är upphandlat och godkänt i fullmäktige. Majoriteten fattar ett beslut, ordföranden klubbar här i fullmäktige och då ger vi ett uppdrag till landstingsdirektören som i sin tur använder förvaltningen, i det här fallet för att arbeta fram en värdering. Så går det till i alla frågor.

Jag vill också påpeka att åklagaren inte utreder ett dugg. Det finns en förundersökning som vi inte vet om den leder till någonting eller om den kommer att läggas ned.

Det gäller alltså att hålla tungan rätt i mun. Det är så jag tycker att mycket av debatten om Serafen har varit. Man glider på sanningen. Självklart är det en jätterolig fråga för er, men man skapar en oreda, en oro hos invånarna och en okunskap där de tror att vi har sålt ett helt hus. Ni vet vad vi har gjort. Ni vet också att vi redan för fyra år sedan ändrade systemet till vårdval. Ni vet precis som jag att ytterst ansvarig är alltid den som är landstingsstyrelsens ordförande. På den frågan har jag svarat många gånger, men jag säger det igen.

Jag måste också säga att det blev lite raljant från Vänsterpartiets sida när ni sade: Jaha, när Sveriges Radios reporter sade priset trodde du på honom. Där har ni nog rätt. Jag kanske inte ska lita på reportrar från Sveriges Radio i framtiden.

Är det rimligt att göra det här, är också en fråga jag har fått. Ja, det var rimligt 2006, men nu har vi alltså värdval. Inga värderingar sker i dag. Det är också svar på en sådan fråga.

Jag fick en uppgift från Anders Lönnberg. Är den seriös, eller skojar du som alltid? Har du lagt ett bud? I så fall är det faktiskt någonting nytt som har blivit inkastat i sista minuten. Har du kompetens att driva en vårdcentral? Du kanske skulle falla på det. Det är ju så att man också ska vara kunnig i de här frågorna. Jag tror inte på att det är roligt att göra sig lustig i den här salen. Det här är en seriös fråga som vi tar på största allvar. Vad är det vi tar på allvar? Jo, det är att tillgängligheten ska vara utomordentligt bra för våra länsinvånare. Man ska kunna komma till en doktor när man vill. Det är det man kan göra på ett helt annat sätt nu. Vi hörde när Kristoffer Tamson backade bandet, denna enorma kö, denna misstro mot sjukvården som faktiskt i stort sett har upphört.

Jag kan också säga så här till Socialdemokraterna som säger att man ska skydda allmänhetens egendom. Ja, det håller jag med om. Men varför inte prata med er före detta kollega, även i Östergötland har ju Socialdemokraterna förlorat makten. Där betalade man 1 ½ miljon för att en vårdcentral skulle knoppas av som sedan såldes för 15 miljoner. Ni har väl lite att göra hemma också. Ni kan kanske i vår, på er kongress, diskutera den frågan.

Varumärket – ja, jag tycker att det är skadat. Jag vet själv av den senaste månadens erfarenhet att sjukvården är utomordentlig och att tillgängligheten är utomordentlig. Så var det inte förut. Men här får man en oro i verksamheten och bland medborgarna. När jag pratar med någon medborgare får jag höra: Om jag blir sjuk får jag inte den vård jag ska ha därför att ... Ni sätter en falsk bild.

Jag är stolt över det arbete vi har genomfört. Jag är stolt över det vi har gjort. Allt kan vi naturligtvis göras bättre.

§ 180 *Bordlagd* interpellation 2012:14 av Birgitta Sevefjord (V) om subventionerade preventivmedel och en utökad åldersgräns för dessa

Anförande nr 29

Landstingsrådet Sevefjord (V): Ordförande! Tack, Birgitta Rydberg, för svaret! Den här interpellationen har väl inte samma heta karaktär som den föregående diskussionen om Serafen. Ändå är den ack så viktig. Jag har alltså ställt en interpellation som handlar om att utöka antalet subventionerade preventivmedel och också få en höjning av den övre åldersgränsen för att få tillgång till de subventionerade preventivmedlen i Stockholms läns landsting.

Vi har mycket bra verksamhet i landstinget, bland annat med ungdomsmottagningar som gör ett jättejobb för att förhindra oönskade graviditeter. Icke desto mindre har Sverige väldigt höga aborttal vid en internationell jämförelse, och Stockholm har också ett högt aborttal vid en jämförelse nationellt. Det är framför allt i åldersgruppen 20–24 år som man gör flest aborter. I dag har vi en regel att vi har tillgång till subventionerade läkemedel för en låg penning upp till och med 22 års ålder, men det är upp till 24 år som aborttalen är höga i Stockholms läns landsting. 20–24-åringarna är ju en ekonomiskt känslig grupp. Man har ofta slutat gymnasiet. Man kanske fortsätter att plugga och har dåliga inkomster, eller man söker jobb och är arbetslös. Det är viktigt att det inte ska handla om ekonomi om man får tillgång till de preventivmedel man behöver. Alla de nya, mycket bättre preventivmedel som nu kommer ut på marknaden, och som unga kvinnor kanske vill ha tillgång till, har mindre bieffekter än de äldre preventivmedlen, till exempel när det gäller hudutslag och viktuppgång.

Man kan också säga att det ser väldigt olika ut i landet. I Norrbotten är alla preventivmedel subventionerade till och med 25 års ålder. I Västerbotten är inga preventivmedel subventionerade. Vi ligger någonstans mittemellan. Vi är inte sämst i klassen, men vi är långt ifrån bäst i klassen. På den lista av subventionerade preventivmedel som vi har i Stockholms läns landsting är det i huvudsak äldre p-piller. Varken de moderna p-pillren, p-ringarna eller liknande ingår i den subventionerade p-pillerverksamheten.

Det finns många som menar att vi borde utöka antalet, bland annat arbetsgruppen för tonårsgynekologi som säger att det är viktigt att unga kvinnor får tillgång till alla de olika preventivmedel som finns, därför att man reagerar olika på olika preventivmedel. Det hänger ihop med den person man är.

Det finns ett förslag från Anders Milton från 2009 att man ska utöka subventioneringen av preventivmedel. Det är därför jag har ställt frågan till dig, Birgitta Rydberg: Anser du att alla hormonella preventivmedel ska subventioneras med en maxavgift på 200 kronor upp till 25 års ålder i enlighet med det Anders Milton har föreslagit i sin utredning?

Anförande nr 30

Landstingsrådet Rydberg (FP): Vi i Stockholmslandstinget var ett av de första landstingen som i början av 90-talet införde en avsevärd subvention av p-piller med en väldigt låg avgift. Det var ett väldigt bra beslut.

Om man nu tittar på vad som har hänt, på abortstatistiken, kan vi notera att det är i åldersgruppen 20–26 år som vi fortfarande inte har tillräcklig framgång med att minska aborterna. Därför finns det all anledning att fundera på vilken åldersgräns vi ska ha, om det ska vara 22, 24 eller kanske till och med 26 år. Det kanske är så att vi borde gå upp mot 26 om vi vill nå den grupp som fortfarande har för dåligt skydd mot oönskade graviditeter.

Sveriges Kommuner och Landsting har tillsammans med profession arbetat med ett underlag som politikerna i sjukvårdsdelegationen kommer att få i februari för att diskutera om vi skulle kunna hitta en gemensam rekommendation för alla Sveriges landsting. Då är det tre frågor som kommer att regleras i den här frågeställningen, om vi nu skulle kunna komma fram med det. Det handlar om ålder. Då tycker jag att frågan om 26 år är adekvat att ställa, kanske inte 24 utan faktiskt gå lite högre. Sedan är det om vi kan enas om en enhetlig avgift mellan de olika landstingen, oavsett om den ligger på 60 eller 200 kronor är det en låg och enhetlig avgift vi bör eftersträva. Den tredje delen är om man ska ha bara de läkemedel som tandvårds- och läkemedelsförmånsnämnden beslutar ska ingå i förmånen.

Det här tycker jag är en strategisk fråga. Genom att nu alla landsting har infört subvention av p-piller har vi sett en mycket anmärkningsvärd trend. Det är att läkemedelsföretag undandrar vissa av sina p-piller från beslut i tandvårds- och läkemedelsförmånsnämnden där de får ett fastställt maxpris. De lever i vetskap om att många landsting i alla fall köper in de här p-pillren, och då kan de välja att ta ut vilket pris de vill och landstinget betalar snällt. Det här tycker jag är ett problem som har ökat på senare tid, vilket gör att frågan måste ställas om man ska tillåta i rekommendation att alla preparat ingår eller om rekommendationen ska innehålla bara de som tandvårds- och läkemedelsförmånsnämnden bedömer är lämpliga. Det går också att fatta individuella beslut i enskilda fall med rekvisition om man skulle gå på rekommendationen att bara beslut som ingår i tandvårds- och läkemedelsförmånsnämndens förmånsregler skulle omfattas.

Diskussionen startar i februari mellan de svenska landstingens politiker. Då får vi se om vi kan hitta en gemensam rekommendation.

Anförande nr 31

Landstingsrådet **Sevefjord (V)**: Jag tycker naturligtvis att det är jättebra att SKL försöker ta tag i den här frågan och ensa det hela så att det blir likvärdigt i hela landet vilka regler som gäller för unga människors tillgång till subventionerade preventivmedel. Unga kvinnor är det ju det handlar om i det här fallet. Min erfarenhet av SKL är att den kvarnen mal ganska långsamt och att man i slutänden har väldigt svårt att komma överens, eftersom man också brukar hänvisa till det kommunala självstyret, att man inte ska lägga ett raster över hela landet och säga att så är det.

Det vore intressant att höra från dig, **Birgitta Rydberg**, hur du bedömer möjligheten att komma fram till en enhetlighet i det arbete som SKL ska bedriva från och med början av nästa år. Jag tycker också att det är jättebra när du säger att man kanske till och med skulle höja åldersgränsen upp till 26 eller om det var till och med 26 år. Det uppfattade jag inte. Jag kan bara helt hålla med dig om detta.

Att läkemedelsbolagen skulle trissa upp priset om vi skulle subventionera bredare än vi gör i dag är naturligtvis ett problem. Det är ett problem över huvud taget när det gäller läkemedel att priserna sticker i väg. Det brukar vi diskutera. Vilka möjligheter ser du att man har att ändå få kontroll över detta? Har du någon koll på vad det faktiskt skulle kosta Stockholms läns landsting att vara mer generöst än vi är i dag, typ som man är i Norrbotten, där alla preventivmedel är subventionerade till och med 25 års ålder, om jag inte har fel. Vad tycker du? Du har delvis sagt vad du själv tycker och hur du kommer att jobba, men hur ser du på förutsättningarna att SKL faktiskt kommer att komma överens? Är det så att vi i Stockholms läns landsting ändå skulle försöka fundera över om vi på egen hand skulle kunna utvidga förmånerna när det gäller preventivmedel?

Anförande nr 32

Landstingsrådet **Rydberg (FP)**: Vi hade en ambition i SKL att kunna ha fler gemensamma rekommendationer. Sedan gick vi på pumpen när det gäller omskärelse, där flera landsting valde att inte ställa sig bakom rekommendationen. Efter det fördes diskussionen i SKL om det är några områden som det över huvud taget är möjligt att få ett genomslag för en gemensam rekommendation på. Då hade man ungefär tolv områden som diskuterades. Sedan slutade diskussionen med att det som det kanske är minst problem med är insemination, antalet försök för lesbiska och även heterosexuella, och p-piller. Det var de två områden där man konstaterade att det borde finnas en möjlighet att hitta en samsyn, och det bestämdes att de områdena ska vi jobba vidare med.

Jag är väl rätt förhoppningsfull om att det ska gå att hitta en gemensam rekommendation när det gäller p-piller. Det tror jag. Eftersom det finns ett material som i stort sett är färdigt, som kommer att presenteras på andra sidan nyår, är vi faktiskt i gång med den här frågan. Om vi inte hittar en gemensam rekommendation får vi naturligtvis i Stockholm fundera på hur vi ska gå vidare, om vi ska utvidga åldersgränsen. Jag tycker att det finns skäl som talar för det, men i dagsläget finns det inte några sådana beslut.

Anförande nr 33

Landstingsrådet **Sevefjord (V)**: Det du säger är jättebra, att mycket uppenbarligen är på gång och att ni kanske har kommit väldigt långt i sjukvårdsdelegationen i den här diskussionen. Jag vet inte riktigt vad den rekommendationen eventuellt kommer att innebära. Kommer den att innebära vissa begränsningar när det gäller tillgång till preventivmedel? Var kommer åldersgränsen att hamna, och var kommer årskostnaden för att ha tillgång till subventionerade preventivmedel att hamna? Men jag kan ändå säga så mycket i den här salen att jag har stort förtroende, **Birgitta**, för att du kommer att göra allt vad du kan. Det vore intressant att så småningom få en återkoppling. Vad är det som händer, och vad kommer man att komma fram till? Min förhoppning är att man kommer att komma fram till någonting som är bättre än det vi har i Stockholms läns landsting i dag.

§ 181 Bordlagd interpellation 2012:15 av Michel Silvestri (MP) om den nödvändiga kombinationen Vård, Forskning, Utveckling och Utbildning (FoUU) i avtal och ägardirektiv

Anförande nr 34

Michel Silvestri (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Naturligtvis riktar jag ett tack till Stig Nyman för svaret på min interpellation. Det kan jag väl säga direkt att det som känns betryggande i den här frågan är att jag är övertygad om att du och jag har en samsyn när det gäller FoUU, som vi kan förkorta det till, alltså utskottet för forskning, utveckling och utbildning, och dess betydelse för god vård på lång sikt. Inte minst utifrån ett miljöpartistiskt perspektiv förespråkar vi en hållbar utveckling på alla sätt och vis. Men för att nå en långsiktigt hållbar hälso- och sjukvård behöver vi också ha bra forskning och utbildning kopplad till den.

Jag brukar likna det vid att patientens väl och ve för att verkligen vara stadigvarande långsiktigt måste vila på tre ben, inte bara på vården utan också på forskning och utbildning och att de verksamheterna är nära knutna till varandra. Det är utifrån det perspektivet som jag har skickat in den här interpellationen. Jag bekymrar mig nämligen lite grann över hur man på något sätt från de styrandes sida tyvärr fortfarande agerar i stuprör i många frågor när det gäller detta.

Den här interpellationen utgår från Capio och Capios fortsatta drift av S:t Görans sjukhus. Eftersom det har riktats viss kritik mot Capio redan på förmiddagen vill jag ändå vara tydlig med att Capio ska ha full eloge för sitt sätt att åta sig FoUU-åtagandet i kombination med vård när det gäller driften av S:t Görans sjukhus. Däremot finns det anledning att förtydliga det här uppdraget.

I ditt svar, Stig, nämner du att vårdavtalet för i det här fallet för S:t Görans sjukhus ska vara så lika andra avtal som möjligt. Vi har varit inne på det också tidigare på morgonen, att det så att säga ska vara lika villkor för alla aktörer. Du menar att vårdavtalet tydligt reglerar den här verksamheten, FoUU, och också att vårdavtalet följs upp noggrant. Där vill jag ändå ifrågasätta dig en aning, för om man tittar på vårdavtalet ser man att det under punkten 12, FoUU, står att vårdgivaren omfattas av det så kallade alfaavtalet. Det vet du lika väl som jag att det naturligtvis reglerar forskning till stor del men huvudsakligen läkarutbildningarna, om vi tar utbildningssidan. Sedan står det att vårdgivaren ska ingå separat avtal med SLL om dess FoUU-åtagande. Jag vill ändå hävda att den frågan kvarstår till viss del.

Det finns som sagt oklarheter kring det här, menar jag, och det viktiga är att långsiktigt tydliggöra hur vård, forskning och utbildning ska hänga ihop på ett bra sätt.

Anförande nr 35

Landstingsrådet Nyman (KD): Herr ordförande! Jag tycker att jag har gett ett fullödigt svar, även om interpellanter brukar kunna hitta brister i dem. Äntligen har du fått svar, Michel. Det var vackert sommarväder när du skrev den, gissar jag, för det var i början av juni. Av olika omständigheter har den sedan bordlagts fullmäktige efter fullmäktige. Men det här är ju en fråga som dessbättre inte blir inaktuell. Den är ständigt aktuell, och det är bra att den tas upp.

Vi har ju under det här året fått ett alldeles särskilt uppvaknande omkring forskningsfrågorna på grund av ett pressmeddelande från Östertälje i början av februari som har gjort att det är ett helt annat fokus på alla de här frågorna, alldeles oavsett vilken förkortning vi använder. Det har också uppmärksammats av landstinget genom ett initiativ som finanslandstingsrådet tog bara någon dag efter det här pressmeddelandet, där vi på ett alldeles särskilt sätt, tycker jag, har fokuserat på de här frågorna.

Till det här hör att vi naturligtvis ska se till att det inom våra olika enheter, alldeles oavsett om det är sjukhus eller det är verksamhet som bedrivs i primärvård, i psykiatri eller i geriatrik i olika former, finns ett engagemang för forskning, utveckling och utbildning. När det gäller utbildningen är det alldeles särskilt viktigt med särskilda åtaganden. Grunden för att verksamhet ska kunna bedrivas framöver är liksom att det finns utbildad personal.

Även forsknings- och utvecklingsdelarna kan det naturligtvis avtalas om. Där är vi mer beroende av det engagemang som enskilda medarbetare har. Det framkommer i olika sammanhang att det är på det sättet. Det viktiga tycker jag är att vi har en hållning till de här frågorna från landstingets sida som uppmuntrar till forskning och utveckling, självfallet parallellt med utbildningsfrågorna. Det här är vi naturligtvis hela tiden öppna för och har naturligtvis hittills, med det samarbete vi har haft med Capio S:t Göran i de här frågorna, uppmuntrat till fortsatt samarbete. Precis som du själv sade är de värda en eloge på det området. Det gäller inte minst utvecklingsfrågorna, att ligga i framkant när det gäller att utnyttja den kunskap som finns bland medarbetarna och den man hämtar in från en god omvärldskunskap. Det finns en öppenhet och jag tycker att vi har ett alldeles utomordentligt samarbete, oberoende av parti- och blockgränser, i forskningsberedningen. Det bådär gott också för framtiden.

Därmed anser jag att interpellationen är besvarad.

Anförande nr 36

Michel Silvestri (MP): Tack, Stig! Jag håller som sagt med dig. Jag tycker att vi har en stor enighet i forskningsberedningen i de här frågorna. Problemet är väl återigen bara att det finns ett antal andra organ inom landstinget som också har en del, kanske en ännu större del i att det ska bli verklighet att verkligen integrera vård, forskning och utbildning. Där är jag tillbaka lite grann i det här med stuprör.

Jag tycker faktiskt att det var ganska ledsamt. Det är inte så länge sedan som det var ett seminarium här i landstingssalen. Det var produktionsutskottet som hade ett seminarium som rörde just kompetensförsörjning, och det är egentligen det som vi talar om till stor del, hur man ska kunna trygga framtida bemanning och kompetensförsörjning med god utbildning, forskning och så vidare. I det sammanhanget tyckte jag att det kunde vara lämpligt att från forskningsberedningens sida ta del av det seminariet, där det handlade mycket om de här frågorna, med representanter från Utbildningsdepartementet, från Karolinska Institutet och så vidare. Men till min förvåning fick jag ett meddelande om att jag inte var välkommen, utan det här var ett seminarium enbart för produktionsutskottets representanter och bolagsstyrelsernas representanter, fick jag veta. Jag kan som sagt ha viss förståelse för det. I och för sig tror jag kanske inte att det saknades rum att sitta här i salen, men jag tycker ändå att det är ganska signifikant för lite av det här stuprörstänkandet. I det sammanhanget har vi också hälso- och sjukvårdsnämndens ansvar. Det är egentligen de som följer upp vårdavtalen. Där kan man också fundera över hur mycket man tittar specifikt på FoUU-frågorna kopplade till vårduppdraget.

Den här problematiken har också belysts i flera omgångar från landstingsrevisorernas sida som kanske bidragande till problem, svagheter och så vidare, och kopplat till det dessutom det som vi har pratat en del om tidigare på förmiddagen, nämligen mångfalden i vården. Vi ser nu en mer fragmenterad vård, på gott och ont naturligtvis. Miljöpartiet är inte emot en möjlighet till vårdval i sig, om det helst är under våra förutsättningar och villkor. Däremot blir det en extra utmaning att få en sammanhållen FoUU-verksamhet. Det är ingen tvekan om det.

Anförande nr 37

Landstingsrådet Nyma n (KD): Herr ordförande! Jag tänker bara kort kommentera det som sades om stuprören. Jag är glad för att det händer en massa saker i landstinget och att det är parallellt. Jag bjuds in till ungefär tio gånger så många aktiviteter som jag har möjlighet att delta i inom och i närheten av vårt landsting.

Det här med stuprör arbetar vi inte för på det sättet att de till varje pris ska bevaras. Om vi tänker i nästa steg, framtidens hälso- och sjukvård, bygger ju den på kunskapen att stuprören begränsar och hämmar utveckling och att vi ska försöka komma bort från det och tala om världens nödvändiga nätverk i stället. Jag tycker att vi har fått en bra respons i arbetet med framtidens hälso- och sjukvård, som ju har pågått några år, inte minst när det gäller det nya universitetssjukhuset NKS, där vi försöker arbeta oss helt och hållet bort från stuprör. Jag skulle helst se att klinikindelningen försvann från tänkandet över huvud taget – det är möjligt att det inte går så fort – och att man i stället använde det som kommer att vara betecknande som bas och utgångspunkt för Nya Karolinska, nämligen att tänka i teman i stället. Där vet vi att också forskningen och utvecklingen hittills har visat att det är nödvändigt att flera specialiteter samverkar och samarbetar i stället för att man ska transportera patienterna runt till olika specialister och specialistenheter. Det här fortsätter.

Jag hade ingen aning om det seminarium som du apostroferade själv. Sedan tror jag nog att vi kan ålägga oss en viss öppenhet när det gäller att delta i varandras engagemang. Det ökar ju förutsättningarna för att vi ska kunna nyttja den kunskap som serveras.

Anförande nr 38

Michel Silvestri (MP): Eftersom mitt namn stod på talarlistan måste jag ändå hugga möjligheten att avrunda debatten.

Återigen tack, Stig! Jag tycker definitivt att vår dialog borgar för ett bra fortsatt samarbete i de här frågorna. Det mål som vi måste sikta mot är ändå att i högre grad få in tydliga skrivningar och uppdragsskrivelser rörande FoUU kopplat till vård i avtal med olika vårdgivare och vårdutövare naturligtvis, men också i de interna ägardirektiven till landstingets egna enheter, de stora sjukhusen inte minst.

§ 182 Bordlagd interpellation 2012:16 av Dag Larsson (S) om sommarbemanningen i vården

Anförande nr 39

Landstingsrådet Larsson (S): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja börja med att tacka för svaret. Jag tycker att det var informativt.

Det finns många saker att diskutera när det handlar om interpellationerna, dels att vi faktiskt diskuterar sommarbemanningen 2012 samtidigt som vi just nu upplever rekordkyla och stora snödrivor utanför Landstingshuset. Det säger någonting om att vi kanske borde fundera på hur interpellationsinstrumentet fungerar. Jag tycker själv att det är ett viktigt instrument för oss i oppositionen att kunna lyfta fram frågor och faktiskt göra vårt oppositionsjobb att granska majoritetspolitikerna. Därför borde nog fullmäktige fundera en hel del på hur det här instrumentet är organiserat och om det inte går att göra det bättre än det faktiskt är i dag. Den här ordningen är inte rimlig. Det är min bestämda uppfattning.

När det ändå handlar om den gångna sommaren kan man väl konstatera, vilket jag tycker är ett bekymmer, att man får så skilda bilder från våra centrala förvaltningstjänstemän och många av personalföreträdarna ute på våra sjukhus. Förvaltningens tjänstemän säger att situationen är ansträngd men inte särskilt mycket värre än det brukar vara på somrarna. När jag bland annat träffar fackliga företrädare ute på sjukhusen får jag en bild av att situationen är dramatisk, att det är stor beläggning och att situationen har varit värre än på många år.

En av de bilder jag har med mig är från det tillfälle då jag träffade ett gäng sjuksyrror på Sachsska barnsjukhuset i augusti. De berättade för mig hur sommaren hade varit. De berättade för mig om många långa extra pass från tidigt på morgonen till sent på kvällen. Det var faktiskt så att på lunchrasterna, som är lite längre pauser när man har sådan heldagstjänst, förbjöds personalen och syrrorna i praktiken att lämna sjukhuset därför att de skulle finnas tillgängliga om det uppstod en krissituation.

En sådan arbetsmiljö och en sådan arbetssituation är inte rimlig för personalen på våra sjukhus. Jag har hört likartade historier från Södertälje sjukhus och från Karolinska, både Huddinge och Solna. Utan personalen skulle sjukvården över huvud taget inte kunna hantera sommarsituationen. Personalens lojalitet med landstinget prövas hårt när vi är så pass dåliga på att organisera sommarsituationen som vi faktiskt är och när vi är så pass dåliga på att säkerställa att personalen får den semester som de faktiskt har rätt till.

Jag skojade lite inledningsvis och sade att man skulle kunna tro att vi pratade om sommarsituationen 2013, men låt oss fundera lite grann på hur det blir nu vid jul och nyår, när vi dessutom har långa ledigheter. Då blir jag bekymrad när jag ringer och kontrollerar hur beläggningssituationen ser ut just nu på våra sjukhus. Jag kan konstatera att i måndags hade man 91 procents beläggning på Karolinska sjukhuset. I fredags hade man 97 procents beläggning på Karolinska sjukhuset. Vi har vad jag skulle vilja kalla en beläggningssituation på våra sjukhus som inte är rimlig i normalläget. Hur ska vi då kunna säkerställa att vår hårt arbetande sjukvårdspersonal ska kunna ta julleddigt? Jag tycker att vi borde kunna förbereda mycket bättre. Jag tycker att man borde involvera hälso- och sjukvårdsnämnden och produktionsutskottet mycket bättre i arbetet med att förbereda julleddigheter och sommarledigheter än som sker i dag. Jag tycker också att vi borde få en bättre beläggningssstatistik till hälso- och sjukvårdsnämnden och till produktionsutskottet.

Anförande nr 40

Landstingsrådet **Starrbrink** (FP): Ordförande! Tack, Dag Larsson, för din interpellation! Den ger om inte annat just möjlighet att tala lite om sommaren, även om kylan är påtaglig där ute.

Med facit i hand, för den här interpellationen handlar ju om sommaren 2012 – även om jag likt Dag tycker att det är intressant att blicka framåt – kan vi se att den på många sätt fungerade väl, i delar till och med bättre än föregående år. Men självklart kan den som söker fel också hitta brister. Det är viktigt att sätta ljuset på det som inte har varit perfekt, det som har varit tufft, det som har varit svårt. Men lika viktigt är förstås att de insatser som sjukhusen har gjort genomgående har varit seriösa, mycket allvarliga och också mycket framgångsrika i stora delar av organisationen.

Dag Larsson vill gärna måla upp en bild av ett passivt ledarskap inför sommaren, men det är ingen bild som sjukhusen i gemen kan känna igen sig i. De har verkligen arbetat intensivt och på många sätt nydanande för att skapa bra lösningar. För egen del vet jag vilken aktivitet som har pågått på politisk nivå för att bidra till lösningar för sommarens utmaningar.

Från produktionsutskottets sida har vi förstås varit engagerade i det här, och vi har genom de ägardialoger som presidiet i produktionsutskottet har med ledningarna för sjukhusen, både styrelseordförande och vd:ar, förstås tagit upp den här frågan många gånger inför sommaren och diskuterat de olika utmaningar som vi har. Faktiskt är det så att Socialdemokraternas representant Lars Dahlberg inte vid något tillfälle i det här sammanhanget har haft någon annan åsikt när det gäller till exempel den heta frågan om lönesättningen för nyanställda eller kommit med andra förslag på åtgärder och synpunkter på landstingets arbetssätt när det gäller sjukhusens sätt att hantera detta. Vi har haft ett mycket bra och konstruktivt samarbete i presidiet kring detta, skulle jag vilja säga. Men det hindrar inte att vi ändå kan se att vi kan lära oss av det som har varit och utveckla arbetet ännu mer för framtiden, både inför den kommande julhelgen och inför nästa år.

Det som Dag tar upp i sin interpellation handlar också om informationen. Hur ska man sortera i all den information vi får? Då är det så att ni alla har kunnat ta del av rapporter från våra ledande tjänstemän om hur sommaren har varit. Vi har också, precis som Dag beskriver, fått spridda bilder från olika individer och grupper i sjukvården. Förmodligen kan allt detta vara sant. Det är väl helt enkelt så att det är olika bilder som vi som politiker har till uppgift att faktiskt väga samman. Det tror jag att både Dag Larsson och jag själv klarar av att hantera.

För mig blir bilden rätt tydlig. Sommaren var, precis som vi förutsåg, ansträngd men hanterades väl i vår organisation. Det mesta fungerade bra, men det fanns områden där det inte fungerade tillfredsställande. Av detta kan vi lära en hel del för framtiden.

Anförande nr 41

Håkan Jörnehed (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag har alldeles strax en interpellation, som jag hoppas att vi hinner med, ställd till Filippa Reinfeldt om precis samma sak.

Jag tänkte faktiskt bara fråga Anna: Har du som jag funderat på att den brist som rådde i somras var just att det var svårt att rekrytera sjuksköterskor? Vi hade det här 24 000-kronorsupproret. Det ser kanske inför sommaren ut som om vi bara kommer att ha ett visst antal sjuksköterskor, och vi skulle kanhända ha behov av flera. Då undrar jag: Tycker du att man ska fördela dem under sommaren, eller ska man koncentrera dem på vissa platser? Det har, tycker jag, varit upp till varje konkurrerande verksamhet att försöka när det blev den här striden om ingångslöner. De verksamheter som exempelvis kunde ge de här 24 000 kronorna har ju haft sjuksköterskor. Eller tänker du att man ska ha ett större landstingsperspektiv, om du förstår vad jag menar. Ska man ha verksamheter som pågår på halvfart, eller ska man koncentrera sig på vissa ställen där man har fullt med sjuksköterskor på väldigt strategiska platser? Då bör man ju ha ett koncernperspektiv på det. Det är en fråga jag funderar på.

Anförande nr 42

Helene Öberg (MP): Jag tror att ett av de största bekymren med sommarbemanningen i år, men även tidigare år, är att vi har så otroligt olika bild. Där skulle jag ändå se ett behov av att vi under den period som följer fram till nästa sommar arbetar med att få en gemensam bild av vilka utmaningar vi står inför när det kommer till sommaren, och till viss del kanske även andra ledigheter, och hur vi tänker oss att vi ska lösa dem. Det finns ingen anledning att ha en så otroligt polariserad bild mellan den politiska majoriteten och oppositionen och de som arbetar i vården. Vi har ju var och en liksom olika bilder helt enkelt, och jag kan inte se att det i slutändan gynnar de patienter som man ska möta och ta hand om.

Majoriteten behöver se de problem som finns. De behöver se vilka utmaningar som finns i vården, vilken enorm kraftansträngning det här var för var och en av de medarbetare vi har som personligen går in och borgar för patientsäkerhet, bemanning och så vidare. Det är ett otroligt jobb som görs där ute. Men vi måste också bidra till att skapa förutsättningar så att man kan göra det arbetet på ett bra och rimligt sätt, utan att det i förlängningen, som vi ser att det finns risker för, påverkar medarbetarnas hälsa och deras motivation att arbeta i vårt landsting efter sommaren och inför nästa sommar. Det är det som jag egentligen också ser som det stora problemet. Blir en arbetsplats i Stockholms läns landsting en attraktiv arbetsplats om man varje år står inför en otroligt tuff sommarperiod, där man förväntas kompromissa med sin semester, sin tid tillsammans med familjen, hur lång arbetsdag man ska ha och så vidare. Det är inte ett jättebra sätt för oss att vara en attraktiv arbetsgivare. De utmaningarna måste även majoriteten inse och arbeta med.

Sedan tror jag att det här inte längre är ett isolerat sommarbemanningsproblem. Förutsättningarna för att göra ett bra jobb i sjukvården på våra akutsjukhus just nu är pressat oavsett när på året man arbetar. Det är också en utmaning som vi har att gemensamt ta oss an, att säkerställa att man får bättre förutsättningar. I slutändan tror jag också, förutom att riskera att människor blir mindre intresserade av att arbeta i vårt landsting – det finns en risk för det – att det finns en risk för att det här slår tillbaka i avtalsrörelsen och att man kommer med ännu tuffare krav gentemot arbetsgivarparten för att man ser att man inte får kompensation fullt ut för den verklighet man lever i. Oavsett hur vi vrider och vänder på den här frågan måste den hanteras, lösas och förebyggas mycket bättre än jag har sett att vi har gjort hittills.

Anförande nr 43

Landstingsrådet **Larsson (S)**: Man kan diskutera huruvida sommaren var sämre eller bättre än tidigare somrar, men man måste väl ändå landa i slutsatsen att situationen är hårt ansträngd, att vi har ont om platser och att vi har en för hög beläggning. Det är inte heller en slump att Socialstyrelsens generaldirektör uttrycker oro för vad det här kommer att leda till för patientsäkerheten i Stockholms läns landsting. Det är inte heller en slump att Arbetsmiljöverket varnar för och kritiserar landstinget för hur det ser ut i praktiken ute på våra sjukhus. Då är inte det rätta svaret att skälla på Socialstyrelsen eller Arbetsmiljöverket utan snarare fundera på vad vi i vårt landsting kan göra för att situationen ska bli bättre, både för patienterna och för vårdens medarbetare.

Faktum är att normalläget i november månad är 97 procents beläggning på Karolinska sjukhuset. Det är orimligt att ha det på det sättet. Faktum är att revisorerna i landstinget ända sedan 2007 har sagt att vi har för få vårdplatser i Stockholms läns landsting och efterlyst åtgärder för vad man ska göra åt detta. Faktum är att vid det senaste sammanträdet i landstingsstyrelsens arbetsutskott, där vi ändå diskuterar åtgärder för framtidens hälso- och sjukvård, fick jag och de andra politikerna ta del av en av de mest löjväckande föredragningarna hittills i det här landstinget. Den föredragande tjänstemannen sade att vår ambition är att allt ska gå snabbt, allt ska vara billigt och allt ska bli bra. Det var ungefär på den nivån föredragningen var om hur vi ska lösa den här situationen.

I övrigt är det ofta som så att redovisningarna för de centrala politikerna i landstinget består av att man visar overheadbilder på sådant som ska ske i framtiden, när det handlar om att bygga ut vårdkapaciteten. Jag tycker att det är dags att ta fram detaljplaner. Jag tycker att det är dags att gå fram med investeringsbeslut i fullmäktige, därför att det här inte är någon ny situation. Vi har känt till den sedan 2007. Vi har inte råd att vänta.

Det är mitt första förslag: Ta fram detaljplaner och se till att man börjar tröska dem med berörda kommuner – det kommer att bli nog med överklaganden och nog med bekymmer – så att vi kan bygga ut vårdens kapacitet.

Det andra förslaget är: Ta fram ordentliga personalförsörjningsplaner och gör det centralt! Ta ett centralt grepp över personalpolitiken i det här landstinget, och gör det bättre än vi har gjort hittills.

Det tredje förslaget är: Ta fram beläggningsstatistik och redovisa den ordentligt både för produktionsutskottet och för hälso- och sjukvårdsnämnden.

Det är tre konkreta åtgärder som vi skulle kunna vidta redan nu för att se till att vår situation skulle kunna bli bättre. Vi har en för hårt ansträngd produktion på vårdens område i normalläget. Det visar sig när man går in i sommarbemanningen och när man går in i julleddighet. Då hamnar vi i vårdkriser. Detta är inte rimligt. Vi borde tillsammans kunna göra mycket bättre. Men då krävs det politiska beslut.

Anförande nr 44

Landstingsrådet **Starbrink (FP)**: Ordförande! Jag undrar vad du ägnar dagarna åt, Dag, om du liksom är i någon sorts dimma och sedan tittar upp ibland på olika sammanträder och kläcker jättefantastiska idéer, tar fram en framtidsplan som ni genomför. Jättebra idé! Den är på gång. Vi kommer att fatta genomförandebeslut under våren om de investeringar som du efterlyser. De är stora och omfattande, det vet alla andra här som har varit vakna.

En kompetensförsörjningsplan borde vi också ha. Men det arbetet pågår ju också. Du kan säkert fråga dina partikompisar om det arbete som Maria Englund, vår personaldirektör, redovisade ganska nyligen för oss, där många delar är på gång. Det måste man göra både strategiskt på en övergripande nivå och förstås på sjukhusen, där man känner sina behov allra bäst.

Beläggningsgraden borde vi ha koll på. Jamen, snälla Dag, den har ju presenterats hur många gånger som helst för oss, även under sommaren. Det var väldigt bra information. Helene efterlyste bra information. Det fanns regelbundna rapporter på hemsidorna kring beläggningsgraden. Det är ett arbete som jag tycker är viktigt och bra och som vi ska fortsätta med, men det är inte svårt att följa hur situationen ser ut på våra sjukhus.

Dock är det inte så enkelt som Dag vill göra gällande att med ett snabbt beslut här lösa alla problem. Det är just därför vi håller på med de stora, omfattande och mycket strategiska processerna för att få till bra investeringar och för att ha en långsiktig plan för kompetensförsörjningen.

Håkan ställde frågan – om jag förstod dig rätt, Håkan – om vi borde ta ett övergripande grepp om bemanningen och liksom bestämma var vi ska hålla i gång verksamheten och hur vi ska fördela sjuksköterskorna. Det var väl den egentliga frågan, om jag tolkar dig rätt. Jag tror inte på att vi centralt ska peka ut hur många sjuksköterskor vi ska ha på olika ställen. Jag tror att man måste se på sjuksköterskebristen ur ett mycket bredare perspektiv än att det handlar om ingångslöner och sommarsituationer, för vi har brist på sjuksköterskor. Det beror på flera saker. Det beror totalt sett på att det utbildas för få, framför allt i vårt landsting, men också att Karolinska Institutet inte levererar några nya sjuksköterskor under några terminer, eftersom de förlorade sitt tillstånd att göra det. Då löser vi inte det genom att försöka bjuda över varandra eller vara väldigt aggressiva i våra rekryteringsförsök, för det finns inte tillräckligt många sjuksköterskor. Då måste vi både jobba med rekryteringen och vara en attraktiv arbetsgivare, precis som Helene var inne på. Men vi måste också fundera på hur vården organiseras bäst och vad vi kan göra med de resurser vi har.

Jag kan berätta för er att mellan 2010 och 2011 ökade antalet sjuksköterskor i vår organisation med 300 individer. Det är en rätt stor utökning. Samtidigt minskade antalet undersköterskor rätt kraftigt. Vi har konverterat tjänster på sjukhusen från undersköterska till sjuksköterska. Där tror jag att vi har nått vägs ände. Man måste tänka om. Hur kan vi använda den kompetens som finns tillgänglig för att skapa en fungerande organisation som ger våra patienter en god och säker vård. Då krävs det en hel del nya funderingar. Jag har i alla fall lärt mig mycket av debatten om sommarsituationen förra året, och arbetet för att få en bra organisation för nästa år är redan i gång.

Anförande nr 45

Lars Dahlberg (S): Ordförande, fullmäktige! Jag får säga, Anna, att jag blev lite förvånad när du refererade till mig och min roll i ägardialogen. Du och jag hade ju under våren flera tillfällen där vi på frågestunden här i fullmäktige diskuterade planeringen inför sommaren. Jag har också i olika sammanhang följt upp det. Jag delar inte riktigt din bild av att allting är så harmoniskt.

Däremot är det så att vi har lagt fram skrivelser i landstingsstyrelsen och i hälso- och sjukvårdsnämnden och också ställt interpellationer här i fullmäktige och fått en ganska, som vi uppfattar det, vag positiv bild av hur det har varit i vården sommaren som gick. Den bilden stämmer inte överens med den bild vi själva har. Då kan man raljera över att vi inte har koll på saker och ting, men min uppfattning är att när vi träffar företrädare för de fackliga organisationerna eller medarbetare som jobbar i vården ger de oss en korrekt bild av den verklighet de lever i. Snarare är det så att bilden av att det var ganska bra sommaren som gick vill jag påstå är en del av en problematik som vi faktiskt behöver ta på allvar som handlar om att chefer på olika nivåer i vården mörkar problem och inte medverkar till att förbättra situationen. Det kan man också diskutera på olika sätt, men jag vill påstå att det är ett allvarligt problem som vi behöver ta itu med. Därför tänkte jag ta tillfället i akt och rikta mig till personalen som finns i vården och som jobbar i den här sommarsituationen.

För det första: Ni måste bli bättre på avvikelserapportering, för det är det viktigaste underlaget för att vi politiker ska kunna följa upp de brister som finns. Vi vet att man inte klarar avvikelserapporteringen tillräckligt bra under sommaren. Det måste bli bättre.

För det andra: Ställ inte upp på orimliga arbetstider! Det finns alltså arbetspass under sommarperioden som sträcker sig från kl. 7 på morgonen till kl. 21 på kvällen som våra medarbetare ställer upp på därför att de är lojala och för att stötta sina kompisar så att de ska kunna få ut sin semester. Ni måste tänka på att ni måste kunna ta ansvar under hela arbetspasset och att det också kommer en dag sedan då ni ska orka fortsätta jobba och göra ett bra arbete.

För det tredje: Medverka mer aktivt i förbättringsarbetet, även om ni upplever att era chefer mörkar och inte för problem vidare. Då måste ni orka driva frågorna vidare. Lagg fram förslag! Peka på brister! Peka på patientsäkerhetsproblem! Vi måste hjälpas åt att göra vården bättre, även på sommaren.

Anförande nr 46

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Det har talats om olika bilder. Den suddiga bild som jag visar – ni behöver egentligen inte bry er om vad det står – är en bild som vi har fått i produktionsutskottet. Den handlar om säkerhetsattityder, patientsäkerhet. Frågan ställdes hur man upplever landstinget. Då är det intressant att notera att det innersta området visar att sjuksköterskor upplever att vi har ett rätt stort problem med patientsäkerheten och säkerhetsattityderna. Sedan kommer läkarna, och längst ut är cheferna. Då tänker jag så här: Vilka frågor vi? När vi får de här olika bilderna, frågar vi rätt personer? Frågar vi om rätt saker? Jag ville bara visa hur olika bilder som kan ges.

Forskningen säger att sanningen ligger någonstans mitt emellan. Det fick vi reda på i produktionsutskottet. Det är väldigt informativt där.

Ett problem när det gäller sjuksköterskerekrytering, Anna, tycker jag är att få de som har utbildat sig att sedan vilja jobba i vården och inte börja jobba som flygvärdinnor och allt vad de kan göra.

Sedan säger du att vi inte ska vara aggressiva och bjuda över när det gäller löner. Men det var ju precis det som hände. Inom geriatrik och psykiatri gav man 24 000 kronor i ingångslön till de här sommarvikarierna. Det kanske var väldigt bra, men jag tycker att vi ska vara medvetna om att det fungerade på det sättet.

Anförande nr 47

Michel Silvestri (MP): Ordförande! Jag kan inte låta bli att kommentera att Anna Starbrink raljerade en del gentemot interpellanten. Det var dimma, bristande vakenhet och allting. Då vill jag återknyta till det som jag tog upp när det rörde min egen interpellation lite tidigare på förmiddagen. Jag själv, liksom Dag Larsson, är landstingspolitiker. Jag är ledamot i forskningsberedningen, som ju bereder frågor rörande forskning och inte minst utbildning. Jag ser naturligtvis tydliga beröringspunkter mellan utbildning och framtida kompetensförsörjning.

Jag tror nog att till exempel Dag Larsson och jag är lika vakna och öppna för information. Jag hade gärna deltagit på produktionsutskottets seminarium, där Maria Englund hade en dragningsplan om den kompetensförsörjningsplan som förvisso är ganska mycket i sin linda. Jag hade gärna varit med och lyssnat där, men jag var inte välkommen, fick jag besked om från Anna Starbrink.

Anförande nr 48

Landstingsrådet Larsson (S): Jag tänker inte anklaga någon för att sova. Om det är någon som tycker att jag anklagar någon för passivitet är det däremot riktigt. Det tycker jag att det är alldeles för mycket av.

Anna! Skulle inte du kunna hjälpa mig med några saker. Vi kanske tillsammans kan fixa det här. Jag tycker att det är dags att gå från landstingsstyrelsens arbetsutskott och slippa se fler overheadbilder på tjusiga tillbyggnader på SÖS-akuten. Kan vi inte ta fram några detaljplaneförslag eller lite konkreta investeringsbeslut? Då skulle jag bli lite gladare.

Skulle vi inte också, Anna, kunna ta fram lite beläggningsstatistik så att jag slipper ringa runt till olika sjukhus. Jag tycker att det ska redovisas för hälso- och sjukvårdsnämnden och produktionsutskottet. I hälso- och sjukvårdsnämnden görs det inte i dag, Anna. Men jag tycker att vi skulle kunna ta fram sådan statistik.

Den dag du tar fram den bemanningsstatistik som jag och andra har efterfrågat sedan 2007, när revisorerna slog larm – det är alltså fem år sedan – kommer jag inte att anklaga dig för passivitet. I dag är det för passivt, och vi befinner oss i en situation som blir alltmer orimlig för patienter och för vårdens medarbetare.

Anförande nr 49

Landstingsrådet **Starrink** (FP): Det är mycket som har sagts så jag hinner inte ta upp allt. Men jag måste vända mig till Lars. Jag tycker att det du säger är helt häpnadsväckande. Att du har så lite tilltro till ledare i vården tycker jag är oerhört. Det är en grov anklagelse när du säger att de mörkar problemen. Min bild av vården är att många är väldigt öppna och vill diskutera de problem som finns. Det är väl ingen hemlighet. Vi har ju hur många gånger som helst i den här församlingen diskuterat vilka utmaningar vi står inför. Mitt intryck är att vi generellt har bra ledare i vården som tar sitt uppdrag på största allvar. Jag tycker att det är häpnadsväckande att de av dig ska anklagas för att mörka problemen. Jag tycker nog att du ska besinna dig.

Michel har flera gånger tagit upp frågan att han skulle vilja komma på produktionsutskottets aktiviteter. Då säger jag så här: Kandidera gärna till produktionsutskottet så är du jättevälkommen till våra sammanträden och andra möten. Vi har ändå en ordning här. Du kallar det stuprör, jag kallar det en fungerande beslutsordning i landstinget. Vi har olika roller och dem måste vi ta. Du är jättevälkommen att kandidera till produktionsutskottet så kan vi fortsätta diskussionen där i framtiden.

Tyvär är min talartid ute, annars hade jag ett och annat att säga till Dag också.

Anförande nr 50

Hans Lindqvist (C): Herr ordförande! Jag sitter själv i produktionsutskottet tillsammans med Anna, Lars med flera, och allmänt tycker jag att vi både får den information vi begär och rapporter och redogörelser för hur det ser ut. Det är ju därför vi sitter där. Att chefer mörkar problem vet jag inte om man ska säga, Lars – det känner jag inte till. Men det är klart att ingen vill tala om att man gör sitt jobb dåligt. Något ligger det väl i att man kan diskutera hur man ska få fram information från sjukhusen bättre. Det kan kanske komma fram i samband med att vi tittar på nästa års process.

Avvikelse vet jag inte så mycket om, annat än att det också går att göra bättre och framför allt mera regelbundet kontrollera om man följer det man ska göra eller inte.

Att det finns långa arbetstider håller jag med om. Det är så på sommaren, att det är näst intill omöjligt att få till stånd hundraprocentigt sextimmars eller åttatimmars arbetsdag för dem som jobbar.

Löneförmåner diskuterade vi mycket och har också biträtt förslagen om några tusenlappar extra, i en del fall fem sex tusenlappar, för att jobba en sommarmånad så att andra ska kunna få semester. Det är inget konstigt, så gör man på många ställen. Det måste vi acceptera. Vi får leva med att det är så, med den situation vi har med brist på sjuksköterskor.

Dag Larsson och Michel Silvestri säger att vi ska ta vara på goda synpunkter. Ja, jag tycker att vi gör det. Kanske kan vi bli ännu bättre på det och ta vara på ännu fler synpunkter, som har kommit i dag.

Något som jag kanske skulle efterlysa – jag sitter ju där utan att kunna följa det dagliga arbetet – är väl lite mer av förebyggande insatser och att kontrollera i god tid hur det ser ut på sjukhusen så att vi får in rapporter där vi vet att det kan uppstå problem.

Jag låg själv i tre dagar på Södersjukhuset för mitt knä – ni kanske har sett att jag haltar mig fram – och jag har en observation därifrån: det gick långsammare. Det tog till exempel lång tid mellan operation av i mitt fall en knäskada till röntgen. Nu ledde det inte till patientsäkerhet för min del och det kan hända att andra hade betydligt värre operationer, men jag upplevde att det tog betydligt längre tid och gick lite segare på själva sjukhuset.

Men jag tycker att vi tar vara på förslagen som har dykt upp – det är december i dag och det är sommar om sex månader – och att vi nu tar vara på allt som sägs, lyssnar på det som kommer fram och försöker att hålla en bättre framförhållning till nästa sommar. Som Anna har sagt kommer vi aldrig att kunna undvika alla problem – jag tycker hon har beskrivit läget väl, det är så – men vi ska göra 2013 så bra vi kan.

Anförande nr 51

Landstingsrådet Sevefjord (V): Ordförande! Jag vet att Anna Starbrink inte kan gå upp mera, så jag ska bara lämna några reflexioner.

För det första tycker jag att det som Lars Dahlberg tog upp om avvikelserrapportering är oerhört viktigt, och det måste ändå ligga på ditt bord att följa upp det. Vi får rapport efter rapport från personer som jobbar inom sjukvården att man inte skriver avvikelserrapporter därför att man inte hinner – man blir till och med tillsagd av sina chefer att inte göra det. Om man ändå ska göra det så får man göra det efter arbetstid, för man hinner inte göra det under arbetstid. Det är ett jätteproblem, för det här är jätteviktig information för oss inom politiken. Det är ju ett av de instrument vi har för att kunna följa kvaliteten i vården. Därför skulle jag säga att det är stor brist i skrivandet av avvikelserrapporter, och det gäller alla sjukhus. Men inte bara sjukhusen utan det gäller också inom geriatriken och psykiatrin. Jag har fått sådana rapporter från olika håll och kan därför stå här och säga så.

Det här är ett jätteproblem, och det handlar just om att det är så pressat för personalen i vården. Vi har brist på sjuksköterskor, som det har sagts här flera gånger, och vi kommer att få en ännu större brist framöver. Det utexamineras för få sjuksköterskor, vi har en stor grupp sjuksköterskor 50–55+ som går ned i arbetstid eller slutar inom de närmaste fem till sju åren, och det fylls inte alls på i samma utsträckning. Dessutom vet vi att många sjuksköterskor söker sig till andra områden just därför att ersättningen på de stora akutsjukhusen är löjligt låg. 21 500 kronor för det ansvarsfulla arbetet är naturligtvis inte rimligt. Jag vet att det inte är vi som sätter lönerna, men det här är ett problem. Det som är fördelaktigt är att under sommaren har, som Håkan sade, både psykiatrin och geriatriken haft bra personalbemanning, därför att där ger man en högre ingångslön.

Det är en växande brist på sjuksköterskor framöver. Vi kommer inte att kunna lösa det. Jag tror att situationen nästa sommar kommer att bli ännu svårare än den var den här sommaren.

Jag tyckte att Anna Starbrink sade någonting som är värt att fundera över: Vi behöver ha fler undersköterskor i vården också. Som det är nu tvingas sjuksköterskorna att göra också undersköterskornas jobb, och det är inte en rimlig ordning. Jag tror att vi måste tänka om. Vi behöver faktiskt fler undersköterskor inom till exempel akutsjukvården. De gör ett oerhört viktigt jobb – det är de som har tid för omvårdnaden. Sjuksköterskorna tillbringar en väldigt stor del av sin tid framför datorn och skriver rapporter. Jag pratade med en sjuksköterska häromdagen som sade att över halva hennes arbetstid tillbringar hon framför datorn för att skriva rapporter. Det är inte heller en rimlig ordning.

Det är mycket vi behöver göra, och ytterst har du, Anna Starbrink, ansvaret för detta.

Anförande nr 52

Lars Dahlberg (S): Ordförande, fullmäktige! Jag håller fast vid det jag sade tidigare. Vi har ett problem i hälso- och sjukvården med att chefer på olika nivåer mörkar problem. Att de gör det hänger inte ihop med att de avsiktligt missköter sitt jobb eller inte försöker göra sitt bästa – det gör de varje dag. Men de mörkar problem därför att de upplever att det inte är någon poäng med att lyfta upp dem, det ställer bara till med ytterligare merarbete för deras del. Det är där någonstans som vi som ansvariga politiker och produktionsutskottet som ansvariga för ägardialogen måste fundera på hur vi kan agera på ett annat sätt för att få en öppnare kultur i vården och på det viset minska riskerna för patienterna och få en bättre vård.

Till våra medarbetare i hälso- och sjukvården som lyssnar, nu eller i efterhand – lyssna gärna på Anna Starbrinks tal där hon bagatelliserar det här problemet. Vi politiker i oppositionen – i alla fall några av oss som har varit uppe här i dag – kommer att fortsätta bevaka den här frågan, och ni har vårt stöd när ni känner att det inte funkar och att ingen lyssnar på er. Vi måste komma vidare, och vi måste gemensamt se till att få en bättre patientsäkerhet.

Anförande nr 53

Michel Silvestri (MP): Tack, Anna Starbrink, för att du tyvärr ger stuprörsorganisationen ett ansikte, på ett tydligare sätt än vad jag hade förväntat mig.

Nej, jag tänker inte kandidera till produktionsutskottet. Om du inte ser betydelsen av bättre och närmare samverkan mellan produktionsutskottet, landstingsstyrelsens forskningsberedning, som också bereder utbildningsfrågorna, och hälso- och sjukvårdsnämnden – ja, då förvånar det mig inte att vi är i den situation som vi är i i dag och att den sannolikt kommer att förvärras framöver.

Anförande nr 54

Annikasandström (M): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Att bagatellisera saker som är viktiga tror jag ingen gör. Däremot blev jag lite konstnerad när Lars, eller om det var någon annan, sade: Vi har talat med facket, vi har talat med medarbetarna, och då vet vi sanningen – ni har talat med chefer som mörkar! Jag kan försäkra att avvikelser hör till det absolut viktigaste i varje verksamhet. I den värld jag har levt i är det avvikelser som styrelser och ledningar hela tiden tittar på. Varken politiker eller vanliga styrelser kan följa allting i varje situation, utan man måste lita på dem som man har givit uppdrag och ansvar.

I samband med ägardialogerna har vi ganska mycket diskussioner om vad vi accepterar och inte accepterar. Jag är själv känd för att vara rätt skarp i de formuleringarna – ibland kanske för skarp – men jag tror att det är viktigt att vara tydlig från ägarens sida med vad man accepterar och inte accepterar, vad man vill ha och vad man förväntar sig. Dessutom har Anna Starbrink många andra diskussioner med styrelseordförande och andra i mellantiden.

Sedan är det faktiskt så att även vi känner fackliga företrädare, även vi känner människor som arbetar i vården. Halva min släkt arbetar i vården, på olika ställen, och jag har också olika berättelser – naturligtvis utifrån de utgångspunkter som dessa individer har. Jag lyssnar mycket på dem, jag lyssnar också mycket på cheferna, och jag lägger till och drar ifrån. Det tror jag vi alla gör som är vana vid ledningsfrågor och ledningsorganisationer.

Jag kan hålla med Dag om de underlag och föredragningar som vi får. Där tycker jag att vi ska göra gemensam sak. Vi sitter där som gapande fiskar och bara tar emot. Ägare är ledare. De gör inspel. De talar om i vilken riktning de vill ha saker. Det tycker jag att vi på alla kanter är lite för dåliga på – och då kanske det är straffet att vi får sådana här underlag, som är ytterst bisarra tycker jag.

§ 183 Bordlagd interpellation 2012:17 av Håkan Jörnehed (V) om sommarsituationen på sjukhusen

Anförande nr 55

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Jag kommer inte att upprepa mina argument, för då skulle det kännas som om jag hade svält ett kalkeringsblad. Jag tackar landstingsrådet Filippa Reinfeldt för svaret och undrar: Vad har du för syn på de här frågorna?

Anförande nr 56

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Herr ordförande! Tack Håkan! Väldigt mycket av det jag ska säga har också redan diskuterats här ifrån talarstolen, från olika parter, så jag ska försöka att inte förlänga alltför mycket. Men jag kan väl berätta lite grann om hur jag utifrån beställarperspektivet har upplevt att det har varit.

Det är självklart att vårdens medarbetare också vill och ska ha semester på sommaren, som alla andra. Det görs mycket för att försöka hantera och parera den situation som riskerar att uppstå. Eftersom det också är så att många patienter inte vill ha sin vård utförd på sommaren blir därmed trycket mindre än vad man annars skulle kunna befara.

Vad gjorde vi då? Vi såg till, via våra förvaltningar, att de geriatriska klinikerna i länet fick ett utökat antal platser. Man tog bort områdesansvaret för att underlätta flödet av patienter. Sjukhusen har samarbetat väldigt mycket och det har hållits kontinuerliga avstämningar mellan länets chefläkare. Vi har haft löpande information om sommarsituationen både på Vårdguiden och på sll.se så att man ska veta hur det ser ut.

Vi vet att väntetiderna till besök och behandling ökar varje sommar. Därför är det viktigt att titta på hur det har sett ut just den här sommaren. Både väntetiderna till besök hos specialist och behandling har förbättrats sommaren 2012 jämfört med sommaren innan. Det betyder att trots att sommarsituationen har varit en stor påfrestning för både patienter och vårdens medarbetare så är det ändå en större andel av Stockholms patienter som har fått vård inom vårdgarantins gräns i år jämfört med tidigare år.

Att det har gått så bra som det har gjort beror framför allt på vårdens medarbetare, som har gjort ett fantastiskt arbete. Vår uppgift är att bära med oss erfarenheter från hur det har varit för att försöka parera och möta, hur vi vill att det ska se ut också framåt. I det korta perspektivet handlar det naturligtvis om att – vilket jag tror att vi upplever från ömse håll att vi redan nu gör inom hälso- och sjukvårdsnämnden – föra diskussioner. Vi har haft uppe frågan om sommaren 2012 vid flera tillfällen, och vi kommer att ta upp frågan om sommaren 2013 vid kommande tillfällen. Det är viktigt att i god tid planera, både så att vi har en god vård för Stockholms patienter men också för att det ska vara en hanterlig situation för våra medarbetare runt om i de olika verksamheterna i länet och så att vi kan bedriva en god, jämlik hälso- och sjukvård.

Anförande nr 57

Håkan Jörnehed (V): Tack, Filippa! Jag ser av ditt skriftliga svar att du och jag nog tycker ungefär samma sak. Det är bara några saker som jag tycker vi ska fundera på.

När patienter som besökte vården under sommaren, intresseorganisationer och patientföreningar ger en bild så kan man inte säga att de har fel, utan det är deras bild. Sedan kan vi ha en annan bild. Det är viktigt att ha detta med sig.

Jag tror också att när medierna skriver om vården så ska man vara medveten om att det sätts en bild av vården, och då kanske vi ska ha strategier för det? Exempelvis kanske man ska göra ett extra utskick av Vårdguiden mitt i sommaren.

En annan sak man ska fundera på när det gäller information är att det ju också finns semestervikarier i kommunens verksamheter, som kanske inte vet vart man ska vända sig under sommaren om deras boende eller brukare behöver hjälp av vården i landstinget. Man kanske ska göra vissa riktade insatser där.

Jag tror också, Filippa, att man ska fundera på det som jag var lite inne på med Anna Starbrink: Om vi har brister, ska vi kanske koncentrera oss på vissa saker? Nu menar inte jag att vi ska stänga någon akutmottagning – det säger jag inte! Men när vi hade den här sjuksköterskestrejken klarade vi oss med en akutmottagning mindre ett tag. Kan vi dra några erfarenheter av sådana saker?

Kanske ska man satsa på att under sommaren ha labb och röntgen i anslutning till geriatriken? Kanske skulle man satsa på ökade läkarinsatser just under sommarmånaderna på kommunernas särskilda boenden?

Jag vet att man i London har en primärvårdsjour dygnet runt. Nu är ju London en väldigt mycket större stad, men är det någonting för oss? Framför allt är trycket hårt på det akuta omhändertagandet.

Nu är det här absolut inte några genomtänkta idéer från mig, det är bara någonting jag funderar på. Det är jättebra med planering, men jag tror att vi bör se om det också finns andra saker vi kan göra, som vi kanske aldrig har tänkt på. Även om det är vinter just nu så vet vi ju att det nog kommer en sommar nästa år igen, och då har vi återigen en utmaning.

Men det är bra, Filippa, att ni funderar så vi kommer ifrån det här med att bara hålla tummarna. Vi behöver även både långsiktiga och kortsiktiga strategier.

Anförande nr 58

Landstingsrådet Reinheldt (M): Tack så mycket, herr ordförande, och tack också Håkan! Det finns mycket som vi ska ta med oss från somrarna bakåt i tiden och naturligtvis även sommaren 2012, så att vi kan göra sådana saker som har varit mindre bra bättre, och sådana saker som har varit bra ska vi naturligtvis arbeta för att de blir ännu bättre framöver.

Det är viktigt att komma ihåg att flera av akutsjukhusen trots allt har klarat situationen väldigt bra. Därifrån vittnar man om att läget var bättre än det varit på många år. Södersjukhuset, Norrtälje sjukhus, Danderyds sjukhus, Södertälje sjukhus och S:t Görans sjukhus har hittat lösningar som har inneburit att de har erbjudit lika mycket vård som sommaren 2011 eller ännu mer. Det tycker jag är i grunden väldigt bra.

Jag hör att Håkan från talarstolen presenterar en hel del – som han sade visserligen ogenomtänkta – förslag om vad man skulle kunna hitta på att jobba med framåt för att göra situationen bättre. Bra! Låt oss fortsätta den diskussionen, kanske från hälso- och sjukvårdsnämndens sida. Vi ska alltid jobba för att hitta möjliga lösningar, för att göra redan bra saker ännu bättre. Det är ju vårt uppdrag. Jag samarbetar gärna kring det, Håkan. Vi återkommer!

§ 187 Frågestund

Fråga 1

Anförande nr 59

Landstingsrådet Hellmark Knutsson (S): Tack, herr ordförande! Jag ställer frågan mot bakgrund av att vi på ett arbetsutskott fick föredraget TMR:s beräkningar av bostadsbehovet fram till 2030. När det fördelades ut på de olika kommunerna kan man säga att det var väldigt ojämnt fördelat, minst sagt. Därför vill jag fråga om vårt finanslandstingsråd Torbjörn Rosdahl avser att ställa några motkrav på kommunerna att bygga bostäder för att få ta del av kollektivtrafikinvesteringar.

Jag tänker på exempelvis Danderyd, som har det lägsta föreslagna bostadsbyggandet av alla, inte minst kopplat till de planerade investeringarna i Roslagsbanan.

Anförande nr 60

Landstingsrådet Rosdahl (M): Tack så mycket, herr ordförande, och tack så mycket för frågan! Jag kan börja med en korrigering. Danderyd har tillsammans med Nykvarn samma belopp, 50–100 bostäder.

När Stockholms län växer och utvecklas så är det landstingets ansvar att se till *hela* länet. Vi ska se till att kollektivtrafiken fungerar i *hela* länet. Den avgörande faktorn för placering av investeringar i bostäder och arbetsplatser är närheten till kollektivtrafik. Det visar inte minst nya studier från landstingets tillväxt-, miljö- och regionplanekontor. Bland annat mot denna bakgrund behövs det stora satsningar på infrastruktur i *hela* Stockholms län.

Vi vill att det ska investeras i den takt det behövs, och då är det även viktigt att landstinget ställer krav på länets kommuner att bidra till satsningar på kollektivtrafiken och att bygga de bostäder som behövs i vårt län. När jag säger bidra är det också medfinansiering vi talar om. Vi har sagt att vi lägger kollektivtrafik där den behövs, men vill man ha något extra – som ett andra våningsplan eller att få en omdragning på något sätt – så är den berörda kommunen med i den investeringen. Därför är det viktigt att vi har ett samspel mellan kommunerna och landstinget, så att infrastruktur, bostäder och arbetsplatser utvecklas samtidigt.

Landstinget har ju ett ansvar för investeringar i kollektivtrafiken i hela länet, 26 kommuner, och att se till helheten är min uppgift. Danderyds kommun ingår i dag i Stockholms nordostsamarbete, tillsammans med fem andra kommuner. I takt med att landstinget bygger ut Roslagsbanan, kanske till och med till Arlanda, har nordostsamarbetet en uttalad vision om att skapa förutsättningar för 100 000 nya invånare och 50 000 nya arbetsplatser i området till 2040. Det gäller helheten i UNO-samarbetet, där även Danderyds kommun ingår.

Anförande nr 61

Landstingsrådet Hellmark Knutsson (S): Eventuellt tack för det. Men relativt sin befolkning har faktiskt Salem dubbelt så stora ambitioner som Danderyd – det bor bara hälften så många människor i Salem. Därtill måste man faktiskt påpeka att Salem ligger lite längre bort från citykärnan än vad Danderyd gör. Danderyds avstånd till citykärnan är ungefär detsamma som Sundbybergs, som har en prognos att bygga 12 000 nya bostäder, mot 1 500 eller 2 000. Det visar att Danderyd inte alls är beredd att ta sitt ansvar – samtidigt som flera, i stort sett alla, kommuner lyfter fram att kopplingen mellan bostadsbyggande och satsningar på kollektivtrafiken är viktig. Nu säger du att den inte alls är lika viktig som kommunerna menar. Att det inte är det för Danderyd har vi förstått, de har rätt väl fungerande kollektivtrafik men ändå låga bostadsambitioner.

Frågan är: Vad tänker du göra åt det?

Anförande nr 62

Landstingsrådet Rosdahl (M): Det är mikro- och makroperspektiv. Du pratar om en kommun, och jag har ansvaret för kollektivtrafiken i 26 kommuner, i hela länet. Vi pratar också om hur man samarbetar.

Du nämner precis det som jag faktiskt hade tänkt säga: Roslagsbanan finns ju redan. Nacka har inte en tunnelbana, och vi ställer krav på att de ska bygga. När vi pratar om Spårväg Syd har Huddinge kommun sagt sig vara beredd att bygga bostäder så att det blir passagerare på tågen.

Jag ser Stockholm Nordost, där Danderyds kommun ingår, som ett oerhört viktigt område att det blir en väl fungerande kollektivtrafik. Ska man kunna bygga de bostäder som planeras så måste vi ha en kollektivtrafik som fungerar, och den kommer att gå genom Danderyd av det skälet att Danderyd är den kommun som man först hamnar i när man är på väg åt nordost.

Självklart kommer jag att ha en dialog med Danderyds kommun, men det viktiga är att se helheten i hela länet.

Anförande nr 63

Landstingsrådet **Hellmark Knutsson (S)**: Tack. Men det är ändå så att 21 av 26 kommuner är moderatstyrda. Hur ska du kunna få den där helheten och få alla dem att ta ansvar, om en kommun kan åka snålskjuts på de andra?

Enligt revisorerna kommer investeringen på Roslagsbanan att uppgå till 8 miljarder kronor. Det är en rätt anseelig summa som satsas på kommuner som faktiskt har, relativt sin befolkning, de lägsta bostadsbyggnadsambitionerna.

Därför kvarstår min fråga: Tänker du ställa krav på att de höjer sina ambitioner och ser till att bostadsbyggandet faktiskt kommer i gång där?

Det är också så att man redan har väl fungerande kollektivtrafik. Nu satsar vi ännu mer på att röda linjen ska öka sin kapacitet, och det gör det också möjligt för Danderyd att höja sina bostadsambitioner.

Jag tror att det är otroligt viktigt att det blir ett jämnt fördelat ansvar och att inte vissa kommuner kan åka snålskjuts på andra genom att inte ens bygga för sina egna behov. Precis som du säger är bostäder ett regionalt behov, men Danderyds ambitioner täcker inte ens det födelsetillskott som kommunen har.

Anförande nr 64

Landstingsrådet **Rosdahl (M)**: Jag försöker återigen säga att jag ser till helheten. Det vore ju förmätet av mig att gå till en enda kommun och försöka dra dem i örat.

Jag är väldigt glad över att de flesta kommuner är alliansstyrda och har moderata kommunstyrelseordförande, vilket gör att vi kan ha en bra dialog med varandra.

Men det är oerhört viktigt att se helheten, och helheten är inte att Danderyd kanske ska fördubbla sitt bostadsbyggande – helheten är att nordostsektorn behöver utvecklas. Hur kan det ske? Jo, genom en utökad kollektivtrafik, som man har tagit fram planer för och håller på att undersöka möjligheterna – det ska ju vara miljövänligt och så vidare.

Självklart bygger vi inte kollektivtrafik om man inte bygger bostäder. Nu finns kollektivtrafiken redan i Danderyd, och det bor många människor utmed Roslagsbanan. Vi ska renovera Roslagsbanan, för att bara ta det exemplet, för att de andra fem kommunerna ska kunna bygga fler bostäder. Jag begränsar mig inte till att bara prata om en enda kommun.

Fråga 2

Anförande nr 65

Thomas Eriksson (MP): Herr ordförande! Jag ställer frågan till Birgitta Rydberg. Är du beredd att ta initiativ för att minska problematiken för patienter som systemet "månadens vara" hos apoteken skapar?

För er som kanske inte vet vad "månadens vara" är så där rakt upp och ned kan det vara bra med en snabb sammanfattning. Det innebär alltså att en statlig myndighet som förkortas TLV, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, i vissa sammanhang helt enkelt bestämmer vilka läkemedel som patienterna ska få. Detta skapar stora problem, framför allt hos äldre, när utskrivna läkemedel skrivs ut mot sådana som ger biverkningar. Just situationen med biverkningar har jag och Birgitta diskuterat tidigare här i fullmäktige, så det här är en uppföljande fråga till den debatt som vi tidigare har haft.

Anförande nr 66

Landstingsrådet R y d b e r g (FP): Ja, det är som sagt Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket som beslutar om vilka läkemedel som ska vara subventionerade och ingå i högkostnadsskyddet. Beslut om "månadens vara" fattas också av nationella myndigheter, i huvudsak TLV. Dessutom är det ju Läkemedelsverket som bestämmer inom vilka områden man kan göra ett generiskt utbyte.

Apoteksutredningen kom för ett par veckor sedan med en tjock, diger lunta på 700 sidor och har analyserat i stort sett alla problem som finns inom läkemedelsvärlden. Då har man ställt frågan: Orsakar generikasystemet med utbyte problem? Ja, svarar man – men inte i den omfattningen att man ska överge modellen med generiskt utbyte. Man analyserar också problemen som finns med leveransproblem, när producenterna och läkemedelsföretagen inte levererar de saker som borde finnas på apoteken, och logistikproblem när det gäller uppföljning.

Men utredningen säger också att tiden för utbyte skulle kunna vara två månader i stället för en månad. Då skulle man få betydligt färre utbyten. Det hindrar inte att man måste lösa det här med logistik i IT-systemet, och man skulle också behöva se var ett läkemedel finns, vilket i dag inte är möjligt.

Modellen med generiskt utbyte behöver vidareutvecklas, men i grunden är det ett bra system. Det ger 8 miljarder kronor lägre läkemedelsnota per år i Sverige, och då kan ni räkna ut att det gynnar även Stockholm som har ungefär 20 procent av detta. Det vill vi ju inte tappa, men vi vill underlätta för patienter att få sitt läkemedel, och då är inte en ändring från en till två månader den enda lösningen.

En fråga som finns med i den nationella läkemedelsstrategin är att försöka gå över till generisk förskrivning, alltså att man förskriver substansnamnet i stället för läkemedelsfirmans produktnamn. Det finns många sådana förslag i den här utredningen, och vi kommer att yttra oss över detta på nyåret i hälso- och sjukvårdsnämnden och, tror jag, tillstyrka tvåmånadersregeln. Men det behövs en del andra förändringar också.

Anförande nr 67

T o m a s E r i k s s o n (MP): Det var ett ganska tillfredsställande svar på frågan får jag ändå säga, Birgitta Rydberg. Problemet, som jag tror att vi är överens om, är att även om det här systemet sparar pengar i ena ändan så har det framkommit i granskning efter granskning, och framför allt när man pratar med läkare, geriatriner som är de som hanterar de äldre och ser deras behov, att det ofta också skapar kostnader för landstinget, till exempel i form av biverkningar – framför allt hos den i och för sig inte så stora grupp äldre som har många olika läkemedel.

Jag tycker att det känns positivt att du säger att vi ska svara på utredningen och ta upp de här frågorna i det sammanhanget. Jag tror att det är väldigt angeläget att vi så gör.

Anförande nr 68

Landstingsrådet R y d b e r g (FP): Ja, vi kommer naturligtvis att göra vad vi kan för att snabbare införa de beslut som finns i den nationella läkemedelsstrategin, och vi kommer i februari att behandla vår egen läkemedelsstrategi.

Vi är förstas positiva till att få mera möjligheter till landstingen att få en säkrare förskrivning till patienter. Många beslut är beroende av nationella beslut – i Läkemedelsverket, TLV och i vissa fall riksdagsbeslut.

Kan vi få många av de förslag som finns i den här tjocka luntan genomförda och få IT-system som underlättar, då har vi "bara" kvar det här med informationen direkt till patienten, och där vet vi att det finns oerhört mycket mera att göra för att vi ska få en god följsamhet i de ordinationer som sker. Men kan vi underlätta genom att man inte får olika färg på tablettorna och byte av substansnamn varje gång man går till apoteket så skulle säkert en del förväxlingar av patienten undvikas. Om sedan våra leverantörer fixar sina IT-system och sin logistik skulle det bli ännu bättre.

Anförande nr 69

Tomás Eriksson (MP): Ja. Till det vill jag egentligen bara tillägga att jag tror att det är oerhört viktigt att de som verkligen behöver specifika läkemedel har möjlighet att få dem utan att det för den delen innebär att de måste lägga till eller helt bekosta sina läkemedel själva. Det är en rättvisefråga, som jag ser det.

I övrigt har jag inga ytterligare frågor till dig, Birgitta, i det här ärendet. Jag hoppas att vi kan ha en öppen och givande dialog kring de här frågorna när de kommer upp i hälso- och sjukvårdsnämnden.

Anförande nr 70

Landstingsrådet Rydberg (FP): Det låter jättebra att vi har samsyn i de här frågorna. Nu gäller det bara att se till att många av de här goda förslagen genomförs och att vi också blir ännu bättre på insatserna till individer för att kunna ta ordinerade läkemedel på rätt sätt så att det fungerar bättre än vad det gör i dag. Det är trots allt vad man stoppar i munnen som påverkar både biverkningar och verkan, och där finns det en hel del kvar att jobba med för att stödja patienterna.

Fråga 3

Anförande nr 71

Ylva Nork (V): Tack för ordet, ordförande! Jag ställer en fråga till Filippa Reinfeldt. Den gäller kvinnliga gynekologer i Botkyrka.

Vi har alla kunnat läsa att Ultragyn i Hallunda, som hade en kvinnlig gynekolog, nu har blivit tvungen att stänga ned sin verksamhet för att man tycker att finansieringen inte går ihop i och med det nya vårdvalet. Det innebär att Botkyrka i nuläget inte har en enda kvinnlig gynekolog.

Därför frågar jag Filippa Reinfeldt: Kommer du att arbeta aktivt för att de kvinnor i Botkyrka som nu i och med Ultragyns stängning saknar en kvinnlig gynekolog kommer att få tillgång till en sådan?

Anförande nr 72

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Tack så mycket, herr ordförande! Tack också, Ylva Nork, för din fråga.

Landstingsfullmäktige har gett hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att införa Vårdval. Tanken med Vårdval är att det ska leda till bättre tillgänglighet och högre kvalitet inom sjukvården, men förstas också ge patienterna en större valfrihet och bidra till en mer jämlik vård i länet.

I Vårdval Specialiserad gynekologi är uppdraget att utföra gynekologisk specialistvård. Det innebär att den som uppfyller våra högt ställda kvalitetskrav kan söka auktorisation och bedriva vård i länet – självklart också i Hallunda.

Vad som har hänt är att Ultragyn i Hallunda valde att inför Vårdvalets införande söka auktorisation, utifrån de regler och ersättningsmodeller som utformats i förfrågningsunderlaget. De blev också auktoriserade, men sedan har de ångrat sig. Jag tycker förstås att det är jättetråkigt. Bakgrunden, varför Ultragyn inte vill fortsätta sin verksamhet, vet inte vi till hundra procent.

En fördel med Vårdval är att vi varje år går igenom förfrågningsunderlag för Vårdval och har möjlighet att göra justeringar så att utformningen av vården erbjuds patienterna på bästa sätt.

Jag tycker i grunden att det är bra att det är patienterna och inte landstingets medarbetare, tjänstemän eller politiker som jag själv, Ylva Nork eller någon annan som bestämmer om det är en kvinnlig eller manlig gynekolog som patienten går till, om det ska vara någon i närområdet där man bor eller om det ska vara nära där man har sin arbetsplats – eller om det till och med kan vara så att man vill välja bort en gynekolog i närområdet för att man inte vill riskera att träffa en granne, en släkting eller någon man känner när man sitter och väntar på sin tid hos gynekologen.

Jag tycker som sagt inte att det är bra att de stänger igen, det är tråkigt, och jag hoppas förstås att fler vill auktorisera sig. Men om det blir manliga eller kvinnliga gynekologer på de mottagningarna vet inte jag.

Anförande nr 73

Ylva Nork (V): Om man går in på Vårdguiden och läser hur vårdvalet har slagit så kan man se att det finns 40 gynekologiska mottagningar enligt listan, och 20 procent av dem finns i söderort – de flesta ligger alltså inte där.

Jag trodde Vårdval betydde att man kunde välja. I Botkyrka betyder det att man kan välja mellan en man eller en man.

Vi vet att Botkyrka har superhöga ohälsotal och sedan många år tillbaka ständigt leder i ohälsotal, och det innefattar säkert också kvinnor.

Jag vet inte varför ni inte har efterhört mer varför Ultragyn inte kan uppfylla avtalet, men efter vad jag har förstått beror det på att den här patientkategorin har så komplexa behov att den peng man får inte räcker för att hålla en mottagning. Då kan man undra varför en manlig mottagning går runt i Botkyrka. Det kan betyda, säger de som verkar där, att de svårast sjuka kvinnorna över huvud taget inte kommer till vård – och det är ju helt förskräckligt!

Anförande nr 74

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Ja, är det så håller jag med om att det är förskräckligt, om kvinnor inte söker vård.

I dagsläget finns det sju kvinnliga gynekologer inom Vårdval i den södra delen av länet, det finns 55 i stan och nio i norra länet – utöver öppenvården på våra sjukhus, utöver allmänläkarna på vårdcentralerna, utöver gynekologer på nationella taxan och utöver dem som också arbetar med vårdavtal. Vårt uppdrag är självklart att skapa förutsättningar för att fler gynekologer ska kunna etablera sig över hela länet och naturligtvis att göra det möjligt, om fler kvinnliga gynekologer vill etablera sig i norra länet och fler i södra länet. Det tycker vi förstås är bra, precis som jag tror att Ylva Nork tycker eftersom hon ställer frågan.

Förvaltningen kikar nu på revideringen av regelboken för Vårdval Gynekologi. Det kan vara så – det vet inte vi i dag – att man faktiskt har bedrivit någon annan typ av vård- eller informationsinsatser utöver det som i dag finns med i Vårdval Gynekologi. I så fall får man titta på om det ska tecknas någon form av tilläggsavtal eller utveckla regelboken för gynekologi. Det tror jag vi får återkomma till.

Anförande nr 75

Ylva Nork (V): Det gläder mig att ni har uppmärksammat frågan.

Men fortfarande kvarstår problemet för Botkyrkas kvinnor. De har ingen kvinnlig gynekolog att gå till. Även om Filippa säger att man lika bra kan gå till en man så vet både Filippa och jag att många kvinnor väljer att inte gå till en manlig gynekolog, och det måste man vara i sin fulla rätt att välja.

Därför kvarstår min fråga. Vad gör vi nu för de här kvinnorna?

Som sagt, det gläder mig att ni tittar på det här och jag hoppas att ni kommer fram till ett bättre beslut. Det här är en grupp som man borde kunna jobba på ett helt annat sätt mot, inte bara inom Vårdval Gynekologi utan man skulle kunna göra som man har gjort i Göteborg där Angereds närsjukhus aktivt har sökt upp de här kvinnorna därför att man ser att de inte kommer på cellprovstagning, de kommer inte på gynekologiska besök, de har inte den traditionen med sig, de förstår inte informationen för att den inte finns på deras eget språk – om de nu kan läsa sitt eget språk; alla kan inte det.

Det krävs väldigt många insatser för de här kvinnorna, inte bara det här speciella vårdvalet. Jag tycker att det är förskräckligt att det har lett till att det nu inte finns en enda kvinnlig gynekolog i Botkyrka.

Anförande nr 76

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Tack, herr ordförande! Tack också Ylva. Jag har också besökt Angereds närsjukhus. De har många spännande arbetssätt, och jag tycker alltid att man ska kika på hur andra har putsat på sina ekrar, lite annorlunda eller lite bättre. Man kanske kan byta ut någon av sina egna ekrar för att förbättra sitt hjul, oavsett var man arbetar någonstans eller med vad man arbetar.

Det var just därför jag nämnde att det i dag finns sju kvinnliga gynekologer i södra länet och 55 i stan. Jag håller med Ylva Nork, jag tycker också att man ska ha sin fulla rätt att inte välja en manlig gynekolog om det är det man inte vill. Jag brukar också säga ungefär som du, fast jag brukar säga: Det ska vara lätt att välja, men det ska också vara lätt att välja bort. Därför är det viktigt med information till alla kvinnor runt om i länet, oavsett om man vill välja en manlig eller en kvinnlig gynekolog, så att de känner till hur utbudet faktiskt ser ut – det finns gott om kvinnliga gynekologer både i Stockholms kommun men också i södra länet.

Jag vill än en gång understryka att jag tycker det är väldigt tråkigt att en verksamhet som har valt att söka auktorisation, som har blivit auktoriserad och som har öppnat verksamhet ändå väljer att stänga.

Fråga 4

Anförande nr 77

Tove Sander (S): Ordförande, fullmäktige! Det här blir lite "favorit i repris". Vårdvalet Specialiserad gynekologi sjösattes för ungefär ett år sedan. En av målsättningarna var att vi på sikt skulle få en geografisk utjämning, men resultatet har faktiskt blivit det motsatta. Det har öppnats tolv nya mottagningar i Stockholms innerstad och i norra länet – och i södra länet stängs en mottagning, den i Hallunda, och det är faktiskt den enda mottagningen

mellan Liljeholmen och Södertälje som har en kvinnlig gynekolog. Den stänger för att ersättningssystemet inte gör det möjligt att fortsätta.

Därför har jag valt att ställa frågan till Filippa Reinfeldt, om hon är nöjd med att mottagningen i Hallunda tvingas stänga som en följd av ersättningssystemet i Vårdvalet.

Jag ska tillägga att Filippa Reinfeldt faktiskt har fått, via sina politiska sekreterare, ett brev från Ultragyn där de förklarar väldigt tydligt varför de tvingas stänga, så det är märkligt att beskedet blir ett annat i den föregående frågan.

Anförande nr 78

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Tack, herr ordförande, och tack Tove Sander! Precis, det blir "favorit i repris", höll jag på att säga, men tyvärr är det ju så i frågeinstrumentet att man inte får slå ihop svaren.

Tove frågar mig om Ultragyns verksamhet i Hallunda och om jag är nöjd med att Ultragyn tvingas stänga. För att svara väldigt kort på den frågan: Nej, jag är inte nöjd, Tove – självklart inte! Jag tycker tvärtom att det är väldigt tråkigt.

Däremot är jag nöjd med att vi har ett vårdval där man löpande under verksamhetsåren kan söka auktorisation, så att fler mottagningar kan söka auktorisation för att kunna etablera sig.

Det fina med Vårdvalet tycker jag är, som jag också sade i diskussionen med Ylva Nork, att det är viktigt för patienten att inte bara kunna välja till en verksamhet oavsett var den ligger, utan också kunna välja bort. Jag tror att det är så, om man inte enbart lyssnar till verksamheten, som själv beskriver varför man lägger ned, utan också lyssnar på människor runt om, så är det inte alla som vill besöka vare sig en gynekologmottagning, en psykiatrimottagning eller en vårdcentral precis där man bor. Man kanske har släktingar som man inte vill träffa där, man kanske har grannar som man inte vill träffa där. Det tycker jag är det fina med Vårdvalet.

Sedan måste man ju alltid titta på själva utformningen av regelböckerna och ersättningssystemen och se om de är anpassade för att många verksamheter ska kunna och också vilja söka auktorisation och bli etablerade.

Jag tycker det är tråkigt, som jag sade tidigare, att man först ville vara med – man tittade på regelboken och ersättningssystemet och tyckte att det var någonting man ville jobba med, sökte och fick auktorisation och etablerade sig – men sedan kom på att man inte ville vara med längre. Jag tycker det är tråkigt. Jag är inte nöjd med det.

Anförande nr 79

Tove Sander (S): Nu är det så att Ultragyn aldrig har sagt att ersättningssystemet är bra. Man signalerade innan systemet sattes i sjön att det skulle komma att bli mycket svårt att bedriva verksamhet på de villkoren, men man valde ändå att försöka. Det har gått med förlust hela tiden. Det var man hela tiden medveten om att man skulle göra, men nu är måttet rågat och det går inte längre.

Det är ju fint att man kan välja, det håller jag med om, men jag tycker att det är oerhört viktigt att vi som har ett politiskt ansvar utformar system som gör att det också är möjligt att välja nära, inte bara borta.

De kvinnor som det här rör är många gånger traumatiserade. De har flytt från krig. De kan inte svenska. De är analfabeter. De kan inte läsa klockan. De har inga SL-kort. De får inte gå själva till gynekologen utan måste ha sin man, sina barn eller svärmor med sig – eller så har de med sig en tolk som råkar känna mannen på ett eller annat sätt.

Det här är inte kvinnor som kan välja att åka någon annanstans. De behöver en gynekolog nära, och det är vårt ansvar att se till att de har det.

Anförande nr 80

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Tack så mycket, herr ordförande! Själva ersättningen i Vårdval Gynekologi utgår i enlighet med vad som kallas för basuppdraget med drygt 1 000 kronor. Därutöver kan mottagningen få ersättning för en mängd åtgärder. I vissa fall kan naturligtvis patienten behöva en tolk, och då utgår ersättning till vårdgivaren för att tolk närvarar vid besöket med 400 kronor.

Ultragyn säger i de möten som de har haft med förvaltningen att den största utmaningen för dem har varit kontakt- och kommunikationsproblem och att andelen uteblivna besök är högre än i andra områden. Jag tror att det var det som Tove försökte säga, att man kanske inte passar tiden eller att man uteblir. Kommunikationssvårigheter mellan patient och behandlande läkare gör att tolk oftare behövs, och det leder också till att besöken blir något längre, naturligtvis. Vi har sedan tidigare valt att just inom Vårdval Gynekologi kompensera det med en högre ersättning jämfört med andra vårdvalsområden inom somatisk specialistvård.

Anförande nr 81

Tove Sander (S): Jag kan konstatera att Filippa Reinfeldt nog vill väl, men att det inte blir så bra. Det är faktiskt så att ni inte har gjort någonting för att förhindra att den här mottagningen stängs, fast det länge har varit en aktuell fråga att ersättningssystemet inte fungerar.

Jag kan konstatera att det här är en mottagning som vänder sig till de kvinnor som har de allra största behoven. Man hade enkelt kunnat förhindra att den här situationen uppstod.

Filippa sade i radion i morse att när man känner sig ganska liten som människa, det är när man är sjuk. Jag kan konstatera att du, Filippa, inte är särskilt lyhörd för den lilla människan. Det är snarare tondövhets som präglar Alliansens sjukvårdspolitik.

Anförande nr 82

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Herr ordförande! Jag låter det sista passera. Det kanske säger mer om Tove Sander än någonting annat.

Vi och förvaltningen har redan ett uppdrag att arbeta med, inte minst inom den beredning som jag tror att också Tove Sander egentligen känner till. Det innebär att man gör en översyn av vårdvalet också inom gynekologi. Då tittar man efter de behov som handlar om justeringar.

Det finns i dag, som jag nämnde tidigare, över 70 gynekologiska mottagningar runt om i länet som är auktoriserade och jobbar enligt vårdval med gynekologi. Alla de 70 protesterar inte högljutt eller väljer att stänga sina verksamheter.

Det kan vara så, Tove Sander, att det inte är fel på vårdvalet eller på kvinnors möjligheter att välja eller välja bort. Det kan ju faktiskt vara så att det finns en mottagning, en verksamhet som – av skäl som vi inte diskuterar i fullmäktige i dag – väljer att lägga ned sin verksamhet eller som bedriver ett annat uppdrag än det som de faktiskt är auktoriserade att bedriva. Då ska vi naturligtvis ta reda på om det är någonting som är bra och som vi vill komplettera med, teckna tilläggsavtal eller om det är någonting som länets alla kvinnor ska komma i åtnjutande av och därmed göra justeringar.

Fråga 5

Anförande nr 83

Helene Öberg (MP): Jag har blivit kontaktad och fått frågor som rör tillgången på framför allt individuell habilitering för barn i åldersgruppen 7–15 år med autismspektrumstörning. Det finns en oro, som har bekräftats från flera håll, som handlar om att den här gruppen inte får tillgång till den habilitering som de barnen och ungdomarna borde ha för att utvecklas på ett bra sätt.

Min fråga till Stig Nyman är helt enkelt: Tänker du förstärka resurserna för habilitering för barn i den här åldersgruppen?

Anförande nr 84

Landstingsrådet Nyman (KD): Svaret är ja, från och med morgondagen, om jag hade resurserna. Frågan är ställd som om jag skulle kunna göra det, men jag kommer att arbeta för det. Problemet finns där, jag förnekar inte på någon punkt detta. Jag delar oron. Jag fick den här frågan i morse och har försökt skaffa mig ytterligare information och då har den oro som framförts till dig bekräftats. Förvaltningens representanter berättar att de arbetar med den här frågan för just den här åldersgruppen.

Man säger också att tillströmningen av personer som behöver den här vägledningen ökar, och ökar i ganska snabb takt.

Eftersom man arbetar med den här frågan så vill jag utgå ifrån att den kommer att aktualiseras i det arbete som nu tar vid. Det brukar intensifieras efter vecka 9, i och med budgetarbetet inför nästa år.

Om det går att göra någonting under det löpande året vågar jag inte säga i dag, det kommer jag att försöka ta reda på inom den närmaste tiden och får då också lite mer detaljkunskaper om var någonstans bristerna finns.

Jag har också fått veta att det just nu är bättre sörjt för förskolebarnen. Och det är också bättre sörjt för vuxna. Det är just den åldersgrupp som du nämnder i frågan som det är särskilda bekymmer med.

Om det är så att resurserna behöver förstärkas så är det alldeles naturligt att man tar reda på när det i så fall kan ske. Det är ju naturligtvis så att det uppenbara behovet måste tillgodoses. Vi vet ju att om det inte görs och inte görs i tid så ökar problemen både för målgruppen och för oss som vårdhuvudman.

Anförande nr 85

Helene Öberg (MP): Tack så mycket för svaret, Stig Nyman! Det var ju ett mycket positivt svar! Därför hoppas jag att de berörda föräldrarna, om någon av dem lyssnar på det här, känner att det alltid finns en mening med att engagera sig i de frågor som man tycker är viktiga. Då kan man få upp frågan på dagordningen och förhoppningsvis se att det sker förbättringar. Jag tolkar ditt svar så. Det är väldigt positivt att vi kan förvänta oss en förstärkning och förbättring i budgeten som vi fattar beslut om nästa år.

Det blir ju särskilt viktigt för mig också, tycker jag – med tanke på att hälso- och sjukvårdsnämnden ska fatta beslut om avtalen för barn- och ungdomspsykiatri inom SLSO –, att vi inte bara är utökar antalet utredningar utan att vi också förstärker resurserna på habiliteringssidan så att det inte blir så att ett antal barn får en diagnos och föräldrarna får ett besked men att det sedan inte finns någon uppföljning till att stödja och stärka.

Jag tror att det här är en grupp föräldrar som gör ett fantastiskt arbete med sina barn och som, i relation till de insatser som de gör för sina barn, behöver ganska litet stöd från oss i landstinget. Det är viktigt att de känner att de har det stödet.

Anförande nr 86

Landstingsrådet N y m a n (KD): Jag vet inte om jag har så mycket mer att tillägga. I den här frågan – som rör just barn med de här tillstånden och med de här behoven – så har vi ju, tycker jag, en väldigt god historia i vårt landsting sedan lång tid tillbaka, mycket lång tid tillbaka.

Det är naturligtvis angeläget att vi organiserar verksamheten på bästa sätt, och att vi kompletterar medarbetarna med kompetens och att det dessutom finns resurser till de kompetenserna att utöva sitt arbete. Det är ju alltifrån tidiga barnaår upp till tidiga tonår som det är särskilt angeläget att dels deras anhöriga, dels personerna själva får den vägledning som de behöver för att kunna leva ett så normalt liv som möjligt naturligtvis. Då fordras det att vi tillförs kunskap.

Som sagt jag delar din oro och den oro som har framförts till dig, och jag räknar med att vi ska kunna bli lite mer uttrycksfulla i budgettexterna i framöver.

Anförande nr 87

H e l e n e Ö b e r g (MP): Det låter jättebra! Som avslutning på det mycket givande samtalet om denna enkla fråga så vill jag säga följande: om man möjligtvis kan dra någon lärdom av detta så är det att man ska fundera i framtiden över att ge vård efter behov och inte fokusera på ålder, för där finns anledning att fundera på varför det var just den här åldersgruppen som hamnade i kläm, precis som du beskriver.

De mindre barnen har det bättre, och de vuxna har det också bättre. Det är väl möjligtvis den kunskap som man kan skaffa sig inför framtida politisk utveckling.

Anförande nr 88

Landstingsrådet N y m a n (KD): Jag har inget mer att tillägga.

*Fråga 6***Anförande nr 89**

G u n i l l a R o x b y C r o m v a l l (V): Herr ordförande! Jag hoppas, Filippa, att jag blir lika nöjd och att du svarar att föräldrar och personal har fel, att det här inte har ägt rum, alltså förändringen att man i dag enbart kan söka privat vård för att operera in plaströr.

Jag som landstingspolitiker får jag frågor från medborgare. I det här fallet har jag blivit uppvaktad av förtvivlade småbarnsföräldrar som inte längre får gå på Danderyds sjukhus för barn som har opererat in plaströr eller som behöver operera in plaströr. Jag tror att jag ska förklara lite vad plaströr är. Det kanske inte är självklart för alla.

Det är ju så att barn kan ha problem med ständiga katarrar eller öroninflammationer. Då behöver de rör. Det här är en process som kan ta ganska lång tid, föräldrarna kanske inte har förstått att barnet inte längre hör. Som exempel kan jag nämna att mitt barnbarn har fått den här åkomman. När jag frågade hur det var med katten så sprang han och hämtade vatten åt mig. När vi förstod att han måste till läkare, så sade vi att vi ska åka till doktorn. Då skrek han: Hurra jag ska till Gotland!

Anförande nr 90

Landstingsrådet R e i n f e l d t (M): Ordförande! Tack, Gunilla Roxby Cromvall, för frågan om valfrihet! Du vill bli nöjd med svaret, och jag hoppas att du ska bli det.

Nu har Gunilla berättat lite om vad plaströr i örat är. Det är en ganska enkel behandling. Det är främst barn, men också vuxna, som får ett plaströr inopererat inom valet för vårdvalet för öron-näsa-hals, men det görs också på sjukhusen och hos taxeläkare som har möjlighet att få

ersättning av landstinget för denna behandling. Vi har en mängd olika utförare som kan ta emot patienter som behöver den här operationen.

När det gäller plaströrsoperationer inom vårdvalet så utförs de av elva auktoriserade vårdgivare som har dagkirurgiska ingrepp som tilläggsuppdrag. Det är bara en del av de här ställena som det går att välja emellan.

Vi har också ett så kallat icke-vals-alternativ för den som inte vill välja. Det är öron-näsa-halskliniken på Karolinska sjukhuset. Jag är faktiskt väldigt nöjd – även om man nästan inte får använda uttrycket nöjd i politiken – med den fina utveckling som vi har inom vårdvalet. Det innebär en stor valfrihet också för föräldrarna till öronbarn som behöver hjälp att lindra barnens återkommande öroninflammationer genom att sätta in de här plaströren i örat.

Detta har skapat en närhet och ökad tillgänglighet, och det ökar självfallet de här barnens lidande eller vardagshandikapp, som att höra fel på "doktorn" och "Gotland" till exempel, att man faktiskt får den här fina hjälpen. Det finns mycket att välja mellan, och det finns också ett icke-vals-alternativ.

Anförande nr 91

Gunilla Roxby Cromvall (V): Jag blev till hälften glad över att Karolinska sjukhuset finns som ett icke-vals-alternativ, men det budskapet har inte gått fram till vården.

Jag tänker ändå säga att det är väldigt viktigt att man har förtroende för vården. Man kan ju tycka att det här är en väldigt banal insats, men det är ändå så att barnen sövs när den här operationen görs. Vuxna behöver inte sövas, men barn sövs och det är alltid förenat med en risk.

Förtroende får man ju för den som man upplever lyssnar på en och tror på en och som gör ett bra jobb. Det har ju de på Danderyds sjukhus gjort. De har nu blivit fråntagna den här möjligheten. I stället blir familjerna hänvisade till att söka en privat vårdgivare.

Det är många med mig som faktiskt tror att man får den bästa vården av de offentligt drivna verksamheterna, för de har ju inga vinstintressen. Det är väldigt viktigt med valfrihet, att vi har reell valfrihet och att vi alltså kan söka den offentligt finansierade och drivna vården. Varför togs den här verksamheten bort från Danderyd? De var ju stora experter på just detta.

Anförande nr 92

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Vi har i grunden lite olika syn på valfrihet, tror jag, även om jag tycker att det är roligt att även Gunilla vill tala om valfrihet.

Jag tolkar din enkla fråga i dag och faktiskt även många av de diskussioner som jag har med dina kollegor som att också Vänstern nu erkänner att valfrihet är någonting positivt och bra. Det tycker jag är bra, men en valfrihet där man bara kan välja bland merparten av landstingets verksamheter är för mig inte samma sak som att ha en bredare valfrihet.

När det gäller just Danderyds sjukhus så fanns inte just det med i din enkla fråga. Jag kan inte svara på frågan exakt hur det är på Danderyds sjukhus, men, Gunilla, du vet att vi inom hälso- och sjukvårdsnämnden jobbar väldigt mycket med någonting som vi lite slarvigt kallar för LEON-principen, Lägsta effektiva omhändertagandenivå.

Det betyder att väldigt mycket av den hälso- och sjukvård som i dag bedrivs inne på de stora sjukhusen där vi inför vårdval inte kommer att bedrivas på de stora sjukhusen framöver. Det har att göra med att det är en väldigt dyr och kostsam infrastruktur.

Så det är bra om vård som går att bedriva utanför sjukhusen, för att kunna möta framtida vård behov, demografisk utveckling men också kostnadsutvecklingen, kan bedrivas utanför sjukhusen, också bedrivs utanför sjukhusen.

Anförande nr 93

Gunilla Roxby Cromvall (V): Filippa, jag tycker ju inte att det är vi som politiker som ska fatta beslutet om vilka inom vården som föräldrarna ska känna stort förtroende för. Det beslutet måste väl ändå föräldrarna få fatta själva! Därför undrar jag vilken instans som fattade det här beslutet och när det fattades. Vägdes föräldrarnas synpunkter och de vuxna patienternas och personalen åsikter in i det här beslutet?

Filippa, du är ju också förälder, och barn är det viktigaste vi har. Även vi som far- och morföräldrar är oerhört måna om att det ska gå bra för barnen. Därför måste vi ha högt förtroende för vården.

Du säger att det finns ett icke-vals-alternativ men jag tycker att det är väldigt viktigt att du som ansvarigt landstingsråd faktiskt går ut och informerar föräldrarna om att de även fortsättningsvis får offentligt finansierad och driven vård om man vill välja det, om man känner störst förtroende för det. Det tycker jag är viktigt i valfriheten.

Anförande nr 94

Landstingsrådet Reinfeldt (M): Ordförande! Tack, Gunilla! Jag vill börja med att hålla med dig. Jag tycker också att förtroende är en av de viktiga delarna inom sjukvården. Det finns många aspekter som är viktiga, men det är otroligt viktigt att man känner förtroende för vården, för det kommer nämligen att påverka resultatet av den vård som patienten får.

Vi har ju fattat ett beslut om att vi vid varje tillfälle ska pröva om sjukhusen ska få bedriva vårdval inom somatiken, men som regel kommer vårdval inom somatiken, det som går att bedriva utanför de stora akutsjukhusens infrastruktur, inte att bedrivas inne på de stora akutsjukhusen. Det är för kostsamt för skattebetalarna, för vår förmåga att klara av att finansiera ökad efterfrågan på sjukvård, med beaktande av den demografiska utvecklingen och att vi i framtiden också lever allt fler år också med sjukdomar.

Det här är en del i en strategi för att se till att vi även fortsättningsvis har en jämlik och rättvis sjukvård av god och hög kvalitet för stockholmarna.

Så till det som handlar om icke-vals-alternativet. Det är tråkigt om man inte informerat tillräckligt väl om denna möjlighet. Jag ska gärna ta med de uppgifterna tillbaka till förvaltningen och säga att detta kanske behöver kommuniceras.

Fråga 7

Anförande nr 95

Landstingsrådet Ullberg (S): Herr ordförande, kära ledamöter, åhörare! Nu är det äntligen vinter! Dessutom en riktigt kall och snörik sådan. Det gläder faktiskt en gammal norrlänning.

En trafikpolitiker kanske inte ska glädjas över snö, men jag kan ju tyvärr konstatera att inte heller den blöta, grå hösten innebar någon fläckfri pendeltågstrafik direkt. Det gäller inte minst Södertäljegrepen.

Vi råder ju inte över väderguden, och det verkar nästan lika svårt att styra Trafikverkets satsningar på att få infrastrukturen att fungera. Men någonting som vi råder över är störningsinformationen. På den punkten duger det inte att prata eller hoppas. I det fallet måste vi agera. Min fråga till trafiklandstingsrådet är: Kan resenärerna förvänta sig att åtminstone störningsinformationen fungerar den här vintern?

Anförande nr 96

Landstingsrådet **Wennerholm (M)**: Herr ordförande, frågeställare och åhörare! Ja, resenärerna kommer att få bättre information än tidigare. Vi jobbar gemensamt på att ställa de kraven. Både du och jag är ju teknik-*freaks*, om jag får använda det uttrycket, som gärna använder våra *smart phones* och liknande vid kommunikation med omvärlden, med varandra och för att ta till oss information.

Jag tycker, precis som jag har sagt tidigare i interpellations- och frågedebatter, att vi kanske hade kunnat vara snabbare. Vi har gemensamt ställt krav på att vi ska bli mer moderna i informationen. Jag kan konstatera att realtidsinformation till *smart phones* kommer att kunna levereras.

En förutsättning för att det ska vara möjligt att ge information via alla de andra kanaler som vi har – trafikinformation i radio och TV och liknande – är ju till att börja med att informationen om störningen når fram. Genom att våga vara moderna skulle vi också inte bara kunna ge information till våra resenärer utan även ta hjälp av våra resenärer att få in information i våra egna system när olika debacle som gör att trafiken inte går som den ska. Och det skulle ske oaktat, precis som du Erica påpekar, vilken vädertyp som råder.

Därför är det positivt att det satsas ytterligare pengar på reinvesteringar i infrastrukturen. Många gånger får vi läsa om nya stora satsningar i mediernas rubriker, men jag skulle vilja säga att det är lika viktigt att iståndsätta, till exempel när det gäller Trafikverket, hela järnvägssystemet.

Allt från att spår, växlar, kontaktledningar och signalsystem kombination med elsystemet skulle kunna vara inne i Trafikverkets system, men det kan också vara så att Stockholm nu växer så kraftigt att vi får lite av den växtverk som vi har sett utomlands ibland. Vid vissa situationer räcker inte elen till. När alla de här situationerna uppstår så måste vi ha bra information.

Anförande nr 97

Landstingsrådet **Ullberg (S)**: Tack för det! Det är, som Christer påpekar, inte första gången som vi står här och diskuterar den här frågan. Vi har också åtminstone verbalt tagit i hand på att störningsinformationen ska bli bättre, att SL:s hemsida ska uppdateras snabbare och att SL ska finnas på kommunikationskanaler som sociala medier, Twitter till exempel.

Även om man kan säga att glaset är halvfyllt i stället för halvtomt, att någonting kan bli bättre, så är det klart att man blir lite otålig. Det tror jag att också resenärerna är. Det ser man också i kundnöjdheten som är väldigt svag när det gäller just störningsinformationen. Det här har heller inte ökat.

Jag tror därför verkligen att ambitionsnivån måste höjas. Jag undrar ibland om vi har en gemensam bild – även om du och jag ibland uttrycker samma frustration och jag sitter i opposition och du sitter i majoritet – så undrar jag om SL, vi och entreprenörerna har en gemensam bild av vad som måste göras. Känner du dig trygg i förvisningen om att vi har en plan för att störningsinformationen helst redan denna vinter kommer att fungera?

Anförande nr 98

Landstingsrådet **Wennerholm (M)**: Det finns en plan, så är det ju. Vi har ju till exempel utarbetat planer för hur vi ska hantera svåra vintrar. Det blev ju lärdomen när vi hade haft många milda gröna vintrar och vi helt plötsligt fick vinter under lång tid och med mycket snö, precis som det är just nu.

Då insåg alla ansvariga att vi måste samverka på det här området, och då utarbetades snöparmen som innehåller de åtgärder som man måste vidta, vilka åtgärder som man varje år ska vidta för att kontrollera att utrustning är förberedd och fullt ut i funktion.

Jag tror att du som frågeställare pekar på en viktig frågeställning. I nästa steg, när vi har tagit itu med den saken, så handlar det hela tiden om att det kommer att inträffa incidenter som ingen av oss kan förutse eller råda över. Då måste vi också bli bättre på att ge information. Vi ingår ju i servicesektorn, vi är kundorienterade.

När saker och ting börjar fungera bättre, när trafiken är punktlig, då påverkar ju störningen kunderna mycket mer. Jag förstår att de blir irriterade. Då måste vi bli bättre.

Anförande nr 99

Landstingsrådet Ullberg (S): Det här är en hjärtefråga för mig. Jag har ju besökt Go Excellent, jag har besökt Saltsjöbanans trafikledning, jag har besökt MTR:s trafikledning jag har besökt Stockholmstågs trafikledning. Jag ser att de har hög kompetens och goda ambitioner. Det jag ibland undrar är om vi som beställare och trafikhuvudmän har varit för svaga när det gäller att ta helhetsgreppet och att ställa specifika krav på att få till stånd en skyndsammare förbättring.

Det måste gå mycket snabbare från att en störning rapporteras – som också trafikoperatörerna i deras numera gemensamma chatt får god kännedom om – till dess att informationen om dem kommer till oss resenärer. Det är det glappet som är oacceptabelt långt. Det är också oacceptabelt att man kliver på trafik som åter rullar innan man har någon information om följdförseningar eller uppskattad restid till färdmålet. Jag ser fortfarande väldigt många glapp.

Jag hoppas att vi även i dag kan ta verbalt i hand på att vi inte ska stå här igen och enbart tala om förbättrad störningsinformation utan att vi också kommer att se mer *action* på det här området, för resenärerna visar att det behövs.

Anförande nr 100

Landstingsrådet Wenerholm (M): Det är precis som Erika nu pekar på, nämligen möjligheten till en chatt i realtid; det är det som trafikentreprenörerna, trafikradion, TV4, Trafikverket och SL har. Vi har blivit mer öppna när det gäller att hantera vår egen information; förr sade vi ju nej, den här ska vi hålla för oss själva. Sedan kom det unga, begåvade människor som levererar våra framtidsföretag och visar några smarta idén som appen Res i Stockholm. Självfallet öppnar vi möjligheten att ge den informationen för att det ska vara möjligt att fortsätta att utveckla till exempel appen Res i Stockholm. Det här var inte självklart för några år sedan. Då sade vi att vi var tvungna att hålla det här för oss själva.

Jag tror på öppenhet och jag är övertygad om att man med en sådan här realtidschatt mycket snabbare skulle kunna få ut information till dem som finns en sådan *community*. Och så kan ju de resande också själva ge varandra information sinsemellan på ett mycket bättre sätt.

Jag tror att vi ska vara mindre byråkratiska och mer *hands on*, åstadkomma mer verkstad.

Fråga 8

Anförande nr 101

Catarina Wahlgren (V): Ordförande, fullmäktige! Det är ju brukligt att vi här, när vi talar om Tiohundra, också brukar ge en liten kort historiebrevskrivning. I dag tänkte jag prata lite om hur det var när Tiohundra bildades.

Som vi alla vet var ju sjukhuset hotat. Diskussionerna i Norrtälje handlade mycket om att de inne på landstinget beslutade i frågor som de inte visste något om, utan att veta något om de förhållanden som råder ute i Norrtälje. Ett av syftena med att bilda Tiohundra var att ge Norrtäljes förtroendevalda större inflytande över hur vård och omsorg kunde samorganiseras i Norrtälje genom det här samarbetet. Man skulle också kunna få resurserna att räcka till för att behålla sjukhuset.

Min fråga till Torbjörn i dag handlar om det nya beslut som vi kommer att fatta i dag för Tiohundra. Flyttas inte besluten längre bort från Norrtäljes medborgare igen?

Anförande nr 102

Landstingsrådet Rosdahl (M): Ordförande! Tack för frågan! Lite historiskt kan man väl säga: Javisst, man kan ju förstå Norrtäljeborna eftersom det var den här församlingen som beslöt att lägga ned sjukhuset, men det var också den här församlingen som beslöt att inte lägga ned det med den majoritet som sedermera tillträdde.

Svaret på din fråga är: Nej, det är inte så som du misstänker. Det är tvärtom. Genom att säkerställa att även Norrtäljeborna får tillgång till ett fullt utvecklat vårdval stärks medborgarnas direkta inflytande över vården utan att ta omvägen via en politisk och byråkratisk överbyggnad. Mer vårdval ger större patient- och medborgarinflytande.

Vi har kvar en organisation för att styra verksamheten, där såväl kommun som landsting är representerade. Den stora förändringen är ju klargörandet att Norrtäljes invånare inte ska ha sämre rätt att välja läkare än befolkningen i de övriga 25 kommunerna i länet.

Anförande nr 103

Catarina Wahlgren (V): Tidigare har ju Norrtälje kommun och Stockholms läns landsting varit jämbördiga parter i det här arbetet med lika många ledamöter i nämnden och med ett ordförandeskap som växlar mellan parterna. Nu kommer det att bli en maktförskjutning så att Stockholms läns landsting har fler ledamöter och alltid innehar ordförandeposten.

Om man ser detta i ett bredare perspektiv så innebär det att landstinget skaffar sig majoriteten av makten över till exempel hemtjänsten i Norrtälje kommun. Det tycker jag känns som att besluten flyttas längre bort från Norrtäljes medborgare.

Anförande nr 104

Landstingsrådet Rosdahl (M): Jag förstår hur du tänker, och jag tror att det är ett missförstånd som florerar i Norrtälje. Vi föreslår att Tiohundranämnden ska få ett nytt namn senare i dag för att tydliggöra att Tiohundranämnden inte är landstingets nämnd och inte heller Norrtälje kommuns nämnd. Det är en egen nämnd där man samverkar.

Jag har fått den här frågan flera gånger, ungefär så som du formulerar den. Kommer inte den ena parten att bli starkare än den andra?

Tiohundranämnden, som den heter någon timme till, för ett eget liv. Det är där som makten finns. Jag skulle vilja säga att jag har varit väldigt lyhörd inför vad Norrtäljeborna har bett mig om: att få likvärdig vård. Det är därför som jag också har slagits för att den organisation som vi ska fatta beslut om om en stund, ska kunna genomföras för Norrtäljebornas bästa.

Anförande nr 105

Catarina Wahlgren (V): Då är det alltså, enligt Torbjörn Rosdahl, landstingets förtroendevalda som vet vad som är bäst för Norrtäljeborna, eftersom man skaffar sig majoritet i Tiohundranämnden över kommunens representanter.

Anförande nr 106

Landstingsrådet Rosdahl (M): Jag blir faktiskt lite ledsen när du säger så, för med detta visar du ju att Norrtälje kommun kanske inte vill tillhöra Stockholms läns landsting eftersom man säger att landstinget bara vill Norrtälje ont.

Det är ju precis tvärtom – ni som bor i Norrtälje ska få precis samma rätt till vårdval, få samma vård, ska kunna utveckla verksamheten i Norrtälje; vi kan annars gå baklänges eller vara kvar i ett gammalt sätt att tänka där politiken sitter här och bestämmer vad man ska tycka är bäst som kommuninvånare.

Jag ser till helheten precis som jag sagt tidigare. Jag har ett ansvar för 26 kommuner. Norrtälje är också en mycket viktig del i framtidens hälso- och sjukvård, och då kan inte det bli en isolerad ö.

Jag ser väldigt positivt på detta. Det talades tidigare om ett verbalt handslag, och jag skulle önska att du och jag också kunde ta ett verbalt handslag och bekräfta att vi ska verka tillsammans under de kommande tre åren, under den tid som vi föreslår att projektet ska fortsätta – det är min vision. Och min förhoppning är att det ska fungera bra.

§ 194 Delårsrapport per augusti 2012 för Stockholms läns landsting

Anförande nr 107

Landstingsrådet Rosdahl (M): Fru ordförande! Jag vill bara kortfatta nämna att Stockholms läns landstings ekonomi fortfarande är stark. Resultatet för årets första månader uppgår till närmare 3 miljarder kronor, och prognosen för 2012 är ett överskott på närmare 1,3 miljarder, vilket är 1,1 miljarder mer än budgeterat.

Vad beror detta på? Jo, det beror på framför allt ökade skatteintäkter hittills, före varslen alltså, ökade biljettintäkter och engångsåterbetalningar från AFA Försäkring. Samtidigt har kostnaderna inom sjukvården och kollektivtrafiken ökat.

Det här goda ekonomiska resultatet har uppnåtts samtidigt som tillgängligheten till sjukvården och kollektivtrafiken med några få undantag har förbättrats.

Tiden för att få träffa en specialistläkare har fortsatt att förkortas, och för de allra flesta diagnoser även möjligheten att få behandling av en specialist.

Samtliga trafikslag inom kollektivtrafiken redovisar glädjande bättre punktlighet.

Avslutningsvis. Delårsrapporten visar att Stockholms läns landsting uppnår samtliga sina finansiella mål. Med den här korta inledningen yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 108

Landstingsrådet Hellmark Knutsson (S): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag gissar att det inte blir någon lång debatt om delårsbokslutet i dag, man jag har ändå några frågor som jag vill ställa till finanslandstingsrådet.

Det är precis som Torbjörn Rosdahl säger, nämligen att det är ständigt ökade kostnader både inom sjukvården och inom trafiken. Än så länge balanseras de av stigande intäkter, men vi vet ju att det kan vara så att vi går dystrare tider till mötes, och då är det ännu viktigare att vi verkligen har kostnadskontroll, att vi har kontroll över utgifterna både inom sjukvården och inom kollektivtrafiken.

Det är ju inte så väldigt länge sedan, dryga halvåret, som vi stod här och diskuterade årsbokslutet för 2011 och fick ta emot svidande revisionskritik både inom trafiknämnden, inom SL och inom landstingsstyrelsen eftersom vi inte hade skött vår uppsiktsplikt gentemot vare sig bolagen eller nämnderna. Det är det här som jag skulle vilja ställa frågor om, alltså om finanslandstingsrådet kan garantera att vi inte kommer att stå här om knappt ett halvår igen och får samma kritik, om det faktiskt är så att den interna kontrollen har förbättrats under 2012.

Jag skulle också vilja höra vilka konkreta åtgärder som landstingsstyrelsens ordförande och finanslandstingsrådet har vidtagit för att det här ska förbättras. Om vi inte får ordning på de stigande kostnaderna så kommer vi nämligen så småningom gå mot stora underskott när intäkterna inte är lika gynnsamma som de är i dag.

Man kan ju ta trafiknämnden som ett exempel. Situationen ser väldigt positiv ut nu, men om man synar siffrorna ordentligt så ser man att det här i stort sett är engångsintäkter. Det är en tvist med Handelsbanken som har fallit väl ut, det är låga räntor – och det hoppas vi att vi ska se ett ta till. Men det är fortfarande så att kostnaderna stiger, och intäkterna från till exempel enkelresor och enkelbiljetter sviktar. Vi vet att vi fick ett resandebortfall efter den stora taxehöjning som man genomförde.

Min fråga är: Vad har man konkret vidtagit för att se till att man får bättre internkontroll och bättre kontroll över kostnaderna så att vi inte hamnar i ett läge längre fram med stora underskott en gång till och blir tvingade att åter chockhöja till exempel SL-taxan?

Det var också så att revisorerna riktade väldigt hård kritik mot hur landstinget skött sin ägarstyrning. Man skrev så här: Revisionen anser att landstingsstyrelsen inte till alla delar lever upp till kommunallagens krav på uppsiktsskyldighet över bolagen och inte heller till alla delar följer landstingets egen ägarpolicy.

Jag skulle också vilja få några kommentarer om hur den här ägarstyrningen har förbättrats nu under 2012. Förhoppningsvis ska vi slippa se en upprepning av den kritik som vi fick från revisorerna för drygt ett halvår sedan när vi tittar tillbaka på 2012. Och min fråga är: Kan ni garantera att så är fallet?

Anförande nr 109

Landstingsrådet Rosdahl (M): Du Helene som är lika mycket pollitikerräv som jag skulle väl aldrig våga garantera någonting någonstans! Helt enkelt är ambitionen naturligtvis att vi inte ska dra på oss någon onödig kritik.

Du tar ju i så att du spricker, och jag tycker nästan att du är lite oförsämd när du talar om det stora resandetappet. Det stämmer ju inte! Det är någonting som ni ville skulle inträffa men som inte har inträffat. Det är heller inte några chockhöjningar när man talar om 100 kronors höjning av avgiften på Sveriges näst billigaste månadskort och Sveriges bästa kollektivtrafik. Man får mycket för pengarna.

Jag följer i alla fall upp det hela. Jag säger naturligtvis att jag inte vill stå här och få en massa kritik från revisionen en gång till på samma punkter som jag en gång har fått kritik. Till exempel har man nu på SL bildat en trafiknämnd. Vi har levande diskussioner med förvaltningarna för att se om de följer upp den kritik som framförs. Jag vet att det är lite olika metoder. Man har stora schabrak på väggarna där man följer upp revisionens kritik. Vi ska dessutom ha en diskussion med revisorerna alldeles snart.

Anförande nr 110

Landstingsrådet Hellmark Knutsson (S): Jag känner mig inte helt trygg, kan jag säga, med att vi har de här dialogerna och de här träffarna. Det hade känts ännu bättre om majoriteten faktiskt hade levererat underlag på vilka konkreta åtgärder ni har vidtagit för att förbättra internkontrollen och styrningen.

När det gäller resandeunderlaget så vet vi ju sedan länge att det självklart är så att det tillkommer nya resenärer när Stockholm växer med 40 000 personer om året. Det är klart som sjutton att några av dem åker med kollektivtrafiken. Men det som vi ser som det stora problemet är att andelen inte ökar, tvärtom var det faktiskt så att även om den totala höjningen kommer till följd av befolkningsökningen så leder den här typen av stora höjningar av SL-taxan till att några väljer att lämna SL-trafiken. Vi behöver vinna nya resenärer. Det är en annan debatt, men det skulle vi också gärna se konkreta åtgärder för.

Anförande nr 111

Landstingsrådet Rosdahl (M): Enligt den information som jag har så stämmer det inte alls! Jovisst, 40 000 nya invånare per år, det stämmer. Naturligtvis är vi glada över att flera av dem åker kollektivt, men utifrån det ökar resandetalet. Du ger fel bild även i detta fall.

Om vi tittar på fakta så är det på det sättet att i den budget som ni har föreslagit när det gäller kollektivtrafiken är anslaget 400 miljoner kronor lägre. Vad säger det? Det skulle innebära att det var färre bussar, färre av allting. Alltså 400 miljoner lägre anslag till allting.

Ägardialogerna hann jag inte kommentera förra debattinlägget. Ägardialoger pågår hela tiden. Vi har stående tider då vi träffas. Det är oerhört viktigt. En konsult har också gått igenom alla styrelser för att ta reda på vad som fungerar i våra styrelser. Och vi har en hel del lärdom att ta vara på. Mycket av det som kom fram har vi också lett till att vi har påbörjat en förbättring. Det är helt riktigt att ägardialogerna är viktiga, och dem tar vi på stort allvar.

Anförande nr 112

Yvonne Blombäck (MP): Ledamöter, ordförande, åhörare! En hållbar ekonomi betyder att man tar ett långsiktigt ekonomiskt, ekologiskt och socialt ansvar. En hållbar ekonomi som ska tillgodose behoven både i dag och i morgon och fördela kostnaderna på ett rättvist sätt mellan nutida och kommande generationer. Investeringar ska bidra till att stärka den sociala, ekonomiska och ekologiska hållbarheten. Det är grunden i Miljöpartiets politik.

Inflyttningen är hög, som tidigare nämnts. Andelen äldre med sjukvårdsbehov och behov av utbyggd kollektivtrafik ökar. Det här ställer mycket höga krav på ledarskapet. Det var egentligen det som också Helene Hellmark Knutsson talade om. Jag tycker att det är viktigt att fortsätta den diskussionen.

Det ställs höga krav på ledarskapet hela vägen, från politiken som ska ge riktlinjer och vidare genom de olika verksamheterna fram till bemötandet av den enskilde resenären och patienten, och där finns det mycket kvar att göra, skulle jag vilja säga.

Miljöpartiet ser också behovet av en mer solidarisk finansiering av landstingets budget. Vi ska inte riskera att skicka notan till framtidens skattebetalare. Det är inte en hållbar ekonomi. Därför hade vi i vårt budgetförslag en skattehöjning och en omförhandling av Stockholmsavtalet så att trängselskatterna faktiskt kommer kollektivtrafiken till del. Den här budgeten står naturligtvis inte Alliansen bakom.

När jag då ska kommentera delårsbokslutet så kan jag se att ja, ni klarar er men ni hänger på gårdsgår'n. Ni klarar nämligen detta på grund av engångsintäkter och på grund av att skatteintäkterna faktiskt har ökat. Det är inte så att ni har lagt en budget som räknar in de ökande behov som Stockholmsregionen har. Det tycker vi väcker en hel del oros.

Hurdan ska framtiden vara? Hur ska ni klara de ökande behoven om ni inte räknar in detta i budgeten? Det är klart att kostnadsökningstakten är förhållandevis hög, men det är också så att kostnadsökningarna kommer att bli ett resultat av en ökande befolkning, med ökande behov både inom hälso- och sjukvården och inom kollektivtrafiken. Vi kan ju inte här inne förvänta oss att vi ska kunna få ut mer av det som vi behöver för ännu mindre pengar. Det går att effektivisera, men det går inte att effektivisera in absurdum.

Det är någonting som vi saknar när det gäller den styrning som skulle behövas från landstingets ledning – i alla fall från den politiska delen av landstinget. På den här punkten saknar jag både strategier och åtgärder.

Jag vill också kommentera den del som handlar om kollektivtrafikandelar. Det var en sak som Miljöpartiet konstaterade i delårsbokslutet och det var att man jämför äpplen och päron. I samma tabell anger man både antal människor och andelar, och man kan inte jämföra på det sättet. Därför kan man inte luta sig tillbaka, som Torbjörn Rosdahl gör, och säga att det ökar.

Det finns nämligen ingen jämförelse som man kan göra på det sättet. Så på den punkten ser vi fram emot att den saken har rättats till kommande bokslut, så att man, när man visar en tabell, jämför rätt sak med rätt sak.

§ 195 Tecknande av aktier i X2 Kollektivtrafik AB

Anförande nr 113

Landstingsrådet Rosdahl (M): Jag tänker också i detta ärende fatta mig väldigt kort och bara konstatera att kollektivtrafiken är viktig för att förbättra vardagen för medborgarna och för att minska vår påverkan på miljön.

För att gå vidare med en än högre andel kollektivtrafikanter måste branschen utvecklas. Det är syftet med X2 Kollektivtrafik AB. Oppositionen har ställt ett antal frågor vid återremissen, och landstingsdirektören har ombetts att ge svar.

På bordet är nu utdelat dokument, så vitt jag förstår, och alla gruppledare har också fått svaret på det extra sammanträdet med arbetsutskottet som vi hade den 27 november. I och med detta yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 114

Landstingsrådet Ullberg (S): Fru ordförande, ledamöter, åhörare! När det gäller att utveckla kollektivtrafiken och att fördubbla andelen resenärer som reser kollektivt så är det många aktörer som är aktiva. Det är bra. Vi har olika roller.

Sveriges Kommuner och Landsting har en viktig uppgift att fylla för sina medlemmar. Branschorganisationen Svensk kollektivtrafik har en viktig uppgift att fylla. Den samverkan, liksom partnerskap för fördubbling, som har förekommit har haft en viktig funktion.

Nu har det tillkommit ytterligare en aktör eller bolag. Vi har varit skeptiska till den funktion som det här aktiebolaget fyller vid sidan av de andra aktörerna som finns i det här arbetet. Det var också därför som vi yrkade återremiss tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet i landstingsstyrelsen med en rad relevanta frågor.

Jag tackar för svaret! Allting är inte kristallklart. Det är heller inte kristallklart hur många som kommer att ansluta sig och köpa in sig i det här aktiebolaget.

Vi lade ett särskilt uttalande när trafiknämnden behandlade den här frågan, och jag vill hänvisa till det och lägga samma särskilda uttalande vid dagens fullmäktigesammanträde som vi gjorde i trafiknämnden den 25 september, i vilket vi framhåller att det vi kan göra nu förstås är att gå in i det här såsom majoriteten redan har tagit ställning för i landstingsstyrelsen, noggrant följa det här arbetet och vara beredda att ompröva frågan om det skulle visa sig att den här aktören är överflödig eller inte fyller sitt syfte.

Jag instämmer också i det som Vänsterpartiet och Miljöpartiet hänvisar till i deras särskilda uttalande, nämligen att den här partnersamverkan till exempel måste fortsätta och att det är viktigt att inte tappa kraften i det arbetet. Vi får följa det här arbetet noggrant. Jag har inget annat yrkande än att jag vill lägga samma särskilda uttalande även i dag.

Anförande nr 115

Yvonne Blombäck (MP): Ordförande! Mot bakgrund av de svar som vi har fått på de skriftliga frågor som vi anmälde vid landstingsstyrelsens sammanträde den 13 november så yrkar vi nu bifall till förslaget att teckna aktier i X2 Kollektivtrafik AB.

Vi uppskattar att förvaltningen har för avsikt att följa bolagets verksamhet noga, och vi ser fram emot att den uppföljningen kommer fullmäktige till del. Men det är av största vikt att X2 Kollektivtrafik AB följer de gemensamma mål som är antagna i stort samförstånd inom ramen för Partnersamverkan för fördubblad kollektivtrafik.

I de nuvarande skrivningarna antyds det att man är på väg att skapa egna visioner och egna mål. Det motsätter vi oss starkt. Det finns nämligen en risk att man skapar parallella organisationer och att det rör till det gemensamma arbete som pågår. Därför vill vi tillsammans med Vänsterpartiet lägga ett särskilt uttalande som vi har lämnat till presidiet. Jag har nu egentligen läst upp innehållet i det nu så att alla förstår vad det är som Miljöpartiet egentligen tycker i den här frågan. Vi kommer att följa det här arbetet noga.

§ 198 Förlängning av TioHundraprojektet

Anförande nr 116

Landstingsrådet Rosdahl (M): Ordförande! Jag har under punkten Enkla frågor redan diskuterat Tiohundra lite grand. Det som vi nu står inför är ju att projektet Tiohundra ska förlängas ytterligare tre år. Bland annat anser vi att detta är en fördel i och med att det arbete inom hemsjukvården som KSL bedriver har som mål att vara färdigt 2015. Det skulle kunna gå hand i hand med det här projektet.

Jag måste säga att det har varit en väldigt svår diskussion och att det väckt många känslor. Jag upplever till och med att det har blivit personliga problem i relationer på en del håll, och det tycker jag är väldigt tråkigt, för jag har uppfattningen i grunden att man ska kunna skilja på sak och person. Vi kan tycka väldigt olika men sedan ska vi ha högt i tak. Man kan ändå dricka en kopp kaffe tillsammans efteråt.

Detta visar att det här engagerar på ett sätt som jag tar på allra största allvar. Därför har jag också tyckt att det varit bra att arbetet har fått ta lång tid att diskutera och att vi inte bara har kört över andra. Det brukar jag aldrig göra. Jag vill ha en bred politisk enighet.

Det vi kom fram till nu i det här beslutet var att Alliansen i landstinget och Alliansen i Norrtälje var överens om att förlänga projektet i tre år. De skäl som anförs är att vi ska ha likadan sjukvård i hela länet, att beställningar ska ske från nämnden men effektueras av hälso- och sjukvårdsförvaltningen. På det viset får man samma genomslag. Det blir rättvist i hela länet. När man är Norrtäljebo så ska man ha rätt till precis samma sjukvård och valfrihet.

Det som nu har lagts på bordet är ett förslag till namnbyte. Det har varit väldigt förvirrande att det har hetat tiohundra-nämnden och Tiohundra AB, ungefär som om det skulle heta Karolinskanämnden och Karolinska AB. Det tycker vi skulle vara väldigt knepigt. Därför tillstyrker vi nu – alla partier utom Miljöpartiet, om det inte har skett en förändring – ett namnbyte från tiohundra-nämnden till sjukvårds- och omsorgsnämnden i Norrtälje. Det blir tydligare vad man gör. Det blir en nämnd som beställer den verksamhet som effektueras av hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Bolaget – vi kommer sedan till val av personer – kommer att heta Tiohundra AB, och så finns också kommunalförbundet.

Det finns också ett förslag som är väldigt viktigt, en att-sats om att andre vice ordförande, en post som tidigare inte har funnits, nu utses av fullmäktige men nomineras av oss i landstinget. Det är Socialdemokraterna, om jag har förstått allt korrekt, som har rätten till posten som andre vice ordförande.

Med de justeringarna och med denna korta inledning – eftersom detta diskuterats evigheter och säkert kommer att diskuteras den närmaste halvtimmen – vill jag yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag! Jag vill också yrka bifall till att-satserna om namnbyte och posten som andre vice ordförande som jag har redovisat!

Anförande nr 117

Landstingsrådet **Hellmark Knutsson (S)**: Ordförande, ledamöter, åhörare! Ibland när man inte ända fram, säger finanslandstingsrådet Torbjörn Rosdahl. Det är väl det minsta man kan säga om det här ärendet.

Vi har haft flera samtal och försökt få till stånd en permanentning av det som har varit ett projekt i sju års tid och som faktiskt har gett mycket lyckosamma resultat. Två utvärderingar, en som gjordes 2009 och en som gjordes 2011, visar exakt samma sak, nämligen att det har varit en framgångsmodell, inte minst för dem som behöver kommunens och landstingets omsorg och sjukvård allra mest.

Vad utvärderingarna visar är att man har fått både tryggare vårdkedjor för patienterna och högre kvalitet i verksamheten. Dessutom har man fått en lägre kostnad än när det är uppsplittrat på två olika huvudmän. Det är fascinerande och spännande, och det är något som jag i min roll som styrelseledamot i SKL ofta får mycket frågor om landet runt. Man tycker att det är ett föredöme.

Man kan fundera över om det inte har funnits någon kritik. Jo, en kritik som har funnits är det som vi hade uppe under diskussionen om delärsbokslutet och som revisorerna har påpekat. Det är att ägarstyrningen har varit otydlig eller ibland till och med obefintlig. Det har alltså inte varit tydligt vad ägarna egentligen vill uppnå med den här modellen.

Det som var tydligt i början, när projektet sjösattes, var att det handlade om att få en helhetssyn kring patientens behov och att samordna resurserna mellan kommunen och landstinget. Det har med tiden lite vattnats ur och inte upprepats gång på gång.

Nu säger man från Moderaterna att man ska införa samma sjukvårdssystem som i resten av Stockholm. Det finns mycket som är bra med det. Valfrihet är ju bra för medborgarna. Vår tanke med det var snarare att man skulle kunna utveckla nya valfrihetsmodeller inom ramen för Tiohundra genom att utgå från de goda resultat som man redan har uppnått med hela vårdkedjor i stället för att gå in i samma fragmentariserade modeller som vi vet splittrar upp ansvaret och tyvärr ökar kostnaderna.

Det yrkande som vi lägger i den sakmässiga delen gäller först och främst att vi tycker att det ska vara slut på projekttiden. Sju år är en lång tid. Att förlänga projektet ytterligare tre år ger ingenting. Det är dags att permanenta Tiohundramodellen för Norrtäljebor.

Det handlar också om att vi vill ge ett uppdrag till landstingsstyrelsen att titta på hur man kan utveckla valfrihetsmodeller inom ramen för den modell som finns i Norrtälje och naturligtvis också utforma avtal och andra reglementen som behövs för detta.

Jag yrkar nu bifall till förslaget till ändring av namnet på nämnden. Vi tycker inte att det är det allra mest väsentliga. Det vi tycker är väsentligt är att vi nu får en andre vice ordförande i nämnden. Det yrkar jag också bifall till.

Vi har alltså ett eget förslag till beslut i landstingsstyrelsen i själva sakfrågan, och sedan yrkar jag bifall till namnändringen och tilläggsförslaget.

Anförande nr 118

Håkan Jonsson (S): Ordförande, fullmäktige! Torbjörn Rosdahl nämnde i sitt inledningsanförande att det är viktigt att fatta sådana här beslut i bred politisk enighet. Ja, år 2003, när vi fattade beslutet för första gången, och 2005, när vi sjösatte beslutet inför att projektet sedan startade 2006, var det väldigt bred politisk enighet bakom projektet. Det skulle vara ett experiment för att utveckla en vård också i landsbygden och även hitta vårdmodeller som skulle kunna användas på andra ställen i länet och landet och för övrigt också på andra ställen. Projektet har ju fått bred internationell uppmärksamhet.

Som Helene sade har projektet utvecklats positivt. Det kan konstateras att man på kommunsidan inom omsorgen har samordnat verksamheten så mycket att man har sparat ungefär 75 miljoner kronor per år. Besparingarna oftast startar på kommunsidan, i början av vårdkedjan. Det finns mycket kvar att göra på det här området och gå vidare med.

Kostnaden för öppen- och slutenvården i Norrtälje ligger i dag ungefär 200 miljoner kronor under snittet i länet. Det innebär att också landstingskostnaden är låg i Norrtälje. Projektet har alltså haft framgång. Det är ingen tvekan om det.

Sedan kan man titta på kundnöjdheten – mycket pengar har det ju sparats. Varje år har vi genom 2 500 telefonintervjuer gjort mätningar i något vi kallar Tiohundra barometern. Den barometern visar tydligt att människorna i Norrtälje har blivit nöjdare och nöjdare. Det har pekats rakt upp i alla parametrar som man har mätt i den här barometern.

Det har gått rakt upp ända fram till 2010–2011. Därefter har trenden vikit nedåt. Varför har den gjort det? Sambandet är att det var precis i det läge då man pressade igenom Vårdval Stockholm i Tiohundra projektet. I projektet var vi från början överens om att hålla politiken borta, så att vi skulle kunna hitta bra strukturer för att utveckla vård och omsorg på landsbygden. Men då kunde inte Moderaterna och Alliansen hålla det borta längre, utan man pressade igenom Vårdval Stockholms alla valmodeller. Det har inneburit att kundnöjdheten har minskat. Det tycker vi är jättetråkigt.

Vad tycker vi då om framtiden? Ja, det finns, precis som Helene sade, möjlighet att finna vårdvalsmodeller där man binder upp det i vårdkedjor så att man i en vårdkedja kan välja olika utförare. Det finns alltså möjligheter inom ramen för Tiohundra att göra det.

Avslutningsvis tänkte jag yrka bifall till det förslag som Helene lade fram och till tilläggen.

Anförande nr 119

Catarina Wahlgren (V): Ordförande, fullmäktige! Det är gott att ha projekt. Man kan göra nästan vad man vill i ett projekt. Man kan testa nya saker och utveckla verksamheter, vilket man givetvis gör också annars, men man kan göra det på lite mer speciella sätt i ett projekt.

Men vad gör man när man beslutar att förlänga projektet? Man beslutar samtidigt att likrikta verksamheten med resten av Stockholms län. Då är egentligen frågan: Vad ska man ha projektet till?

Vänsterpartiet anser att det är dags att Tiohundra permanentas utifrån den ursprungliga idén. Den har vi pratat lite om i dag, och vi brukar prata om den annars också. Det handlar om att medborgaren inte själv ska behöva bry sig om vem som är huvudman utan ska kunna vända sig till ett enda ställe för att få hjälp med det man behöver hjälp med, oavsett om det är kommunen eller landstinget som ansvarar för det.

Projektet har varit i gång i sju år. Precis som Helene sade har det blivit stora vetenskapliga framgångar. Utvärderingarna har visat att det har gått bra. Det har blivit bra ekonomiskt och bra för medborgarna.

Det är därför löjväckande, tycker jag, att landstinget, som Torbjörn sade tidigare, måste ha majoritet i nämnden för att säkerställa god verksamhet. Kommunen och landstinget har gått in som jämlika parter i samarbetet. Ett av syftena var att besluten skulle flyttas närmare Norrtäljes medborgare. Vi i Vänsterpartiet menar att man fortsättningsvis ska vara jämlika parter i samarbetet.

Vi anser också att frågan om Tiohundra förtjänar att behandlas mer professionellt, att vi bör utveckla det som har visat sig vara framgångsrikt i stället för att avveckla det till Vårdval Stockholm.

Jag vill härmed yrka bifall till Vänsterpartiets förslag och bifall till tilläggsyrkandet.

Anförande nr 120

Helene Öberg (MP): Ordförande, fullmäktige! Man brukar säga att man aldrig blir profet i sin egen hemstad. Kanske är Tiohundraprojektet ett exempel på att man inte blir profet i sitt eget landsting.

I somras medverkade jag och lyssnade på otroligt många olika seminarier i Almedalen. Våldigt ofta tog man upp Tiohundra som ett positivt exempel. Tiohundra tror jag har betytt otroligt mycket för – om man nu ska prata om det Torbjörn pratade om tidigare i dag – varumärket Stockholms läns landsting. Det förstärker och ger en positiv bild av att vi försöker hitta nya vägar framåt i vårt landsting för de utmaningar som både omsorgen och hälso- och sjukvården står inför.

Därför är det självklart, tycker jag, att Tiohundraprojektet ska permanentas. Jag yrkar därför bifall till det förslag som Socialdemokraterna lade i landstingsstyrelsen och som Miljöpartiet stödde.

Namnet Tiohundra är etablerat och väl känt. Tiohundra beskriver det framåtsyftande, gemensamma arbetet mellan kommunen och landstinget. Därför ser vi i Miljöpartiet ingen anledning att byta bort eller urholka namnet och kalla det något annat. Jag yrkar därför bifall till det förslag som vi hade i landstingsstyrelsen, att behålla namnet Tiohundra på både nämnden och bolaget – för tydlighetens skull.

Däremot får man kanske vara lite praktisk och realist och se att de förslag som Miljöpartiet har lagt kanske inte kommer att vinna bifall i dag. Då vill vi såklart att Tiohundra ska få bästa möjliga förutsättningar i nämnden och så vidare, och därför yrkar jag bifall till det tilläggsförslag som finns på bordet i dag.

Anförande nr 121

Landstingsrådet Rydberg (FP): Från Folkpartiets sida känner vi glädje över att vi nu tar en del ytterligare delbeslut efter budgetbeslutet i juni. Det kommer ju mer när vi ska arbeta igenom ägardirektiven och reglementena, så att vi gör de dokumenten ännu tydligare och bättre.

Tiohundra behövs för att utveckla nya arbetssätt. Vi har – det har sagts här i talarstolen – utvärderingar som visar att man när det gäller samverkan kring äldre, barn, rehabilitering och psykiatri har nått stora framgångar genom att lägga ihop pengarna i samma påse.

Men vi kan också se att det finns utveckling som vi har framför oss och som ännu inte har skett. Vi kan ta exemplet med samverkan mellan primärvården och akutsjukhusvården, där vi borde kunna hitta nya sätt i framtiden.

Det har också varit mycket tydligt att ägarstyrningen inte har varit tillräckligt tydlig. Det är faktiskt ett ansvar för båda huvudmännen att precisera, så att vi kommer vidare med samverkan.

Vi kan också se på samverkan när det gäller rollfördelning. Det har tagit lite tid. Norrtälje hade inte haft beställar-utförar-modell, och vi hade haft det i flera år. Innan rollfördelningen blev tydlig och slog rot tog det lite tid. Men nu har det slagit rot, och nu är det en tydlig fördelning. Nu gäller det att våra ägardirektiv och reglementen förstärker det, så att de stöder arbetet.

För Folkpartiets del har det varit självklart att valfrihet och vårdvalsmodeller ska gälla lika i hela vårt län. Vi ska inte diskriminera Norrtäljeborna, så att de inte har samma valmöjligheter.

Till skillnad från Vänsterpartiet, som inte vill se några vårdval alls i Norrtälje, tycker vi att det är väldigt bra att de modeller som vi har utvecklat för hela länet gäller också Norrtäljeborna.

Vi ser framför oss från Folkpartiets sida att samarbetet kommer att permanentas, även om vi i dag förlänger försöksperioden med tre år för att utveckla det ytterligare. Men formen för hur det kommer att se ut beror lite grann på vad som händer under de kommande åren. Kommer vi att överföra hemsjukvården till kommunerna? Ja, kanske har vi gjort det om tre år. Vilka vårdval kommer vi att ha i vårt län om tre år? Det påverkar naturligtvis hur en slutlig permanentning ska se ut.

Man ska ändå minnas att bakgrunden till att vi startade Tiohundra var att vi ville rädda akutsjukhuset. Det gjorde vi från Alliansen. Det fanns några i salen som tyckte att man skulle lägga ned sjukhuset som akutsjukhus – jag vill bara påminna om det.

I sanningens namn visar uppföljningarna att det är där vi har gjort minst. Vi vill ändå klargöra att vi tycker att sjukhuset behövs som ett akutsjukhus även i framtiden. Därför är det viktigt att hälso- och sjukvårdsnämnden i sina beställningar av vård ser akutsjukhuset i Norrtälje som en viktig länsgemensam resurs och att vi lägger beställningar som passar det sjukhuset, så att andra invånare än enbart Norrtäljeborna kan få sin vård där, för att vi ska klara vårdbehoven i vårt län.

Tiohundra som modell – att lägga alla vårdpengar i samma portmonnä – tycker vi är en viktig idé som inte får förfuskas. Vi vill på alla sätt medverka till att det blir bra även i fortsättningen och att vi vinner nya erfarenheter som vi också kan sprida till andra landsändar, för intresset för vad vi gör i Norrtälje är stort. Det finns förutsättningar att utträta ännu mer storverk än vi har gjort under de gångna sju åren.

Med det yrkar jag för Folkpartiets del bifall till landstingsstyrelsens förslag och det tilläggsförslag som Torbjörn Rosdahl yrkade bifall till.

Anförande nr 122

C a t a r i n a W a h l g r e n (V): Ordförande, fullmäktige, Birgitta Rydberg! Jag tror inte att Vänsterpartiet har sagt att vi inte vill se några vårdval i Norrtälje. Att välja vårdcentral har man kunnat göra ända sedan 90-talet, och det lär väl bli svårt att förändra det.

Däremot är det inte bara Vänsterpartiet som tycker att det inte ska komma så många fler privata vårdgivare. Enligt den Tiohundrabarometer som Håkan pratade om tidigare – som antagligen måste byta namn nu, för annars omfattar den ju bara Tiohundrabolaget – tycker 65 procent av Norrtäljeborna att det räcker med värdföretag i Norrtälje kommun nu.

Anförande nr 123

L a n d s t i n g s r å d e t R y d b e r g (FP): Det var en inte så överraskande kommentar. Vänsterpartiet har ju röstat emot i stort sett alla vårdval.

Du säger också att du inte är så intresserad av att det ska vara så många privata vårdgivare. Nej, en vårdvalsmodell är att välja mellan offentligt ägda verksamheter. Vi vill ge patienten makt och vill att Norrtäljeborna ska ha samma makt som resten av Stockholms läns invånare. Det är en klar skillnad mellan Vänsterpartiet och Folkpartiet i den här frågan.

Anförande nr 124

L a n d s t i n g s r å d e t N y m a n (KD): Ordförande! Jag vill inleda med att yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag och det tilläggsförslag som Torbjörn Rosdahl redogjorde för.

Tiohundraprojektet är unikt och framgångsrikt. Jag vill påstå att det faktiskt hade kunnat vara ännu mer framgångsrikt. Jag var med under den första perioden, det prematura året, som jag kallar det, och under första valperioden i nämnden som ersättare.

Jag tyckte – och det har jag nog sagt i tidigare debatter här – att vi ägnade oss lite för mycket åt att fundera över: Hur gynnar detta kommunen? Hur gynnar detta landstinget? Det har inte med saken att göra. Den enda fråga som ska ställas är: Hur gynnar det invånarna i Norrtälje? Det var ju syftet.

Bred politisk enighet har efterfrågats. Det var så i ett läge. Sedan har det brustit därför att vi började tänka nytt, ungefär som Sverige i övrigt gjorde. Om Tiohundraprojektet skulle vara en förebild borde vi ha legat steget före både landstinget i övrigt och Sverige i övrigt.

Detta med nytänkande måste in ännu mer i projektet för att det ska få den framgång som det förtjänar och framför allt som Norrtäljeborna förtjänar. Projektet behöver en nystart, och jag hoppas verkligen att det får det nu, med beslutet i dag.

Sedan kan man naturligtvis fundera över om vi ska permanenta eller inte. Nu är vårt förslag att det ska bedrivas i projektform ytterligare tre år, som det står i förslaget. Men om vi vågar tänka nytt och uppfyller vår egen ambition i det här avseendet tror jag att vi skulle kunna göra projektet något kortare och övergå i något som jag inte vill kalla permanent – för inget är permanent i den här världen och inte minst i den här salen, där vi ägnar 80–85 procent av tiden åt att ändra tidigare beslut och andra innovationer – så att det blir ett naturligt skifte vid mandatperiodsskiftet. Men det återstår att se. Det beror alldeles på hur den nya nämnden och den nya ledningen för aktiebolaget kommer att sköta sig. Jag ser fram emot en nystart för alla involverade.

Sedan till detta med vårdval eller inte. Det är väl alldeles nödvändigt att Norrtäljeborna ska få del av samma former av vårdvalsmöjligheter som landstingsborna i övrigt. Jag tror dessutom att det rymmer bättre med hälso- och sjukvårdslagen än något annat.

Det unika med detta projekt är att all vård och omsorg utom tandvård och barnomsorg ingår. På det sättet är projektet helt unikt. Man har provat detta någon kortare period i Dalarna, och i vissa kommuner uppe i Norrland, jag tror att det var Jämtland, har man gjort försök att göra något liknande. Men man har aldrig tillnärmelsevis kommit dit Norrtäljeprojektet faktiskt var från början.

Så en kort kommentar till att landstinget får fler platser i nämnden. Det tolkades så att landstinget nu tar över, som om detta med jämlikhet och jämställdhet har med matematik att göra. Det har visat sig att det inte gör det. Jag ser det som att landstinget är berett att ta ett större ansvar för projektet. Det kan uttryckas på det här sättet. I alla fall vill jag och mitt parti medverka till att det blir på det sättet.

Det har med rätta kritiserats att vi på vissa punkter inte har tagit tillräckligt ansvar. Då ska landstinget naturligtvis ta sin del av det. Jag vill beteckna detta som ett uttryck för det. Jag är alldeles övertygad om att vi – precis som det har präglat många av överläggningarna i det här sammanhanget – framöver kommer att behöva vara öppnare mot varandra både politiskt och mellan kommun och landsting, för det är enda sättet att få det att fungera riktigt bra och bli den fortsatta förebild som det är.

Jag är inte alldeles säker på att den kundnöjdhetsprövning som gjordes hade att göra med att det plötsligt finns fler valmöjligheter. Jag kan nämligen tänka mig att tolkningen kan göras på det här sättet: Med de framgångar som Tiohundraprojektet har visat hittills ökar anspråken från befolkningen. Då är det naturligt att man ställer högre krav och därmed kanske blir lite mer kritisk eller avvaktande.

Hur som helst ska den signalen tas av de politiskt ansvariga här och i Norrtälje kommun, så att man, när den nya nämnden är vald och den nya bolagsstyrelsen är vald, åtar sig att fullfölja projektet på ett sätt som gynnar framför allt invånarna i Norrtälje, i stället för att tänka i kommun- och landstingstermer. Detta är ett unikt projekt. Låt oss vara rädda om det och se till att det utvecklas!

Anförande nr 125

Landstingsrådet **A n d e r s s o n (C)**: Många vackra ord har sagts om Tiohundra projektet. Även jag som Centerpartiets representant vill verkligen understryka hur varmt projektet ligger oss om hjärtat

Det är egentligen två skäl som gör att jag som centerpartist ser Tiohundra projektet som så värdefullt.

Det är en organisationsform som ger förutsättningar för nya lösningar med en obyråkratisk helhetssyn där vi ser bort från systemen och ser utifrån vad som är bäst för individen. Det har, som tidigare har nämnts, gett många positiva resultat för äldre, för barn och inom psykiatrin.

Det är också en organisationsmodell som prövar en decentralisering av makt närmare de lokala förhållandena. Det är starkt förankrat i Centerpartiets ideologiska grundsyn.

Frågan om vårdval – att införa samma vårdval i Norrtälje kommun som i övriga länet – uppfattar jag som okontroversiell, under förutsättning att man är överens mellan landstinget och kommunen om att göra detta. Jag uppfattar att det finns en majoritet av partierna, de folkvalda, i både landstinget och kommunen som vill ge medborgarna samma valmöjligheter som i övriga länet.

Detta är otvivelaktigt ett framgångsprojekt. Då kommer frågan: Borde vi permanenta projektet? Jag tycker att den debatten blir lite semantisk. Jag har väldigt svårt att se att en modell som har så stark förankring i landstingsfullmäktige och i Norrtälje kommun skulle vara hotad om den levererar någorlunda goda resultat.

Då och då kommer man fram till projektprövningstider. Vid båda de tillfällena har det blivit väldigt tydligt att projektet är mycket väl förankrat politiskt. Jag ser inget hot, om inte projektet av någon anledning misslyckas, för att projektet även fortsättningsvis kommer att förlängas och kanske även permanentas i något avseende.

Så till frågan om namnet. Jag måste säga att det jag egentligen tycker är allra mest märkligt från de människor som vill värna projektet är att de för detta projekt – som till sin natur är obyråkratiskt och syftar till att gå från fixering vid byråkratisk uppdelning mot ett mer obyråkratiskt och holistiskt synsätt på patienterna – slår vakt om ett namn som enbart är en byråkratisk beteckning för ett projekt.

Det handlar om välfärden inom Norrtälje kommuns område. Då är det väl väldigt bra om vi får ett namn som speglar vad det handlar om, så att det blir lätt att begripa. Jag tror faktiskt att det kan öka fokus på själva innehållet i projektet och minska fokus på de återkommande diskussionerna om organisationen kring projektet.

Med detta vill jag varmt tillskynda det beslut som ligger framför oss och yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 126

A n d e r s L ö n n b e r g (S): Ordförande, ledamöter! Det är inte varje gång man känner att ett landstingsmöte är en kulturell upplevelse. Men det är just i sådana här tillfällen man känner sig som Lars Norén: Man försöker föra en monolog ut i en kall, nordisk natt, och det finns ingen som lyssnar.

Vi har diskuterat Tiohundra ganska många gånger. De två grundidéerna var att hitta effektivitet genom att slå samman resurser från både landsting och kommun och hitta kvalitet för den enskilde genom en sammanhållen vårdkedja.

Jag har inte hört någon kommentera det faktum att den konflikt som vi står inför är den mellan en valfrihet av en viss typ och en sammanhållen vårdkedja. Men man kan inte så att säga in absurdum föra den debatten, om det inte finns någon på den andra sidan som över huvud taget vill föra den debatten.

Däremot kom Leading Health Care, de externa revisorerna, den ägarutredare som landstingsstyrelsen tillsatte och Tiohustrastylelsen själv, med alla olika partier företrädda, fram till denna intellektuella slutsats: Här finns det en motsats, en konflikt som måste lösas om inte båda värdena – valfriheten och den sammanhållna vårdkedjan – ska åka på stryk.

Det har inte gått att föra den debatten, utan vi pratar om allt annat, en intellektuell debatt om att det är viktigt att ändra namn så att man inte blandar samman. Jag väntar mig att vi på nästa möte får förslag på att Karolinska sjukhuset eller Karolinska Institutet måste byta namn eller varför inte Stockholms stad och Stockholms län, för det går ju att blanda ihop. Vi får väl hitta på något nytt. Men den intellektuella halten i den analysen försöker jag söka utan att hitta någonting.

Vad vi vill göra är att permanenta projektet och försöka genomföra en ordning där man inför full valfrihet på precis samma sätt som för länets övriga medborgare men där man samtidigt kan behålla en sammanhållen vårdkedja.

I dag har vi något senare ett annat ärende, en motion, som vi ska behandla. Där, på sidan 2 i förslaget, berättar man att vi nu ska gå in på vägen att få lite sammanhållna vårdkedjor och försöka få ersättningssystemet att ersätta hela värdepisoden, sammanhållna vårdkedjor. Men först ska vi ta bort dem som finns, för annars kan vi inte återinföra dem.

Ser ni inte sambanden mellan era olika förslag när de uppträder samtidigt? Det gör mig lite förtvivlad.

Men jag gissar att vi inte kommer mycket längre än detta, annat än att jag ser fram emot vilka skojiga namn vi kan hitta på för Karolinska sjukhuset och Stockholms läns landsting nästa gång. Jag vill avsluta med ett försök i kulturens tecken med en liten limerick, en elegi över en missad möjlighet tillägnad Torbjörn Rosdahl:

Ett finanslandstingsråd ifrån Sollentuna
i sten ristade sin runa:
Jag ska plundra
Tiohundra
och sedan kan jag sitta och duna.

Anförande nr 127

H å k a n J o n s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! Det har sagts en del. Birgitta Rydberg nämnde en del om att det behövs mer av kvalificerad ägarstyrning eller dokument kring de frågorna. Men jag tror inte att det är det som är problemet med ägarstyrningen, utan ägarstyrningens problem har varit att man inte har kunnat hålla fingrarna borta från burken, där det inte har varit några skrivna direktiv utan det har kommit andra direktiv under tiden från dem som har representerat ägarna.

Birgitta Rydberg säger också att vi inte ska diskriminera Norrtäljeborna utan att även de ska få Vårdval Stockholm. Men Norrtäljeborna vill inte ha Vårdval Stockholm. Norrtäljeborna tillsammans med Tiohustranämnden jobbade fram ett eget vårdval som vi skulle inrätta i Norrtälje, ett alternativ. Det var ett alternativ som var anpassat till den struktur som Norrtälje har. Men vad fick vi då? Jo, kalla handen från landstinget. Vi fick inte fatta beslut! Ska ni fatta beslut är det bara Vårdval Stockholm som gäller, sade man.

Om att permanenta eller inte: Man kan tycka att det är semantik, men samtidigt är det inte det, för det handlar om att vi har massor med kompetens i organisationen. När förslaget om en permanentning efter sju år inte kom fram var det många som valde att lämna organisationen. Mycket kompetenta människor flyr organisationen. Förvaltningen i dag har knappt kompetens så att det räcker till. Jag tror att hälso- och sjukvårdsförvaltningen måste gå in för att nu reda ut det läge som man har hamnat i.

Gustav Andersson säger att det finns en majoritet av folkvalda som vill genomföra Vårdval Stockholm. Ja, men majoriteten i Tiohundra-nämnden ville genomföra Vårdval Norrtälje fast fick inte göra det på grund av personer i landstinget som sade att det är enbart Vårdval Stockholm som gäller.

Min slutsats kring detta: Alla berömmar och säger att det har gått ganska bra för Tiohundra-projektet. Ja, det har kanske gått alldeles för bra. Projektet har blivit en konkurrent i förhållande till de vårdvalssystem som vi har. Bolagsstyrelsen lämnar det här, för de hade också tagit fram ett alternativ med vårdval i vårdkedja. Men det fick de nobben till. Det är en irritation som har uppstått i bolagsstyrelsen, som har varit mycket kompetent.

Anförande nr 128

Landstingsrådet Rydberg (FP): Jag hör att Håkan Jonsson är lite sur över att det inte var hans förslag till beslut som gick igenom när det gällde vårdval i Norrtälje. Sedan säger han att Norrtäljeborna tog fram ett eget beslut. Men så var det inte. Det var inte Norrtäljeborna utan politikerna i nämnden som tog fram ett beslut.

Jag kan bara klargöra att Folkpartiets företrädare i nämnden inte har några problem med att de vårdval som gäller i resten av länet ska gälla även i Norrtälje, att principen om likvärdig vård ska gälla även Norrtäljeborna. Jag tror att Norrtäljeborna knappast heller har några invändningar mot att de får valmöjligheter i hela Stockholms län och får samma möjligheter uppe i Norrtälje som de får i Södertälje.

Anförande nr 129

Håkan Jonsson (S): Birgitta! Vid den tidpunkt då Vårdval Norrtälje togs fram var det en folktoppartistisk ordförande i nämnden. Han heter Hans Andersson. Han var jätteledsen för att vi inte fick igenom Vårdval Norrtälje.

Vårdval Norrtälje handlar inte om att övriga länet får välja i Norrtälje eller i Stockholm och så vidare, utan det handlade om ett system som tog hänsyn till den struktur som vi har i Norrtälje. Vi är 30 procent av Stockholms läns yta men har endast 3 procent av befolkningen. Vi har 26 personer per kvadratkilometer. Vi har alltså en helt annan situation än i Stockholms län i övrigt.

Anförande nr 130

Landstingsrådet Rydberg (FP): Det går alltid att hitta områden som har en annan situation än länet i övrigt. Du kan peka på delar av skärgården, Nynäshamn, Mälaröarna med den yttersta delen, Kurön och Adelsö. Det finns inte likheter överallt.

Att man ska ha likvärdig vård i Stockholms län tycker vi är en viktig princip. Vi kan väl ändå konstatera att det var en brist i våra ägardirektiv när vi inte hade tydliggjort att vårdvalet skulle gälla i hela länet, lika för Norrtäljebor och andra.

Hans Andersson har inga problem med detta. Han har helt klart för sig att patienternas valmöjligheter är oerhört viktiga även för Folkpartiet i Norrtälje.

Anförande nr 131

Catarina Wahlgren (V): Ordförande, fullmäktige! Pratet om likvärdig vård får mig att fundera. Det har gjorts en massa utvärderingar som visar att människor i Norrtälje är nöjda och att de får bra vård. På Birgitta Rydberg låter det som om värden i Norrtälje är jättedåliga och måste höjas upp till samma kvalitet som i resten av Stockholms län. Det har jag inte uppfattat tidigare.

Anförande nr 132

Anna Kettner (S): Nu går vi från min kända verklighet, där vi bor tätast i hela Sverige, med 16 000 personer på en kvadratkilometer, till Håkans, där de bor glest. Jag hade inte tänkt lägga mig i den här diskussionen. Men efter Birgitta Rydbergs senaste inlägg känner jag mig förvirrad.

För det första har jag en fråga till Birgitta. Du säger att det inte var kommuninvånarna i Norrtälje utan att det var politikerna i nämnden. Är de bosatta någon annanstans, eller är de företrädare för sina invånare? Jag känner mig som företrädare för länsborna, faktiskt också Norrtäljeborna. Jag känner mig stolt över att vara en invånare i länet som också företräder länets medborgare. Det är det ena.

Sedan till det andra. Du säger: För oss är det viktigt att valfriheten gäller. Ja, det är det för mig också. Däremot betyder inte likvärdig vård enligt hälso- och sjukvårdslagen, som du tar upp, att den ska utföras på exakt samma sätt och med samma modeller. Likvärdig har jag i Rinkeby lärt mig betyder att det måste vara ganska olika på olika ställen.

Jag lovar att om man i Norrtälje kommun gjorde som man gör i Stockholms stad, där det räcker med en simhall i var fjärde tätort, då skulle det inte bli någon simundervisning för barnen i Norrtälje. Jag lovar att om man organiserade sjukvården i Norrtälje som den är organiserad i Rinkeby skulle det inte bli så mycket vård för barn och gamla i Norrtälje som behöver mycket vård.

Likvärdig vård är viktig för alla här i salen. Det är en hederssak att inte påstå något annat, Birgitta Rydberg. Vi råkar ha en annan uppfattning än du om hur den likvärdigheten ska uppnås. Det tycker jag vore hederligt om du stod för.

Ingen här är emot att Norrtäljeborna ska få en väl utvidgad valfrihet och att de ska få likvärdig vård. Vår poäng är att vi tror att din lösningsmodell försämrar möjligheterna till det.

Bifall till Socialdemokraternas förslag!

Anförande nr 133

Landstingsrådet Rydberg (FP): Vi som sitter i den här salen, vi 149, företräder också Norrtäljeborna. Det är inte en affär enbart för Norrtäljes politiker. Vi som sitter här har ett ansvar för hela länet.

Likvärdighet innebär att man kan ha lite olikheter men att det ändå ligger inom ramen för det som auktorisationen inom vårdvalet ger möjlighet till i fråga om krav.

Beträffande rätten att välja vård: Ni på den andra sidan är inte lika pigga på att patienter ska kunna välja. Det är uppenbart att ni tycker att det räcker med att man får välja vård bland det som finns i Norrtälje, med de möjligheter som Norrtälje har.

Vi tycker att stockholmare ska kunna välja vård i Norrtälje likaväl som Norrtäljebor ska kunna välja vård nära sin arbetsplats om man arbetspendlar till Täby eller någon annan del av länet. Vi förstår inte riktigt varför man skulle neka Norrtäljeborna att ha samma vårdvalsmöjligheter som resten av länet.

Men om man inte gillar vårdval som metod för att få olika valmöjligheter för patienterna, då kan jag förstå det motståndet.

Anförande nr 134

Anna Kettner (S): Birgitta! Jag ska ge dig ett råd för en sund debattnivå, som faktiskt är ett råd som jag också brukar dela ut när jag som pastor blir inkallad i trasiga konflikter i dysfunktionella familjer.

Grundrådet som både sådana som jag och helt oreligiösa själavårdare brukar ge är att man aldrig ska förutsätta och påstå att man vet vad den andra tycker och tänker. Man ska ge varje person rätten att definiera sin egen åsikt.

Du har bestämt dig för att vi tycker på ett visst sätt, för det passar dig. Men jag vill inte bli påsmetad din definition av vad jag tycker.

Jag tycker att Norrtäljeborna ska få god vård och valfrihet. Just därför tycker jag att ert förslag är dåligt.

Anförande nr 135

Catarina Wahlgren (V): Ordförande, fullmäktige! Jag blir bara mer och mer förvirrad. Först undrar jag fortfarande: Får Norrtäljeborna sämre vård än i övriga länet?

Min andra fråga blir: Är det inte möjligt i dag för oss i Norrtälje att välja vård i Stockholms län? Det trodde jag, och jag trodde också att övriga i Stockholms län fick välja vård i Norrtälje. Man lär sig tydligen hela tiden.

§ 200 Stiftelsernas årsredovisningar 2011

Ordföranden: Ärendet gäller stiftelsernas årsredovisningar. I några fall ska vi bevilja ansvarsfrihet. I de fallen finns samtliga handlingar utskickade. Beträffande handlingar i övriga fall har vi frågat ledamöterna om de kan tänka sig att avstå från att handlingarna skickas hem i pappersform – det var ungefär ett kilo – och i stället läsa dem på nätet. Vi har fått svar från samtliga, och i några fall har vi skickat ut papperen.

§ 204 Nytt regelverk för sjukresor och sittande sjuktransporter i Stockholms län

Anförande nr 136

Håkan Jörnehed (V): Jag vill bara hänvisa till vårt särskilda uttalande i landstingsstyrelsen. Vi tycker att ersättningen för sjukresor ska gälla också papperslösa och att man ska lösa den problematiken.

Anförande nr 137

Helene Öberg (MP): Vi har en likalydande formulering som Vänsterpartiet och står fortsatt bakom den.

Anförande nr 138

Landstingsrådet Lundquist (M): Ordförande, fullmäktige! Att vi har valt att inte ta upp den här frågan just nu beror på att det pågår en remissomgång kring departementspromemorian 2012:36, som har rubriken *Hälso- och sjukvård till personer som vistas i Sverige utan tillstånd*. Den behandlades i hälso- och sjukvårdsnämnden vid förra mötet.

Där tas frågan upp om hur man ska reglera detta. Det handlar om den stora överenskommelse som gjordes mellan Alliansen och Miljöpartiet för att ta fram en proposition i frågan. Tanken är att detta ska träda i kraft den 1 juli nästa år. Promemorian innehåller just de frågor som Vänstern och Miljöpartiet har tagit upp.

§ 205 Justeringar i biljettsortiment och priser angående ny pendeltågstrafik till Uppsala och Arlanda

Anförande nr 139

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (M): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare! Det är med stor glädje jag kan konstatera att vi i dag i landstingsfullmäktige har att fatta beslut om biljettsortiment och priser för ny pendeltågstrafik från södra Stockholm via Arlanda till Uppsala. Det kommer på ett mycket bra sätt att möjliggöra för Stockholm–Arlanda-regionen att växa när det gäller flygtrafiken.

Vi vet alla att vi i dag har en situation där konkurrensen från andra former av transporter kan hindra och fördröja flygets utveckling och möjligheter, eftersom vi har ett utsläppstak. Samtidigt bidrar detta på ett bra sätt till att öka möjligheterna att resa från Älvsjö genom hela pendeltågssystemet till Uppsala. Jag är övertygad om att vi när Stockholm och Stockholmsregionen växer som den gör nu måste se fler exempel av den här typen.

Vi har alla kunnat konstatera att bygget av Citybanan fortgår. Detta är en möjlighet att redan nu, innan Citybanebygget är klart, få en förbättrad pendeltågstrafik i vår region. Det kommer att bli ett bra komplement till det snabbtågsresande som möjligen redan kan göras eller resor med flygbussar, som också äger rum.

Det som dock är absolut nödvändigt för hela regionen och för Arlandas del är att vi kan ge möjligheter för människor att resa kollektivt, så att bilresandet kan bli mindre än vad det är i dag. Jag tror att vi alla dagligdags – på våra infarter och stora genomfartsvägar och även på gator i innerstaden men även på mindre vägar runt om i länet – ser att belastningen från biltrafiken ökar i takt med att regionens befolkning växer. Då måste vi ha nya, attraktiva möjligheter att resa kollektivt.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut och tycker att det är mycket glädjande att vi nu kan erbjuda resenärer som ska ut i världen eller ska lämna eller möta någon att använda pendeltåget för att komma till Arlanda eller varför inte åka till Uppsala.

Anförande nr 140

Landstingsrådet **U l l b e r g** (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Arlandas betydelse för Stockholmsregionen får aldrig underskattas. Arlanda är vår närmaste punkt till omvärlden. Det är en viktig plats både för företagen och för oss privatresenärer. Inte minst är det en stor arbetsplats för många människor som jobbar kanske också på andra tider än vi här inne oftast gör.

Det är otroligt viktigt att kollektivtrafiken till och från Arlanda men också mellan Stockholm och Uppsala förbättras. Biltrafiken är ett gissel. Jag tror tyvärr inte att det räcker med att utöka kollektivtrafiken, utan jag tror att man också måste minska bilens attraktionskraft på Arlanda. Det är en viktig uppgift för Swedavia, men det är inte frågan på vår dagordning.

Frågan på vår dagordning är att vi får ett enhälligt beslut och att vi får förbättrad trafik och en pendeltågslinje direkt till Arlanda och till Uppsala.

Jag ser fram emot söndagen, när hela trafiknämnden är inbjuden och får vara med på invigningen. Det är något som vi har efterfrågat. Jag hoppas också att den enighet och styrka som finns i det här beslutet kan återfinnas i andra stora investeringar och trafikförändringar eller beslut om trafikplikt, som vi står inför framöver.

Jag yrkar också bifall till förslaget.

Anförande nr 141

Yvonne Blombäck (MP): Ordförande, ledamöter! Vi i Miljöpartiet är också väldigt glada över att det kommer en pendeltägslinje till vår norra flygplats i länet.

Vi står bakom allt utom taxenivåerna. Där var vi tvungna att anmäla att vi har en avvikande uppfattning om grundtaxan. Vi hade gärna velat få ett biljett- och prissortiment som baserar sig på Miljöpartiets taxenivåer.

I övrigt godkänner vi förslaget till beslut. Vi har alltså vårt eget förslag som ligger kvar här, som det gjorde i trafiknämnden och i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 142

Gunilla Roxby Cromvall (V): Ordförande! Även vi i Vänsterpartiet står självklart bakom detta. Det är otroligt stort och viktigt att vi nu kan ta pendeltåget till Arlanda och även vidare till Uppsala. Det är faktiskt länets största arbetsplats, och det är otroliga problem med de koldioxidutsläpp som finns på denna plats.

Det jag vill lyfta fram här för att vara tydlig är att vi har ett särskilt uttalande från Vänsterpartiet som handlar om den tilläggsavgift som måste betalas för på- och avstigning på Arlanda. Den är ett elände och beror på en tidigare OPS-lösning som den moderatledda Alliansen drev igenom via riksdagen, så att det blev en privat driven bana. Då får vi betala mer för kortet. Vi hade legat lägre i pris på kortet om vi hade haft makten.

Bifall till förslaget! Sedan har vi ett särskilt uttalande.

Anförande nr 143

Karl Henriksson (KD): Från Kristdemokraternas sida är vi naturligtvis oerhört glada över att vi får den här trafiken med pendeltåg till Arlanda och till Uppsala. Det är välkommet. Det är ett väldigt tydligt tecken på att regionen växer att vi nu kommer att få åka med SL-pendeltåg hela vägen till Uppsala.

Samtidigt vill jag flagga för att vi i det förslag som vi kommer att besluta om – och som jag yrkar bifall till – ser en skillnad jämfört med våra vanliga SL-biljetter. På sträckan mellan Arlanda och Uppsala är det Upplands Lokaltrafiks regler som gäller för pensionärsrabatt – och de har ingen sådan rabatt. Vi kan se att det är samma sak i Västmanland, Sörmland och Örebro: Det finns inga pensionärsrabatter.

Jag vill flagga för att vi, när vi bygger ut Mälartrafiken framöver, måste arbeta för och satsa på att få bra villkor för pensionärer, så att de villkor som vi är vana att ge pensionärerna i det här landstinget ska gälla i hela regionen.

Ett starkt bifall till förslaget! Det är jätteviktigt att vi utvecklar trafiken. Men vi får i framtiden jobba vidare för att göra den ännu mer attraktiv för pensionärer.

Anförande nr 144

Lennart Adell Kind (FP): Precis som alla andra yrkar jag givetvis bifall till förslaget.

Den invigning som sker på söndag har en stor symbolisk betydelse för vår region. Vår storflygplats Arlanda kommer nu på ett betydligt mer naturligt sätt att vara en del av vårt kollektivtrafiksystem. Det blir också betydligt lättare för många människor som framför allt bor kring pendeltågssystemet att ta sig till Arlanda snabbt och enkelt.

Detta innebär också att vår andra stad, den näst största staden i vår arbetsmarknadsregion, Uppsala, blir mer naturligt integrerad i vårt kollektivtrafiksystem i länet och att många delar av länet också får lättare att ta emot pendlare från Uppsala men också att pendla till Uppsala. Det är symboliskt stort steg för utvidgningen och förstärkningen av vår region och attraktiviteten i vår region.

Gunilla från Vänsterpartiet kritiserade OPS-lösningen som gjorde att Arlandabanan kom till stånd. Men det fanns ju faktiskt inga pengar att investera från något håll. Hade vi inte haft en OPS-lösning med A-Train hade vi inte haft någon bana att diskutera här i dag. Då hade vi inte kunnat diskutera att köra pendeltåg till Arlanda över huvud taget. Anledningen till att de kan ta betalt är att de betalade för banan och byggde den.

Anförande nr 145

Gunilla Roxby Cromwall (V): Jag vill påminna om historien. Det hade varit val. De rödgröna skulle ta över i riksdagen. Då sätter Mats Odell på papper att detta ska bli en OPS-lösning. Det var det sista man gjorde. Man hade förlorat valet, men man hann göra en OPS-lösning. Det är ett elände som vi fortfarande lever med i dag och som vi nu får betala avgifter för. Det hade funnits pengar, men Moderaterna valde att göra en OPS-lösning.

Anförande nr 146

Margareta Herthelius (FP): Ordförande, ledamöter! Jag vill först och främst yrka bifall till förslaget som det ligger. Jag vill dock lägga in en liten parentes. Eftersom jag sitter som vice ordförande i Färdtjänst- och tillgänglighetsberedningen vill jag betona vikten av att vi framöver också får chans att i beredningen diskutera hur vi ska göra för att bereda den som är rullstolsburen, har svårt att se eller på annat sätt har svårt att röra sig att också kunna använda pendeln. Som det nu ser ut på Centralen är det närmast omöjligt om man inte har ledsagare. Det är svårt också för den som inte har funktionsnedsättning att ta sig mellan alla trappor och avsatser.

Jag bara vill framhålla att det är viktigt att denna fråga tas upp till diskussion i beredningen, så att det blir ett beslut där det tydlig sägs hur vi ställer oss, och inte bara blir ett informationsärende.

Anförande nr 147

Lukas Forslund (C): Fru ordförande, fullmäktige! Naturligtvis ska även Centerpartiet stämma upp i hyllningskören till det här beslutet. Det är jätteroligt att vi får kapacitetsstark spårbunden kollektivtrafik till Arlanda. Arlanda kan fortsätta växa nu när man har varit lite väl när det utsläppstak som finns för fortsatt verksamhet, och vi länkar ihop Uppsala med Arlanda och Arlanda med Stockholms kollektivtrafik. Jag yrkar alltså bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 148

Lennart Kaldérén (M): Fru ordförande, fullmäktige! Det är rena löpande bandet av personer som vill instämma i hyllningskören till det här beslutet. Jag tänkte sälla mig till dem men samtidigt bifoga ännu en aspekt. Under ett antal år flög jag rätt mycket inrikes från Arlanda. Från min del av länet behövde jag alltid anslå minst en timmes extra körtid för att vara säker på att komma i tid och klara eventuell rusningstrafik. Det behövs inte längre.

I Södertörnsamarbetet har vi under ett antal år nu pratat om vikten av regionpendel till både Skavsta och Arlanda. Det blev verklighet snabbare än vi hade kunnat ana. Det är ett lyft inte bara för Stockholms län – hela Stockholms län – utan ger stora möjligheter till över 400 000 invånare på Södertörn. Med det här beslutet kommer man att kunna åka vissa turer Tumba–Gran Canaria med bara ett byte.

Till Margareta Herthelius vill jag säga att tillgängligheten kommer att förbättras när vi får Citybanan och de nya stationerna, för där har man tänkt extra på det här. Jag blev ombedd att framföra det.

Anförande nr 149

Margareta Herthelius (FP): Det är viktigt att alla får möjlighet att resa, om nu kassan tillåter det. Jag tycker inte att vi ska svyscha för lätt över detta med tillgängligheten. Vi har haft en hel del diskussioner i beredningen om att tågen ser olika ut, perrongerna ser olika ut och så vidare. Det är inte lätt som en plätt. Någonstans är det viktigt att man på ett tidigt stadium finns med i diskussionen, och det var det jag ville lyfta.

Anförande nr 150

Leif Gripestam (M): Fru ordförande! Jag gläds med alla som ska ta det här beslutet i dag. Det är ett fantastiskt bra beslut. Men jag vill ändå nämna något om den sektor som heter Nordostsektorn. Vi som bor där kan inte ta oss till Arlanda med mindre än att vi åker taxi eller egen bil. Det går 100 000 transporter från Täby-Danderyd till Arlanda – åt ena hållet – varje år. Då förstår ni att det går lika många åt andra hållet också. Det är naturligtvis inte hållbart ur ett miljöperspektiv.

Det pågår ett arbete med att hitta en lösning på att förlänga Roslagsbanan till Arlanda från någon punkt i höjd med Lindholmen. Det är en sträcka på en och en halv mil. Det pågår ett visst arbete inom landstinget i den här frågan. Jag vill verkligen understryka att vi också vill ha en sådan där tabell med priser från Nordostsektorn, så att vi kan åka kollektivt till Arlanda. Det vore väldigt bra för Stockholmsregionen.

§ 206 Bordlagd motion 2011:28 av Raymond Wigg m.fl. (MP) om minskad köttkonsumtion – minskad klimatpåverkan

Anförande nr 151

Vivianne Gunnarsson (MP): Ordförande! Den här motionen har Rubriken Minskad köttkonsumtion och minskad klimatpåverkan. Det är både en hälsofråga och en fråga om klimat och miljö. En hälsofråga är detta därför att svensken i dag i genomsnitt äter 85 kg kött per år. Det blir 250 gram om dagen. Det är lika mycket som en hel familj levde på under andra världskriget.

Köttkonsumtionen går åt helt fel håll, nämligen upp i stället för ned. Ökningen är 60 procent sedan 1960. Är då detta ett mått på ökad levnadsstandard? Nej, det är det inte, utan det är ett mått på att råvaran är alldeles för billig och att den inte tar sin del av miljökostnaderna. Det är också en stor hälsofråga. Det visar sig i många undersökningar att den som äter kött har en mycket större potential för att få vissa sjukdomar., bland annat cancer.

Det går också åt helt fel håll för miljön. Det är en fråga om miljö och klimat, precis som många andra frågor. Det är hög tid att vi agerar och inte bara pratar. Vi är nog den sista generationen här som har möjlighet att påverka klimatet och utvecklingen av koldioxidutsläppen. Vi har i dag en artikel i Svenska Dagbladet där man varnar för att det kommer att bli mer än de 4 procent som är den maxnivå som jorden skulle kunna tåla. Förhandlingen i Qatar har inte visat sig komma någonstans. Det är därför jätteviktigt att vi var och en gör vad vi kan för att hantera den här frågan.

I dag är utsläppen av koldioxid 10 ton per person. Ungefär 8 ton kommer från den privata konsumtionen. Därför är det också så viktigt att vi som enskilda människor faktiskt gör det vi kan och att landstinget också kan gå före och staka ut vägen för hur vi ska kunna gå vidare. 50 procent av utsläppen kommer i Sverige från bilresor, uppvärmning av bostäder, flygresor och köttproduktion. Det gäller inte bara i Sverige utan i hela världen. Vi använder ytor till köttproduktion som skulle ha kunnat användas till annat. Som ett rikt land har vi möjlighet att tillgodogöra oss det, men det kan man inte i så många andra länder.

Dagens storskaliga konventionella produktion av framför allt animalisk föda slukar allt större resurser och har i många fall en förödande inverkan på både klimatet och de stora ekosystemen. Redan nu följer städer, kommuner, landsting och regioner i Sverige och världen uppmaningen från FN att minska köttkonsumtionen. Det gör man i Helsingfors, Sao Paolo, San Fransisco, Kapstaden, Bremen, Gent och Östersund. Listan kan säkert göras ännu längre sedan den här motionen skrev. I dessa städer har man redan infört en köttfri dag i veckan.

Ett stort mat- och restaurangföretag i USA som serverar 10 miljoner måltider om dagen införde i januari 2011 köttfri måndag som en del i sitt hälsofrämjande arbete. 2010 gick den borgerliga alliansen i Örebro tillsammans med Miljöpartiet de gröna till val på att gradvis minska konsumtionen av kött i Örebros skolor. Alla exemplen visar på att vi också i landstinget borde kunna gå före. Det handlar kanske inte alltid om att det är en speciell dag utan om att kosten som helhet får en mindre andel kött. De 250 grammen per person och dag är alldeles för mycket och borde kunna minska. Det är läkarvetenskapen också överens om.

Jag yrkar bifall till motionen och att-satserna från produktionsutskottet.

Anförande nr 152

Landstingsrådet Andersson (C): Det är naturligtvis extremt viktigt att skyndsamt minska vår klimatpåverkan om den globala uppvärmningen inte ska bli rent ohanterlig. Detta har uppmärksammats mycket under senare tid. För oss i landstinget är klimatpolitiken själva grundvalen för miljöarbetet även om vi också jobbar med många andra miljöproblem. Tiden går, och vi måste få fler som följer Stockholms läns landstings exempel och inriktar sig på snabb minskning av klimatpåverkan.

Livsmedelssektorn är, precis som motionären framhåller, en stor bidragande faktor när det gäller klimatpåverkan. Tillsammans med trafik- och energisektorerna är det nog den sektor som bidrar mest, globalt sett. Även på det här området gör landstinget mycket. Vi har redan sedan tidigare ett arbete för att öka andelen ekologisk mat i landstingets verksamheter. Vi har två år i rad mottagit utmärkelser för det arbetet.

Ekologisk mat handlar förstas inte bara om klimatpåverkan, så i det nya miljöprogrammet har vi kompletterat med en ambition om att också minska klimatpåverkan från maten i landstinget med 20 procent fram till 2016. Det innebär att man fokuserar på närodlat, säsongsbaserat och på olika livsmedelsslags klimatpåverkan.

Framför allt nötkött har en stor klimatpåverkan med dagens produktionsmetoder. Det gäller även andra sorters kött, men nötkött utmärker sig. Det är ingen tvekan om den saken. Likväl ställer vi oss tveksamma till att man pekar ut köttfri måndag som en god metod att tillämpa i världens verksamheter. Vivianne nämner att vi äter 250 gram kött per dag, och det kan man sannerligen ifrågasätta. Men den siffran gäller inte i vården. Vi har väldigt få patienter som äter 250 gram kött per dag.

Vårt problem inom vården är snarast att patienter äter för lite mat. Att i det sammanhanget ha en för hög ambition att folkbilda patienter som är sjuka och befinner sig i vården för att de behöver tillfriskna är, som vi i Alliansen och Centerpartiet ser det, fel väg att gå. Vården är fel plats för en köttfri måndag. I stället måste vi jobba på bredden för att minska matens klimatpåverkan.

Det kan vara på sin plats att påpeka att det inte bara är kött som bidrar till klimatpåverkan. Det finns ett antal vegetariska livsmedel som också med dagens produktionsmetoder har mycket stor klimatpåverkan, till exempel ris och växthusodlade tomater.

Naturligtvis måste vi nu i samhället arbeta på olika sätt att öka medvetenheten om de här frågorna. Men den långsiktiga lösningen är att angripa produktions- och distributionssätten för mat. Globalt och nationellt måste vi eftersträva starka ekonomiska styrmedel i alla led i livsmedelsproduktionen, både i produktions- och transportlogistik. När vi kan nå dit – och

det är naturligtvis väldigt osäkert när – kommer miljökostnaden att synas på prislappen. Då kommer man att få en naturlig och stark omställning av livsmedelssektorn, och prislappen kommer även att styra hur våra matsedlar komponeras. Det måste vara slutmålet.

Fram till dess kommer landstinget⁵ att fortsatt gå i spetsen med ett mycket offensivt arbete när det gäller miljöpåverkan från mat, men vi vill inte införa en köttfri måndag och använda patientsängarna som en plats för den här typen av informationsarbete. Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 153

Landstingsrådet **St a r b r i n k** (FP): Ordförande, fullmäktige! Måltidsutredningen har vi ju behandlat i den här salen. Vi har fattat beslut om en vision för måltider som går ut på att patienter ska serveras en smaklig och näringsriktig mat utifrån deras individuella behov, önskemål och preferenser. Det var ganska nyligen vi antog detta. Miljöpartiet vill dock redan nu lägga till "förutsatt att man inte vill äta kött" i alla fall vissa dagar i veckan. Jag tycker att det är ett dåligt förslag. Jag säger ja till tuffa miljökrav i våra verksamheter, inte minst när det gäller maten, och jag tror starkt på människors egen förmåga att fatta beslut om personliga val utifrån sina egna behov och med hänsyn tagen till omgivningen.

Jag tror att det kan behövas en del insatser, till exempel kunskapsspridning, men jag säger bestämt nej till ett köttförbud. Visst är vi alla överens om att det är en viktig ambition att minska köttkonsumtionen. Vi har hört argumenten, att vi starkt bidrar till en negativ miljöpåverkan.

När det gäller sjukvården ska vi dock komma ihåg att människor inte ligger där av fri vilja, för att de har valt det själva, utan därför att de är sjuka och behöver vård. Då ska vi från landstingets sida respektera att människor är olika och inte i onödan komma med pekpinna om vad man får äta och vilka dagar i veckan. Jag är mycket tveksam eller snarare helt avvisande till denna typ av symbolpolitik.

Om man ville hindra människor från att äta kött på exempelvis måndagar finns det möjlighet för kläfingriga politiker att driva denna fråga nationellt genom lagstiftning på området. Men ingen skulle väl komma på tanken att driva en fråga om att lagstifta om vad folk får äta på exempelvis måndagar? Det är i alla fall inget som jag förordar, men om man nu tycker att man har rätt att styra och ställa med andra människors liv är det möjligen ett renhårigt agerande.

Att driva en politik som går ut på att landets allra sjukaste individer – det är ju de som är inlagda på sjukhus – och styra och ställa med vad de ska äta vissa dagar i veckan är en märklig politik. Jag tycker att det inte är så lite cyniskt av Miljöpartiet att driva just den linjen.

Kära vänner! Omyndigförklara inte människorna i vården. De kan ta eget ansvar om de erbjuds möjligheter att välja.

Här har ni en bild av min vision. Det här är en meny med läckra rätter. Det finns en och annan rätt där det ingår kött. Det finns också många vegetariska rätter, och patienterna har en möjlighet att välja varje dag. Detta är ett exempel från Danmark, som jag tycker att man kan ha som förebild. Det vet jag att man också jobbar utifrån på våra sjukhus.

Vi ska jobba med de positiva sakerna – att erbjuda en bra meny som kan locka människor att äta mer. Precis som Gustav var inne på är det stora bekymret inte att man äter för mycket kött i vården utan att man äter för lite över huvud taget. Jag yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 154

Vivianne Gunnarsson (MP): Anna Starbrink säger "förutsatt att man inte vill äta kött vissa dagar i veckan". Det var inte det som var inriktningen på den här motionen. Den här motionen har inriktningen att landstinget ska gå före och med sitt agerande visa att det är nyttigt och bra för hälsan och klimatet att äta mindre kött. Det innebär inte att vi ska förbjuda någon människa att äta det den vill ha. Det innebär bara att vi som första rätt på matsedlarna ska ha en vegetarisk rätt i stället för en kötträtt. Det innebär att vi kanske har mindre köttmängd än 250 gram per dag även på sjukhusen. Näringsvärdet består inte bara av köttbiten utan också av så många andra delar i en måltid. Läckra rätter behöver inte innehålla 250 gram kött.

Anförande nr 155

Landstingsrådet Starbrink (FP): Det är nog bara du som skulle komma på tanken att mäta köttmängden för våra sjukhuspatienter och tala om för dem vad de får äta eller inte. Om man inte vill införa köttfria dagar i vården är ju onödigt att skriva en motion om det. Vill du inte ha köttfria dagar föreslår jag att du drar tillbaka din motion. Annars får du väl rösta på det förslag som landstingsstyrelsen har lagt fram.

Anförande nr 156

Vivianne Gunnarsson (MP): Motionens rubrik är Minskad köttkonsumtion, minskad klimatpåverkan och inget annat. Däremot står det i motionen om olika sätt att nå detta mål, bland annat en köttfri dag, vilket man har gjort i åtminstone tio städer som jag räknade upp. Det finns ytterligare städer där man gjort detta som vi inte hade koll på när vi skrev motionen.

Anförande nr 157

Landstingsrådet Starbrink (FP): Det är väl märkligt att jag kan din motion bättre än du själv. I yrkande nr 2 står det att man ska arbeta för att minska SLL:s klimatpåverkan "genom att införa köttfria dagar, exempelvis måndagar, i våra verksamheter". Om du inte tycker så, tycker jag inte att du ska rösta för att bifalla motionen!

Anförande nr 158

Yvonne Blombäck (MP): Ordförande! Anna Starbrink är i sitt esse i dag. Framför allt har du, Anna, så många gånger i dag talat om valfrihet. Jag kan inte låta bli att fundera på vad du menar när du säger valfrihet i detta sammanhang.

I eftervalsundersökningen frågade man människor vilka politiska mål som är viktigast. Det ser ni på bilden här. Vid pilen, mål 3, står "minskad klimatpåverkan". Det är över 93 procent som tycker att det är viktigt. Då tänker jag: Vem är det som ska välja?

Ni minns mitt inlägg i delårsbokslutsdebatten, då jag talade om vikten av den politiska ledningen, den politiska styrningen och att man skapar förutsättningar. Det finns ytterligare en bild jag vill visa. Jag hoppas att den syns. Rubriken är: Fyra grader som förändrar allt. I artikeln visar man att det för Sveriges del kommer att handla om fem grader eller mer. Var är valfriheten när alla politiker duckar?

Det handlar om att skapa incitament. Det är härligt att höra Gustav Andersson och Anna Starbrink stå här och prata om miljöprogram, ekologisk mat och om hur ni skapar attraktiva mål tider och så vidare när vi i Miljöpartiet faktiskt har drivit er framför oss. Det har handlat om svarta plastlådor och så vidare. För inte så länge sedan – det var under förra mandatperioden – menade ni att det skulle ruinera landstinget om man införde krav på ekologisk mat. Nu har ni förstätt att detta är viktigt. Vi jobbar fortfarande för att driva alla er framför oss.

Låt mig ta upp detta med köttfrihet. Tisdagar är det väldigt vanligt att det är fisk som serveras. Det är alltså inte kött. Torsdagar är det väldigt vanligt att man serverar ärtsoppa och pannkaka. Det är heller inte kött. Detta finns alltså redan på menyerna och anses inte fel. Jag vill verkligen fundera över hur ni tänker när ni går i gång så hårt på den här motionen.

Prislappen skapas av ekonomiska incitament. På riksnivå driver Miljöpartiet frågan om koldioxidskatt, något som ni i Alliansen säger nej till. Ta på ledartröjan och visa vad ni egentligen tycker.

Sedan vill jag ge ett konkret exempel från sjukhusmiljön. Vi var och hälsade på Raymond Wigg på Huddinge sjukhus innan han opererades för någon vecka sedan. Han var upprörd över att han inte ens fick råkost till maten, utan det fick hans fru komma dit med. Var finns denna fantastiska valfrihet och denna fantastiska mat där alla kan få äta gott och näringsriktigt? Och var är den politiska ledartröjan?

Anförande nr 159

Landstingsrådet S t a r b r i n k (FP): Här har ni den politiska ledartröjan när det gäller att utveckla måltiderna i sjukvården. Yvonne, varför har du så lite tillit till den mycket stora andel människor som tycker att klimatfrågorna är viktiga och som uppenbarligen är beredda att ta ett stort personligt ansvar? Varför låter du dem inte göra det när de är på sjukhus? Varför ska du vara där med dina pekpinnar och tala om för dem i detalj vad de ska äta? Jag tycker att du ska lita på att de kan fatta sina egna beslut.

Valfrihet talar Yvonne om. Det var talande när du sade att det på torsdagar passar bra med ärtsoppa och pannkakor. Det ska tydligen vara vegetarisk ärtsoppa. Det passar alltså dig jättebra. Grattis! Välj då det! Vi som inte tycker att det är det piggaste man kan äta på en torsdag kanske kan få välja något annat. Jag tycker att det varje dag ska finnas ett stort antal rätter. Valfriheten betyder inte att du, Yvonne, ska få bestämma menyn och att det är din valfrihet som ska utvecklas. Det är varje sjuk människa på våra sjukhus som ska ha rätt att välja varje dag vad de vill äta.

Anförande nr 160

Y v o n n e B l o m b ä c k (MP): Ordförande! Många människor är beredda, Anna Starbrink, men i din valfrihet ingår också att varenda människa ska ha all kunskap själv. Du är inte beredd att ge dem det tydliga incitamentet i form av att det som är miljöförstörande får kosta mer och att det som är bra för miljön eller bättre för hälsan får kosta mindre. Där skiljer vi oss åt.

Jag vill ha politiker som visar vägen. Då kan jag göra mina val både när jag ligger på sjukhus och när jag är i affären. Det är en stor diskussion som vi kan bredda hur långt som helst.

Ärtsoppa och pannkakor tog jag bara som exempel. Ärtsoppa och pannkaka har folk inte dött av, och folk har inte blivit sjukare av att äta detta på sjukhus.

De vegetariska alternativen i dag är både tråkigare och inte särskilt vanliga. Det är detta vi vill åt. Upp med dem i främsta rummet!

Anförande nr 161

Landstingsrådet S t a r b r i n k (FP): Just ärtsoppa finns det ju tråkiga historiska erfarenheter av. Men bortsett från det är det väl en ganska låg ambition att man nått och jämnt ska överleva på den mat man får.

Yvonne, jag tycker att det är viktigt att man får välja varje dag. Jag blir mer och mer förvirrad. Vad menar man med att det kostar mer eller mindre? För patienterna ska det väl inte kosta något? Man ska få en läcker meny där man kan välja god mat varje dag. På den här menyn finns det massor med vegetariska rätter. Det tycker jag är jättebra. Men det är mycket

låga ambitioner att vi bara en dag i veckan ska ha vegetarisk mat. Vi ska kunna erbjuda det varje dag. Vi ska inte ha en snäv meny där det bara finns en enda rätt att hålla till godo med. Varje dag ska det vara stor valfrihet.

Men det går kanske något slag skiljelinje mitt i Landstingssalen. På ena sidan förstår man vad valfrihet betyder, nämligen att det är bra om man har något att välja på, och på andra sidan är det mer ett teoretiskt begrepp som man inte har förstått, nämligen att det behövs lite mångfald.

Anförande nr 162

Yvonne Blombäck (MP): Anna Starbrink, vi förstår att det behövs valfrihet, men det behövs också tydliga politiska riktlinjer som visar vägen. Det behövs helt enkelt modiga politiker som vågar ta ledartröjan.

Anförande nr 163

Gustav Andersson (C): Det finns det sannerligen! Det är bra fräckt av dig, Yvonne Blombäck, att hävda att det är ni som driver miljöpolitiken framåt här i landstinget. Vi har just antagit ett landstingspolitiskt program med ett tydligt mål om att minska klimatpåverkan på livsmedelssidan med 20 procent till 2016. Om alla gjorde som vi skulle vi faktiskt fixa detta med de fyra gradernas temperaturhöjning.

Du hävdar att Centerpartiet inte vill höja koldioxidskatten. Det var alliansregeringen som i början av sin regeringsperiod höjde koldioxidskatten så att den nu är den högsta i världen. Det är inte Miljöpartiet som driver Centern och Alliansen framför sig, men det är ni som driver köttfria måndagar för att ni vill hitta sätt att profilera er för att vi gör miljöarbetet så bra. Det kommer ett specifikationsdokument inom ett år där vi kommer att se hur vi kommer att jobba för att genomföra målet att minska klimatpåverkan från maten med 20 procent.

Anförande nr 164

Yvonne Blombäck (MP): Det är härligt att höra att Centerpartiet jobbar för saken. Jag vet att vi har diskuterat detta med klimatmål och ekonomiska incitament. Vi har pratat om ekologisk mat och haft många diskussioner om detta i detta rum när jag har varit närvarande. Där har vi varit ensamma om att tycka att vi ska ta ledartröjan.

Nu är det jättekul att ni är på banan. Det var det jag sade. Det triggade er uppenbarligen. Men vi tycker att det är bra att ni är på banan, och vi vill gärna se att ni går ännu mer i ledartröjan och visar vägen. Det är jättekul om ni är så trygga i era beslut. Då vill jag verkligen se resultat. Dem har vi inte sett än. Jag vill se att räkost serveras på våra sjukhus och att man ska kunna få välja det i stället för att behöva få det hämtat av sina familjemedlemmar.

Jag vill också se goda, attraktiva vegetariska alternativ varenda dag och att det faktiskt ska leda till en minskad klimatpåverkan. Vi har inte sett något sådant än.

Anförande nr 165

Landstingsrådet Andersson (C): Landstinget ska jobba professionellt med de här frågorna. Vi ska jobba så framgångsrikt som vi har jobbat med miljöfrågor under fem år av alliansledning, metodiskt med mål och så vidare. Sedan kommer vi att leverera utifrån det.

Det ni förordar i motionen är dock inte det arbetssättet. Ni har en att-sats där ni särskilt pekar ut köttfria måndagar som ett arbetssätt. Om det egentligen är så att vi står ganska nära varandra här vore det klädsamt om ni kunde säga rakt ut att ni inte vill införa köttfria måndagar. Det är detta ni motionerar om. Det finns andra förslag som kanske delvis kan komma in i ett specifikationsdokument när vi ska se hur målet om att minska klimatpåverkan från maten kan hanteras.

Svaret på motionen säger inte att ni är knäppa i er allmänna ansats. Det erkänner problemen, men förslaget om köttfria måndagar borde ni backa från. Ni borde vara hederliga och säga som det är att ni inte står bakom ert eget förslag längre.

Anförande nr 166

Yvonne Blombäck (MP): Det är skönt att ni inte tycker att vi är knäppa, Gustav. Det uppskattar jag verkligen så här strax före jul. Vi tycker inte heller att ni är knäppa, även om vi kan ha lite olika uppfattningar ibland.

Köttfri måndag är ett internationellt begrepp. Det finns ett sådant koncept. Det har anammats av ett antal stora. Sedan kan man hantera det på olika sätt, och det är därför som vi använder det begreppet. Bifall till Miljöpartiets motion!

Anförande nr 167

Anna Sehlín (V): Herr ordförande, åhörare, ledamöter! Mycket bra har redan sagts av Vivianne och Yvonne. Jag tänker inte upprepa det.

Det är ganska symtomatiskt att Anna och Gustav direkt går i gång på detta med valfrihet när det gäller mat i världen. Detta handlar ju om en symbolfråga. Man går ut som landsting och säger att man är beredd att ha vegetarisk valfrihet, köttfri måndag eller vad man nu väljer att kalla det – man kan förpacka det hur man vill, men symbolen är att vi ska minska klimatpåverkan genom det vi äter. Valfriheten minskar inte om det första alternativet på menyn är vegetariskt. Det kan finnas tio andra val under det som är både kött- och fiskrätter. Det är inte där som problemet ligger, utan problemet ligger i en skenande växthuseffekt. Hur kan landstinget som en symbol minska klimatpåverkan genom maten?

Det är jättebra med miljöprogram och mål om 20 procents minskning, men varför går ni i takt så fort man talar om minskad köttkonsumtion? Vad är det som är så heligt med köttbiten att ni måste börja med dessa ganska låga argument om att vi skulle vilja kräva att patienter ska äta viss mat? Det är ju inte detta det handlar om. Lyft blicken lite!

Anförande nr 168

Landstingsrådet Storbriik (FP): Varför tycker vi då att den här frågan är så viktig, frågar du. Sedan säger du att det bara är symbolpolitik. Det är ju just detta vi tycker är problemet. Ni ägnar er åt symbolpolitik som inte har någon större betydelse för klimatpåverkan egentligen. Däremot är det ett sätt att uppfostra Sveriges sjukaste invånare. Det är detta jag vänder mig emot.

Jag tycker att det är viktigt att man får fatta de här besluten, inte minst när man är sjuk. Ännu värre blir det om man driver den här frågan i äldreomsorgen, som ju är människors hem. De förslagen behandlar vi som tur är inte här.

Frågan handlar egentligen om människosyn. Ska vi som politiker hålla på och styra och ställa med människors liv, eller tror vi att de kan hantera det själva? Det är därför jag blir upprörd. Ni förstår inte att människor faktiskt kan och vill ta ansvar för sin egen mat.

Anförande nr 169

Anna Sehlín (V): Jag sade symbolfråga. Då menar jag något som man tycker är viktigt. Du går i takt för att vi lägger över ansvaret på patienterna. Det är precis detta vi inte gör. Vi tar ett politiskt ansvar och ger dem en möjlighet att äta vegetariskt. Det är en viktig symbolfråga. Det är inte symbolpolitik.

Anförande nr 170

Landstingsrådet Andersson (C): Jag gick inte i taket för förslaget. Jag tycker att det är ett dumt förslag med begreppet köttfria måndagar i det här sammanhanget. Det finns platser för symbolpolitik också, men just här det inte lämpligt.

Däremot går jag i taket över att man försöker framställa detta som en av de stora vattendelarna. Ni framställer det som om ni, som är för köttfria måndagar – vilket ni säger att ni inte är för – är de som är goda och tycker att det är viktigt att arbeta med klimatfrågorna, men det är inte sant. Centerpartiet och Alliansen driver klimatfrågorna på ett sätt som få andra offentliga aktörer i landstinget gör. Jag vill också framhålla att vi nationellt har världens högsta koldioxidskatt. Vi är pådrivande i processer för att länka ihop utsläppshandelsområden globalt.

Ni försöker göra en symbolfråga på en olämplig plats till vattendelare mellan goda och onda i klimatdebatten. Det får mig att gå i taket, för det är inte hederlig debatteknik. Det visar att det är plakatpolitik för att profilera er som ni ägnar er åt.

Anförande nr 171

Vivianne Gunnarsson (MP): Vi skulle kunna gå in i en klimatdebatt nu, men jag tänkte inte göra det.

Centern försöker nog med allt det där som Gustav Andersson tar upp. Men det finns ju tre andra partier i Alliansen som kanske bromsar en hel del. Jag tycker också att vi har ett ganska bra miljöprogram. Det hindrar dock inte att vi här kan diskutera att få det ännu bättre på vissa punkter.

Det är viktigt med plakatpolitik för att jobba för klimatfrågan. Det kan nog alla skriva under på. Det är viktigt för att det också innebär information till medborgare av olika slag om vad det hela gäller.

Jag vet inte om så många medborgare faktiskt förstår hur stor del av klimatproblematiken som ligger i köttproduktionen. Man kan skoja bort det på olika sätt, men det är faktiskt en allvarlig sak, och det är viktigt att vi påpekar det. Det är mycket större än att hävda människans valfrihet.

Det är självklart att man ska få en valfrihet. Vi har inte varit emot det. Men Anna Starbrink väljer faktiskt menyer åt de människor det handlar om. Den är inte helt frivillig, utan den är vald av någon annan. Den som ligger på ett sjukhus betalar för maten. Den är alltså inte helt gratis, och då borde man ju kunna få det man vill ha. De är inga pekpinningar att erbjuda människor ett alternativ som är bättre ur klimatsynpunkt.

Vegetarisk mat kan många gånger vara en bra del i en diet för en person som behöver tillfrisknande. Dieten är en del av medicineringen.

Köttfria måndagar är inget som handlar om att C eller Alliansen inte har en bra klimatpolitik. Det är inte så vi har tänkt. Vi hade tänkt det som ett bra sätt för landstinget att gå ut med en kommunikation till medborgarna att vi gör som flera andra städer i världen, nämligen inför en prioritering där det finns många fler alternativ till vegetarisk mat.

Det är FN som har gått ut med detta. EU går ut med det. Stora restaurangkedjor går ut med det. Varför skulle då inte vi kunna använda det i vår marknadsföring.

Anförande nr 172

Landstingsrådet Starbrink (FP): Har politiken några gränser för Vivianne Gunnarsson och Miljöpartiet? Tror du på allvar att jag bestämmer hur menyerna ska se ut? Tycker du att det är en uppgift som politiker borde ha?

Det är väl självklart en helt galen tanke att vi politiskt skulle fastställa menyerna. Det uppdrag som vi har gett och som jag har uppfattat att ni också var med på när vi beslutade om Måltidsutredningen var ju att detta ska decentraliseras. Sjukhusen själva är de som känner sina patienters behov och de lokala förutsättningarna. De ska naturligtvis besluta om hur maten ska organiseras och hur måltiderna ska serveras. Där ska beslut fattas om hur menyerna ska se ut.

Om vi nu har ändrat detta från att det ska vara köttfritt till att det ska finnas ett vegetariskt alternativ som ska stå först på menyn undrar jag: Är då inte Miljöpartiets ambition lite fjuttig och detta ska gälla endast en dag i veckan? Om definitionen av köttfritt är att det ska stå grönsaker överst på menyn tycker jag att vi ska ha köttfritt alltid, 365 dagar om året. Jag tycker att det ska finnas vegetariska alternativ varje dag. Men nu håller ni själva på att minska ert förslag till ingenting.

Anförande nr 173

Vivianne Gunnarsson (MP): Min argumentation utgick från att vi i Sverige äter i genomsnitt 85 kg kött om året. Vi tycker att man ska äta mindre kött, vilket många näringsexperter också tycker. Många näringsexperter och läkare tycker det också. Många utredningar har också slagit fast att vi äter alldeles för mycket kött.

Grunden i motionen är att vi ska äta mindre kött för hälsans och för klimatets skull. Anna Starbrink gick själv upp och visade sin fina måltidspolitik och berättade om de menyer hon hade sett till att det skulle finnas. Vi har inte motionerat om att det ska vara ett vegetariskt alternativ först, utan vi vill ju att vi ska minska köttkonsumtionen. Det kan dock ske på ett sätt som innebär att folk väljer att minska den själva genom att de får sådana bra erbjudanden att de kan minska den själva.

Anförande nr 174

Fredrik Sawestahl (M): Herr ordförande! Köttätandet är naturligtvis ingen helig ko. Det måste vara upp till var och en att själv välja. Det är den utgångspunkten man måste ha.

Ju mer man lyssnar på den här debatten, desto mer intressant blir det att ställa sig frågan: Vet Miljöpartiet vad man faktiskt har motionerat om och vad ett är för fråga de driver? Det är fullständigt horribelt att driva en tes att det viktigaste vi skulle kunna göra för klimatet är att uppfylla motionen om köttfria måndagar. Så länge det finns alternativ är det väl bra.

Vi har ett långtgående miljöprogram i landstinget som jag har stort förtroende för. Det kommer betydligt fler åtgärdsprogram utifrån det programmet. Vi kommer att åstadkomma saker på riktigt, och det är det som gör oss upprörda i den här debatten. Vi gör saker på riktigt. Vi förändrar verkligheten och tar vårt ansvar för klimatomställningen.

Ni ägnar er åt plakatpolitik och symbolfrågor. Det är under landstingsfullmäktiges värdighet!

Anförande nr 175

Vivianne Gunnarsson (MP): Det där var väl plakatpolitik om något! Vi tänker inte ägna oss åt att äta heliga kor.

Detta är inte det viktigaste för klimatet. Det har vi aldrig sagt. Vi har dock sagt att det är en väldigt viktig del – en av fem viktiga saker. Det är viktigt att minska bilåkandet och flygandet och att se till att värmen inte kostar så mycket i våra hem. Det är viktigt att minska elförbrukningen och att äta mindre kött.

Anförande nr 176

Fredrik Sawestahl (M): Som det heter i den gamla Scanreklamen: Men det är ju det vi gör! Vi driver ju alla de här frågorna. Vi har mål om att minska klimatpåverkan från maten. Vi har mål om alla dessa saker. Vi har ett långtgående miljöprogram. Låt oss arbeta med att förverkliga det. Vi ska inte stå i talarstolen och slakta den gödda kalven eller äta kakan och ha den kvar, vilket är vad du försöker göra just nu.

Det här är symboler och plakat. Det ska vi inte syssla med. Vi ska göra saker på riktigt och förändra verkligheten för stockholmarna och för människor i det här landet.

Anförande nr 177

Marie Åkesdotter (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Det vore väldigt klädsamt om man sänkte tonläget i debatten lite. Vi hör om klåfingriga politiker och det talas om pekpinnar och plakatpolitik.

Beslut kan alltid ses som klåfingriga. Det är väl beslutsärenden hur mycket det ska kosta att gå till doktorn eller att åka spårvagn. Hur mycket är det som är klåfingrigt av detta?

Miljöpartiet vill minska köttkonsumtionen av olika anledningar. Därför har vi lagt fram den här motionen. Jag står helhjärtat bakom den. Vi vet att köttkonsumtionen står för en avsevärd mängd utsläpp.

Vi måste ta tag i den här frågan. Det är vårt ansvar som politiker. Jag tycker att det är besvärande att ni är så nöjda med allting. Det vi gör räcker ju inte. Världsbanken har kommit med en rapport om att vi är på väg mot en 4 graders höjning av temperaturen. Vi måste göra mer. Vi måste göra allt som går om vi ska kunna rädda klimatet och den här planeten.

Sluta upp med de här dumheterna, tycker jag. Resonemanget att alla ska få göra som de vill håller inte. Det är ju detta som pågår. Alla får göra som de vill, men politikernas ansvar är att fatta beslut som ibland också är obekväma men nödvändiga. Vi vet att köttkonsumtionen har ökat enormt. Det är väldigt besvärligt för miljön, klimatet och hälsan. Bifall till motionen!

Anförande nr 178

Fredrik Sawestahl (M): Herr ordförande! Jag vill understryka att det faktiskt inte är dumheter att följa landstingets miljöprogram eller att låta patienter som är sjuka ha inflytande över vilken mat de ska äta. Jag tycker att det är synnerligen medmänskligt.

Anförande nr 179

Marie Åkesdotter (MP): Självklart ska patienterna ha inflytande och kunna välja, men det handlar också om vilka val man ger dem. Vilka val är det som vi ger? Raymond Wigg kunde ju inte ens välja råkost. Vad är det som vi erbjuder? Det är detta som vi försöker få er att fundera på.

Anförande nr 180

Nanna Vikholm (S): Jag brukar säga att jag är väldigt stolt över miljöarbetet i det här landstinget och över att vi jobbar på ett systematiskt sätt med väl uppsatta mål som man jobbar för i varje verksamhet.

Det är väldigt många som går i gång i den här debatten. Jag går nog inte i gång på riktigt samma sätt. Jag är väldigt glad över att vi har en diskussion om frågan om köttkonsumtion. Det tycker jag är bra. Jag tycker också att det är bra att det sattes i gång ett ambitiöst och framåtsyftande miljöarbete även på matsidan under mandatperioden 2002–2006. Det är ju därför vi har kommit hit i dag.

Gustav säger att det bara är det miljöprogrammet som har funnits. Arbetet med att miljöanpassa maten och erbjuda bra, klimatsmart mat i landstinget har ju funnits under lång tid, för vi satte upp modiga politiska mål för nästan tio år sedan. Det är jag som socialdemokrat väldigt stolt över.

Man kan se resultat av detta i det underlag som vi har fått här. Exempelvis talar man på Södersjukhuset om att man sedan nästan ett år har en klimtvänlig dag i veckan i sin personalmatsal, vilket innebär ökad andel ekologiska och säsongsanpassade råvaror och inget röt kött. Vi har ett jättebra arbete i landstinget. Vi kommer att behöva arbeta mycket mer med klimatsmart mat som innebär mindre köttkonsumtion. Nu jobbar vi tillsammans för att det ska bli så.

Anförande nr 181

Landstingsrådet Andersson (C): Jag vill upplysa dig, Nanna Vikholm, om att det inte fanns något mål om klimatsmart mat i det miljöprogram som antogs av den senaste rödgröna majoriteten, utan det är ett nytt mål i det nya miljöprogram som antogs för ett år sedan ungefär.

Detta är alltså ett nytt mål. Det är 20 procent som vi ska minska matens klimatpåverkan med fram till 2016. Jag tror att det är ett ganska tufft mål. Det är kanske ett av våra tuffaste mål. Skulle vi lägga en bana för minskad klimatpåverkan i den takten skulle vi kunna visa vägen för många andra hur man kan arbeta med de här frågorna. Det kommer naturligtvis att bli en jätteutmaning, som jag tror blir väldigt spännande och svår.

Kom inte och hävda att det är de rödgröna som började uppmärksamma matens klimatpåverkan. Det var det senaste miljöprogrammet som gjorde det.

Anförande nr 182

Tomás Magnusson (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Ett här är en intressant debatt som plötsligt blir känslig när Miljöpartiet tar upp en väldigt konkret fråga. Vi pratar mycket om landstingets miljöarbete, som på olika punkter har blivit bättre. Det vore ju hemskt om det vore tvärtom. Jag tror att det är ganska bra att det har blivit bättre. Det tror jag att vi kan skriva under på oavsett vem det är som har gjort det.

Jag hoppas att den här diskussionen kan leda oss framåt. Det finns både sakfrågor och symbolfrågor i vårt dagliga arbete med att prata politik.

Jag är själv köttälskare och uppvuxen i en familj där man inte hade råd att äta så mycket kött. Då blev livet trevligare när man fick råd. Man ska inte sticka under stolen med att det är en vanans makt och något som jag själv har svårt att vänja mig av med.

Jag tror därför att det är viktigt att man i olika sammanhang från politiken, om man ska nå de mål som vi vill nå, också är beredd att ta till och peka på vägar framåt. Det är klart att vi kan diskutera miljöprogrammets olika delar och hur det kan komma sig att vissa företrädare i debatten anser att det är viktigare att vi i Stockholmsregionen satsar på biltrafik och förbifarter i stället för kollektivtrafik. Vi kan diskutera hur det kan komma sig att vi bygger upp strukturer i Stockholmsregionen där det ibland är svårt att gå och cykla till eller från jobbet och att man i stället måste åka bil eller buss. Det tillhör också miljödebatten och de miljömål som vi har satt upp.

Motionen här handlar dock om ett väldigt specifikt problem som uppstår när köttkonsumtionen ökar. Motionären vill att vi ska gå före och visa vägen. För mig själv, som har vuxit upp med att kött är något bra och nyttigt och något som vi ska äta så mycket vi kan och i dag har råd att göra det, betyder en sådan här symbol oerhört mycket för att vi ska kunna se att det faktiskt finns andra alternativ. Det finns möjligheter att upptäcka andra typer av maträtter och möjligheter att få näring till sig.

Jag undrar om man inte nonchalerar motionären i motionssvaret när man ifrågasätter om en köttfri måndag faktiskt innebär att de som drabbas av denna dag får näringsriktig mat. Jag tycker att det är ganska oförsämligt att påstå detta. Kanske köttproducenterna i landet har för stort inflytande i Alliansen. Det kanske är detta som gör att man inte ens vågar diskutera detta.

Summan av kardedumman är, som jag försöker föra fram, att också symbolfrågor är viktiga, där man kan pröva sig fram på olika vägar. Det är med den utgångspunkten som jag tycker att man borde yrka bifall till den här motionen – våga pröva utan att man för den skull ifrågasätter det övriga miljöarbete som sker i Stockholms läns landsting.

Anförande nr 183

Thord Swedenhammar (M): Ordförande, fullmäktige! Det är intressant att följa den här debatten. Den började ändå i någon form av konstaterad enighet om de stora målen. Ingen i denna sal har förnekat vikten av att landstinget bedriver ett offensivt miljö- och klimatarbete. Ingen i denna sal har heller förnekat att köttproduktion och köttkonsumtion har miljöeffekter. Vad vi inledningsvis landade i var frågan om hur vi förhåller oss till patientens valfrihet – men sedan steg företrädare för Miljöpartiet och Vänsterpartiet upp och avslöjade att kejsaren är naken: Jo, det handlar faktiskt om plakatpolitik. Ja, just det! Och där har vi vattendelaren i denna fråga.

Jag skulle vilja säga att det handlar både om – på tal om att visa politiskt ledarskap – att avvisa den typen av plakatpolitik därför att det är oseriöst och kontraproduktivt. Oseriöst därför att – jag läser ur remissyttrandet över motionen från Karolinska i Huddinge: ”Många av de patienter som vistas på sjukhus har ofta nedsatt aptit i kombination med förhöjt energi- och näringsbehov. Minst en tredjedel av alla patienter har dessutom risk för eller är undernärda. Av denna anledning behöver dessa patienter mat med högt energi- och proteininnehåll. Kött är ett av de livsmedel som tillför biologiskt högvärdigt protein varför det inte är lämpligt att ta bort kött ur sjukhuskosten generellt. De patienter som önskar kan själva välja vegetarisk kost eller välja mat med andra proteinkällor.”

Hörde ni det – de som önskar? Just det. Därför skulle jag vilja säga att den ena aspekten är att det är oseriöst.

Den andra aspekten är att det är kontraproduktivt. Om det är så vi ska behandla viktiga framtidsfrågor som miljö- och klimatfrågorna i detta landsting tror jag att vi tappar allmänhetens respekt och förtroende.

Dessutom framställs det som om detta att minska köttkonsumtionen i Stockholms läns landstings sjukvård skulle vara avgörande för planetens framtid. Men, mina vänner, Sverige som nation står för 0,2 procent av de globala koldioxidutsläppen. Detta har noll betydelse för de viktiga framtidsfrågor som världen faktiskt står inför.

Jag tror att stockholmarna kan vara väldigt glada för att det råder en stabil Alliansmajoritet i denna sal. Det innebär nämligen att vi säger nej till pajaskonster och politisk cirkus i verksamheten och i stället fokuserar på att leverera resultat och tydliga mål. Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 184

Vivianne Gunnarsson (MP): Det är nog inte jag som har stått för pajaskonsterna i alla fall, kan jag konstatera. Vi har aldrig motionerat om att generellt ta bort proteinkällor som kött för patienter som behöver det – aldrig.

Anförande nr 185

Lennart Adell Kind (FP): Ordförande, ledamöter! Jag tror att vi alla i de här salen är rörande överens om att vi bör försöka minska köttkonsumtionen, inte bara i landstinget utan i hela samhället, och att vi bör minska klimatpåverkan från den mat som vi serverar här i landstinget. Därför har vi i vårt miljöprogram ett mål att minska den med 20 procent. Vad vi däremot inte är överens om är hur det ska gå till. Från Folkpartiets och Alliansens sida tror vi på frivillighet. Från framför allt Miljöpartiets sida tror man på att politikerna i den här salen ska utforma en matsedel som människorna ska följa och som då ska sänka klimatpåverkan och minska köttkonsumtionen.

Yvonne Blombäck påpekade att 93 procent av våra medborgare tycker att landstinget ska verka för minskade koldioxidutsläpp, vilket jag tror är jättebra. Jag tror dock inte att 93 procent av våra medborgare tycker att det innebär att landstingsfullmäktige ska tala om vad de ska äta olika dagar i veckan.

Det finns också en annan skillnad. På den här sidan tror vi att människor har förmågan att välja själv och se till att minska sina koldioxidutsläpp. Yvonne Blombäck menar att åtminstone hon och, antar jag, några andra behöver politisk vägledning för detta val. Därför har jag ett förslag, som jag tror att vi alla skulle kunna enas om: På en hemsida, exempelvis Miljöpartiets egen hemsida, skulle man kunna göra en matsedel för olika dagar i veckan där man talar om för medborgarna vad de ska äta. Jag kan lova Yvonne Blombäck att om Miljöpartiet gör en sådan matsedel på sin hemsida så ska jag hjälpa till att sprida länken till den till alla som jag känner.

Anförande nr 186

Helene Öberg (MP): På detta inlägg vill jag ge replik på två punkter.

1. De utmaningar vi står inför löser man inte på individnivå, det krävs strukturella förändringar för att komma till rätta med de bekymmer som vi har att hantera.
2. När det gäller valfrihet trodde jag att det skulle bli tydligt för er när vi gjorde upp om ersättningen till primärvården att Miljöpartiet gillar valfrihet.

Anförande nr 187

Lennart Adell Kind (FP): Ja, vi behöver strukturella förändringar, och vi kan inte lita på att individerna själva ska kunna uppnå de klimatmål som vi har. Men det innebär inte att vi som politiker i landstingsfullmäktige ska tala om för människor vad de ska äta olika dagar i veckan – för vad som kommer att hända då är att människor kommer att be oss och alla klimatmänniskor att fara åt ... någon helt annanstans.

Ska vi bedriva en kraftfull klimatpolitik så måste vi göra det utan pekpinnar och utan att stoppa politiken i halsen på människor. Vi ska göra det genom att bygga ut kollektivtrafiken, vi ska göra det genom att ha vettiga miljöskatter på saker och ting, och så vidare. Men vi ska inte tala om för människor vad de ska äta olika dagar i veckan.

Anförande nr 188

Helene Öberg (MP): Av detta inlägg tolkar jag det som att du är mer positiv till en särskild skatt på kött än ökad valfrihet inom det vegetariska.

Anförande nr 189

Landstingsrådet Andersson (C): Jag tänkte försöka samla upp debatten lite grann, i alla fall från min sida. Det vi ska göra i landstinget är en jättestor uppgift, och det har vi nu talat mycket om. Men man kan ställa sig frågan om vägarna framåt när det nu gäller den lilla uppgiften för landstinget att minska sin klimatpåverkan och den jättestora utmaningen globalt att minska klimatpåverkan från livsmedelssidan.

Det är stora skillnader mellan olika livsmedels miljöpåverkan och klimatpåverkan. Nötkött sticker ut påtagligt, med dagens produktionsmetoder, och kanske dubbelt så stor klimatpåverkan som till exempel svinkött och ännu mycket större klimatpåverkan än kyckling och den typen av animalisk föda. Ris, som är ett vegetariskt livsmedel, har om jag nu minns rätt – jag lyckades inte hitta statistiken i all hast – en liknande klimatpåverkan som svinkött till exempel, och jag tror att växthustomater har större klimatpåverkan än kycklingkött. Det här visar att det är ganska svårt att hitta vägen fram till den klimatsmarta maten. Det finns några vägar, som säsongsbetonad mat. Det är ju också någonting som kan tillföra andra värden till måltiden, att man arbetar mera på det gamla sättet med matsedlarna. Även närodlat kan ha en effekt som höjer kvaliteten i upplevelsen av maten.

Självfallet är det viktigt att det finns en debatt och en diskussion i samhället, att medierna belyser de här frågorna. Även kommunerna har en viktig uppgift, som de också tar, i att informera medborgare om hur man kan leva mer klimatsmart. Så landstingets pedagogiska uppgift här skulle inte ske i ett tomrum – det finns redan väldigt goda möjligheter för människor att ta till sig den här typen av information.

Men också därifrån måste man komma till den slutsatsen, som jag ser det, att det inte är så enkelt som att bara välja bort kött. Det handlar också om hur köttet produceras, hur vi får bort de fossila bränslena i jordbruket runt om i världen, i transporterna runt om i världen, i tillverkningen av gödningsmedel runt om i världen. Och när allt kommer till allt är det inte ett val mellan kött och grönsaker, utan valet står mellan klimatsmarta animalier och klimatsmarta vegetabilier och dem som inte är det.

Ska vi klara det här är det naturligtvis bra med diskussion, men det behövs också ekonomiska system som ser till att prisa in det här i priserna. Enbart då kommer vi att få svart på vitt, och det på själva prislappen, vad som är klimatsmart mat.

Anförande nr 190

A n n a S e h l i n (V): I ett replikskifte med Nanna Wikholm talade Gustav Andersson om att ”visa vägen”. Jag tycker det är ett lite bättre ord än ”plakatpolitik” – man står lite framför, man visar vägen, man går i bräschen och visar att det här är möjligt.

Jag tänker: Om Stockholms läns landsting visar vägen och serverar mer vegetarisk mat och mindre kött i sina verksamheter så är det ett viktigt statement, ett ställningstagande. Var ska vi göra detta ställningstagande om inte i vården? I kollektivtrafiken serverar vi ingen mat. Vi skulle i och för sig kunna tala om att ha ett vegetariskt landstingsfullmäktige, det tycker jag skulle vara jättebra, och det finns såklart andra möjligheter. Nu börjar man från majoritetens sida prata lite mer om ekonomiska styrmedel. Köttskatt kan vi också diskutera, fast inte i dag kanske. Det finns vägar att gå.

Jag tror att det skulle vara en stor sak om Stockholms läns landsting sade: Vi minskar vår klimatpåverkan genom att minska vår köttkonsumtion i våra verksamheter.

Anförande nr 191

V i v i a n n e G u n n a r s s o n (MP): Ja, vi erkänner att det nog är lite av plakatpolitik från vår sida, men också klimatpolitik. Det finns plakatpolitik även på Allianssidan – valfrihet är väl ett slags plakatpolitik, att alltid i alla lägen peka på valfrihet som en pekpinne, att alla måste välja. Man kan inte få det lite lugnt och skönt och slippa välja – nej, man måste välja. Men snart kanske man inte kan välja därför att klimatet betar sig på ett sådant sätt att det inte går att välja.

Även Gustav Andersson har ett plakat här, och det är klimatsmart mat. Det är bra att du har det plakatet tycker jag. Vi hade andra: ekologisk mat, att andelen kött ska minska och kvaliteten på maten öka, att närodlat är bättre och så. Det är bra med plakat, därför att det får människor att titta åt det hållet och vi får andra med oss. I den här frågan kan vi gå före, precis som FN har gjort, som EU har gjort och som många städer före oss har gjort.

Bifall till motionen!

§ 207 Motion 2011:30 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att se över och modernisera reglerna för visstidspension för politiker i Stockholms läns landsting

Anförande nr 192

Håkan Jörnehed (V): Tack så mycket, ordförande, fullmäktigeledamöter! Den här motionen handlar om heltidsarvoderade landstingspolitiker och deras pensionsförmåner, om exempelvis landstingsråd väljer att avgå innan de har fyllt 65 år och vilka pensionsregler som då gäller.

Det har uppkommit diskussioner lite då och då i medierna om inte minst de fördelaktiga pensionsförmåner som framför allt riksdagspolitiker har, och ni kanske kommer ihåg hur det för en månad sedan snurrade lite grann på tv om före detta kommunalråd i Sverige och deras pensionsförmåner. Det här upprör många människor. För samtidigt som före detta förtroendevalda har väldigt förmånliga pensionsvillkor förs det en hård och tuff politik på riksplånet om att inga ska ha bidrag. Det är en hårdför arbetslinje som gäller.

Vi i Vänsterpartiet har fått frågan vad som gäller i Stockholms läns landsting för heltidsarvoderade politiker. Det visar sig att det också här gäller väldigt förmånliga regler. I svaret på motionen står det att vi har de regler för pensioner för landstingsråd och heltidsarvoderade som rekommenderas av Sveriges Kommuner och landsting. Men det står också i motionssvaret att Stockholms läns landsting inte har antagit de senaste rekommendationerna från SKL, utan vi går på pensionsregler som gällde före 2002, som är väldigt fördelaktiga.

Nu är det så att Sveriges Television håller på och rotar i det här och har begärt ut ett underlag som jag också har fått ta del av. Där kan man se, som varit uppe tidigare i debatten, att det finns ett före detta landstingsråd som vi betalar ut 55 000 i månaden för fram till pension. Det kommer att kosta skattebetalarna mer än 10 miljoner kronor.

Jag tycker att vi ska komma ihåg det, för lite senare på dagordningen ska vi diskutera karantänsregler för höga chefer. När den frågan var uppe i produktionsutskottet var det någon som tyckte att det skulle bli "väldigt dyrt". Kom då ihåg vad jag just sade om pensionsreglerna för landstingsråd!

Enligt min mening är det både absurt och provocerande mot dem som i dag är arbetslösa och utsätts för mer och mer hårda krav. Jag tycker att vi politiker här i landstinget borde ha ungefär liknande villkor som övriga arbetslösa. Jag tycker inte att politiker ska ha något slags gräddfil. Det bara spår på politikerförakt och blir i sista ändan ett demokratiskt problem.

Nu anses motionen besvarad och man inväntar en ny rekommendation från SKL, kan jag läsa i motionssvaret. Vad det förslaget eventuellt mynnar ut i vet vi inte, och inte heller när det kommer. Och om det trots allt kommer blir det ju bara en rekommendation. Då tycker jag att man som en början skulle verifiera de pensionsregler som SKL tog fram i början på 2000-talet. Det är en god början. Därför tycker jag att vi ska bifalla min motion och yrkar bifall till den.

Anförande nr 193

Landstingsrådet Rosdahl (M): Tack så mycket, ordförande, och tack så mycket för motionen, Håkan! Jag är inte den som tycker att plakatpolitik är det roligaste, och jag tycker inte heller det är så roligt att nita varandra i talarstolen, men nu måste jag faktiskt göra det. När rekommendationen från SKL kom så var det en annan majoritet – det var ni som satt i majoritet, och ni beslöt att inte vidta någon åtgärd. Vi lever alltså med de rekommendationer som SKL hade dessförinnan. Nu är det sagt.

Nu är det på det viset att jag tycker att vi ska invänta den utredning i pensionsfrågan som görs såväl i riksdagen som inom SKL. Såvitt jag förstår säger man från förhandlingsdelegationen att man under 2013 ska komma fram med ett svar och efter valet ska det gälla. Hur vi än vänder och vrider på det har det hittills aldrig varit på det viset, såvitt jag förstår, att en sådan rekommendation från SKL, som vi då kan besluta om att införa även i vårt landsting, inte gäller retroaktivt utan det gäller dem som kommer in i fullmäktige efter valet 2014.

Jag satt som ordförande i arvodesutskottet efter valet 2006 och hade en diskussion med samtliga gruppleddare – samtliga – i fullmäktige: Ska vi anta rekommendationerna från SKL? Och jag fick svar från samtliga gruppleddare: Nej, det ska vi inte göra.

Frågan är aktuell och jag tycker du har helt rätt när du säger att vi inte ska berika oss på något vis. Men vi ska också komma ihåg historiken. Det har inte funnits intresse från tidigare gruppleddare att förändra det här. Nu väntar vi på vad SKL kommer att rekommendera, och så får vi ta en diskussion utifrån det. Det kommer då att gälla från 2014.

I och med det yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut, som innebär att motionen föreslås besvarad.

Anförande nr 194

Yvonne Blombäck (MP): Tack, ordförande! Även om tidigare majoriteter, och även om vi har suttit med i någon sådan, inte har gjort något så är det inget skäl, tycker vi, för att fortsätta vänta. Det kommer ju ändå att vara så att när rekommendationerna kommer behöver man börja jobba med att ta fram ett förslag. Därför tycker Miljöpartiet att vi ska börja redan här och nu med att uppdra att komma med förslag till regler och nivåer som är mer skäliga än de som gäller i dag – för de är pinsamt höga.

Det ska inte vara någon gräddfil att ha varit politiker ett visst antal år, sedan ska man inte behöva göra någonting mer – det är verkligen osmakligt på alla sätt. Det ska vara en trygghet för att kunna gå över till annat arbete i livet. Att man kan gå i pension när man är 50 eller ännu yngre är fullständigt barockt.

När SKL-rapporten sedan kommer ska man givetvis väga in de slutsatser som finns i den, men vi vill inte sitta och vänta. Det är dags att börja agera. Bifall till Miljöpartiets förslag!

Anförande nr 195

Hans Lindqvist (C): Ordförande, ledamöter! Det här är också en mycket viktig fråga. Centern har under flera år – det kanske har märkts särskilt under den senaste tiden när vår vice ordförande Anders Jonsson gång på gång har framfört i tv-rutan – menat att det håller inte att kunna skaffa sig förmåner som gäller i 15 år framåt om man är 50, att man efter tolv riksdagsår ska kunna få en pension på 38 000. Det säger sig självt att det blir fel.

Jag vet inte exakt hur reglerna ser ut här, men landstinget har ju följt SKL:s regler, som i sin tur har följt riksdagsreglerna i huvudsak. Att det som gäller i dag ska ses över kan man vara nästan bergsäker på, och det tycker jag också ska göras. Det är härresande med sådana villkor.

Centern har i riksdagen krävt att det ska bli en översyn. Det pågår nu en utredning. Jag vet inte hur lång tid den ska ta, men det är tänkt att den ska vara färdig vid årsskiftet – det handlar om en månad eller ett par. När den utredningen är klar kommer den att ligga till grund för riksdagsbeslut och sedan kommer SKL i sin tur att ta ställning till reglerna för kommunalråd, landstingsråd och så vidare. Vi kommer att få ett underlag inom en ganska snar framtid. Därför tycker vi i Alliansen att det är naturligt att avvakta den utredningen och avvakta vad SKL säger, eftersom vi ändå måste försöka se till att åtminstone i stort följa vad som sker i resten av landet. Då är det naturligt att vänta på utredningen.

Vi i Centern föreslår att vi följer de förslag som landstingsstyrelsen har presenterat och avvaktar de kommande förslagen. Det innebär inte alls att vi på något vis skjuter frågan framför oss mer än absolut nödvändigt, utan tvärtom innebär det att vi får bra beslut när vi tar beslutet. Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 196

Håkan Jörnehed (V): Tack. Torbjörn, visst kan man nita varandra om man vill. Du får gärna nita mig för vad som hände 2002, men då kan jag nita tillbaka att det har blivit en betydligt tuffare politik när det gäller att vara arbetslös eller leva på bidrag. Det är din regering som driver den politiken.

Till er som säger att vi ska vänta in det här: Hur länge ska vi vänta? Det står ju i tjänsteutlåtandet att SKL senare har gett förslag till uppdaterade regler, som Stockholms läns landsting inte har antagit. Vi kan anta dem i dag, om vi så vill!

Jag tycker att det här är en viktig symbolfråga. Jag har inget problem med symbolpolitik, jag har inget problem med plakatpolitik och jag har inget problem med plakat heller. Därför kommer vi att begära en liten votering. Det är ju intressant, när nu Sveriges Television håller på att granska, att se vilka som tycker att vi ska åtgärda den här problematiken som jag har lyft med de goda pensionsreglerna för heltidsarvoderade politiker.

Anförande nr 197

Yvonne Blombäck (MP): Ordförande! Vi tog en snabb överläggning eftersom det signalerades att det blir votering. Vi ligger ju ganska snarlikt till – vi var bara lite mer progressiva och sade att vi tycker att det ska göras och inte utredas, det är egentligen det enda som skiljer.

Om vår att-sats faller yrkar vi bifall till Vänsterpartiets.

§ 208 Motion 2012:1 av Helene Hellmark Knutsson m.fl. (S) om effektivt användande och sparsamhet med skattebetalarnas pengar

Anförande nr 198

Landstingsrådet Hellmark Knutsson (S): Tack, ordförande, ledamöter och åhörare! Det här är en motion som vi skrev för ett tag sedan, som innehåller ett antal konkreta förslag om hur vi ska jobba för att se till att vi använder skattepengarna på allra bästa sätt och får ut både kvalitet och volymer för dem. Stockholm växer ju, som vi har diskuterat, med väldigt mycket nya människor. En stor del av dem är nyfödingar, men även de växer upp.

Motionen handlar framför allt om vad vi behöver göra nu för att möta framtiden. Därför blir det extra intressant att läsa svaret från majoriteten. Det börjar nämligen med att Stockholms läns landsting har haft god ordning och reda i sin ekonomi sju år i rad. Det är ju fantastiskt bra, vill jag verkligen säga, att man efter det hårda saneringsarbete som jag vet att många kamrater här var inblandade i efter de miljardunderskott som lämnades 2002 har lyckats upprätthålla en budget i balans. Men det är ju inte alls det den här motionen handlar om. Den som bara blickar bakåt i stället för att se framåt kommer så småningom att förpassas till dåtid, och det är väl det som man riskerar med det här lite mätta, förnöjsamma sättet att hantera framtidens frågor – eller rättare sagt att inte hantera framtidens frågor.

När jag fortsätter läsa i svaret avrundas det, efter att man har berättat varför man inte behöver titta över effektiviteten eller få ordning och reda på styrning och annat som man har fått upprepad revisionskritik kring, så här: "Sammantaget har Stockholms läns landsting en god ekonomisk ordning och ett tydligt fokus på ordning och reda i finanserna. Oberoende bedömare anser att den finansiella ställningen är stark och det ekonomiska arbetet är gott." De där oberoende bedömare är jag väldigt intresserad av. Vi har ju något som ni själva hävdar är extremt oberoende och så ska vara, nämligen våra revisorer. De har inte alls den

uppfattningen. Vi pratade om det senast i samband med delårsbokslutet, hur de har kritiserat landstingsstyrelsen just för bristande uppsiktsplikt och dålig internkontroll. Det var en svidande kritik som gavs, inte minst till SL:s styrelse.

Återigen känns det lite väl introvert, får man nog säga, när hela resten av världen och framför allt västvärlden diskuterar hur man ska kunna möta hälso- och sjukvårdens utmaningar, där alla ser och inte minst OECD har visat att en åldrande befolkning – som i grunden är någonting positivt och kommer sig av att vi lever längre och har bättre hälso- och sjukvård – också ställer ökade krav på hur vi använder våra resurser. Det är också så att vi har en fantastisk teknisk och medicinsk utveckling inom sjukvården – men det gör också att kraven på vad vi ska klara av ökar. Med både stigande behov, en växande befolkning och ökade krav från den befolkningen utifrån att vi har en fantastisk utveckling inom hälso- och sjukvården är detta saker som ni inte alls känner att man behöver möta och jobba med, för sammantaget har man en god ordning.

Detta måste vara helt unikt. Jag tror att ni är ensamma i åtminstone västvärlden om att tycka att ni inte behöver fundera på hur ni ska möta de växande kraven inom hälso- och sjukvården, hur det ska finansieras och hur ni ska jobba med att klara det.

Inom ramen för er egen framtida hälso- och sjukvård talar man om att det kommer att krävas minst 2, kanske 3 procents produktivitetsutveckling varje år. Det vi ser nu är att kostnaderna fortsätter att stiga och att det absolut inte ligger någon effektivitetsutveckling på 2–3 procent inom hälso- och sjukvården.

Därför kvarstår min fråga och min fundering: Vad är det som gör att ni tror att ni kan slippa undan att möta de växande behoven framöver, luta er tillbaka mot att ni har haft sju år av budget i balans men inte behöver jobba med effektivitet och produktivitet för att möta behoven hos en växande och även åldrande befolkning? Kraven kommer också att öka utifrån den tekniska och medicinska utveckling vi har inom hälso- och sjukvården. Varför är inte det här viktigt för er? Varför pratar ni om dåtid, när ni borde prata om framtid?

Bifall till motionen!

Anförande nr 199

Landstingsrådet Rosdahl (M): Tack så mycket, fru ordförande, och tack så mycket, Helene, för motionen! Jag känner att om jag vore i dina kläder och hade suttit i opposition så länge skulle jag nog också bete mig på samma sätt – på något sätt triangulerar du den politik som vi har fört hela tiden mot ert många gånger slösaktiga styre, i nationen då. Att höja skatten var lätt 2002 – så fixade man det, det var inte så mycket av saneringsarbete. Visserligen fick vi Sveriges högsta landstingsskatt. Men jag väljer att inte prata historik utan se framåt.

Jag är inte orolig. I så fall skulle jag inte kunna ha det här jobbet, om jag låg vaken om nätterna. Jag känner mig trygg med det alliansstyret som vi har i landstinget.

Vi ser problemen. Man vet aldrig vad som händer hela tiden. De varsel som nu läggs berör ju inte Stockholm i första hand, men problemet är det utjämningsystem som finns. Nu finns det och vi har att leva efter det. Vi måste följa de lagar som finns. Det gör att även om det går bra för Stockholm så kommer vi ändå att få betala till övriga Sverige, vilket vi har kommit överens om i sann demokratisk anda. Det är en utmaning.

Det är också en utmaning att man inte har lyckats ute i sjukvården med den produktivitetsökning som vi pratar om. Man är på god väg, men inte alls i en takt som gör att jag och Alliansen kan känna oss lugna.

Man ska också komma ihåg att det är skillnad på effektivitet, som mäter hur tillgängliga resurser utnyttjas på bästa sätt, givet uppsatta mål, och det snävare måttet produktivitet, som mäter utförda prestationer i förhållande till insatta resurser. Det är därför framför allt effektivitetsmättet som fångar upp kvaliteten i hälso- och sjukvården.

Sedan kan man prata hur mycket som helst om vem som har mest rätt. Jag tror i alla fall inte att vi ska sätta oss i en politisk organisation, något slags kommission. Det är ju det traditionella inom oppositionen – sätter vi oss bara i en kommission eller en politisk utredning så kommer allt att ordna sig. Jag tror mera på tydliga direktiv, tydliga spelregler, en majoritet som litar på medarbetarna och som via ägardirektiv och genom att utse starka styrelser vågar delegera. Då växer man också ute i organisationerna.

Vi följer detta noga. Du nämnde revisionen igen. Ja, jag tycker det är bra. Jag brukar säga att en majoritet fungerar bäst om den har en stark opposition – jag vet inte riktigt vad vi har för närvarande – och den fungerar också väldigt bra om den har en stark revision. Jag vet inte om vi har det heller. Däremot känner jag att vi ska kunna diskutera med varandra, kunna se utmaningarna och inte hela tiden hitta fel hos varandra.

För att nu ta revisionen, påminner du om att det fanns allvarliga brister. Nja, ansvarsfrihet har vi väl fått? Det känns bra. Att man sedan påpekar saker som kan förbättras tycker jag är väldigt bra, det tackar jag revisionen för. Det gör ju att vi gemensamt kan göra organisationen bättre och att Stockholms läns invånare på det viset får en bättre sjukvård, en bättre kollektivtrafik, en tryggare verksamhet.

Ta bara det här med produktiviteten inom kollektivtrafiken. Där är det ju så att vi jobbar mycket med miljön, vi jobbar med tillgängligheten, vi jobbar med punktlighet. Men det ökar inte produktiviteten. Om då revisionen klagar på att produktiviteten inte ökar får vi förklara för dem att till våra mål hör att man ska vara trygg när man åker med bussen och så vidare. Det ska vara tillgängligt för rullstol – jaha, då blev det lite färre sittplatser, och det gör naturligtvis att produktiviteten minskar. Man måste kunna skilja på äpplen och päron även där.

Jag uppskattar väldigt mycket att ni från Socialdemokraterna är så engagerade i de här frågorna, därför att här är det inte alltid så mycket politik. Vi vill ju få ut det mesta av varje skattekrona. Vi inom Alliansen är kända för att värna skattebetalarnas surt förvärvade pengar som de skickar till oss för att göra det bästa av. Hittills har vi, om man tittar på mätningar, ökat förtroendet inom kollektivtrafiken, minskat köerna och dessutom fått full utdelning när de gäller vårdköerna. Det är jätteroligt, och det är vi väldigt stolta över.

Avslutningsvis: AA+ är den värdering som Standard & Poor's fortfarande har gett oss, och vi har bättre lånevillkor än franska staten till exempel. Vi är väldigt stolta över den verksamhet som vi är ansvariga för i Alliansen.

Anförande nr 200

Lars Dahlberg (S): Ordförande, fullmäktige! Ett av de områden vi har tittat på när vi skrev motionen är landstingets omfattande användande av konsulter. Vi tar inte upp det i någon särskild att-sats, men det är en del i den bristande effektivitet som vi tycker att du borde ta på betydligt större allvar, Torbjörn. Vi är inte alls lika obekymrade över hur det fungerar som du verkar vara, utan vi tror att det finns enorma ekonomiska vinster att hämta i att se över hur den centrala administrationen både här i landstinget och på de stora sjukhusen och i SL jobbar i dag för att försöka se vilka samordningsvinster man kan vinna, men också hur de stora centrala administrationerna i en nästan obeskrivlig omfattning använder konsulter för att de inte klarar av de uppgifter som de borde klara av. Jag tycker det är ganska märkligt.

Jag tänkte nämna tre exempel, bara för att illustrera saker som jag tycker man i alla fall kan fundera över. Nu är jag inte så förhoppningsfull över hur du kommer att ta det här till dig, med tanke på ditt inledningsanförande, men vi tycker ändå att det är bekymmersamt till exempel när vår personaldirektör i landstinget får i uppdrag att jobba med kompetensförsörjningen, då anlitas en konsult som ska tala om för alla personalchefer och personaldirektörer hur man jobbar med kompetensförsörjningen. Det är mycket märkligt.

Jag tycker att vi ska rekrytera personalchefer och personaldirektörer som vet hur man jobbar med kompetensförsörjning. Där tycker jag att det finns anledning att fundera lite grann.

Ett annat exempel är upphandlingen av S:t Göran. Jag fick höra från Capio efter upphandlingen att man hade blivit väldigt förundrad, för medan upphandlingsprocessen pågick, där det ställs frågor som man ska svara på och bygga under sitt anbudsunderlag på ett bra sätt, fick de inte träffa tjänstemännen på hälso- och sjukvårdsförvaltningen utan de fick träffa konsulter från advokatbyråer. Vad har vi då hälso- och sjukvårdsförvaltningen till? Jag trodde att det var de som skulle sköta upphandlingarna! Så var det inte i det fallet.

Och, för att ta ett näraliggande exempel som vi som sitter i arbetsutskottet får uppleva lite då och då: När Henrik Gaunitz, chef för programkontoret vid hälso- och sjukvårdsförvaltningen, dyker upp för att berätta för oss hur det går med framtidsplanerna så visar han overheadbilder med flödesscheman och så vidare – men det är inte Henrik som har suttit och snickrat på dem på sin kammare, utan det är konsulter som tar fram overheadbilderna till presentationerna i arbetsutskottet!

Någonstans tycker jag, Torbjörn, att du åtminstone borde skänka en liten tanke om att det finns systembrister, det finns effektivitetsbrister och det flödar ut miljoner från landstinget till olika typer av konsultinsatser som, skulle jag vilja påstå, i ganska stor omfattning är överflödiga.

Det betyder inte att jag anser att konsulter alltid är onödiga. De kan bidra med spetskompetens och så vidare. Men handen på hjärtat, Torbjörn: Tycker du att det är rimligt att våra personalchefer behöver hjälp med hur de ska arbeta med kompetensförsörjningen? Jag tycker det är orimligt.

Anförande nr 201

Landstingsrådet Rosdahl (M): Tack, fru ordförande, och tack, Lars! Det skulle aldrig falla mig in att tala om vad jag tycker, om en personaldirektör gör rätt eller fel. Vi delegerar till våra tjänstemän, och sedan har de full delegation att se om vi har kompetensen inom vår organisation. Jag har ju ingen aning om ifall det finns några vakanser eller ej.

Jag kommer aldrig att stå här i talarstolen och berätta hur jag jobbar generellt – jag har inget behov av att vittna om det. Däremot kan jag rent principiellt säga att det är inte alldeles fel att kunna stärka egen kompetens och minska på konsulter. Vad jag tror verkligen står på tur, utifrån förhandsinformation från revisionen, är vår IT-verksamhet. Hur många plattformar har vi, hur många mejlsystem har vi? Hur många medarbetare har vi som värnar om sina system, och hur många konsulter värnar inte om sitt? Det finns saker att göra, absolut. Men det här var bara en droppe i havet – det finns massor av andra saker som är minst lika viktiga.

Vi har helhetsgreppet.

Anförande nr 202

Hans Åberg (FP): Ärade ordförande, åhörare och ledamöter! Den här motionen om att använda pengarna på ett effektivt och bra sätt är det svårt att ha synpunkter på. Det är väl något som vi alla kan hålla med om, att vi bör använda skattemedlen på ett effektivt och bra sätt. Jag kan också hålla med om att vi behöver jobba med effektiviteten i landstinget, och inte minst produktiviteten – det är någonting som jag tror vi kommer att vara tvungna att jobba med under mycket lång tid framöver. Där har vi en ganska lång väg att gå, skulle jag vilja säga. Hela vår finansiering av sjukvården och vår välfärd är helt avhängig av att vi kan utveckla den på ett mycket bättre och mer omdanande sätt än vad vi hittills har åstadkommit.

Inom industrin upptäckte näringslivet plötsligt, efter en lång tid av devalveringsdoping, att man faktiskt låg efter vad gäller produktivitetsutveckling och ett intensivt arbete sattes i gång

för att jobba med produktivetsförbättringar. Till exempel monterade man en Volvo och en Saab på kanske 115–116 timmar, medan japanska bilar tog 70 timmar att montera. Det är klart att man inte kan konkurrera under sådana villkor. I dag monteras en bil på 15–16 timmar, så det har hänt någonting radikalt där. Det beror inte på att man har suttit i något slags ägarledd kommission och jobbat med det – vilket är ert förslag, ni vill ju tillsätta en sorts effektivitetskommission – utan det är ett resultat av att man har jobbat konkret med det här ute på golvet, hela tiden, med ständiga förbättringar. Man driver det ständigt, och det måste vi också göra – men jag tror inte att man gör det i form av kommissioner utanför verksamheten.

Men det är också ett resultat av att industrin har satsat väldigt stora pengar på att förbättra sin produktionsapparat. Det är något jag saknar i landstinget, av det jag har sett hittills – jag är ju ny här för perioden. Jag tycker att man skulle kunna lära sig av det. Vi hade tidigare en debatt om våra stora forsknings- och utvecklingsmedel, som jag inte själv deltog i men lyssnade till med stort intresse. De bör kunna omprioriteras och fokuseras mer på att satsa på hur vi produktionsutvecklar, hur vi verksamhetsutvecklar, hur vi får våra flöden och processer att bli mycket mera effektiva. Jag tror att det helt enkelt kan behövas en injektion av forskningsmedel i det fallet, men jag tror inte på en effektivitetskommission.

Ersättningssystemen är under utveckling. Vi har nu prövat med värdepisodbaserade ersättningar för typ höft- och knäledsoperationer, och det har varit otroligt effektivt. Vi har besöksbaserad ersättning i primärvården, för den ska ju stimulera tillgängligheten. Jag lovar, om vi hade timersättning för besök skulle man få en stimulans av att människor blir omhändertagna – man kan sitta lugnt och prata, kanske med en omvårdande sval hand på pannan.

Det hela hänger ihop med att man måste ha många olika ersättningssystem, för vi har många olika verksamheter, och de måste kopplas till de mål vi sätter upp vid just det tillfället.

Den tredje fråga som jag bara helt snabbt tänkte ta upp gäller revisionen. Jag tror att det vi står för revisionen, faktiskt. Det ska vi jobba ännu mera med. Vi står nu inför en enormt stor och tung investeringsperiod, och jag tror att vi måste rigga oss för det på ett ännu bättre sätt än i dag. Det innebär inte bara att vi har revisorer, utan även vi politiker måste vara beredda att ta fram all den bokhållar- och revisorskompetens som finns hos oss, helt enkelt för att vi ska kunna genomlysas alla de investeringsprojekt och investeringskalkyler som nu kommer att komma i snabb takt under de kommande åren.

Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 203

Landstingsrådet **Hellmark Knutsson** (S): Tack så mycket, ordförande, ledamöter och åhörare! Det andra inlägget kändes lite mer hoppfullt och insiktsfullt, måste jag ändå säga, än när man lyssnade på finanslandstingsrådet som tyckte att allt är bra som det är. Här fanns det i alla fall en medvetenhet om att vi står inför väldigt stora utmaningar, som vi måste klara av att finansiera.

Det är mycket riktigt att svensk industri har bland de högsta produktivetsutvecklingarna i världen nu. Det är därför vi har kvar så otroligt mycket tillverkning trots ett relativt högre löneläge än andra länder. Men det tror jag inte har kommit sig av att man från ägarnas sida har lutat sig tillbaka och sagt: Nej, jag skulle aldrig lägga mig i hur man jobbar ute på golvet! Tvärtom har det naturligtvis handlat om en aktiv ägarstyrning, där man tydligt har sagt vad det är man vill ha.

Men det har också handlat om att lära av andra, som har lyckats, och det är precis det som vi föreslår här: att vi ska lära av dem som faktiskt har lyckats, men också få till en tydligare ägarstyrning. Vad som också har varit viktigt för svensk industris framgångssaga är att man har samverkat med de fackliga organisationerna och på det sättet jobbat för att nå den här produktivetsutvecklingen.

Som sagt, det ser inte lika bra ut inom hälso- och sjukvården i Stockholms län. Finanslandstingsrådet säger själv att man inte ens når upp till det som vi faktiskt har beslutat om, 2–3 procents effektivitetsförbättringar årligen. Om man nu inte når upp till detta, borde man inte agera? Borde man inte göra någonting, eller ska man bara sätta sig ned och vänta och se vad som händer?

Man kan säga att det är jättebra att revisorerna påpekar brister så att vi kan jobba med ständiga förbättringar – jo, men då måste man ju också göra det revisorerna föreslår! Då kan man inte bara sitta här och säga att vi har haft det bra i sju år, så vi kommer säkert att ha det bra i sju år till.

Här handlar det verkligen om att jobba utifrån en målmedveten och långsiktig ägarstyrning och ett perspektiv där varje skattekrone ska användas på bästa sätt.

Att Moderaterna skulle ha gott rykte bland väljarna för att använda skattepengar väl tror jag att förmiddagens debatt om Serafen dementerade med all önskvärd tydlighet. Jag tror det finns många väljare som funderar på hur ni faktiskt använder skattepengarna. Men här skulle ni faktiskt ha chansen att visa att ni vill påbörja det långsiktiga arbetet och inte bara blicka bakåt de sju år som har gått.

Bifall till motionen!

Anförande nr 204

Kristoffer Tamsons (M): Ordförande, fullmäktige! I privata sammanhang väljer jag ibland att citera Edmund Stoiber, den legendariske partiledaren för bayerska CSU. Nu tänkte jag göra det från denna talarstol, för en gångs skull. Han uttryckte sig klokt: "Handling slår ord". Jag ska återkomma lite senare till vad jag menar med detta.

Det finns en problematik med den här motionen, tycker jag själv, och det är att motionärerna nog inte riktigt har tänkt igenom begreppen produktivitet och effektivitet. De betyder ju lite olika saker. Man kan inte å ena sidan tala om produktivitet för att sedan föreslå en effektivitetskommission. Det finns många orsaker till detta, bland annat att produktivitet handlar om måluppfyllelse utifrån insatta resurser, och effektivitet mera om hur resurser används utifrån givna uppsatta mål, till exempel. Det blir lätt lite struligt när man använder begrepp utan att ha satt sig in i vad de innebär, när man talar om just effektivitets- eller produktivitetsarbete.

En annan trubbighet i detta är att det inte fångar hela dimensionen med det politiska arbetet och den uppgift vi har gentemot skattebetalarna. Låt mig ta trafiken som ett exempel. Om vi satsar stort och tungt för att få en hel, ren, snygg och trygg kollektivtrafik, där vi gör stora insatser vad gäller miljöarbete, tillgänglighetsarbete och annat, så fångas inte detta i vare sig produktivitets- eller effektivitetsmättet, som inom kollektivtrafiken mäts i vagnkilometer, effektivitet per kilometer körd trafik och sådana saker. Därför tror jag att det finns en del saker där man bör ta till sig hur vi resonerar kring och hur vi ser på.

Men man ska inte blunda för att det behövs mera produktivitets- och effektivitetsarbete, skulle jag säga. Därför är det glädjande att det, som tidigare talare från Alliansen har påpekat, pågår mycket av detta arbete. Det ger också steg för steg resultat, även om mycket mer behöver göras.

Handling slår ord, som Edmund Stoiber sade. Då tycker jag det kan vara ganska viktigt för den här församlingen att dels veta, när orden har varit handling, hur det ser ut hos Helene Hellmark Knutsson och Socialdemokraterna när man talar om produktivitets- och effektivitetsarbete. Nu, fru ordförande, får du ursäkta för nu tänker jag återigen bege mig till Sundbyberg – det får man göra ibland – inte för att Sundbyberg på något sätt är det vi ska diskutera men därför att exemplen från Sundbyberg ibland kan vara värdefulla att ta till sig och överföra till landstingssammanhang.

Låt oss först titta på ett produktivitetmått i Sundbyberg under Helene Hellmark Knutssons tid som kommunstyrelsens ordförande: lärartätheten, som sjönk från 7,9 till 6,5 lärare per 100 elever. Samtidigt ökade kostnaderna från 71 000 till 86 000 kronor per år och elev inom skolan. Är det ett uttryck för effektivitets- och produktivetsarbete?

Vi såg hur äldreomsorgen i Sundbyberg under Helene Hellmark Knutssons tid rankades sämst i landet, och vi såg hur underskotten i ekonomin i Sundbyberg – till följd av hennes effektivitets- och produktivetsarbete – ökade till 216,6 miljoner kronor. Om vi överför detta i landstingstermer så skulle det innebära 1,8 miljarder kronor per år eller 11 miljarder över sex år.

Jag tycker att vi ibland ska väga handling mot ord. När orden omsätts i handling, vad visar då den politiker som står i denna sal och talar upp för resultat i den egna effektiviteten och den egna produktiviteten?

Det finns som sagt mycket att tala om och hämta hem i detta landsting vad gäller effektivitet och produktivitet, men jag tycker att fullmäktige ska ha klart för sig att det kanske inte alltid är så att de ord som ibland uttalas med stark tonalitet i den här talarstolen har verklig grund i det egna ledarskapet.

Sedan ska vi fortsätta med den här typen av arbete i Stockholms läns landsting. Det behövs. Skattepengar ska användas effektivt. Vi ska se till att vi får bästa möjliga trafik och bästa möjliga sjukvård utifrån de medel som hårt arbetande stockholmare ställer till vårt förfogande. Men vägen därifrån till att använda Helene Hellmark Knutssons Sundbybergmodell i Stockholms läns landsting är väldigt lång, och jag är glad över det.

Anförande nr 205

Landstingsrådet Ullberg (S): Fru ordförande! Jag funderade på om jag skulle begära ordningsfråga eller replik. Eftersom du inte slog av Tamsons så begär jag replik i stället.

Jag tycker faktiskt att detta är lite av ett omöjligt läge. Vi har lagt en väldigt viktig motion, som jag hoppas att Alliansen tar på största allvar och i stället för att tala om hur min grupp- ledare skötte sig som KSO i Sundbyberg – vilket jag vet att hon gjorde med beröm, men det är en annan diskussion – så kanske vi kan tala om motionen.

Såvitt jag vet var Kristoffer Tamsons stabschef hos statsminister Fredrik Reinfeldt. Det är ungefär lika relevant som det vore att tala om era nedskärningar i vuxenutbildningarna eller försämringen av a-kassan eller nedskärningar inom sjukförsäkringen. Lika relevant är det att prata om kommunbudgeten i Sundbyberg gångna mandatperioder.

Jag vädjar till fru ordföranden att försöka hålla den här debatten något renare och på en helt annan nivå. Hur charmigt det än framstår att säga "Nu återgår jag till Sundbyberg" så vill jag nog säga: nej, vi är i Stockholms läns landsting och vi har fullmäktigemöte. Kan vi hålla oss till dagordningen.

Anförande nr 206

Kristoffer Tamsons (M): Jag tycker att det i allra högsta grad är relevant att dra sig till minnes hur man kan exemplifiera och vilken tyngd som finns bakom de ord som människor i den här fullmäktigeförsamlingen använder sig av i debatten.

Jag står gärna till svars för och visar hur min lärdom, mina erfarenheter och de resultat som jag kan påvisa utifrån mitt arbete i regeringskansliet under sex år kan användas i arbetet i Stockholms läns landsting. Det har absolut relevans, när det gäller ledarskap, när det gäller styrning, när det gäller resultat för skattebetalare och medborgare.

Jag förutsätter och hoppas att Socialdemokraterna också står för att de erfarenheter och de resultat som ni visat historiskt sett i ert arbete också är något som går att överföra på

Stockholms läns landsting. Eller kanske det inte är så? Om det inte är så så vore det intressant att veta: när resultatet historiskt sett varit ett annat än de ord ni här använder er av, hur kommer det sig då att ni samtidigt hävdar att ni skulle ha trovärdighet att diskutera den här typen av frågor?

Anförande nr 207

Landstingsrådet Hellmark Knutsson (S): Ordförande och ledamöter! Jag tror att svårigheten med att bedriva debatter i fel forum handlar om att det i stort sett bara är du och jag som kan diskutera, för vi är de enda som har den här erfarenheten och kunskapen. För alla andra blir det oväsentligt; de har läst motionen och motionssvaret och det är det som bör debatteras.

När det gäller resultat och ledarskap så tror jag att det här handlar om att Tamsons själv inte vågade bli kommunstyrelseordförande efter valet 2006 och kanske nu ångrar sig och gärna skulle komma tillbaka till Sundbybergs fullmäktige. Det är helt möjligt att flytta dit och kandidera i nästa val. Då kan du få diskutera Sundbybergs ekonomi och hurdan den är i dag.

Sundbyberg har landets starkaste kommunala ekonomi, och man har nu sänkt skatten tre gånger för att man också har den högsta tillväxten.

Jag tror absolut att de resultat som uppnåddes och fortfarande uppnås talar för sig själva.

Anförande nr 208

Kristoffer Tamsons (M): Det är intressant att det nu plötsligt är väsentligt och intressant att tala om Sundbyberg. Jag tycker inte att vi ska gå in på Sundbyberg just i dag, men det är intressant att veta... det kan vi absolut göra, och om fullmäktiges ordförande absolut tycker detta så har jag inget emot det, men min poäng är att det är viktigt att exemplifiera vad ledarskapet står för när ord ska bli handling. Jag tänker därför fortsätta att berätta om de handlingar som Helene Hellmark Knutsson historiskt sett har visat sig vara i stånd att prestera när hennes ledarskap har prövats på riktigt.

Längtar jag tillbaka till Sundbyberg? Det är en fantastisk stad! Jag kastar fortfarande ett getöga på den kommunen. Men, som sagt, jag tror att jag passar bättre här i Stockholms läns landsting och i majoritet, och jag tror att Helene Hellmark Knutsson passar bättre här och i opposition.

Anförande nr 209

Landstingsrådet Hellmark Knutsson (S): Kristoffer Tamsons, du sade att det viktiga är vad man gör och vilket resultat man åstadkommer. Därför tycker jag att det är viktigt att man faktiskt tittar på resultatet.

Det vi har hört i debatten om motionen handlar också om att det är ett långsiktigt arbete att klara den framtida finansieringen av välfärden, inte minst i en växande kommun eller i en växande region som Stockholms läns landsting.

Jag är faktiskt glad och tacksam att du nämner det exemplet, för det går faktiskt att göra de förändringar som krävs för att vi ska kunna möta framtiden. Men om man hela tiden blickar bakåt, som du och finanslandstingsrådet gör, då blir det inga förändringar, det blir ingen förnyelse och det blir inga ständiga förbättringar. Då får vi svårt att möta framtiden. Så gör inte vi och det tycker jag att vi har visat med den här motionen.

Anförande nr 210

Kristoffer Tamsons (M): Helene Hellmark Knutsson, det spelar roll! Det spelar roll att man har en ekonomi i balans för det möjliggör att man satsar för framtiden och det innebär att några panikinsatser eller några nödinsatser inte behövs i ekonomin i Stockholms läns landsting. Då kan vi arbeta långsiktigt och målmedvetet med att klara välfärdens framtida finansiering.

Det spelar också roll att vi har en partner och att vi för konstruktiva samtal med regeringen och kommunerna runt om i detta län. Det möjliggör nämligen för oss att göra de investeringar som vi behöver i en växande Stockholmsregion när det gäller kollektivtrafik och sjukvård som är landstingets huvuduppgifter.

Så den grund som är lagd spelar roll när man blickar framåt. Och det spelar också roll, som sagt var, vad de historiska resultaten av den egna politiken har visat sig innebära. Jag tror och hoppas nämligen och är ganska övertygad om att det som man såg som resultat av din politik i Sundbyberg är någonting som de flesta i Stockholms län inte skulle vilja se inom sjukvården och trafiken.

Anförande nr 211

Anders Lönnberg (S): Ordförande! Jag ska börja med att lysa julefrid över Sundbyberg. Därmed lämnar jag den staden i den här debatten.

Lite mera seriöst så är den här motionen ingen krigshandling mot er. Den här motionen är egentligen ett erbjudande om samarbete. Varför är den det? Jo, Helene har berört det lite. Vi har sett SKL göra utredningar om framtidens finansiering av välfärden och de ser framför sig behov av upp till femtioprocentiga kommunalskattehöjningar.

OECD kom förra året i december med *Health at a Glance* som säger att det är en felaktig beräkning. Bara hälso- och sjukvården, som i dag tar 6 procent av BNP i alla OECD-länder, kommer till år 2050 att behöva 20 procent av BNP i alla länder. Detta, hävdar man, är helt oberoende av vilken politisk styrning man försöker ägna sig åt, oberoende av om vården är privat eller offentligt baserad. Det påverkas av sådana saker som demografins utveckling och teknologins utveckling och att medborgarna prioriterar. När man har det så pass bra som vi ändå fortfarande har det inom OECD så kommer man att öka konsumtionen av den här typen av tjänster.

Alltså sitter vi med ett gemensamt problem, om vi inte tror att vi för evigt har en majoritet framför oss. Och det är så att väljarna gärna vill se vilka skillnader vi har mellan de olika blocken eller de olika partierna, men samtidigt vill de att vi, när valet en gång har genomförts, bör samarbeta om så mycket som möjligt. Bland annat handlar det om att vi ska använda resurserna effektivt. Sedan kan vi bråka om vad de här frigjorda resurserna ska användas till. Det är vad den här motionen handlar om.

Vi har i flera år talat om att vi gärna samarbetar med er för att öka effektiviseringen. Framför allt har vi talat om det inom hälso- och sjukvårdens område.

Jag måste erkänna att jag har försökt sätta mig in i den här effektiviseringen och hur den går till inom trafikens område, men för mig framstår effektiviteten och hur trafikfrågorna styrs i det här landstinget som en av samtidens bäst bevarade hemligheter. Jag har inte kommit till någon insikt om detta, så jag lämnar trafikområdet därhän. Jag kan det inte.

Jag tycker att det är väldigt mycket gott som ni visar upp här. Jag har tjatat från den här talarstolen i tio år, tror jag, om att få värdepisodersättningar och liknande, och nu börja de komma. Nu kommer förslag, fler och fler, på det här området. Men vad har vi då för gemensamt ansvar?

Jag tycker att vi både gentemot väljarna men inte minst gentemot våra anställda, och det gäller både tjänstemän och profession, har en uppgift att visa på vägar som är stabila, uthålliga och som samtidigt upprätthåller ett omvandlingstryck på vår verksamhet. Det är vad det här handlar om.

En kommission ger en möjlighet för alla partier att delta i det samarbetet för att åstadkomma både omvandlingstryck och en stabil ordning för förändringar framöver. Det ger oss också möjlighet att göra samma process med viktiga professionella grupper, både tjänstemän och medicinska professionella. Det ger oss också möjlighet att knyta till oss experter från hela världen med kompetenser som vi själva saknar här hemma. Vi är ändå en väldigt liten ö med 2 miljoner människor. Amerikaner brukar säga till mig: Ni i Sverige är inte större än en stad men ni låtsas vara ett land i sjukvårdssammanhang. Ni är ju inte större än New York, ni har samma antal invånare.

Det här ger oss möjlighet att tillsammans tillgodogöra oss världsexpertisen. Vi kan påskynda olika arbeten, vi kan ställa förhoppningen till och delegera uppgiften att byråkratin ska minska sig själv. Det är en fäfäng förhoppning. Det har aldrig fungerat. Det måste komma uppifrån. De grundstrukturförändringar som vi behöver göra i hälso- och sjukvården, som det är mycket stora behov av, borde vi också kunna ena oss om i stället för att stå och säga jaha och nähä i talarstolen.

Våra medarbetare, våra anställda, de privata aktörerna som vill veta i vilken struktur som de ska göra sina investeringar för framtiden, skattebetalarna som vill känna att vare sig ni eller vi styr så är pengarna väl använda, är alla värda en julklapp och det är att ni fattar att en utsträckt hand inte alltid är en förberedelse för en örfil. Den kan ibland vara en hälsning.

Anförande nr 212

Landstingsrådet N y m a n (KD): Fru ordförande! Just nu ser det ut som om jag skulle bli den siste talaren i det här ärendet, men jag betvivlar att det blir så.

Frågan som motionen tar upp är oerhört angelägen att diskutera. Självklart är det så, och därför tackar jag för erbjudandet.

Det är lite synd i den här debatten att det inte i inläggen egentligen, utom möjligen det senaste, utan i motionstexten som det beskrivs några idéer om vad vi gör fel.

Jag har visserligen bara 21 års erfarenhet av det här landstinget men jag har en känsla av att effektivitetsfrågorna har varit på tapeten varje år. De diskuteras rätt så mycket, och det har hänt fantastiskt mycket.

Om man följer utvecklingen någorlunda så kan man ju konstatera att vi i dag kan behandla 20–25 procent fler, kanske 30 procent fler av dem som söker vård, gissar jag, än som över huvud taget var aktuella för vård för tjugotalet år sedan. Detta räknas aldrig in; det är bara elände, elände, elände och väntetider. Väntetiderna är ganska behagliga ur patientsynvinkel – faktiskt är det så. Det måste vi våga säga. Vi måste våga stå upp för fakta och realiteter.

Lars Dahlberg, nu undrar jag – och nu erbjuder jag dig replikrätt – vilken av de här fyra att-satserna som kan genomföras med de ambitioner som ni har utan konsulter. Möjligen den sista!

Fundera på det! Att-satserna säger ju vilken slutsats man vill ha i det som man för fram. Vid upphandlingen av S:t Görans sjukhus använde vi konsulter, det är helt rätt. Det var nödvändigt, absolut nödvändigt. Samtidigt ska det sägas att den totala konsultkostnaden för hela upphandlingen ger upphov till ett förbilligande som gör att pengarna tjänas in på ett halvår. Visa på effektivitet som slår det, och som slår det snabbt! Det är en oerhört väl använd resursinsats från en framstående kompetens.

Jag har inget mått på det, men tidigare i dag var det någon som ville utesluta PVC, ett konsultföretag, från fortsatt arbete. Någon kan ju försöka räkna ut hur mycket vi har tjänat på att anlita just dem för att få till stånd upphandlingen av Nya Karolinska. Det är säkert summor långt utöver vad som konsultinsatsen kostar.

Jag tror också att det är angeläget att vi i den här debatten, och det tror jag också att Anders Lönnberg nämnde, nyttjar omvärldskunskap. Vi är lite dåliga på det, tycker jag. Jag orkar inte med de själv och hinner inte i den utsträckning som jag skulle önska ta reda på vad som händer utomlands. Det finns ju idéer om att ersätta vård på det sätt som berörs i den här motionen som vi börjar tillämpa på ett område, nämligen höft- och knäledsplastik. Det är framgångsrikt, internationellt uppmärksammat, och det finns också forskare från utlandet som följer detta med stort intresse. Nästa steg på den vägen är rygckirurgi, har jag hört sägas. Det kanske går att hitta fler områden.

Problemet med effektiva ersättningssystem är att vi är individer med individuella behov. Det är inte alltid enkelt att hitta ersättningssystem som passar i generell mening. Att lära av andra genom att nyttja omvärldskunskap är viktigt.

Så till frågan om ägarstyrning. Motionen, för det är ju den vi diskuterar nu, innehåller lite för mycket generaliseringar av hur dåligt allting är. En del av de här resultaten har vi levt med allihop. En del är av den karaktären att de finns kvar från er tid i majoritet, andra får vi lov att ta ansvar för. Det pågår ett arbete hela tiden och, inte minst om jag ska beröra den fjärde att-satsen också, vill jag ställa frågan om inte alla enheterna gör det. Jagar de inte administrativa kostnader? Jag har ett bestämt intryck av att de gör det. Landstingsstyrelsen skulle i stället fatta beslut om vilka kostnader som ska sänkas, det är så jag uppfattar den fjärde att-satsen. Det är inte så vi vill arbeta.

Däremot är naturligtvis den kunskap som framförs från revisionen – som väl inte heller arbetar utan konsulter, om jag har förstätt saken korrekt – viktig. De hämtar också kunskap utifrån.

Motionen är viktig. Slutsatserna i att-satserna kanske skulle ha formulerats annorlunda för att vi skulle kunna komma närmare en fundering över om den här motionen skulle kunna bifallas.

Låt mig till sist, fru ordförande, säga att jag tycker att vi har en effektivitetskommission som kan användas som sådan. Nu citerar jag nästan mig själv: Jag tycker att landstingsstyrelsens arbetsutskott är precis det organ som landstinget har som skulle kunna fungera som en effektivitetskommission, i varje fall så vitt gäller politiken. Där sitter så vitt jag vet inga konsulter ännu, men vi kan ju nyttja sådana när vi tycker att det är läge för det. Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 213

Lars Dahlberg (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tackar Stig för att han bjöd in mig till den här dialogen. Jag tycker att hela ditt anförande är lite avslöjande, för din ingång här tar ju upp att någon av att-satserna går att genomföra utan konsulter men sedan bygger du på det med att redovisa hur olika konsultinsatser ska ske och kommer att ske i snart sagt alla verksamheter.

Det var lite av min poäng. Det är inget självändamål att anlita kompetens utifrån. Däremot kan jag också inse, det sade jag vilket jag kan kontrollera i protokollet senare, att man ska ta in spetskompetens när man behöver det.

Poängen med vår motion är att vi måste jobba med att ständigt fråga oss vilken typ av kompetens som vi behöver i vår administration. Den kan vi rekrytera, man kan utveckla den inom organisationen och man kan anlita konsulter. Vår upplevelse är att det inte pågår något sådant effektivitetsarbete. Jag tycker faktiskt att ditt inlägg ger en bild av att ni har en ganska lättsinnig hållning i dessa frågor.

Jag kan tillägga följande med anledning av det som du sade om arbetsutskottet: Låt oss då börja, Stig Nyman, med att se till att varje ärende som vi får på arbetsutskottet också innehåller redovisning av konsultkostnaderna och motiven till att man använt konsulter i just det ärendet. Det välkomnar jag, Stig, så blir vi i arbetsutskottet en effektivitetskommission.

Anförande nr 214

Landstingsrådet N y m a n (KD): Årligt talat tycker jag att du, Lars, förlöjligar insatser av konsulter. Jag menar att vi har kompetenta förvaltningschefer som fattar de besluten.

Vi har ramupphandlingar, heter det väl, av konsultinsatser som ska kunna nyttjas när vi behöver det. Om vi i landstingsstyrelsens arbetsutskott i stället skulle fatta beslut om varje enskild konsultinsats då fjärrmar vi oss från alla de tankar som er motion innehåller. Om vi ska försöka närma oss varandra så måste vi ta de här inläggen på allvar.

Jag menar att vi har haft stor nytta av många konsultinsatser. Jag kan inte försvara alla på alla områden, självklart inte. Jag har inte den kunskapen. Och jag betvivlar faktiskt att ni har den, så att ni kan döma ut dem. Jag vill inte uppfatta dig som seriös när du föreslår att vi ska redovisa vid varje AU vad ett ärende har kostat i konsultinsatser. Det är inte att visa respekt för er egen motion.

Anförande nr 215

A n d e r s L ö n n b e r g (S): Stig sade att vi nog har ökat produktionen av läkarinsatser med 20 procent på tjugo år. Det stämmer nog. Men om du studerar samma tidsperiod så ser du att vi har ökat antalet läkare med 100 procent. Det betyder att varje läkare genomför allt mindre inom medicinen. Faktum är att vi har fler läkare anställda inom Stockholms läns landsting i dag än vad hela Sverige hade 1975, och det är inte så länge sedan.

Det finns alltså väldigt mycket att göra när det gäller effektiviteten. Hur ska vi kunna se till att vi använder läkartiden just för patienter i stället för att administrera varandra?

Vidare så jagar administrationen kostnader. Ja, men de skapar ännu större kostnader. Man suboptimerar påfallande ofta. Man försöker exportera besparingsbehov för att optimera sin egen dagordning.

Det här handlar återigen om att åstadkomma långsiktiga spelregler som håller oavsett politisk majoritet, och jag tycker att ni borde bejaka det.

Anförande nr 216

Landstingsrådet N y m a n (KD): Jag förstår att du tycker att vi skulle bejaka alla motioner, i synnerhet när det är en partimotion av den karaktär som ligger här. Jag tycker att jag utifrån min utgångspunkt i alla fall gav en förklaring till varför jag tycker att den är i den här meningen oprecis.

Jag tycker att vi måste fortsätta det här arbetet. Jag håller med dig. Den statistik du nämner är inte politik utan matematik. Det är väl bara att räkna ihop. Då tror jag att vi tillsammans ska kunna föra en diskussion utifrån de här frågeställningarna framför allt med läkarna själva, de har ju fackliga företrädare.

Jag tror att det kan bli en tuff dialog. Men vi måste ta reda på vad som i så fall inte är läkekonst i läkarnas insatser när de är dubbelt så många som de var i slutet på 1980-talet. Det här kan bli en riktigt häftig diskussion. Eller är det så att vi genom åren har lagt på dem arbetsuppgifter som inte är vård av patienter?

Det här behöver vi reda ut, kanske med hjälp av en konsult igen.

Anförande nr 217

Anders Lönnberg (S): Så blev vi överens. Då kanske vi kan tillsätta en julkommision om även läkarnas fackliga frågor.

Men skämt åsido så är det ingen facklig fråga hur vi vill använda resurserna. Det är faktiskt en fråga för oss och skattebetalarna att bestämma om.

Hur läkarnas arbetsvillkor, löner och annat ska vara är en sak som läkarna och deras fackförbund absolut ska ha rätt att yttra sig om, men inriktningen och hur det ska göras med vilken effektivitet och vart vi ska gå och strukturen i framtiden och så vidare är faktiskt enbart en sak för oss att bestämma. Så jag tycker att du i god ju landa gärna kan ta på dig en röd luva och ett vitt skägg och komma fram med säcken nu!

Anförande nr 218

Carl Grufman (M): Ordförande, ledamöter och åhörare! Om en oljebolagsdirektör gick upp i talarstolen här i salen och väckte en motion om miljöarbetet i Stockholms läns landsting, så tror jag att den personen skulle bemötas på ett visst sätt och uppfattas ha en viss trovärdighet. Om en person med en gedigen bakgrund i miljörelsen skulle väcka en motion om miljöarbetet så tror jag att den personen skulle upplevas ha en annan trovärdighet. Med det vill jag illustrera att det man gör och den bakgrund som man har också påverkar hur man bemöts och den trovärdighet som man upplevs ha i den här salen.

Med det sagt tycker jag ändå att den här motionen i grunden är viktig. Den har också bemötts på ett positivt sätt eftersom den föreslås vara besvarad med det som har anförts.

Det här är något som vi i grunden vill verka för. Alla metoder och de medel som används för att uppnå ökad effektivitet kanske skiljer sig från dem som finns i er motion, men i grunden är det någonting som är oerhört viktigt, det vill säga att få ut mesta möjliga medborgarnytta av varje skattekrona.

Skillnaden är väl att Socialdemokraternas metod handlar om att införa nya politiska organ och säga nej till olika typer av redskap för ökad effektivitet som Alliansen har föreslagit. Det har varit ett stort motstånd mot värddval och andra saker.

Det här illustrerar väl den grundläggande skillnaden mellan vad som är effektivitet och vad som är produktivitet. När jag gick i skolan fick jag lära mig att produktivitet handlar om insatta resurser per producerad enhet, vad man producerade spelade ingen roll. Effektivitet handlar om insatta resurser per resultat i kundens ögon. Det fanns fabriker i det forna Östeuropa som hade väldigt hög produktivitet, de producerade enbart vänsterskor. På så sätt blev produktiviteten fantastisk. Var effektiviteten hög? Nej, den var ganska låg, eftersom kunderna var ganska missnöjda eftersom det bara fanns vänsterskor i affärerna. Det här illustrerar skillnaden.

Jag tror att Socialdemokraterna kanske har lite större fokus på produktiviteten som då den billiga dieselbussen som kör fram och tillbaka till Djurgården har väldigt hög produktivitet medan den tysta, miljövänliga Spårväg city som vi har dragit har högre effektivitet, kanske något lägre produktivitet. Detta illustrerar också skillnaden. På den punkten tror jag att Socialdemokraterna behöver fundera lite på vad man menar med de begrepp som används.

Återigen, det handlar också om värddval, nya typer av smarta upphandlingar som vi gör inom trafiken för att just uppnå högre effektivitet.

I grunden är detta naturligtvis positivt, det här är något som vi ska arbeta med. Medlen som vi vill använda är nog andra. Bifall till landstingsstyrelsens förslag att anse motionen besvarad.

Anförande nr 219

Hans Åberg (FP): Det här är mest en replik gentemot några saker som jag tycker är viktiga att kommentera. För det första bedriver vi en sjukvård som kostar 44–45 miljarder. Det är klart att vi använder oss av konsulter. Det är självklart. Vi kan inte undvika dem, och de har specialistkompetens som vi aldrig någonsin kan besitta. Ibland har de också en kapacitet som vi behöver få tillgång till snabbt.

Helene talade om ägarstyrning. Jag tycker inte riktigt att det framgår av förslagen i er motion. Ni talar om att tillsätta en effektivitetskommission. Det uppfattar jag som något helt annat. Det är nästan så att jag ser en bild med paraderande människor med epåletter tittande stolt framför sig.

Om vi pratar om aktiv ägarstyrning så är det det som pågår i produktionsutskottet beträffande vår egen verksamhet. När det gäller all privatdriven vård så är det någonting som drivs utifrån deras ägares styrning och vi har inte så mycket med det att göra.

Jag har lite svårt att smälta förslaget om en kommission som riktigt realistiskt, det ligger på en lite för hög abstraktionsnivå för mig för att det ska vara något att ta ställning till.

Anförande nr 220

Landstingsrådet Hellmark Knutsson (S): Ordförande, ledamöter och åhörare. Jag tror att den här debatten börjar närma sig sitt slut. Det kanske hade varit bra att diskutera just det här med effektivitetskommissionen som motionen faktiskt handlar om i stället för allt annat trams som man har hållit på med. Då hade det kanske kunnat bli en bättre konkretion av det.

Jag kan dock säga att vi tog upp det här i en debattartikel i Dagens Industri, och då fick jag otroligt mycket positiv respons, inte minst från de privata värdföretagen som tyckte att det här var det bästa de hört på länge och gärna skulle vilja ingå i ett sådant här arbete för att ta fram metoder för hur vi ska öka både produktiviteten och effektiviteten.

Det jag slås av i den här debatten är att den handlar väldigt mycket om att man ska försvara att man anlitar väldigt många konsulter, man ska försvara sina dyra upphandlingar och man säger att visst är det viktigt med revisionen men vi följer inte någonting av det som de egentligen föreslår. Vi får också höra att det här är viktigt men att man egentligen inte gör någonting eller att det görs men det är inte riktigt vårt ansvar.

Hela syftet med den här motionen var att få till stånd en tydlig vägledning från landstingsfullmäktige om vad som ska göras, hur det ska göras och när det ska göras så att vi också kan följa upp det och på det sättet möta framtiden lite starkare.

§ 209 Motion 2012:2 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om ökad insyn vid försäljning av privatdriven vård- och trafikverksamhet**Anförande nr 221**

Håkan Jörnehed (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Att öka insynen vid försäljning av privatdriven vård eller trafik handlar den här motionen om. En inspiration till motionens förslag är vidareförsäljningen av Serafens vårdcentral, om ni minns den vårdcentralen. Den har vi debatterat tidigare här i fullmäktige.

Oavsett vad man tycker om händelseförloppet när det gäller Serafen, så är det ett problem att när det uppdagades att en vidareförsäljning av vårdverksamheten skett till en privat aktör så höjdes priset i dimridåer och det hänvisades till affärshemligheter.

I motionen hänvisar vi, kanske lite lustigt, till att vi fick hjälp att vidimera köpesumman av de litterära figurerna Lisbeth Salander och Sherlock Holmes. Alla fullmäktigeledamöter kanske inte har kontakt med just dessa två, och då blir det ju ett demokratiskt problem att i denna heta fråga, som vi ofta diskuterar i den här salen, inte alla ledamöter kan ta del eftersom de inte har all bakgrundsinformation.

En annan aspekt när privat vård säljs vidare är att landstinget som största kund borde få kännedom om marknadspriset, inte minst som referenspris. Det var ju ett av de argument som användes från den borgerliga sidan då det gällde upphandlingen av S:t Görans sjukhus, nämligen att vi skulle ha ett privatdrivet sjukhus som referens för att kunna jämföra kostnader.

Andra synpunkter är att det utöver köpeskillingen vid vidareförsäljning även finns ett intresse för landstinget att få insyn i den löpande ekonomin hos de entreprenörer som bedriver vård- och trafikverksamhet på uppdrag av landstinget. Landstinget är ju den helt dominerande kunden.

Kortsiktigt kan upphandlingar leda till minskade kostnader, och det kan vara en följd av att till exempel en anbudsgivare lägger ett underbud för att etablera sig på marknaden, men långsiktigt riskerar kostnaden för att upphandla trafik och sjukvård däremot att öka på grund av bristande insyn i entreprenörernas ekonomiska situation. Landstinget kan inte förutse hurdan kostnadsutvecklingen kommer att bli i framtida upphandlingar eller inte ges någon förvarning i fall då verksamheterna går med kraftigt underskott. Just detta framhåller trafiknämnden i sitt svar på den här motionen.

Det går ju inte, säger man, på grund av juridiken. Lagstiftningen måste ändras. Men om viljan finns så skulle uppgifter om köpeskillingar och annan information kunna inhämtas på frivillig basis i väntan på lagändring. Landstinget skulle kunna ha som rutin att fråga. Vi kan ju som mest få nej.

Att efterfråga uppgifter om vidareförsäljningar strider knappast mot bestämmelserna i offentlighets- eller sekretesslagstiftningen så länge informationsspridningen är begränsad till landstingsstyrelsens förvaltning eller motsvarande.

Vi kan ju ta som exempel Capiro som just har köpt Caremas vårdverksamheter. Capiro lovar att dessa uppgifter kommer att bli offentliga när Konkurrensverket har sagt sitt. Det går ju att få uppgifterna utan att blanda in juridik om man vill – men vill man? Ja, det är väl det som motionsförslaget till sist kommer att handla om.

Jag kan förstå argument, även om jag inte instämmer i dem, som går ut på att man vill måna om affärshemligheter. Det tycker jag inte är det mest prioriterade för landstinget. Jag tycker att det mest prioriterade måste vara medborgarnas bästa. Men ett dåligt och rätt märkligt argument tycker jag är det som står i svaret på motionen från HSN, som ni har ställt er bakom.

Där skriver man att till de juridiska riskerna kommer ett icke försumbart administrativt merarbete för att kräva in olika typer av dokument som beställaren i nuläget inte rutinmässigt hanterar. Jag undrar vad man menar när man skriver så.

Om vi begär att få insyn när tidigare landstingsägd verksamhet byter ägare, så ska det tillkomma ett icke försumbart administrativt merarbete. Om min motion bifalls här i dag så kommer alltså HSN att behöva utöka verksamheten med två hela väningsplan för personal som enbart begär in dokument vid försäljningar. Menar man så? Då förekommer vidareförsäljningar i ännu högra grad än vad jag trodde. Om det sker så många försäljningar så är ju det ett argument för att vi ska få insyn. Den här motionen borde därmed ha varit bifallen i går. Nu bifaller jag den här motionen i dag!

Anförande nr 222

Landstingsrådet Rosdahl (M): Herr ordförande! Det är väldigt förutsebart. När Håkan och jag går upp och talar så har vi våra ståndpunkter. De är väl kända. Vi möts nog aldrig.

Vi vill ju se att det hela utvecklas, vi vill se möjligheter och ett nytt sätt att tänka inom hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Ni har sagt offentligt att offentlig verksamhet är så bra för den har inget vinstsyfte. Då visste vi inte ett dugg om vad det hela kostade, vi visste ju inte vad en skolmåltid kostade. Vi visste ingenting på den tiden då vi höll på med anslagsfinansiering.

I dag vet vi vad vi betalar för och det vet man också ute i verksamheterna. Jag har jobbat så länge, och jag har varit tjänsteman och vet att egentligen köpte man på sig allt möjligt i början på november – det var för sent i början på december – så att pengarna för året tog slut. På det viset kunde man få behålla sitt anslag. Så jobbar man inte längre, vi har ju flerårsavtal och så vidare.

Om jag uppfattade dig rätt, Håkan, så säger du också att vid tidpunkten för upphandlingen av S:t Görans skulle man ha ett referenssjukhus. Var det ni som ville ha privatreferenssjukhus? Svaret är att vi faktiskt har sex egna akutsjukhus som vi vet kostnaden för. Nu har ett rikt- märke om att vi också borde bli effektivare. Om S:t Görans kan så varför kan inte vår verksamhet? Man kan jämföra på det viset.

Vidare har du raljerat lite över de svar som har kommit. Administrativt merarbete, nämner du, och undrar om det behövs två våningsplan eller ej. Den frågan kan jag inte svara på, men det är självklart att det kostar mer i administration att ta reda på de uppgifter du frågar efter.

Du är väl en laglydig person, men ändå anser du att vi ska bryta mot lagarna. Visst, vi kan ändra på lagarna, men de är ju sådana som de är i dag. Dessutom finns en del europeisk lagstiftning, och det innebär en längre väg. Det är klart att vi kan bryta mot dem under tiden. Just ditt parti är väldigt förtjust i att gå till Polisen och anmäla oss när vi bedriver politik som ni inte gillar. Skulle ni fortsätta med det då också? Det är någonting som jag finner lite märkligt: man bedriver politik genom att göra polisanmälningar.

I grund och botten talar svensk och europeisk lagstiftning emot er önskan att ställa krav. Vi kan inte kräva det som ni vill. Vi ska också komma ihåg att det vi talar om skedde för fyra år sedan. I dag har vi en fungerande marknad, vill någon avknoppa så kan vi visst lägga ut verksamheten för upphandling så får vi se hurdan marknaden är. Det finns ju inte alls någon värdering på det gamla viset längre.

Du nämnde Serafen, och då kan jag avrunda mitt inlägg med att säga att precis som under interpellationsdebatten anser jag att varje skattekrona ska användas på bästa sätt, på maximalt sätt. Jag har sagt tidigare och jag vidhåller att jag blir upprörd när det visar sig att man kan, för 19,3 miljoner kronor extra fördelat på fem år, göra en sådan affär. Det är alltid lätt att vara efterklok, men ett sätt att lösa det hade varit att ha en återköpsklausul. Det hade vi inte, vi hade ett sätt som vi vet fungerade utomordentligt väl, men fram till den sista upphandlingen år 2006 så blev det inte på allra bästa sätt.

Några ord om det här med skatteparadis. Vi har nu en regering som också inser att det inte är bra. Därför ser jag fram emot en utredning om att eventuellt ändra i skattelagstiftningen på det här området så att man inte ska kunna gömma pengar i skatteparadis och underlåta att betala skatt i det land som man verkar i.

Vi har nog många beröringspunkter, men jag tycker inte att vi på något vis ska gå in i privata vårdverksamheter och på det viset gå in i varenda siffra och ta del av dem. De sköter sitt och vi sköter vårt. Vi har kvalitetsuppföljningskrav. Är vi inte nöjda så upphör avtalen att gälla och så vidare.

Jag finner att det här är en bra väg, men vi är inte i mål. Vårdvalet utvecklas hela tiden. Precis så ska det vara i en väl fungerande sjukvårdsorganisation och i en väl fungerande kollektivtrafiksorganisation. Och det är precis det vi har här i Stockholms läns landsting.

Anförande nr 223

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Jag blev nog mer klok när jag läste er politiska kappan än jag blev nu när jag hörde Torbjörns inlägg. Det lät ju som om du tycker att vi ska avslå den här motionen. Varför har ni då valt att föreslå att den ska anses besvarad?

Du säger att vi inte kan ställa sådana frågor vid en försäljning för då bryter vi mot lagarna. Då tänker jag så här: Kommer du att försöka förbjuda Capio att offentliggöra priset vid köpet av Caremas vårdverksamhet? Ska du försöka se till att det hålls tyst om det för att du inte vill veta det?

Det som är intressant, Torbjörn, är väl frågan om du tycker att vi ska insyn eftersom vi är den största uppdragsgivaren eller om du inte tycker det? Tycker du att det är intressant som finanslandstingsråd eller tycker du inte det? Det är ju det som det här handlar om både när det gäller trafiken och när det gäller sjukvården.

Du nämner Serafen igen, för det är ju ett så tydligt exempel. Tycker du att det är bra eller tycker du att det inte är bra att fullmäktiges ledamöter inte har fått se det dokument som vidimerar priset? Det är vad detta också handlar om. Vi har ju fört diskussionen tidigare, och då har du varit lite osäker och inte vetat utan tänkt att det är de konspiratoriska vänsterpartisterna som hittar på saker. Vi förde i våras en diskussion då jag sade att du gärna fick komma upp på mitt rum och titta på det där pappret om du ville det.

Tycker du att det är problem eller inte? Det är ju det som det här handlar om.

Som du säger, Torbjörn, tror jag att du och jag har väldigt olika åsikter i väldigt många frågor. Då kan man välja att för tydlighetens skull avslå den här motionen, för då blir ju ert ställningstagande väldigt tydligt för befolkningen i det här länet.

Anförande nr 224

Landstingsrådet Rosdahl (M): Tack, Håkan, för att du påminde mig om att jag skulle tillstyrka landstingsstyrelsens förslag till beslut om att anse motionen besvarad, vilket jag härmed gör!

Om och om igen kan jag repetera det du inte tycker om att höra. Vi ska följa den lag som finns. Då ska vi inte rota på det sätt som du vill.

En sak som är viktig att framföra är detta. Det låter som om allting är så dåligt. Ni har en fäbless att berätta att vi inte gör någonting bra i Stockholms läns landsting. Det är klart att det är den möjlighet som oppositionen har att berätta att allting är dåligt.

Jag tänker vända på det och berätta att man inom OECD har undersökt beträffande tolv diagnoser vilken kvalitet man får jämfört med kostnaderna. Då visar det sig att Sverige ligger i topp.

Det berättar vi aldrig, för vi är svenskar och lite försynta. Vi försöker bara hitta fel. Jag tänker vända på den trenden i dag och berätta att vi ligger i topp inom OECD när det gäller de här tolv olika diagnoserna. Vi är *outstanding*! De undrar hur vi gör! Stockholm är en motor i Sverige. Vi får mängder av besökare som undrar hur vi gör, hur vi har lyckats få i gång arbetet med framtidens hälso- och sjukvård till exempel. Då fastnar Vänsterpartiet i uppfattningen att vi måste ha reda på exakt hurdant kontraktet är, inte innehållet i vården.

Jag kommer ihåg vad jag svarade på inbjudan att komma till ditt rum, vilket ju låter trevligt i och för sig, just för att efterforska papper. Jag sade: Jaha, men då hade det väl kunnat bli en polisanmälan till, för jag har inte rätt att efterforska någonting. Jag måste ju tro på det som sägs, vilket jag inte gjorde när ni sade det. Jag borde kanske inte ens ha trott på reportern eftersom han hade era uppgifter. Vad gjorde jag, då? Jag gick till vd:n själv och frågade under Almedalsveckan, och då bekräftade han också det.

Anförande nr 225

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Så spännande! Vi talar om både den här motionen och interpellationssvaret. Det är spännande att du nu vidimerar att du har fått uppgiften från vd:n om vad priset var. Då kan vi alla vara upprörda. Toppen!

Reportern, som vi också har haft kontakt med sedan vi fört interpellationsdebatten i dag, vill understryka att han hade uppgifter, kanske från samma källa som du om vad priset var för Serafen. Nu lämnar vi den frågan.

Du säger att Vänsterpartiet tycker att allt ni gör är dåligt. Nej, vi tycker inte att allting är dåligt. Rätt så mycket är rätt så dåligt. En del är bra, men det kan ju bli så mycket bättre, som TV-programmet heter, Så mycket bättre.

Om man bifaller motionen, vilket jag har föreslagit, om ökad insyn vid försäljning av privatdriven vård och trafikverksamhet så tror jag att vi får kunskap om priset, marknaden och det som jag nämnde när vi gjorde olika typer av upphandlingar. Det kan vara bra, precis som trafiknämnden har skrivit i sitt yttrande. Därför en gång till: Bifall till motionen!

§ 210 Motion 2011:46 av Birgitta Sevefjord m.fl. (V) om att stoppa riskkapitalbolag i Stockholms läns landsting

Anförande nr 226

Landstingsrådet Sevefjord (V): Ordförande! Tack för svaret! Vänsterpartiet har väckt en motion som handlar om att stoppa riskkapitalbolag i Stockholms läns landsting. Det kanske inte är så konstigt att vi i Vänsterpartiet gör det. Ni vet mycket väl vad vi tycker om riskkapitalbolag. De hör inte hemma inom vård och omsorg, det är vår grundläggande syn.

Det vi föreslår är att man ska införa en paragraf i landstingets uppförandekod som säger att de företag som vi har avtal med inte ska ha någon koppling till skatteparadis. Det är det första vi föreslår. Det andra förslaget är att vi ska se över möjligheten att begränsa vinstuttag i andra vinstdrivande företag – observera att vi säger vinstdrivande företag. Det betyder inte alla företag som bedriver vård i Stockholms läns landsting. På sikt ska vi inte tillåta vinstdrivna företag inom hälso- och sjukvården. Grunden för detta är att vi anser att alla skattepengar ska användas inom vård och omsorg, inte hamna i privata fickor eller i skatteparadis.

Däremot menar vi att riskkapital behövs mycket väl. Det behövs för att starta nya och innovativa företag i näringslivet, och näringslivet skriker faktiskt efter riskkapitalbolag, men vi tycker inte att de hör hemma inom vård och omsorg.

Man kan väl säga att Stockholm är extremt nyliberalt när det gäller synen på privata företag inom vård och omsorg, och vi släpper ohämmat in hur många som helst. Den grundläggande principen för den sittande majoriteten är att ju mer privat desto bättre, och dessutom gärna riskkapitalbolag.

Riskkapitalbolag ägnar sig åt en skatteplanering som faktiskt är omoralisk. Det är många i vårt land som har upptäckt detta, och därför är det en majoritet som är oerhört kritiska till just riskkapitalbolagen och de anser att de inte ska få existera på det sätt som de gör i dag, bland annat därför att de genom räntesnurror och sina kopplingar till skatteparadis undandrar samhället massor av skattepengar.

Till och med Veckans affärer, som inte kan sägas vara något slags vänstertidning, skriver att riskkapitalindustrins affärsidé är organiserad skattesmitning.

Vänsterpartiet vet att vi faktiskt har en stor majoritet av befolkningen bakom oss när vi driver den här frågan. Vi vet också att väldigt många politiker verksamma inom kommuner och landsting faktiskt delar vår uppfattning. Jag tror att de flesta av er har läst ett av de senaste numren av Dagens samhälle som just har gjort en undersökning som visar att tre av fyra lokalpolitiker anser att vinstuttag i välfärden bör stoppas helt eller delvis. Det gäller en majoritet av alla politiska partier, faktiskt. Undantaget är ett enda parti och det är det partiet som styr och ställer i det här landstinget, det moderata partiet, som anser att det inte spelar någon, att man självfallet ska kunna göra hur stora vinster som helst och också föra ut denna vinst till skatteparadis.

Finansministern har ju en annan åsikt om detta och han har börjat jobba med den här frågan. Vi får se vad som kommer ut av det.

Det intressanta med den här motionen är inte att det föreslås avslag. Det förstod vi skulle ske. Det intressanta är hur man motiverar det här avslaget. Man säger att det är en ideologisk motion, den hör inte hemma här. Men det är ju precis vad den gör. Politik handlar om ideologi och ideologiska skiljelinjer. I just den här frågan är de ideologiska skiljelinjerna väldigt tydliga.

Ett långt avsnitt i det svar som jag har fått från dig, Torbjörn, handlar om att det är jättejobbigt att vara småföretagare. Man tar stor risk, och det är jättesvårt att få verksamheten att gå ihop. Det är bara det att den här motionen inte handlar om småföretagare. Den handlar om riskkapitalbolag och andra vinstdrivande bolag.

Det finns också en beskrivning av hur eländigt de stora bolagen egentligen har det. Ni vågar inte kalla dem för riskkapitalbolag utan plötsligt kallas de för välfärdsföretag. De tjänar ju så väldigt lite pengar.

Enligt svaret går de till och med 1 miljard kronor i förlust 2011, och aktieägarna fick ingen utdelning. Man kan ju säga: Hallå, i vilken verklighet lever ni? Vi vet ju att riskkapitalbolagen gör enorma vinster och direktörer och ägare av riskkapitalbolagen gör ännu större vinster. Ta som exempel Björn Savén från IK Investment Partners som äger bland annat Attendo. Han har upptaxerats med 875 miljoner kronor, så nog gör de vinst, eller hur, Torbjörn!

Med detta yrkar jag bifall till Vänsterpartiets motion!

Anförande nr 227

Landstingsrådet Rosdahl (M): Ordförande! Tack Birgitta! Du läste upp i princip hela mitt svar och tyckte att det inte var bra, men mitt svar var ju ungefär det som du läste upp och tyckte var dåligt.

Egentligen skulle vi kunna förlänga debatten hur länge som helst och jag kan stå och berätta vad jag tycker, det har du redan berättat, och du har också berättat vad du tycker.

Det som egentligen sammanfattar det hela, skulle jag kunna tro, det är ju att vi har en finansminister som inte tycker att det här är bra. Vi har en regering som ser över det hela. Därför vill jag, i avvaktan på vad regeringen kommer fram till, att vi följer svensk lag. Det är precis det vi har gjort. Det är det ni inte tycker om, alltså att man har den här möjligheten. Det som sticker i ögonen, som jag sade för bara en halvtimme sedan, är att man bedriver en verksamhet i vårt land men inte betalar skatt här.

Att 17 000 anställda hos entreprenörer betalar skatt – landstings-, stats- och kommunalskatt – det är en sak. Vi pratar om de stora bolagen och ska begränsa oss till det.

Jag anser att vi får avvakta vad vår regering kommer fram till, och så får vi ta hänsyn till det. Vi kan ju inte förbjuda lagliga verksamhetsformer. Den juridiska bedömningen är att vi inte har rätt att göra det hur gärna vi än vill, Birgitta Sevefjord. Därför yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 228

Lars Tunberg (FP): Herr ordförande, ledamöter, åhörare! Sverige behöver fler framgångsrika företag. Sverige behöver fler framgångsrika företagare. Vårt välstånd byggs på företagande. Den borgerliga politiken här i landstinget har öppnat möjligheter för ökat företagande, inte minst kvinnors företagande, och det är bra.

När intäkter till våra företag i huvudsak kommer från skatter, då är det naturligt att vara extra noggrann. Ingen av oss vill se skattepengar förslösas. Jag förstår också det stötande i att se övervinster från skattefinansierad verksamhet föras ut ur landet, särskilt naturligtvis om det har föregåtts av illa driven verksamhet eller låg kvalitet.

Jag och övriga Alliansen står för god hushållning med skattemedel.

Livaktiga företag av alla slag måste visa vinst, vinst för att kunna investera vidare, vinst för att utvecklas. Utan vinst kunde pengarna lika gärna ha satts på banken. På så sätt stannar Sverige. Vi vill ha trygga arbetsplatser och vi vill ha vinstgivande företag.

Ett problem när man diskuterar frågan om skatteplanering är att den allra största delen av den skatteplanering som försiggår är önskad skatteplanering, skatteplanering som innebär att man anpassar sig till givna förutsättningar och de lagar som myndigheterna har ställt upp. Myndigheterna önskar till exempel ofta att företag konsolideras. Ibland finns det förstasituationer då man får oönskade effekter. Det måste vi vara vaksamma på.

Vi vill ha fler riskkapitalister, vi vill inte ha färre. Ett mycket stort antal svenska hushåll äger börsaktier, antingen direkt eller via fonder. Det är bra. Vi behöver mer riskkapital, inte minst för att finansiera små verksamheter, som du berörde, Birgitta. Men vad är egentligen en riskkapitalist? Det är väl lite svårt att säga.

Det finns risker även i välfärdssektorns företag. Det finns finansiella risker och faktiskt också politiska risker. Vi har hört lite om dem i dag.

Jag yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag och avslag på motionen!

Anförande nr 229

Sverre Launy (V): Ordförande, ledamöter och Lars Tunberg! Du pekar precis på de problem som faktiskt finns med riskkapitalbolag. Du säger att vi vill ha fler företag, vi vill framför allt ha fler kvinnliga företagare inom välfärdssektorn.

Problemet med de riskkapitalbolag som agerar på den svenska marknaden i dag är att de inte tillåter fler. De köper upp de små, äter upp dem. Då blir det bara färre och färre, större och större bolag med säte någon annanstans där vi snart inte har någon möjlighet att kontrollera hur mycket skattepengar vi pumpar in i dem. Det är sådan verkligheten är.

Vänsterpartiet har ingenting emot mindre välfärdsföretag, kooperativ, stiftelser och liknande, absolut inte. Men den här typen av stora krokodiler som äter upp de små vill vi inte vara med om. Bifall till Vänsterpartiets motion!

Anförande nr 230

Thor d Swedenhammar (M): Ordförande, fullmäktige! Den här motionen hade lika gärna kunnat ha rubriken Vänsterpartiet vill vrida klockan tillbaka till 1992. År 1992 upphävdes nämligen lex Pysslingen. 1992 är också det år då friskolereformen genomfördes, och den fria etableringsrätten för läkare och sjukgymnaster kom 1993.

Det som vi har sett under de tjugo år som gått sedan 1992 är att en femtedel av landets förskolor drivs i privat regi och att en fjärdedel av gymnasieskolorna i landet, betydligt större andel i Stockholm, drivs i privat regi. I Stockholms läns landsting är ungefär två tredjedelar av vårdcentralerna i privat drift. Detta är, förutom att det är ett mycket viktigt inslag i oerhört många människors vardag som faktiskt har valt dessa verksamheter, vilket uppenbarligen anses vara suspekt, också en bransch med väldigt många anställda. Uppemot 120 000 personer är anställda i vård- och omsorgssektorn i 10 000 företag. Ungefär 17 procent totalt inom vård- och omsorgssektorn är privat anställda.

Jag tycker att det är lite häpnadsväckande att Vänsterpartiet låser sig fast så i sin ideologiska fixering vid vinstintresset att de faktiskt skapar oro för både anställda och dem som har bestämt sig för att välja dessa verksamheter. Det skapar osäkerhet om huruvida dessa verksamheter faktiskt ska få finnas kvar.

Jag skulle vilja ställa frågan till Vänsterpartiet: Om nu vinstintresset är så förkastligt, varför begränsar ni er till vård- och omsorgsverksamheter? Är inte även städbolaget som städar lokalerna åt vårdcentralen suspekt? Är inte också läkemedelsföretaget ganska fuffens egentligen, de tillverkar ju läkemedel med vinstintresse? Är inte också fastighetsbolaget som eventuellt är hyresvärd åt en vårdcentral eller en förskola egentligen ett fiffel-och-båg-företag? Läromedelsförlagen som förser våra skolor med läromedel kan rimligtvis inte få gå med vinst, eller?

Detsamma gäller företag som tillverkar sjukvårdsmateriel. Hur kan ni lita på att materielen håller kvalitet när de företagen tillåts gå med vinst? Eller hur är det med de fordonstillverkare som tillverkar fordon åt kollektivtrafiken? Fast det kanske inte är ett problem, för fordonsindustrin verkar inte gå med så mycket vinst nu, så det kanske är okej. Eller?

Jag tycker att det är häpnadsväckande att man kan låsa sig fast så vid vinstmotivet att det förblindar nästan allt annat i diskussionen om det faktiska innehållet och kvaliteten i verksamheterna.

Jag är den första att säga att jag inte tror att vinstmotivet i en verksamhet är en garant för kvalitet åt vare sig ena eller andra hållet. Lika lite borde det vara ett kvalitetsmått huruvida en verksamhet går med underskott. Men när man lyssnar på Vänsterpartiet verkar det som om vi skulle leva i den bästa av världar om alla dessa verksamheter vore offentligt drivna och helst också genererade underskott.

Jag tror att det är en verklighetsuppfattning som väldigt få väljare delar, och det tror jag kommer att bli tydligt i valet 2014. Jag tror att väljarna kommer att ge förtroende till de politiska företrädare som talar om innehållet och kvaliteten i verksamheterna snarare än hakar upp sig på driftsformen.

Jag skulle vilja ställa en fråga även till Socialdemokraterna. Ert parlamentariska underlag förutsätter någonstans att ni ska samregera med Vänsterpartiet. Det är väl känt att detta är en fråga som plågar även ert parti. Hur ställer ni er till detta? Hur blir det med valfrihet och mångfald inom landstingets verksamheter om Vänsterpartiet får hållas?

Nej, jag tror att det vore klokt att blicka framåt i stället och se på vad vi kan göra i form av tydliga, uppföljbara kvalitetsmål för våra verksamheter. Så tar vi vara på utvecklingsmöjligheterna för framtiden under 2010-talet. Den som vill det röstar på bifall till landstingsstyrelsens förslag. Den som vill tillbaka till 1990-talet röstar med Vänsterpartiet.

Anförande nr 231

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Så spännande att höra, Thord! Jag kanske kan förklara lite mer.

Ordförande, fullmäktigeledamöter! Birgitta Sevefjord lyfter i sitt motionsförslag fram att vi ska skriva in i landstingets uppförandekod att företag som har avtal med landstinget inte får ha koppling till företag i så kallade skatteparadis. Inspirationen till motionen kommer från Kalmar kommun, som har skrivit in detta krav i sin uppförandekod i kommunen. Det går om man vill och har den politiska viljan. Det fascinerande i svaret är att man över huvud taget inte beaktar att det går i Kalmar.

Något som kanske är än mer fascinerande är detta: Motionen handlar om att stoppa de stora riskkapitalbolagen, men det skriver ni om på bara fyra rader. Alla övriga sidor i den politiska kappan ägnas åt resonemang om små bolag och företag, och det hör vi också här i debatten. Därför ska jag också tala om små företag.

Vänsterpartiet anser att vinstsyftande företag inte har i Stockholms läns sjukvård att göra. Men hör nu på vad jag säger och vad vi presenterade i somras i Almedalen: Vänsterpartiet välkomnar privata företag inom välfärden, små som stora privata ideella föreningar, stiftelser och non profit-företag som Ersta, Röda Korset och Bastakollektivet. Vi välkomnar även så kallade SVB-bolag, aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning, en bolagsform som regleras av aktiebolagslagen och där vinstutdelningen begränsas till ungefär statslåneräntan plus 1 procent. Det förslaget innebär att det inte blir möjligt med riskkapitalbolag.

Viljan att reglera vinstutdelning i skattefinansierade välfärdsföretag delar vi – oavsett vad du tror, Thord – med de flesta svenskar och lustigt nog även med de flesta förtroendevalda politiker. Det har vi sett i undersökningar. Det är unikt för Sverige att ohämmat tillåta vinstuttag inom skattefinansierad, offentlig välfärd. Det gör Sverige lite unikt. I England skulle detta vara helt otänkbart.

I väntan på att ett sådant här förslag går igenom på nationell nivå får vi agera utifrån de förutsättningar och verktyg som vi har här i Stockholms läns landsting, i enlighet med motionsförslaget.

Med det jag just sade om det vi presenterade i Almedalen – med Vänsterpartiets förslag – blir det en mångfald av aktörer. Om man inte stoppar riskkapitalisterna har Capio snart köpt upp all vård – se på den senaste affären! Vi har precis fått reda på att Konkurrensverket godkände den affären. Mångfald är det inte!

Ett argument som hörs och har hörts här i debatten mot vårt förslag är att riskkapitalisterna har betytt så mycket för sjukvårdens utveckling, att riskkapitalisterna är så enormt innovativa och effektiva. Riskkapitalet kan vara hur effektivt som helst, men så länge eventuella rationaliseringsvinster inte återförs till samhället i någon form skapar det bara kapitalöverföring från massan till fåtalet.

För övrigt tycker jag att vi ska påminna oss om att de största effektiviseringarna, framför allt i sjukvården, har gjorts av vården själv. Det är när vi har gått från slutenvård till öppenvård, den medicinska utvecklingen. Det som för 20 år sedan löstes med kirurgi löses i dag med mediciner i tablettform. Detta skedde långt innan riskkapitalet gjorde sin entré i sjukvården.

Till sist ska jag göra en kommentar. Lars Tunberg frågade: Hur kan ni vänsterpartister som kallar er feminister vara emot vinster i kvinnodominerad verksamhet men tillåta vinster i mansdominerad verksamhet? Låt oss då titta på riskkapitalbolagen. Hur är det med den kvinnliga representationen?

I styrelsen för Ambea, som äger Carema, sitter sex män och två kvinnor. I Attendos koncernledning sitter fem män och två kvinnor. I ledningsteamet för IK Invest i Sverige, som äger Attendo, sitter fem män och en kvinna. I Capio, som vi här inne känner mycket väl, sitter sju män.

Och Nordic Capital, som äger Capio, har ett ledningsteam i Sverige på 32 personer där alla är män.

Det har alltså inte blivit så som det stod på ett borgerligt partis valaffisch: Mer Foppatofflor i styrelserummet. Nej, det har blivit slips och kavaj, som har kommit in och bestämmer över kvinnors arbete i sjukvården. Dessutom tar dessa män ut gigantiska vinster och skattar inte för dem utan gör avancerad skatteplanering med bland annat räntesnurror. Många bolag är också i tvist med Skatteverket.

Är det den utvecklingen vi vill ha? Nej, det vill inte Vänsterpartiet. Bifall till motionen!

Anförande nr 232

Landstingsrådet **Sevefjord (V)**: Ordförande! Jag vet inte om Thord Swedenhammar lyssnade på vad Håkan sade, men jag hoppas att han gör det, för han sprider bara lögn och förtal från talarstolen. Han påstår en massa saker som inte alls stämmer. Han är totalt ideologiskt fixerad och oförmögen att lyssna på vad man säger. Han är den som har hakat upp sig på driftsformer – inte Vänsterpartiet.

Vi har försökt ta reda på hur många avtal vi har med privata utförare i Stockholms läns landsting. Jag har fått lite olika siffror, men vi kan säga att vi har ungefär 1 600. Det stora flertalet av dem är väldigt små företagare, enmansbolag och liknande. De gör en viktig insats i Stockholms läns landsting, och vi har ingenting emot att de fortsätter att arbeta.

Vår kritik riktas just mot de stora bolag som har vinst som drivkraft. Där utmärker sig särskilt riskkapitalbolagen. Vi tycker inte att de hör hemma i vård och omsorg.

Men som jag sade tidigare: Riskkapital behövs inom näringslivet för att starta nya, innovativa verksamheter, inte minst nu när vi går in i en lågkonjunktur och näringslivet faktiskt skriker efter riskkapitalbolag och riskkapital. Låt dem verka där! De hör inte hemma här. Det är vår grundläggande inställning.

Jag vet inte om Thord Swedenhammar förstår vad vi säger. Men vi kan väl upprepa det tillräckligt många gånger så att han så småningom – i stället för att stå i talarstolen och vråka ur sig en massa dumheter – börjar inleda en konstruktiv dialog.

Som sagt: Det är inte bara vi i Vänsterpartiet som tycker att detta är ett problem, utan det gör man inom alla partier, också långt inne i borgerligheten. Ja, till och med finansministern tycker att det är ett problem. Men det gör inte Thord Swedenhammar. Det tycker jag är bekymmersamt.

Jag skulle också vilja säga en sak när det gäller juridiken. I det svar på motionen som vi har fått hävdar man att det inte går att göra några inskränkningar på det sätt som vi föreslog i vår motion, att ett företag inte ska få ha någon anknytning till skatteparadis om företaget ska ha avtal med Stockholms läns landsting.

Man skriver att det är omöjligt att utestänga vissa företag på det sätt som vi föreslår i motionen. Då vill vi i Vänsterpartiet hävda att det är fel. Man kan visst göra så, och det har man också gjort. Det finns ingenting i vår grundlag, i Europakonventionen eller i EU-rätten som säger att man inte får göra denna typ av begränsningar.

Det finns exempel från Europa som vi kan ta. I upphandling av äldreomsorg i till exempel Italien, i Lombardiet, utestlöt man företag med vinstintresse. Det har prövats och godkänts av EU att man kan göra så. Något liknande har man gjort i Frankrike. SKL:s jurister tror också att man kan ha den här typen av begränsningar.

Återigen: Bifall till Vänsterpartiets motion!

Anförande nr 233

Thord Swedenhammar (M): Ordförande, fullmäktige! Till skillnad från Birgitta Sevefjord behöver jag inte anklaga min motståndare för att vara dum eller inte förstå, utan jag väljer att fokusera på de principiella argumenten. Jag tror att det räcker längre.

Det är där någonstans som frågan kvarstår. Vi har hört att vissa typer av företag anses vara acceptabla i Vänsterpartiets ögon medan andra inte är det. Låt det vara osagt – jag tänker inte recensera den inställningen. Men det jag fortfarande ställer mig frågande till är: Om man är så fixerad vid detta med driftsformer, varför enbart i välfärdsverksamheterna?

Håkan Jörnehed beskrev allsköns elände som följer i de vinstdrivande företagens spår. Då ställer jag mig bara frågan: De övriga typer av företag som jag nämnde, som också tar emot skattepengar, blir det också en kapitalöverföring från massan till fåtalet, när vi betalar det vinstdrivande städföretaget för att städa landstingets lokaler eller när vi betalar till i allra högsta grad vinstmaximerande läkemedelsföretag, på tal om att i dag kunna behandla genom tabletter? Jag tror snarare att det är just i delar av läkemedelsindustrin som en del av de innovationer som Håkan Jörnehed var inne på kan ha kommit till stånd.

Svaret på frågan återstår. Vad är det som skiljer? Vad är det som gör vissa typer av kapitalöverföring från skattebetalarna mer förkastlig än andra? Och framför allt: Var finner ni stöd för att detta skulle inverka menligt på kvaliteten i några av dessa andra verksamheter? Det är det som är poängen.

Det är inte jag som hakar upp mig på driftsformen. Jag tycker att driftsformen är tämligen irrelevant så länge vi kan säkerställa god kvalitet i servicen till våra medborgare. Det är det väsentliga. Där har vi naturligtvis fortfarande mycket att göra i form av att bli tuffare, i form av uppföljning och att formulera bättre mätbara mål.

Det finns fortfarande problem. Det är svårt att definiera kvalitet inom välfärdsverksamheter på ett fullt mätbart sätt. Det tycker jag absolut att vi ska ta en diskussion om, för det är det jag tror att väljarna är intresserade av. När de uppsöker de verksamheter som är finansierade med våra gemensamma medel vill de få valuta för pengarna, och det är det vi alla har rätt att förvänta oss.

Anförande nr 234

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Så kul att höra dig, Thord, för vi tycker väldigt olika!

När det gäller detta med läkemedelsindustrin: Tänk bara på att det i lördags var World Aids Day. Visst finns det dyra aidsläkemedel, vilket är ett problem, och att det är profit i läkemedelsindustrin. Det har du absolut rätt i.

För att ta ett annat exempel: Vi gör skillnad när det handlar om exempelvis fordonsindustri. Vi tycker att det är skillnad mellan att laga bilar och att ta hand om svårt sjuka människor.

Men vi kan, Thord, leka att du har rätt. Vi kan säga att just riskkapitalister är världens framtida utveckling och räddning, för om man inte har dem kommer det att bli katastrof. Då undrar jag varför du tycker att man ska nöja sig med en avkastning på 10–15 procent på insatt kapital?

Om det stämmer som du säger, att riskkapitalet är en nödvändighet för sjukvårdens utveckling, varför kan vi då inte leka med tanken att öka avkastningen till 30 procent? Då skulle man ju med ditt resonemang få ännu mer initiativ och bättre sjukvård. Då skulle vi kunna ha spårvagnslinjer som går med skattepengar direkt till Jersey eller andra skatteparadis. Det spelar ju inte så stor roll, eftersom de här företagen är världens räddning.

Jag tycker inte att det resonemanget håller riktigt. Därför tycker jag att vi ska bifalla motionen.

Det är en fråga som jag har funderat på. Ni borgare här i landstinget har länge pratat om skatt och har er syn när det gäller skatt. Ni har pratat om att vi ska försöka sänka skatten tioöring för tioöring. Om ni då bifaller vår motion får ni pengar till det, för nu rinner ju pengarna till Jersey eller någon annan kanalö. Då skulle ni kunna uppfylla era vallöften. Det tipset får ni från mig. Det tycker jag är mycket intressant.

Det är många som tycker att det är lite upprörande att våra skattepengar, som är avsedda för skola, vård och omsorg, rinner ut till dessa skatteparadis. Det är det som vi – med de verktyg som vi har här – försöker stoppa. Det har gått i Kalmar, och vad jag känner till fungerar det rätt bra i Kalmar, och Kalmar mår rätt bra. Så varför skulle det inte gå i Stockholms läns landsting – om man vill?

Anförande nr 235

Thomas Magnusson (V): Herr ordförande och de stackars fullmäktigeledamöter som sitter kvar i salen, medan andra äter julbord eller gör något annat! Jag tänkte kort uppehålla mig vid detta med driftsformer. Är driftsformen viktig? Uppenbarligen är den det på den andra sidan av salen, för ni har hela tiden hävdat att det privata är bättre och att grannens gräsmatta är grönare, i stället för att ta en diskussion om hur vi kan få en bättre och effektivare verksamhet i våra egna verksamheter.

Jag tycker att det syntes ganska tydligt i svaret på den motion som Socialdemokraterna hade förut. Där var man inte ens beredd att diskutera effektivisering på det sättet utan hittade diverse olika skäl för att inte vara överens.

För min del handlar det mycket om att jag är emot varje privat företag som har för avsikt att smita undan med skatten, oavsett om detta företag är stort eller litet. Vi har ett antal sådana företag som verkar i Sverige, städfirmor och andra. Jag tycker att de inte ska ha något på den här arenan att göra.

Jag tillhör den projektgrupp som jobbar med ökat företagande inom vården som Gustav Andersson leder. En av mina hållpunkter är: Om man ska finnas med på en vårdmarknad och ta del av skattemedel måste man också vara beredd på att bli kontrollerad. Jag tror att det är ganska viktigt att ha det klart för sig.

Den här typen av företagare – oavsett om de är stora eller små – ska vi inte ha att göra med, oavsett om det gäller landstinget eller någon annan offentlig verksamhet.

Motionen handlar om de riskkapitalbolag som går in för att under kort tid tjäna maximalt med pengar – det må de väl få göra om de så önskar – men i samma andetag ser till att de medlen flyttas utomlands för att undkomma beskattning i Sverige. Jag tycker inte att det är okej att man gör på det sättet.

Sedan till det värsta av allt. Att det finns företag som försöker chansa och hitta modeller kanske vi får leva med. Men i juridiken i Sverige tvistar man om detta, vad som är möjligt och vad som inte är möjligt. Då tycker jag att man ska läsa andra sidan i Vänsterpartiets yttrande i landstingsstyrelsen över motionen.

Där anges att en av SKL:s ledande jurister är mycket kritisk till hur svenska domstolar förhåller sig till den upphandlingslag som vi har. Han säger att de har en tendens att övertolka regelverket och – lyssna nu! – ”lyfter aldrig målen till EU-domstolen för vägledning”.

Jag tycker att det är tragiskt. Det är tragiskt om vi har jurister här i landet som är så insyltade i de olika bolagen att de inte ens är beredda att pröva om EU-lagstiftningen håller men ändå med ganska högt tonläge hävdar att detta inte är möjligt.

Då är vi tillbaka till ruta gå, tillbaka till om man vill eller inte vill. Vi konstaterar att ni inte vill, vilket egentligen är ganska förutsägbart. Ni tycker att det är okej att våra skattemedel hamnar någon annanstans. Det stämmer inte riktigt med den retorik som man är van vid från borgerligheten, nämligen att man ska värna varje skattekrona, vända på slantarna och se till att de gör mest effekt.

Jag tycker att det är trist. Samtidigt är det väl bara att konstatera att det är så det ser ut på allianssidan.

Med de orden, herr ordförande, yrkar jag bifall till motionen.

§ 211 Motion 2011:1 av Conny Fogelström (S) om behovet av utbyggd kollektivtrafik till Stockholm Nordost

Anförande nr 236

Conny Fogelström (S): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter eller i varje fall de ledamöter som finns kvar i salen! Jag har inget annat yrkande än det som landstingsstyrelsen föreslår, att motionen ska anses besvarad. Det är kanske inte så konstigt.

Motionen skrevs för nästan precis två år sedan, den 13 januari 2011. Vad yrkas då i motionen? Det yrkas att vi ska "uppdra till landstingsstyrelsen att verka för att den järnvägsutredning som är budgeterad och planlagd med start 2017 tidigareläggs". Andra satsen lyder "att uppdra till landstingsstyrelsen att utarbeta ett avtal med de sex kommuner som ingår i Stockholm Nordost om en gemensam förskottering av kostnaderna för ovan nämnda järnvägsutredning för att på så sätt [få] till stånd en tidigareläggning".

Det har verkligen genomförts. Utredningen pågår just nu.

Varför skrevs då den här motionen? Bakgrunden är att de här sex kommunerna i dag har ungefär 230 000 invånare. Fram till 2030 kommer det, enligt de regionplaner och visioner som finns, att bo 300 000 invånare i den här sektorn av Stockholms län.

Det är den enda del av Stockholms län som i dag inte har en kapacitetsstark, regional spårvägstrafik. Roslagsbanan finns visserligen, men den slutar vid Stockholm Östra. Nacka-Värmdö finns också med som en sådan, men där finns det långtgående planer till och med från regeringen om att bygga tunnelbana. Däremot finns det inga förslag om en utveckling för Stockholm Nordost.

Där byggs det så det knakar. Åker man i dag ut till exempelvis Täby ser man byggkranar överallt. Det byggs i Täby Centrum. Det planeras för 800 bostäder i Roslags Näsby. Vi har hela galoppfältet, med upp till 6 000 bostäder. Dessutom har vi omdaning av Arninge-Ullna-området från en sällanköpshandel till blandad bebyggelse med bostäder och dessutom ett resecentrum.

Den dubbelspårsutbyggnad för Roslagsbanan som pågår för närvarande är förstås jättebra, men den kommer endast att kunna fylla behoven hos den befolkning som bor där i dag. Den kommer inte att kunna svälja de befolkningsökningar som planeras.

Utredningen är som sagt i gång. Nordostkommunerna har gått in och förskottat pengar, och till våren får vi ett besked. Då vet vi vad som är den lämpligaste lösningen.

För egen del kan jag säga att jag tycker att det är lite knepigt att det som har diskuterats tidigare, om en förlängning av den gröna linjen från Odenplan via Hagastaden–Nya Karolinska–Solna station och upp emot Täby-Arninge, känns nedprioriterad i utredningen. Men vi får väl se vad man kommer fram till.

När detta väl är sagt måste jag fundera lite grann över själva beslutsunderlaget i det tjänsteutlåtande som vi har fått. Mig veterligt har jag aldrig någon annanstans, vare sig i riksdagen eller i kommunfullmäktige, upplevt att man använder ett tjänsteutlåtande för att bedriva politisk propaganda. I alla andra sammanhang lägger man ett politiskt papper. Det kan oppositionen göra, och det kan också majoriteten göra. Men själva beslutsunderlaget måste givetvis vara objektivt.

Det här beslutsunderlaget är långt ifrån objektivt. Här beskriver man situationen under förra mandatperioden och hur mycket eller hur lite spår som byggdes då. Det känns inte okej. Jag hoppas att vi kan slippa sådant i fortsättningen.

Sammanfattningsvis, för att inte förlänga debatten ytterligare: Motionen anses besvarad, och det är väl rimligt med tanke på det som pågår just nu.

Anförande nr 237

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (M): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Det här ärendet och behandlingen av motionen är en logisk fortsättning av det jobb som har pågått länge i regionen. Redan under tiden med den förra landshövdingen, Per Unckel, fick vi fram det länsplanarbete som vi jobbar med när det gäller fördelningen av de statliga medlen under planperioden fram till 2020-2021.

I det jobbet pekades det ut i diskussionen mellan länsstyrelsen, landshövdingen och regionens företrädare vad vi borde göra sedan. Där pekade man tydligt ut det som sker nu. Det var frågeställningen om att bygga tunnelbana till Nacka, och det var frågeställningar som vi har i just den här motionen om förstärkning av kollektivtrafiken i nordostsektorn, där man redan då pekade på en möjlighet till tunnelbana. Det har också pekats på och gjorts utredningar i fråga om idéer om att bygga ut pendeltägsförbindelsen även i den här riktningen. Det pratades också om Barkarby, Hagastaden och Spårväg Syd.

Tiden går rätt snabbt, och nu är läget att vi är i nya diskussioner mellan politiken i regionen, mellan landstinget, kommunerna och länsstyrelsen, om vad som ska hända ytterligare fem år framåt i tiden efter 2020. Då blir det, herr ordförande, logiskt att frågeställningen kring de tidigare i utblicken utpekade riktningarna, bland annat det som motionen tar upp, nämligen nordostsektorn, kommer upp på bordet.

Därför har vi lagt ett fördjupat utredningsuppdrag. Det finns samverkan med kommunerna. Jag tycker att det som motionären nämnde var intressant: Om man pratar om en tunnelbaneutbyggnad i nordostsektorn kan det vara en förlängning av röda linjen från dess slutpunkt i dag, men det behöver inte nödvändigtvis vara den enda fantasifulla lösning man kan se.

Jag skulle också i framtiden kunna tänka mig en tvärförbindelse i tunnelbanesystemet, precis som du nämnde. Det finns också i uppdraget att man ska titta på en tvärförbindelse från till att börja med Odenplan via Hagastaden och ut för att möta den röda linjen i Mörby, för att sedan fortsätta ut till nordostsektorn. Det kan vara ett mycket intressant alternativ om man diskuterar tunnelbanan.

Du beskriver också – och där är vi överens – vad som kan göras här och nu. Det handlar ju mycket om det. Om vi står här just nu i december i år kan vi titta på vad vi kan göra på ett års sikt och på fem, tio och femton års sikt. Då kommer svaret på frågan givetvis att vara olika. Det vi kan göra just nu är att förstärka den kollektivtrafik som finns, i form av busstrafik och i form av att Roslagsbanan renoveras och byggs ut. Det är vad som pågår.

I förlängningen kan vi diskutera det du har tagit upp och det jag har nämnt, vad som skulle kunna vara ett alternativ med en tunnelbanelösning. Det finns också andra alternativ som vi vill ha utredda och som är utpekade i vårt underlag för utredningen.

Utifrån det får vi gemensamt från landstingets sida – mellan politikerna här, med de kommunala företrädarna och med statens företrädare i regionen i form av landshövdingen, som har huvudansvaret för de regionala, statliga pengarna – diskutera hur vi vill se utvecklingen i nästa steg.

Vi måste snart ha ett svar på den frågan, eftersom vi är i läget att vi inom det närmaste året ska fundera gemensamt över vad som ska hända efter 2002 fram till 2025. Då kommer det att handla om andra frågeställningar än det vi har nämnt. Renovering och utbyggnad av Roslagsbanan pågår, och etapp 2 kommer att pågå. Då är vi framme vid 2017. Men vad ska hända sedan? Det är det underlaget vi behöver nu.

Jag delar motionärens syn att det kan vara olika lösningar om man diskuterar till exempel tunnelbana. Men det kan också vara andra alternativ som vi har pekat på.

Någonstans handlar det, fullmäktige, herr ordförande, åhörare, om att välja rätt typ av kollektivtrafik på rätt plats vid rätt tidpunkt.

Jag känner att jag börjar få viss vana att analysera kollektivtrafikfrågor. Då får man lära sig att det finns inte bara ett svar i varje läge och att det inte är samma svar på frågan vilken kollektivtrafik vi ska använda. Vi kommer att behöva ett bra utredningsmaterial för att i olika delar av länet komma fram till olika lösningar.

Problemet är att det inte räcker med att komma fram till vilken lösning man vill välja, herr ordförande, utan att man också måste ha pengar för att genomföra det. Där är det också lite skillnad på vilka utgångspunkter vi har. Är man i majoritet måste man ordna pengarna på riktigt. Är man i opposition kan man ha önskelistor.

Anförande nr 238

Conny Fogelström (S): Jag vill börja med ett sakfel. Christer G Wennerholm, jag och några till i trafiknämnden tog senast ett nytt inriktningsbeslut när det gäller dubbelspåret på Roslagsbanan. Det är inte 2017 som gäller utan numera 2018, och vi ska få ett beslut fram på värkanten att ta ställning till.

Jag trodde att Christer skulle klara av att hålla ett inlägg på tre minuter utan att vara spydig, men det gick förstås inte. Beträffande talet om rätt trafikslag på rätt plats vid rätt tid kan jag bara säga "NK Express", så kanske den diskussionen är färdig.

Jag är lite orolig, för vi får inte stanna vid dubbelspårsutbyggnaden av Roslagsbanan. Den är jättebra, den behövs nu, och den behövs för den befolkning som finns här i dag. Men den kommer aldrig att klara av att möta den befolkningsökning som det kommer att bli i den här delen av regionen. Vi har redan i dag trafikinfarkt på E 18, och det kommer bara att bli värre och värre. Ska vi ha något på plats 2030 måste vi ha ett beslut ganska snart. Det är därför man måste skynda på.

Anförande nr 239

Leif Gripestam (M): Herr ordförande, fullmäktige! När det gäller utvecklingen av spårbunden kollektivtrafik i nordostsektorn måste man ha flera perspektiv, och då pratar jag om tidsperspektiv. Det är nämligen två mycket olika saker.

I närtid, på kort och medellång sikt, finns det en fråga som kommer att dominera och som är oerhört viktig. Det är att se till att alla de investeringar som är planerade för Roslagsbanan genomförs. Det är helt avgörande. Det är det som gäller nu, nästa månad, nästa halvår, nästa år och två tre fyra fem år framåt i tiden.

När man nu genomför detta med Roslagsbanan på det sätt som är planerat får banan näst intill fördubblad kapacitet. Det är ganska mycket. Vi klarar alltså, påstår jag, den utveckling som vi ser framför oss ganska väl med den utvecklingen för Roslagsbanan.

Man ska inte på något sätt baissa detta, utan för det första är Roslagsbanan väldigt bra och för det andra kommer den att få näst intill fördubblad kapacitet. Det kommer att vara femminuterstrafik förbi Roslags Näsby när vi är färdiga om ett antal år.

Varför säger jag detta? Jo, det är viktigt att ha fokus på att genomföra detta nu. Det är en tuff och svår resa att genomföra den utveckling som måste ske. Det är en massa detaljplaner som ska ändras. Det är en massa människor som är emot. Det är besvärligheter med depåer. Det måste läggas beställningar på tåg. Det är en väldigt massa saker som måste genomföras. Vi ska göra ett nytt resecentrum i Arninge. Banan ska ligga intill motorvägen. Det är en väldigt massa saker.

Det är viktigt att vi genomför detta nu, för vi tar ansvar inte bara för Täby, om ni frågar mig, utan jag menar att vi i Täby tar ansvar också för Österåker och Vallentuna. Det här är deras enda möjlighet att ta sig in till Stockholm, även om man bygger tunnelbana.

Man måste ta ansvar för de två kommunerna, och det hoppas jag att vi sex kommuner gör gemensamt tillsammans med Stockholm och andra som måste ta sitt ansvar. Man kan inte strandsätta två kommuner bara därför att man inte orkar ta tag i detta och genomdriva det, utan nu måste vi ta ett gemensamt ansvar för detta.

Nu är utredningen tillsatt, och den pågår för närvarande. Vi hoppas få ett svar före sommaren, med något slags inriktning om vad som är rimligt. Då vill jag återigen prata om olika perspektiv. Vi pratar om något som kanske är klart 2032 eller någonting sådant. Vi pratar alltså om tjugo år framåt i tiden. Vi pratar inte om 2017, 2018 eller 2022 – det kommer inte att bli så. Det tar väldigt lång tid att investera så mycket pengar. Bara att bygga röd tunnelbana till Täby upp till Arninge är en investering på 15 miljarder. Och vi vet att det tar 20 år att investera 15 miljarder, även om regeringen sätter till pengarna nästa vecka.

Täby och nordostsektorn behöver komma bättre ut. Bara röd tunnelbana är inte svaret på frågan. Den går helt parallellt med Roslagsbanan. Det måste till förbindelser västerut – det är helt uppenbart. Jag påstår också att i stort sett alla har förstätt det.

Vi måste få något slags förbindelse mot Kista, Solna eller vad det kan vara. Som jämförelse: Man pratade från början om att man skulle ha grön tunnelbana och komplettera med den röda och sade att det var svaret på frågan. Nu vet vi att det är besvärligt. Då finns den variant som jag brukar kalla mörkblå linje från Odenplan via Karolinska–Solna station–Mörby–Täby Centrum till Arninge. Men man måste förstå att det är en mycket dyr investering. Vi pratar om väldigt många miljarder. Men det är en variant som skulle lösa upp knuten.

Jag vill också passa på att säga att man måste ha klart för sig en sak: Ska man göra investeringar på 15 miljarder eller ännu mer i nordostsektorn måste alla hjälpa till att bygga bostäder. Och då menar jag alla.

Anförande nr 240

Landstingsrådet Ullberg (S): Tack, Leif, för ditt klagande inlägg! Den sista passningen – till Danderyd – uppskattar vi verkligen. Men jag undrar vad dina kompisar i Folkpartiet säger när det är så klart att Moderaterna inte riktigt prioriterar en tunnelbana till Täby?

Jag förstår att du gillar mörkblå linjer. Men jag tror ändå, i likhet med Handelskammaren och många andra, att även den röda linjen har sin plats i nordostsektorn. Fast precis som Conny lyfte fram: Låt den fördjupade idéstudien arbeta med ett ordentligt, opartiskt underlag som ser på nyttan av en tunnelbaneinvestering, inte minst eftersom den också kan möjliggöra nya bostäder.

Du sade att det är dyrt med 15 miljarder. Ja, 8 miljarder i Roslagsbanan drar förstås också undan resurser från annat, precis som Conny är inne på. Den partiella dubbelspårutbyggnad som nu genomförs i etapp 1 och som inte är genomförd än är otroligt viktig för nordostsektorn.

När du pratar om att strandsätta kommuner undrar jag verkligen: På vilket sätt blir de här kommunerna strandsatta med den enorma investering som vi nu gör i etapp 1 så att det blir jämn kvartstrafik?

Anförande nr 241

Leif Gripestam (M): Det är så här: Om man – vilket enligt min uppfattning har inträffat – koncentrerar sig på att börja prata tunnelbana innan man ens har börjat lägga rälsen på Roslagsbanan mot exempelvis Österåker, då är det risk att det havererar, och då är det väldigt bekymmersamt. Det är därför jag säger att vi måste ta ansvar för alla kommuner i nordostsektorn.

Vallentuna och Österåker måste få en väl fungerande bana, väl fungerande genom Täby och Danderyd in till Stockholm. Det är det vi kommer att leva med under väldigt lång tid. Det andra är tyvärr bara önsketänkande. Det är vad jag menar med att prata om strandsatta.

Det tar som sagt lång tid. Vad jag säger är: Jag har absolut ingenting emot tunnelbanan, men jag vet en sak: Vi måste koncentrera oss på Roslagsbanan, och det är nu vi måste göra det. De som inte gör det tar inte ansvar för utvecklingen i nordostsektorn.

Anförande nr 242

Landstingsrådet Ullberg (S): För det första kan jag upplysningsvis säga att rälsen till Österåker lades för ungefär hundra år sedan. Jag har själv bott där i tio år och pendlat med Roslagsbanan nästan varje dag.

Den partiella dubbelspårsutbyggnad som nu sker i etapp 1 är inte klar än. Det vet Leif. Den kostar också en del pengar. Det vet också Leif. Vi satsar alla på Roslagsbanan. Det vet också Leif.

Sedan undrar jag vad Folkpartiet tycker om att vi som vill se en ordentlig, fördjupad idéstudie för att titta på tunnelbanans möjligheter i nordostsektorn kallas önsketänkare. Det tycker jag var ett klart besked till Täbyborna. Jag ska själv föra det vidare i alla sammanhang där jag är.

Jag beklagar att man är så trångsynt när det gäller vilken kapacitetsstark kollektivtrafik som nordostsektorn skulle behöva. Det är verkligen inte bara Roslagsbanan. Jag trodde att vi var beredda att ge idéstudien en verklig chans att studera alternativen, åtminstone till i vår.

Anförande nr 243

Leif Gripestam (M): Herr ordförande! Vad du säger är egentligen att man inte ska genomföra Roslagsbanan nu utan ska se vad som kommer i utredningen. Annars handlar det om semantik.

Det är helt uppenbart att de investeringar i Roslagsbanan som ska göras nu är livsviktiga för nordostsektorn, eftersom det andra kommer att ta väldigt lång tid.

Jag menar att Socialdemokraterna lurar. De lurar väljarna när de säger "Vi ska bygga tunnelbana", ungefär som om vi ska göra det om tre år. Det tar faktiskt, med förlov sagt, mycket längre tid. Det handlar om en bluff.

Anförande nr 244

Lars Tunberg (FP): Herr ordförande, ledamöter! Det blir spännande vilken färg tunnelbanan till Täby får. Jag tror inte att den blir mörkblå. Ljusblå eller orange skulle jag föreslå.

Stockholm växer, och vårt behov av transporter och vägar ökar. Det är helt solklart. Beträffande Nordostsektorn har vi ett åtagande som Conny är inne på, att öka med 100 000 eller något liknande. Det kommer säkert att bli så och kanske till och med bli ännu mer. Transporterna är redan i dag väldigt ansträngda.

Vi ska bygga ut Roslagsbanan. Arbetet är igångsatt och kommer säkert att ske. Men till skillnad från vad Leif säger tror jag att vi behöver mycket mer. Folkpartiet står för en utbyggnad av tunnelbanan till Täby och Arninge. Det tror jag absolut är nödvändigt. Även om det tar lång tid: Om man vill se en ek får man plantera ett ekollon redan i dag.

Anförande nr 245

Conny Fogelström (S): Herr ordförande! Jag och Leif Gripestam pratar ganska ofta om de här frågorna på hemmaplan. Men jag tror att ingen invånare i nordostsektorn vinner på att man ägnar sig åt något slags pajkastning i landstingsfullmäktiges talarstol. Den här frågan är alltför viktig och alldeles för seriös för att man ska hålla på så.

Vi måste egentligen veta två saker. Dubbelspår på Roslagsbanan ligger fast. Det finns en majoritet i landstinget för det, och det kommer att rulla på. Det är bra, men det kommer bara att kunna fylla det behov som finns nu, med den befolkning som bor där nu.

Som jag sade i mitt tidigare inlägg kommer vi att öka med 70 000 nya invånare. Vad är alternativet för dem? Att åka bil? Knappast! Det måste till något mer.

Jag delar Leifs uppfattning att om man bara bygger ut röda linjen löser det inte de problem som finns i dag, för den går egentligen parallellt med Roslagsbanan, utan det måste vara någon form av västlig förbindelse via Solna–Hagastaden–Nya Karolinska in till Odenplan.

Det finns en SL-utredning som tjänstemän har lagt fram som är jättebra. Men av någon anledning har den gömts undan i någon byrålåda, eftersom det finns vissa inflytelserika människor som tycker att andra trafikslag är bättre.

Vi måste också veta: Ska vi ha en chans att få någon form av statlig finansiering till kommande tunnelbana, pendeltåg eller vad det blir, för det återstår att se, måste vi landa nu. Vi måste tillsammans – för Stockholmsregionens räkning – påverka regeringen så att vi får med medel för den här investeringen i nästa länsplan, som löper från 2022 och framåt

Men vi kommer inte att få en enda krona i sådan länsplan om vi står här och tjabblar om vad som är viktigt och vad som inte är viktigt. Det behövs både och. Det gäller att vi förstår det.

Anförande nr 246

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (M): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Debatten börjar bli riktigt intressant. Vi behöver både och, säger Conny Fogelström. Ja, men det är ju det som är beskedet.

Fast så brukar det inte låta. Precis som Leif tidigare påpekade brukar det låta: Nej, vi gör inte det vi ska göra nu, utan vi gör det som kommer om tio femton år i stället. Problemet är att de som hade kunnat ta ansvar för att det hade sett ut på det sättet inte har tagit de besluten före oss. Precis det jag beskrev är ju vad som har hänt.

Vi har gemensamt tagit fram en beskrivning av vad vi vill göra nu – och det är det vi håller på med – och vad vi skulle vilja göra efter 2020. Där finns Nacka, och där finns nordostsektorn. Nu finns utredningsuppdragen, och underlaget är på väg fram.

Det var ett väldigt bra besked du gav till oss om att vi behöver både och. Då kanske vi kan rädda debatten från att vi inte ska göra något nu utan det kommer en tunnelbana runt hörnet. Tunnelbanan kommer, men den är inte runt hörnet, mina vänner.

Anförande nr 247

Conny Fogelström (S): Christer! Nu blir du lite löjlig och oseriös, vill jag påstå. Den här motionen skrev jag för två år sedan. Då fanns det ingen utredning, och det fanns ingen medfinansiering från nordostkommunerna. Nu finns både och. Det kanske delvis beror på att man har pratat ihop sig över partigränserna.

Du sade för inte alltför länge sedan att tunnelbanan var färdigbyggd. Men nu har det hänt lite saker. Nu har du bejakat tunnelbana till Nacka, och nu står du till och med och säger att det kanske kan bli tunnelbana till Täby.

Kom inte och tramsa! Det här är för seriöst och viktigt för att man ska hålla på så.

Anförande nr 248

Leif Gripestam (M): Herr ordförande! Jag vill faktiskt reda ut detta med tidshorisonterna en gång till, för det kändes inte riktigt som det fungerade.

Jag var på ett möte med trafiknämnden i våras. Jag tror att det var på senvåren. Då redovisades en utredning som var gjord för Nacka-Värmdö. Jag tror att flera andra var med på det mötet också.

Man konstaterade att om det fanns pengar avsatta – antingen 11 miljarder eller 18 ½ miljarder, som det skulle kosta med fyra stationer, beroende på vilken modell det gällde – skulle tunnelbanan, med projekteringstid och allt annat som man räknar med, kunna öppnas för trafik mellan 2027 och 2032. Det var beskedet på trafiknämndens möte.

Det gällde fyra stationer till Nacka. Det säger någonting om tidsaspekterna i att bygga spårbunden kollektivtrafik. Man kan tycka illa om det, men det var fakta på det mötet. Det är inte något som jag hittar på här, utan det är fakta.

Det säger ganska mycket att man först bygger en massa bostäder och sedan efteråt kommer på att man ska bygga kollektivtrafik, vilket vi lider av sedan 50 år tillbaka i Stockholmsregionen.

Det är därför jag är så angelägen om att man nu ska ta ansvar för de investeringar som är beslutade och se till att de genomförs. Det är faktiskt en lång resa att genomföra alla dessa projekt i nordostsektorn så snabbt det går. Det måste även Folkpartiet ta ansvar för. Hela Alliansen ska ta ansvar för det i Täby – och för den delen alla andra kommuner i nordostsektorn.

Om man hoppar över ett steg och säger "Det är väl bra om man genomför det där, men nu ska vi bygga tunnelbana", då sänder det signaler till omvärlden som gör att vissa saker kanske går i stå. Det är faktiskt det som har inträffat när man har ägnat för mycket tid åt att vara populist.

Därför säger jag att vi har ett gemensamt ansvar. Jag är helt enig med Conny om att vi är helt överens – som jag uppfattar det i alla fall – om att det nu gäller att vi alla gör allt vad vi kan för att genomföra alla de processer som återstår för att genomföra Roslagsbanans utveckling med dubbelspår, nya tåg, depå, högre hastighet och allt detta. Det är det vi kommer att kunna få levererat i närtid.

Sedan är jag helt öppen för att vi självklart måste komma västerut framför allt med annan spårbunden kollektivtrafik. Det är ingen som har någon annan åsikt, såvitt jag vet. Däremot försöker vissa partier luras med tidsaspekterna, och det tycker jag är ganska allvarligt.

Anförande nr 249

Landstingsrådet Ullberg (S): Herr ordförande! Jag tycker också att detta är en otroligt viktig fråga. Det får inte råda några som helst oklarheter när det gäller Roslagsbanan: den finns, den är viktig, och vi satsar nu i brett samförstånd på Roslagsbanan. Det behöver kanske redas ut för vissa, fast jag inte trodde det. Men då är det jättebra att det har blivit tydligt.

Den satsning som nu sker för att få jämn kvartstrafik är inte klar. Den är klar om några år. Jag tror att den är jätteviktig, och den innebär en kraftig kapacitetshöjning.

I Leifs första inlägg tog han upp de bekymmer vi står inför om vi vill gå vidare med den så kallade etapp 2 för att få jämn tiominuterstrafik. Det handlar om att man inte har något samråd med Danderyds kommun – men ni har ju ingen samsyn inom Alliansen heller för den delen. Man har inte löst bullerfrågan på ett tillfredsställande sätt. Vi har inte löst depåfrågan på ett tillfredsställande sätt. Vi har många bekymmer.

Det finns plus och minus med den så kallade etapp 2. I tjänstemännens förslag till slutgiltig budget för trafiknämnden pekade de på att etapp 2 inte ryms i er budget. Då lade ni ett papper vid sittande bord i trafiknämnden och sade: Vi vill ha den ändå. Det är alltid bra med en viljeinriktning, men det är också bra när viljan följs av en ekonomi.

Vi får väl återkomma till diskussionen om etapp 2. Men den handlar om något annat än det som nu sker, som är otroligt viktigt, eftersom Roslagsbanan finns och är viktig och vi satsar på den för att få jämn kvartstrafik.

När det gäller tunnelbanan: Jämförelsen med Nacka är mycket relevant. Där har vi både vilja och samsyn och ska skaffa fram pengarna och börja plantera eken nu. Där ser vi att om vi exempelvis har ett antal miljarder, konverterar Saltsjöbanan till spårvagnsstandard och knyter ihop den i ett spårvagnsnet, då drar vi undan resurser från tunnelbaneutbyggnaden till spårvagn. Det vill vi inte, utan vi vill satsa på tunnelbana till Nacka.

På samma sätt måste man se andra lokalbaneinvesteringar, som till exempel skulle kunna vara i nordostsektorn. Man måste se helheten. Det har Conny mycket förtjänstfullt beskrivit.

Låt den fördjupade idéstudien ange ett alternativ, om det är grön, röd, orange eller mörkblå, om det är tvärbanor, tunnelbana eller en utbyggnad av Roslagsbanan. Jag tror inte heller där att ni hade rätt när ni i strid med vad tjänstemännen pekade ut som relevanta utbyggnader pekade in Roslagsbanans förlängning till Rimbo och Norrtälje. Jag tror att det fanns en anledning till att tjänstemännen inte specifikt pekade ut den när de väldigt brett angav vilka linjedragningar som skulle studeras vidare.

Jag tror helt enkelt att ni låter det gå lite för mycket lokalpolitik i de här frågorna i stället för att se till samhällsnytta, samhällsekonomi, resandeunderlag och koppling till bostadsbyggande.

Avslutningsvis: Leif Gripestam sade att om man säger "Nu ska vi bygga ut tunnelbanan", då sänder man en signal. Ja, den signalen vet jag att byggherrarna i Täby, ute på galoppfältet, längtar efter att få höra. Så om det är en signal att säga "Låt oss se om vi ska bygga tunnelbana till Täby" – även om den givetvis inte blir byggd i morgon men att vi har som gemensam ambition att kanske göra det på sikt – då vill jag bara säga: Låt oss sända den signalen!

Anförande nr 250

Leif Gripestam (M): Jag ska inte förlänga debatten så mycket, men jag måste ändå säga en sak.

Signalverkan är väldigt viktig. Om vi först koncentrerar oss på att från och med nu och ett antal år framåt leverera Roslagsbanan i dess helhet, enligt min uppfattning, får vi – precis som du var inne på, och där är vi helt överens – förhoppningsvis ett besked om åtminstone riktningen, för jag tror inte att vi får ett så klart besked i en sådan här utredning. Däremot får vi ett slags indikation på vad som är vettigast ur ett ekonomiskt perspektiv och ur ett reseperspektiv som vi kan gå vidare med beträffande vad som är framtiden en bit in på 2020-talet.

Men återigen – och det är viktigt: Det ena är nu, och det andra är inte nu utan sedan.

Jag är faktiskt inte mannen som kan stå här och säga exakt vad det blir, för jag har inte sett utredningen. Alla är överens om att utredningen behövs som underlag, men åtminstone två går händelserna i förväg och säger att vi ska bygga tunnelbana oavsett vad man säger i utredningen. Det är väl det som är problemet. Det är lite för mycket populism i frågan.

§ 212 Motion 2012:5 av Håkan Jörnehed m.fl. (V) om att införa karantänsregler för höga tjänstemän som byter arbetsgivare från Stockholms läns landsting till konkurrerande privat verksamhet

Anförande nr 251

Håkan Jörnehed (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Denna motion handlar om att utreda om man inte ska införa karantänsregler för landstingets högsta chefer, som lämnar det offentligt drivna landstinget för att i stället börja arbeta i den privata sektorn med liknande arbetsuppgifter inom samma intresseområden som de har haft här i landstinget.

Det förslag som motionen tar upp är en konsekvens av den borgerliga politik som nu har förts i flera år. Vi har i dag en kommersialiserad, konstruerad sjukvårdsmarknad, där de privata sjukvårdsentreprenörerna står för 40 procent av all sjukvårdsproduktion mot landstingets 60 procent. Inom trafiken finns i dag ingen trafik alls i egen regi.

Den utvecklingen finns det absolut synpunkter på, men det handlar inte den här motionen om, utan den pekar på en uppkommen situation på grund av denna utveckling och vill hantera den.

De här privatiseringarna, ökad offentlig upphandling, nya aktörer och lobbyorganisationernas ökade roll är några tydliga trender. På grund av utvecklingen har det, menar jag, uppstått olika former av gränsområden mellan privat och offentlig verksamhet.

Det finns flera skäl till att problemen vid övergång från offentlig till privat sektor bör tas på allvar och uppmärksammas.

En situation är när en hög chef fortfarande är verksam inom landstinget. Det kan finnas en risk för att denna befattningshavare frestas att ta ovidkommande hänsyn i sitt beslutsfattande mot löfte om välbetald anställning framöver hos en privat arbetsgivare. Risken finns att det i sin tur leder till att vissa företag gynnas framför andra, till exempel i offentlig upphandling.

Stockholms läns landsting gör väldigt stora upphandlingar med stora ekonomiska vinster för dem som vinner anbudet. I upphandlingen av byggandet av NKS och S:t Görans sjukhus och i alla stora upphandlingar inom trafiken kan den här risken finnas, och det är bättre att föregå än att föregås.

En annan risk som jag ser gäller när högt uppsatta tjänstemän eller chefer har lämnat det offentliga. Känslig information och kunskap från den tidigare arbetsgivaren kan då utnyttjas på ett sätt som gör att konkurrensen sätts ur spel eller på annat sätt som står i strid med det allmännas intresse.

Den tidigare offentligt anställda kan också ha privilegierad tillgång till tidigare arbetskamrater och nätverk. Genom att utnyttja dessa kontakter kan en person som till exempel övergår till att bli lobbyist ha tillgång till maktpåtryckning som inte är tillgänglig för andra.

Detta riskerar att det allmänna på olika sätt lider ekonomisk skada. Det kan också leda till att opartiskheten i olika beslut ifrågasätts.

En inspiration till motionen är ett förslag som ESO har lagt fram i en rapport. ESO är en expertgrupp för studier i offentlig ekonomi och en självständig tankesmedja under Finansdepartementet. Deras rapport tar sin utgångspunkt i när ett statsråd, en statssekreterare eller en generaldirektör går från staten direkt till näringslivet.

De exemplifierar bland annat med när några tidigare statssekreterare vid Socialdepartementet har anställts av läkemedelsindustrin, när tjänstemän inom finansmarknadsområdet har tagit nya uppdrag inom finanssektorn och när höga militärer har gått till försvarsindustrin – listan kan göras lång.

ESO pekar på att Sverige i dag helt saknar regler för situationer när politiker och höga tjänstemän i staten övergår till privata sektorer.

ESO föreslog då bland annat en ettårig karantän för statsråd, statssekreterare och generaldirektörer. Jag menar att Sveriges största landsting borde fundera i liknande banor.

Ni i den borgerliga Alliansen talar ofta om att vi ska inspireras och ta efter det privata näringslivet. Om vi därför gör en jämförelse med den privata sektorn kan vi se att det där inom många områden råder restriktioner vid övergångar för att undvika ekonomisk skada eller förtroendeskada. Jag menar: Låt oss inspireras av näringslivets karantänsregler. Därför yrkar jag bifall till förslaget att vi ska utreda den här frågan!

Anförande nr 252

Landstingsrådet **Starbrink** (FP): Ordförande, fullmäktige och Håkan! Håkan har väckt en motion som jag tycker är intressant. Den tar upp intressanta frågor, nämligen frågan om vilka regelverk som ska gälla för våra medarbetare. Utgångspunkten är att vi kanske borde införa karantänsregler för höga chefer.

Jag tänker delge er några av mina reflexioner över de här frågorna. För det första ska vi inte glömma bort att det handlar om individer, om våra medarbetare, och karantänsregler är ju ett sätt att inskränka arbetstagarnas – i det här fallet höga chefer i vår organisation – frihet att byta arbete. Sådana regleringar bör förstås vara väl motiverade. Det är på den punkten som jag tycker att det brister lite i det förslag som Håkan Jörnehed har framlagt.

I mitt liberala perspektiv är det bra om vi har en arbetsmarknad med stor flexibilitet utan onödiga regleringar. Jag är medveten om den diskussion som förs på nationell nivå och som handlar om framför allt ministrar, statssekreterare och generaldirektörer, men jag tycker inte att det är helt applicerbart i vår verksamhet.

Det är ju så att vi har en offentlighetsprincip. Vi har en princip som säger att det mesta ska vara öppet och tillgängligt för alla. Det är en princip som jag tycker är viktig och som vi ska argumentera för och värna. Det finns en del saker som är sekretessbelagda, och det är ju de där hemlisarna som vi vill behålla inom vår egentligen organisation. De sekretessreglerna gäller ju oavsett vad som sker. Om man säger upp sig från sitt arbete så omfattas man fortfarande av de reglerna.

Jag tycker att Håkans förslag går i en riktning mot mindre öppenhet. Jag tycker att vi ska satsa på att de handlingar som vi har ska vara så öppna som vi kan, naturligtvis med de restriktioner som du själv berörde och som handlar om upphandlingar och annat. Det vi talar om där är för övrigt kriminella handlingar, att man skulle bryta mot upphandlingslagar och

så vidare. Det ska naturligtvis hanteras i särskild ordning, och det finns det ett helt rättssystem för. Det löser vi inte genom att ha karantänsregler. Vi ska satsa på offentlighetsprincipen och starkt hävda den, tycker jag.

Det finns ett sätt att hantera det här praktiskt. Vad gör man om en hög chef, en sjukhusdirektör till exempel, säger upp sig? Vad kan man göra? Då kan man naturligtvis säga till den chefen: Okej, vi respekterar ditt beslut. Vi tycker att det är tråkigt, men vi förstår att det är dags för dig att gå vidare. Då sätter vi dig på andra arbetsuppgifter, om vi bedömer att det är i ett läge då känsliga uppgifter ska hanteras till exempel. Så hanterar man de frågorna.

Det pris som man får betala för att införa karantänsregler är naturligtvis att vi själva kan få problem med rekrytering av chefer på den här nivån. Det är något som man måste beakta i det här sammanhanget. Om vi som en mycket stor aktör inom vår sfär skulle införa sådana här regler så kan vi vara säkra på att flera andra skulle följa efter. Då sitter vi i ett läge då vi själva vill rekrytera höga chefer, kanske från andra sjukhus i landet, som sitter fast i olika karantänsregler. Vi vet ju alla om att det faktiskt är ganska få människor som klarar av att leda de stora verksamheter som sjukhus är.

Jag tycker att man kan vrida och vända på de här frågorna, men min slutsats är i alla fall och jag inte känner något behov av att införa karantänsregler i dag, men jag känner behov av att hålla frågan om offentlighetsprincipen och öppenheten mycket levande i vår organisation och gå i den riktningen att så mycket som möjligt ska vara öppet. Då spelar karantänsreglerna allt mindre roll. När det gäller hemlisar som vi håller på med vid till exempel upphandlingar så finns det särskilda regelverk som vi verkligen ska hävda.

Anförande nr 253

Hans Lindqvist (C): Ordförande, ledamöter! Det här är ingen oviktig fråga som diskuteras på nationell nivå. Den diskuteras i europeiska sammanhang, och den diskuteras på andra håll också. Det är alltså bra att frågan tas upp här.

Det är dock lite skillnad mellan staten – det som Håkan Jörnehed beskrev i inledningen – och vår verksamhet. Anna beskrev det hela bra. Fri arbetsmarknad är någonting som vi verkligen slår vakt om, det tror jag att till och med att Vänsterpartiet gör. Det är någonting positivt. Det är bra med rörlighet från näringsliv till offentlig verksamhet och tvärtom, från offentlig verksamhet till näringsliv.

Det finns konkurrensklausuler som man kan ta till. De är vanligast på den privata marknaden, förstås. De är dock ganska ovanliga numera, som jag har förstätt saken i alla fall.

I den offentliga sektorn har vi yttrandefrihet och meddelarfrihet. Det är inte lika enkelt att säga att någon inte får göra det eller det i en sorts karantänsregelsystem för oss som ansvarar för offentlig verksamhet. Det ska vara öppet, och vi vill att det ska vara öppet. Det är väldigt angeläget att vi inte riskerar den processen.

Det finns också sekretessregler. Det finns sekretessregler i offentlighetslagstiftningen och det finns krav som man kan ställa på den som jobbar: Det här får man inte förmedla, det här får man inte tala om, det här ska vi hålla hemligt, för det har ett intresse för oss i landstinget att se till att det blir så. Detta system ska man naturligtvis kunna använda. Jag vet inte om vi gör det över huvud taget, men det ska kunna användas även i framtiden, tycker jag, kanske vidare än nu.

Det finns redan i dag möjlighet att begränsa informationen, säger Anna, och det gör det naturligtvis. Vi kan flytta på personer, vi kan flytta på uppgifter för personer och vi kan använda sekretessreglerna. Det är de tre möjligheter som man har att använda för att undvika att någon använder sig av det som man har lärt sig på landstinget inom en verksamhet i näringslivet till exempel. Vi i Centern och i Alliansen tycker att det i dag finns tillräckliga möjligheter, om man använder de metoderna, att skydda landstingets intressen.

Risken med karantänsregler – det här är mina personliga åsikter – är ju att de kan leda till ökad inskränkthet. Om Stockholms läns landsting som Sveriges näst största politiska församling skulle ta till sådana så är jag ganska säker på att vi kommer att få efterföljare.

Vi riskerar att få ett mer slutet samhälle och mindre offentlighet. Jag tror att inte ens Vänsterpartiet vill ha det. Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 254

Håkan Jörnehed (V): Ordförande! Nu är det så att vi ska fatta beslut om att-satsen och det är att utreda om man ska ha karantänsregler. Ett sätt att hantera situationen skulle ju kunna vara, i den situation som Anna nämner, alltså då någon som till exempel varit hälso- och sjukvårdsdirektör här i Stockholms läns landsting aviserar att man ska börja jobba hos Capiro om tre månader, att personen får byta arbetsuppgifter. Det kan vara det som är lösningen för oss i det läget, som du säger.

Precis som vi skriver i vår motion så var det så att en vd för Danderyds sjukhus gick direkt till en hög befattning på en stor privat vårdkoncern. Denna vd hade goda kunskaper om landstinget, vilket antagligen var en viktig merit eftersom den privata vårdkoncernen senare var med och lade anbud i den prestigefyllda upphandlingen av S:t Görans sjukhus. Jag vet att tidigare kolleger blev rätt så upprörda över att den här personen jobbade kvar som vd för Danderyds sjukhus och inte fick nya arbetsuppgifter under uppsägningstiden.

Jag skulle vilja beröra en aspekt till, som jag tycker är lite spännande i de här frågeställningarna. Det är ju så att landstinget inte bara alltid konkurrerar med privata företag. Stockholms läns landstings sjukvårdsproduktion konkurrerar ibland också när det gäller beslut om rikssjukvård. I sådana fall är det viktigt, tycker jag, att man inte bara slutar sin tjänst här i landstinget och går över till exempelvis ett annat landsting som på så sätt köper över strategiska personer, sjukvårdspersonal. Det kan få till konsekvens att Stockholm hamnar i ett sämre läge inför beslut om rikssjukvården. Det var ju ett sådant fall när det gällde just barnkirurgin.

Jag tycker alltså att vi bör studera den här frågeställningen.

Någonting som varken Hans eller Anna berörde nu, men som diskuterades när den här motionen diskuterades i produktionsutskottet var att om det här motionsförslaget skulle bifallas så skulle det bli så väldigt dyrt för landstinget. Landstinget ska alltså då betala de här karantänsreglernas konsekvenser. Men, precis som jag sade tidigare, så kan vi ställa de kostnaderna mot kostnaderna för politikerpensionerna som jag har talat om tidigare.

Anna, jag håller med dig om att landstinget ska vara så öppet och transparent som möjligt, och det är ett argument som jag absolut håller med om. Men jag tycker ändå att det som ESO har tagit fram och funderat på är något som vi i alla fall ska ta på allvar. Jag tycker att fullmäktige ska bifalla den här motionen.

Anförande nr 255

Landstingsrådet Starbrink (FP): Håkan, jag förstår att du vill att din motion ska bifallas, men tyvärr kan jag inte tillmötesgå dig på den punkten. Jag tycker att förvaltningen ger en väldigt bra beskrivning av förhållandena. Jag tycker nog att det kan vara den utredning som du efterfrågar.

När det gäller frågan om möjligheterna att fatta besluta om att till exempel en vd i något av våra bolag inte ska verka som vd under uppsägningstiden, så är det ansvaret styrelsernas. Den möjligheten finns redan i dag, och den fanns också när Danderyds sjukhus vd skulle sluta. Då valde styrelsen att fatta ett annat beslut. Jag tror att det är riskabelt att alltför mycket sätta på pränt exakt hur det ska gå till, för varje enskild situation behöver hanteras utifrån sina unika förutsättningar.

Jag tror att vi kan ha, och jag har i alla fall, förtroende för att styrelserna tar den här frågan på stort allvar. Vi har också möjlighet att föra dialog om detta.

När det gäller ESO-rapporten, som du hänvisar till, så är det så att jag också har tagit del av den. De är också tydliga i rapporten med att man ska vara försiktig med restriktioner. De måste gälla bara väldigt speciella tjänster. När du börjar tala om att andra landsting köper över personal så tycker jag att vi är ute på hal is. Det började med att du inte ville att någon riskkapitalist skulle ta över vår personal, eller något privat företag. nu plötsligt gäller det alla Sveriges landsting. Då är man inne på en farlig väg.

Anförande nr 256

Håkan Jörnehed (V): Anna, jag pratar just om det tillfälle då en hög chef lämnade vårt landsting och gick till Uppsala. Det kanske inte du tyckte var ett problem, men jag vet att dina Allianskolleger tyckte att det var ett problem, för en informell delegation härifrån reste nämligen och pratade om saken.

Det är väl bra att vi är så här öppna och transparanta som du efterlyser, för man tyckte att det var ett problem att det blev olika konkurrensfördelar när det gäller rikssjukvården.

Anförande nr 257

Landstingsrådet Starbrink (FP): Faktum är, Håkan, att jag tycker att det blir problem att en mängd medarbetare byter jobb. Det är jättebesvärligt att man flyttar hit och dit, men jag tycker att det är en fördel att vi också kan rekrytera kompetenta medarbetare från andra håll i landet.

Om vi bygger upp en massa restriktioner på, som jag tycker, ganska lösa grunder så kommer andra att göra det också. Det kommer att bli mycket svårare för oss att hitta rätt bemanning i framtiden i sådant fall.

Det sätt som vi ska använda oss av för att få kompetenta medarbetare att fortsätta att arbeta i landstinget är ju att sträva efter att vara en attraktiv arbetsgivare. För övrigt tycker också de flesta medarbetarna att vi är det.

§ 213 Motion 2009:23 av Lena-Maj Anding m.fl. (MP) om avvecklingen av Säbyholm och Berga naturbruksgymnasier

Anförande nr 258

Vivianne Gunnarsson (MP): Ordförande! Den här motionen har legat obehandlad väldigt länge, tre och ett halvt år, sedan juni 2009. Det har varit ganska svårt att se om den verkligen är besvarad eller inte, tycker jag, eftersom svaret är tämligen kortfattat och inte berör så mycket av det som motionen egentligen handlar om.

Vi väckte den här motionen eftersom det var fara för att båda naturbruksgymnasierna skulle läggas ned eller eventuellt säljas, för tre och ett halvt år sedan. Vi tycker att det är jätteviktigt att bevara båda naturbruksgymnasierna som gymnasier, men också att bevara själva fastigheterna eftersom de ligger i väldigt natursköna områden. Det handlar också väldigt mycket om att bevara den här typen av lärosäten.

När det så gäller verksamheten så har Berga överlevt, men när det gäller den andra verksamheten så överläts den efter bara några månader till ABF i Sollentuna. Tydligt har de också nu upphört med den verksamhet som de bedrev där, och det hela gick till en försäljning i Locum.

Det som jag tycker är konstigt i ärendet och där svaren verkar mer förvirrande än klargörande är ju att den här motionen aldrig har varit i Locum. Svaret handlar i princip bara om Berga och att man redan från början hade synen att Säbyholm kanske inte skulle behållas.

Så uppfattar jag i alla fall saken. Svaret handlar även om att man från majoritetens sida säger att de av motionären framförda utvecklingsmöjligheterna kommer att vägas in i den fortsatta hanteringen av Berga, och det kan man ju tycka är bra. Men vad hände egentligen med Säbyholm? Det är något som jag funderar över eftersom det inte finns någonting i ärendet som handlar om en försäljning.

Vi förstår ju att vi inte kommer att få igenom någonting annat än det som har skrivits här. Utifrån den ståndpunkten för väl den här motionsbehandlingen bli som den blir, men vi kan inte se att den kan anses besvarad för den är inte besvarad.

Anförande nr 259

Landstingsrådet N y m a n (KD): Herr ordförande! Jag börjar med att yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag i ärendet!

Alldeles oavsett vad man tycker om svaret så är motionen besvarad. Det är själva idén med motioner, att de ska besvaras. Man kan bifalla, man kan avslå och man kan anse den besvarad med hänvisning till vad som är aktuellt.

Jag beklagar att motionen har blivit liggande väldigt länge. Det är många gånger ett problem att motioner blir liggande, och det är ingen nyhet för den här mandatperioden, det har förekommit tidigare.

Dessutom är det så att motionen prövas genom sina att-satser. Det är ju dem som vi ska ta ställning till, inte texten som tillförs. Att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att placera lämpliga utbildningar vid de här naturbruksgymnasierna är inte riktigt passande i sammanhanget, fungerar inte att bara lägga ut utbildning på det sättet. Det är välbekant, och det har också fattats beslut här om just Säbyholm, som inte är aktuellt för landstingsägande längre.

Det är inte fullmäktige som ger direktiv i det här sammanhanget. Landstingsstyrelsen är enligt vårt reglemente skolstyrelse. Nu har vi en skola kvar, och det är Berga naturbruksgymnasium som vi har ansvar för – dessbättre, kan jag säga,

Det är ett naturbruksgymnasium som, jämfört med alla andra i landet, just nu är det som är mest attraktivt från elevsynpunkt. Antalet sökande till skolan ökar, till skillnad från vad som gäller praktiskt taget alla andra motsvarande skolor i hela landet. Betygssättningen från eleverna ligger på en nivå som gör att vi ska känna oss riktigt nöjda.

Jag hoppas att vi kan skriva lite mer om detta när vi så småningom gör bokslut, men det är en sak att uppmärksamma i det här sammanhanget.

Det har inte, så vitt jag vet, delats ut något försäljningsuppdrag till Locum i den här frågan avseende Säbyholm. När det gäller Berga så kommer vi att återkomma, kan jag lova, antingen här eller om det ryms inom landstingsstyrelsens egen beslutandemakt. Vi har en ladugård där, det är ett naturbruksgymnasium. Det finns alltså kor och andra djur där, men i synnerhet ladugården för nötkreaturen går inte att reparera längre, det behöver byggas nytt. Det handlar om så små beloppsnivåer att vi knappast tar upp dem i fullmäktige.

Skolan fungerar alldeles utomordentligt. Jag tycker att det är ett alldeles adekvat och helt korrekt svar som givits på den här motionen. Jag beklagar igen att svaret kom väldigt sent. Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 260

Vivianne Gunnarsson (MP): Jag måste säga att jag verkligen ställer mig undrande till det som du säger, att det inte har lagts ut något försäljningsuppdrag beträffande Säbyholm eftersom jag har det särskilda uttalande här som vi lade när det försäljningsuppdraget kom upp i Locum. Jag förstår faktiskt ingenting av detta, måste jag säga.

Hela ditt svar handlade om Berga. Min fråga till dig handlade om just Säbyholm, så jag förstod inget av det heller.

Anförande nr 261

Landstingsrådet Stig Nymån (KD): När motionen så småningom kom till landstingsstyrelsen så fanns inte Säbyholm i landstingets ägo. Skulle vi ha lagt uppdragsutbildningar där så hade de fått vara med och tävla i en upphandling.

Motionen blev inaktuell för att den var sent hanterad.

Om vi inte har svarat tillräckligt tydligt så må det vara så, men jag tror att fantasin räcker för att se vad som avses med detta.

Säbyholm såldes till ABF Sollentuna. De hade ambitioner för detta, om att fortsätta driften på plats och bestämde så småningom att flytta därifrån. Om antalet sökande elever inte ger grund för fortsatt utbildning så måste de vara fria att bestämma om sin egen verksamhet utan att vi lägger oss i det.

Vi kan i och för sig beklaga att det bara finns ett naturbruksgymnasium i offentlig ägo genom landstinget, men det fungerar ju desto bättre.

Anförande nr 262

Vivianne Gunnarsson (MP): Enligt ärendet fattades det beslut i landstingsstyrelsens den 13 november. Det var uppe i Locum den 22 november, vilket ju innebär att försäljningen genomfördes efter landstingsstyrelsens beslut.

Anförande nr 263

Landstingsrådet Broberg (M): Jag tänkte att jag skulle försöka reda ut lite kring det här med Säbyholm. Den här motionen handlar om är ju, som Stig alldeles korrekt säger, verksamheten. Eftersom motionen tyvärr, vilket verkligen är beklagligt, har blivit liggande så länge så har det blivit på det sättet att när motionen sedan besvarades så hade landstinget inte någon verksamhet i form av ett naturbruksgymnasium längre. Det var ABF Sollentuna som tagit över verksamheten.

Vad som sedan hände var att ABF Sollentuna sade upp lokalerna som de hade på Säbyholm, och landstinget stod därmed med tomma lokaler. I det sammanhanget fattade vi beslut om att klassa om den här fastigheten till en marknadsfastighet, vilket skedde i Locums styrelse redan under våren. Det var faktiskt en enig styrelse i Locum som fattade det beslutet. Detta bekräftades senare i samband med budgetbehandlingen i landstingsfullmäktige.

Förrförra veckan gick vi alltså vidare och fattade beslut om att ge vd i uppdrag att försälja fastigheten Säbyholm.

Det handlar om fastigheten Säbyholm. Det är ABF Sollentuna som har haft hand om den och som senare har sagt upp verksamheten där.

Anförande nr 264

Veera Jokirinne (MP): Det var ju bra att vi fick lite mer förtydligande än det svar som gavs tidigare.

Jag sitter också i fastighetsförvaltningsbolaget. Det som man kan konstatera är ju att själva processen och så vidare har varit bra. Men det som inte riktigt har tagits hänsyn till i motionen är ju att man bad att Locum också skulle titta på frågan, vilket Locum inte har gjort, enligt handlingarna.

Detta är lite beklagligt eftersom det kanske skulle ha blivit en annan utgång av hela ärendet om så varit fallet.

MP har lagt ett särskilt uttalande där vi säger att vi hoppas att en del av marken skulle staten kunna få ta del av.

Det är utmärkt att Berga går mycket bra. Det är synd att vi inte hör så mycket om det. Det är något att ta till sig, för vi vet att fastigheten finns där och att det bedrivs verksamhet men det talas egentligen inte så mycket om det. Det vore väldigt bra om det blev så.

Anförande nr 265

Vivianne Gunnarsson (MP): Jag vill bara avsluta den här debatten med att säga att vi tycker att det är väldigt sorgligt att vi inte kan bedriva naturbruksutbildning, för det hade vi i Miljöpartiet verkligen önskat att vi hade kunnat göra. Därför är det sorgligt, men vi accepterar faktum.

Däremot kan jag inte tycka att det är så väldigt kul att få höra att motionen ska anses besvarad, fått avslag eller bifall. Efter tjugofem–trettio år som politiker så vet jag att det är det tre alternativen som finns.

Det jag påpekade i början var faktiskt att detta inte är ett besvarande – men vi accepterar faktum.

*Avslutning***Anförande nr 266**

Ordföranden: Mina vänner ledamöter! Jag vill som alltid så här i slutet av året och i slutet av det sista sammanträdet tacka er alla! Det är lika varmt menat som alltid.

Det har varit ett bra år med intressanta debatter. Ni har gjort detta. Ni ledamöter är verkligen duktiga på att diskutera, proffsiga.

Vi har också ett proffsigt gäng runt oss som har gjort detta möjligt. Vårt sekretariat har gjort en enorm insats för att hålla ordning på alla papper på kansliet. Vi har ett duktigt vaktmästeri, och säkerhetspersonalen har gjort att vi har kunnat känna oss trygga här. Ingen nämnd och ingen glömd. Och stenograferna, brukar jag alltid säga, är duktiga på att inte skriva precis som vi säger utan skriva det som vi borde ha sagt.

Om ni ger mig några minuter bara, så är det en sak som jag skulle vilja uppmärksamma er på. Ni har kanske hört talas om det, och jag tycker att det här är så intressant att jag och hela presidiet skulle vilja gräva lite mer i frågan.

Det är i år 150 år sedan Sveriges riksdag fattade beslut om införande av en kommunallag. Man kan undra vad det gjorde för skillnad. Ni kan fundera lite på detta mellan julgröten och nyårsraketerna.

Det var ett väsentligt steg mot en lokal demokratisk nivå, en självständig nivå. Jag menar självständig i förhållande till hur det hade varit tidigare. Det var ju kyrkan, alltså sockenstämman, som var den lokala demokratiska nivån. Man kan ju diskutera om den var så demokratisk, och man kan också diskutera om de nya kommunerna var demokratiska eftersom valbarheten var begränsad. Det var inte alla som fick rösta heller, det vet vi ju alla.

Den här lagen betydde att socknarna blev kommuner. Genom införande av samma lag fattades också beslut om att man skulle införa i Sverige en nivå som heter landsting. De stora kommunerna, namngivna i lagen, var egna landsting. Stockholms stad var alltså ett eget landsting medan alla de små sockenkommunerna, så att säga, var den geografiska enheten för ett annat landsting.

Landstingen hade inte det enorma ansvarsområde som de har i dag. Kollektivtrafik fanns väl knappast, åtminstone inte i den mening som den har i dag. Sjukhusvården var statlig. Men det som man hade ansvar för var det som man i dag egentligen kallar tillväxten i området. För länet, där jordbruket var den främsta verksamheten, handlade verksamheten i landstinget väldigt mycket om jordbruk. Veterinärorganisationen till exempel låg under landstingets ansvar.

Ju mer vi läser – och vi har fått hjälp av landstingets fantastiska arkiv där det finns jätteduktiga forskare – desto mer övertygade blir vi att vi gärna skulle vilja genomföra några seminarier nästa år om den här första tiden och utvecklingen av landstinget. Ni behöver inte just nu säga att förslag är bra eller inte, men ni kan väl fundera över saken, för det är en väldigt spännande historia.

Låt mig bara säga några ord. Den första tiden, under många år, var det väldigt få anställda. De 41 ledamöterna i länets landsting hade tre sysslomän, alltså en bestyrelse eller styrelse. Den trion skulle verkställa alla beslut. Till sin hjälp hade de en sekreterare, en kamrer och en vaktmästare – inga konsulter såvitt jag förstår. Beredningen av ärendena gjordes av länsstyrelsen och länets hushållningssällskap som hade en viktig roll under den här tiden.

Man tog ut en landstingsskatt, som var proportionell, och man hade en särskild avgift för vård, kurhusavgift hette det. Riktigt hur vården låg under landstinget har jag inte förstått, men allt det där tycker jag att det skulle vara väldigt intressant att ta del av, och det är i alla fall några som nickar.

Avslutningsvis skulle jag vilja läsa upp, för det tycker vi i presidiet är lite roligt, en av de första, kanske den allra första, motionen som väcktes. Man skulle alltså samlas en gång om året. Den här motionen väcktes till det första sammanträdet i september 1863 av en storjordbrukare i norra delen av länet. Han tar upp åtta punkter, väldigt olika. Det är stort och smått om vartannat. Den är skriven på gammal svenska.

”Till innevarande års lagtima Landsting inom Stockholms Län får undertecknad vördsamt”
(Uppmärksamma det!) ”afgifva nedanskrefne förslag: –

/1 ° Undersökning af lokalen emellan Toftesta vid Garnsviken och Hederviken i och för Kanalgräfning deremellan. –

/2 ° Omläggning af Landsvägen vid slutet af Torsäkers alléen till undvikande af dervarande backar. –

/3 ° Jordbrukets befriande från Vägbyggnad och i almänhet vägars underhållande. –

/4 ° Jordbrukarens frikännande från skjutsningsskyldigheten. –

/5 ° Utvidgandet af Norrtelje Lazarett. –

/6 ° Ett i Lag stadgadt högre vite för all sorts åverkan, på det att hvarje Jordbrukare måtte blifva befriad från att nödgas begära Vitesförbud för fredandet af sine Egor. –

/7 ° Förbud af Brännvinsutskänkning på Landet från Lördagsaftnarne till Måndagsmorgnarne. –

/8 ° Någon lämplig pension till de i små omständigheter varande Landtvärnister. – ”

Detta var de åtta punkterna. Det var en annan värld och en spännande resa som vi skulle kunna försöka göra under de 150 åren.

Nu lever vi i vår värld, och nu är det dags att säga: Slut för i dag! Jag önskar er härliga helger, så ses vi i februari! Tack för i dag!

Anförande nr 267

Landstingsrådet **R o s d a h l (M)**: Jag vill från Alliansens sida tacka presidiet så väldigt mycket för ett väl genomfört arbete, och naturligtvis sekretariatet och alla de personalgrupper som du har nämnt och våra duktiga tjänstemän.

Innan jag önskar god jul så har jag en fundering beträffande den här motionen från september 1863: Är den ännu besvarad? Någon viskade till mig att utökningen av Norrtälje sjukhus, den frågan har vi diskuterat så det är på gång, så den saken ordnar sig. God jul och gott nytt år från oss!

Anförande nr 268

Landstingsrådet **H e l l m a r k K n u t s s o n (S)**: Jag vill också önska presidiet en riktigt god jul och tacka från oppositionen för ett väl genomfört år. Vi har klarat av det.

Jag måste säga att det var några ärenden i motionen som jag inte riktigt kände igen, men det var också några ärenden som jag kände igen. Det var några ärenden som jag gärna skulle ha varit med om att debattera i alla fall. Jag hade kanske fått läsa på om var de där backarna fanns, men jag hade kunnat hitta en bra debattnivå även i den frågan.

Jag vill framföra ett tack för de fina julklapparna som vi får, de väldigt stora böckerna. Jag tycker de blir större för varje år. Du förväntar dig att vi ska bli starkare. Jag är orolig för att det till slut bara är konsultrapporterna som bräcker de där böckerna i tyngd. Tack så väldigt mycket för den fina julklappen! Jag önskar er alla en god jul och gott nytt år.

Förteckning över talare
(siffrorna avser anförandets nummer)

Tomas Eriksson (MP) 7:1, 7, 24, 65, 67, 69
Landstingsrådet Sevefjord (V) 7:2, 9, 27, 29, 31, 33, 51, 226, 232
Håkan Jörnehed (V) 7:3, 10, 19, 41, 46, 55, 57, 136, 192, 196, 221, 223, 225, 231, 234, 251, 254, 256
Landstingsrådet Rosdahl (M) 7:4, 28, 60, 62, 64, 102, 104, 106, 107, 109, 111, 113, 116, 193, 199, 201, 222, 224, 227, 267
Landstingsrådet Larsson (S) 7:5, 11, 39, 43, 48
Kristoffer Tamsons (M) 7:6, 13, 204, 206, 208, 210
Jan Olov Sundström (M) 7:8, 17
Michel Silvestri (MP) 7:12, 21, 34, 36, 38, 47, 53
Carl Grufman (M) 7:14, 20, 218
Anders Lönnberg (S) 7:15, 23, 126, 211, 215, 217
Gunilla Roxby Cromvall (V) 7:16, 25, 89, 91, 93, 142, 145
Thomas Magnusson (V) 7:18, 182, 235
Landstingsrådet Andersson (C) 7:22, 26, 125, 152, 163, 165, 170, 181, 189
Landstingsrådet Rydberg (FP) 7:30, 32, 66, 68, 70, 121, 123, 128, 130, 133
Landstingsrådet Nyman (KD) 7:35, 37, 84, 86, 88, 124, 212, 214, 216, 259, 261
Landstingsrådet Starbrink (FP) 7:40, 44, 49, 153, 155, 157, 159, 161, 168, 172, 252, 255, 257
Helene Öberg (MP) 7:42, 83, 85, 87, 120, 137, 186, 188
Lars Dahlberg (S) 7:45, 52, 200, 213
Hans Lindqvist (C) 7:50, 195, 253
Annika Sandström 7:54
Landstingsrådet Reinfeldt (M) 7:56, 58, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 90, 92, 94
Landstingsrådet Hellmark Knutsson 7:59, 61, 63, 108, 110, 117, 198, 203, 207, 209, 220, 268
Ylva Nork (V) 7:71, 73, 75
Tove Sander (S) 7:77, 79, 81
Landstingsrådet Ullberg (S) 7:95, 97, 99, 114, 140, 205, 240, 242, 249
Landstingsrådet Wennerholm (M) 7:96, 98, 100, 139, 237, 246
Catharina Wahlgren (V) 7:101, 103, 105, 119, 122, 131, 135
Yvonne Blombäck (MP) 7:112, 115, 141, 158, 160, 162, 164, 166, 194, 197
Håkan Jonsson (S) 7:118, 127, 129
Anna Kettner (S) 7:132, 134
Landstingsrådet Lundquist (M) 7:138
Karl Henriksson (KD) 7:143
Lennart Adell Kind (FP) 7:144, 185, 187
Margaretha Herthelius (FP) 7:146, 149
Lukas Forslund (C) 7:147
Lennart Kalderén (M) 7:148
Leif Gripestam (M) 7:150, 239, 241, 243, 248, 250
Vivianne Gunnarsson (MP) 7:151, 154, 156, 171, 173, 175, 184, 191, 258, 260, 262, 265
Anna Sehlin (V) 7: 167, 169, 190
Fredrik Saweståhl (M) 7:174, 176, 178
Marie Åkesdotter (M) 7: 177, 179
Nanna Wikholm (S) 7:180
Thord Swedenhammar (M) 7:183, 230, 233
Hans Åberg (FP) 7:202, 219
Lars Tunberg (FP) 7:228, 244
Sverre Launy (V) 7:229
Conny Fogelström (S) 7:236, 238, 245, 247
Landstingsrådet Broberg (M) 7:263
Veera Jokirinne (MP) 7:264
Ordförande Linge (M) 7:266